

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка на Службата за општествено книговодство 60802-603-21943

Петок, 15 февруари 1985

БЕЛГРАД

БРОЈ 7

ГОД. XLI

Цена на овој број е 136 динари. — Претплатата за 1985 година изнесува 1.852 динари. — Рок за рекламации 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. — Пошт. факс 226. — Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

105.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБАТА ВО ВООРУЖЕНИТЕ СИЛИ

Се прогласува Законот за службата во вооружените сили, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година.

П бр. 418
13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Веселин Гурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА СЛУЖБАТА ВО ВООРУЖЕНИТЕ СИЛИ

ДЕЛ ПРВ

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ ЗА СЛУЖБАТА ВО ВООРУЖЕНИТЕ СИЛИ

Глава I

Општи одредби

Член 1

Како служба во вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија (во натамошниот текст: вооружените сили) се смета вршењето на воените и други должности во Југословенската народна армија (во натамошниот текст: ЈНА) и во територијалната одбрана.

Член 2

Службата во вооружените сили ја вршат државјаните на СФРЈ.

Државјаните на СФРЈ имаат право, под условите што се утврдени со закон, да стапуваат во служба во вооружените сили, да вршат воени и други должности, да стекнуваат чинови односно класи, звања на воени старешини и други стручни звања и да напредуваат во службата.

Член 3

Лицата на служба во вооружените сили се воени лица и граѓански лица.

Воени лица, во смисла на овој закон, се: војниците, питомците на воени школи (во натамошниот текст: питомци), активните воени лица и лицата во резервен состав додека се наоѓаат на воена должност во вооружените сили.

Активни воени лица се: помладите офицери, офицерите и воените службеници во активна служба во ЈНА.

Со овој закон се уредува службата на граѓанските лица во ЈНА.

Службата на граѓанските лица во територијалната одбрана се уредува со закон на републиката, односно на автономната покраина.

Член 4

Активните воени лица, граѓанските лица и војниците по договор на определено време вршат служба во вооружените сили врз основа на со закон определени акти за засновање однос во службата во вооружените сили, а војниците и лицата во резервен состав — врз основа на воената обврска.

Член 5

Според односите во службата, лицата на служба во вооружените сили можат да бидат претпоставени и потчинети а според чиновите однос класите и положбата — помлади и постари.

Претпоставениот е лице кое врз основа на закон и на други прописи и овластувања од надлежниот орган раководи и командува со единица или установа на ЈНА, или со единица, установа или со штаб на територијалната одбрана, односно со друга форма на организирање на работните луѓе и граѓани за општонароден вооружен отпор (во понатамошниот текст: воена единица односно воена установа) односно раководи и им командува на лицата на служба во воената единица односно во воената установа.

Постариот, во смисла на овој закон, е лице кое има повисок чин односно класа, а ако се од ист чин односно класа, или без чин односно класа — постаариот е лицето на повисока положба.

Член 6

Должности на воени старешини во вооружените сили вршат воените лица што имаат чин односно класа.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, должност на воен старешина може да ја врши и лице кое нема чин, односно класа.

Лицето од став 2 на овој член има звање според должноста што ја врши.

Член 7

При стапувањето во вооружените сили, воените лица даваат свечена обврска:

„Јас (име и презиме) свечено се обврзувам дека ќе ги бранам независноста, уставниот поредок, неповредливоста и целокупноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и дека ќе го чувам и развивам братството и единството на наши-

те народи и народности. Секогаш совесно и дисциплинирано ќе ги извршувам обврските и должностите на бранител на својата социјалистичка самоуправни татковина и ќе бидам готов да се борам за нејзината слобода и чест, не жалејќи во таа борба да го дадам и својот живот“.

Војниците и питомците ја даваат свечената обврска усно, а помладите офицери, офицерите и воените службеници и писмено.

Еднаш дадената свечена обврска останува во сила трајно.

Глава II

Состав, чинови и класи

1. Состав на вооружените сили

Член 8

Вооружените сили имаат постојан и резервен состав.

Член 9

Постојаниот состав на вооружените сили го сочинуваат војници, питомци, активни воени лица и граѓански лица на служба во вооружените сили.

Како војници се сметаат и морнарите.

Член 10

Резервниот состав на вооружените сили го сочинуваат лицата кои според одредбите на сојузниот закон со кој се уредува воената обврска подлежат на обврската за служење во резервниот состав на вооружените сили.

2. Чинови и класи во вооружените сили

Член 11

Чинови во вооружените сили се:

1) за војниците и питомците на средните воени училишта: разводник, десетар и помлад водник; за питомците на училишта за резервни офицери: разводник, десетар, помлад водник и водник; за питомците на училишта за активни офицери: разводник, десетар, помлад водник, водник и водник I класа;

2) за помладите офицери: водник, водник I класа, постар водник, постар водник I класа, заставник и заставник I класа;

3) за офицерите:

во родовите (освен во поморството):
поморството) и во службите:

потпоручник	потпоручник
поручник	поручник на корвета
капетан	поручник на фрегата
капетан I класа	поручник на воен брод
мајор	капетан на корвета
потполковник	капетан на фрегата
полковник	капетан на воен брод
генерал-мајор	контраадмирал
генерал-потполковник	вицеадмирал
генерал-полковник	адмирал
генерал на армија	адмирал на флота

Член 12

Во вооружените сили постојат девет класи на воени службеници. Класите се обележуваат со римски броеви од IX до I.

Воени службеници можат да ѝ припаѓаат само на музичката служба.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, воените службеници кои на денот на влегувањето по сила на овој закон ќе се затечат во активна воена служба, можат да им припаѓаат и на други служби.

Член 13

Во поглед на старешинството, класите на воените службеници им одговараат на чиновите на помлади офицери и офицери, и тоа:

1) на чиновите на помлади офицери: постар водник I класа и заставник — класите: IX и VIII;

2) на чиновите на офицери: потпоручник, поручник, капетан, капетан I класа, мајор, потполковник и полковник — класите: VII, VI, V, IV, III, II и I.

Член 14

Лицето кое нема државјанство на СФРЈ може да биде примено во вооружените сили и да стекнува чинови само кога Социјалистичка Федеративна Република Југославија е во воена состојба.

По престанувањето на воената состојба, лицето од став 1 на овој член може да остане во постојаниот состав на вооружените сили ако стекне државјанство на СФРЈ.

Член 15

Претседателството на СФРЈ може да го преведе во резервниот состав на вооружените сили лицето кое нема државјанство на СФРЈ, а кое во текот на службата во вооружените сили во воена состојба стекнало чин на воен старешина. Тоа лице се води во воената евиденција како воен старешина со почесен чин.

Претседателството на СФРЈ може да му додели почесен чин и на лице кое нема државјанство на СФРЈ и кое не служело во вооружените сили ако има особени заслуги за вооружените сили.

Глава III

Пополнување на вооружените сили

(стапување во служба и произведување на воени лица)

1. Општи одредби

Член 16

Државјаните на СФРЈ стапуваат во служба во вооружените сили врз основа на акт од овластените органи за упатување во вооружените сили по основа на воената обврска или врз основа на акт за прием во активна воена служба односно во воена школа, или врз основа на договор за прием во службата.

Член 17

Регрутите и лицата во резервен состав стапуваат во служба во вооружените сили врз основа на актот за упатување.

Приемот во активна воена служба се врши врз основа на актот за произведување во чин односно во класа на активното воено лице, на договорот за активна воена служба на определено време, или на друг акт за прием во активна воена служба.

Војник по отслужувањето на воениот рок, врз основа на договор, може да се прими во служба во вооружените сили на определено време (војник по договор на определено време), ако ги исполнува општите услови од член 19 на овој закон и ако за време на служењето на воениот рок е оспособен за определени должности.

Со договорот за прием во служба на определено време војник се прима на три години, во соодветен чин што со овој закон е пропишан за војниците. За време на службата војникот по договор на определено време има својство на воено лице, со тоа што правата и обврските во поглед на носењето униформа, упатувањето во чинови, патувањето во странство, оддалечувањето од местото на служ-

бата, домувањето во касарна, материјалната и дисциплинската одговорност, ги остварува во согласност со прописите што се однесуваат на војниците, а правата на личен доход и надомести, годишен одмор и отсуство, пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и другите права од социјалното осигурување, правата според прописите за воените инвалиди и другите права, обврски и одговорности во врска со вршењето на службата — според прописите што се однесуваат на лицата примени во активна воена служба на определено време. Начинот на остварувањето на тие права и обврски, оспособувањето на војниците за определени должности и нивниот прием во служба ги пропишува сојузниот секретар за народна одбрана (во натамошниот текст: сојузниот секретар).

Војникот примен во служба на определено време може да се прими во служба во вооружените сили како активно воено лице или граѓанско лице под условите пропишани со овој закон.

Член 18

Регрутите и лицата во резервен состав се упатуваат во вооружените сили под условите и на начинот определен со сојузниот закон со кој се уредува воената обврска и со прописите донесени врз основа на законот.

Приемот на лица за школување во воените школи се врши под условите пропишани со сојузниот закон со кој се уредува военото школство.

Приемот на лица во активна воена служба се врши под условите и на начинот определен со овој закон.

2. Прием во активна воена служба

Член 19

Во активна воена служба може да биде примен државјанин на СФРЈ кој е морално и политички погоден да врши должност на воен старешина ако ги исполнува овие општи услови:

- 1) да е способен за активна воена служба;
- 2) да не е осудуван за кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправни општествено уредување и безбедноста на СФРЈ или за кривично дело сторено од користољубие или од други нечесни побуди или за последните две години пред приемот во воена служба да не е осудуван за некое друго кривично дело на безусловна казна затвор;
- 3) против него да не се води кривична постапка за кривично дело за кое се гони по службена должност, а ако е резервен помлад офицер, офицер или воен службеник — против него да не се води постапка ни пред судот на честа;
- 4) да је отслужил или на друг начин да ја регулирал обврската за служење на воениот рок, а жена да наполнила осумнаесет години живот;
- 5) да има потребна стручна подготовка за вршење воена служба.

Приемот во активна воена служба се врши според потребата на службата, а во рамките на бројот на местата предвидени со формацијата.

При изборот на кандидатите за прием во активна воена служба се води сметка за што посразмерна застапеност на републиките и на автономните покраини, како и на народите и народностите на Југославија, во составот на стерешинскиот кадар.

Член 20

Лицето што ќе биде примено во активна воена служба станува активно воено лице со денот на стапувањето во служба врз основа на актот за прием односно на актот за произведување.

Питомец се произведува во чин односно класа со денот на завршувањето на школувањето и од тој ден станува активно воено лице.

Член 21

Лицата во резервен состав можат да се примаат во активна воена служба со конкурс и со огласување на формациските места за слободни.

По исклучок, кога тоа го бараат особени потреби на службата, лицата во резервен состав можат да се примаат во активна воена служба заради пополнување на одделни формациски места што ќе ги определи сојузниот секретар и без конкурс, односно огласување на формациските места за слободни.

Во поглед на приемот во активна воена служба според став 1 од овој член, се применуваат одредбите на чл. 422 до 424, чл. 426, 427, 430, 434 и 435 од овој закон.

Член 22

Лицето во резервен состав кое ги исполнува општите услови од член 19 на овој закон и има стручна подготовка за родот односно службата во која се прима, може да биде примено во активна воена служба и произведено во чин според стручната подготовка и годините на служба во граѓанството, ако тоа го бараат потребите на службата.

Член 23

Преведување на активен воен службеник во соодветен чин на активен помлад офицер или на офицер поради потреби на службата се врши по пат на конкурс на кој се применуваат одредбите на чл. 422 до 424 и чл. 434 и 435 од овој закон.

Прием на активни помлади офицери

Член 24

Питомец на средно воено училиште се прима во активна воена служба со акт за произведување во чин на водник кога ќе го заврши тоа училиште.

За активен помлад офицер може да биде примен и резервен помлад офицер и војник во резерва.

Член 25

Резервен помлад офицер може да биде примен во активна воена служба како активен помлад офицер во соодветен чин; ако покрај општите услови од член 19 на овој закон ги исполнува и следните посебни услови:

- 1) да има поволна оценка за време на служењето на воениот рок или од воена вежба;
 - 2) да положил испит за активен помлад офицер.
- Испитот од точка 2 на став 1 од овој член не го полага резервен помлад офицер кој има средна стручна подготовка за родот односно за службата во која се прима, како и резервен помлад офицер кој порано бил во активна воена служба.

Член 26

Војник во резерва може да биде примен во активна воена служба и да биде произведен во чинот активен водник ако, покрај општите услови од член 19 на овој закон, ги исполнува и следните посебни услови:

- 1) да има поволна оценка за време на служењето на воениот рок или од воена вежба;
 - 2) да положил испит за активен помлад офицер.
- Испитот од точка 2 на став 1 од овој член не го полага војник во резерва кој има средна стручна подготовка за родот односно за службата во која се прима.

Прием за активни офицери

Член 27

Питомец на школа за активни офицери, кога ќе ја заврши таа школа се прима во активна воена служба со акт за произведување по чин потпоручник, односно со актот за произведување по чин поручник — ако редовното школување во таа школа трае пет години.

За активен офицер може да биде примен и активен помлад офицер, активен воен службеник, питомец на школа за резервни офицери и лице во резервен состав.

Член 28

Активен помлад офицер односно активен воен службеник од IX и VIII класа се произведува во чинот поручник ако, покрај условите од член 19 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон, ги исполнува и следните посебни услови:

- 1) со вонредно школување да завршил воена академија;
- 2) да не е постар од 40 години;
- 3) да има последна службена оценка најмалку „се истакнува“.

Активен помлад офицер односно активен воен службеник од IX и VIII класа кој не завршил воена академија, може да биде примен за активен офицер и произведен во чинот поручник кога ќе стекне висока стручна подготовка, односно во чинот потпоручник — кога ќе стекне виша стручна подготовка, ако ги исполнува условите од член 19 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон и условите од став 1 точ. 2 и 3 на овој член и ако има соодветна воена стручна подготовка што ќе ја пропише сојузниот секретар.

Член 29

Активен воен службеник од VI и повисока класа може да биде преведен во соодветен чин на активен офицер ако, покрај условите од член 19 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон, има поволна последна редовна службена оценка и висока или виша стручна подготовка, за родот односно службата во која се преведува.

Под условите од став 1 на овој член, активен воен службеник од VII класа може да биде произведен во чинот поручник ако има висока стручна подготовка, а може да биде преведен во чинот потпоручник ако има виша стручна подготовка за родот односно службата во која се прима.

На активен воен службеник кој се преведува во чин на офицер, времето поминато во соодветна класа на воен службеник се смета како време поминато во чинот во кој се преведува.

Член 30

Резервен офицер може да биде примен за активен офицер на соодветен чин ако ги исполнува условите од член 19 на овој закон и ако има висока стручна подготовка за родот односно за службата во која се прима.

Под условите од став 1 на овој член, резервен офицер во чинот потпоручник се прима во активна воена служба во чин на поручник.

Питомец на школа за резервни офицери, кој се прима во активна воена служба по завршувањето на школата за резервни офицери, се произведува во чинот поручник ако има висока стручна подготовка за родот односно службата во која се прима.

Член 31

Војник во резерва, резервен помлад офицер односно резервен воен службеник од IX до VII класа, кој ги исполнува општите услови од член 19 на овој закон, може да биде примен за активен офицер и произведен во чинот поручник ако не е постар од 40 години и ако има висока стручна подготовка за родот односно службата во која се прима.

Резервниот воен службеник од VI или повисока класа, кој ги исполнува условите од став 1 на овој член, се произведува во чинот кој ѝ одговара на класата што ја има во моментот на приемот во служба.

Прием за активни воени службеници

Член 32

Питомец на Музичко средно воено училиште се прима во активна воена служба со актот за произведување во IX класа на воен службеник, кога ќе го заврши тоа училиште.

Во IX класа на воен службеник на музичка служба може да биде произведено и лице што ги исполнува условите од член 19 на овој закон, ако има средна стручна подготовка потребна за музичката служба.

Прием по договор

Член 33

Државјанин на СФРЈ кој ги исполнува општите услови од член 19 на овој закон, може да се примени во активна воена служба на определени должности и на определено време, кое не може да биде подолго од девет години (договорен рок).

Приемот на лица во активна воена служба на определено време се врши со договор.

Со договорот за прием на лица во активна воена служба на определено време се утврдуваат чинот, должноста, местото на службување и траењето на службата, а можат да се уредуваат и други права и обврски.

Договорот за прием на лица во активна воена служба на определено време го склучува сојузниот секретар или старешината што ќе го определи тој

Член 34

Должностите на кои можат да се примаат лица во активна воена служба на определено време и начинот на приемот на тие лица ги пропишува сојузниот секретар.

Член 35

На воените лица примени во активна воена служба на определено време не се однесуваат одредбите на овој закон за унапредувањето на активните воени лица.

Член 36

На воено лице примено во активна воена служба на определено време, службата му престанува со истекот на договорениот рок.

На воено лице примено во активна воена служба на определено време таа служба му престанува и пред истекот на договорениот рок: ако прв основа на оценка и мислење од надлежниот орган на здравствената служба се утврди дека е трајно неспособно за активна воена служба или неспособно за должноста што ја врши а не прифати друга соодветна должност; ако двапати последовно е оценето со неповолна службена оценка; ако правосилно е осудено на безусловна казна затвор во траење подолго од шест месеци; ако со правосилна пресуда на воениот дисциплински суд му е изречена дисциплинска казна загуба на службата на активно воено лице или ако го загуби чинот.

Активната воена служба на определено време може да престане пред истекот на договорениот рок по спогодба.

Член 37

Воено лице примено во активна воена служба на определено време, кое во таа служба поминало четири години, останува во активна воена служба

во чинот што го имало за време на службата, по договор, ако покрај условите од член 19 став 1 од овој закон, ги исполнува и следните услови:

- 1) да има соодветна воена стручна подготовка за родот или службата во која се прима, што ќе ја пропише сојузниот секретар, односно да има соодветна стручна подготовка за службата во која се прима;
- 2) да не е постар од 40 години;
- 3) да има две последни службени оценки најмалку „се истакнува“.

Лицето на кое ќе му престане активната воена служба на определено време може да биде произведено односно унапредено во чинот на резервен помлад офицер односно резервен офицер што го имало за време на таа служба, освен во случајот кога ќе му престане службата поради загуба на чинот или по пресуда на воениот дисциплински суд.

3. Пополнување на територијалната одбрана со активни воени лица

Член 38

Пополнување на територијалната одбрана со активни воени лица се врши со распоредувањето на тие лица од составот на ЈНА во територијалната одбрана под условите и по постапка пропишани со овој закон.

4. Пополнување на резервниот состав на вооружените сили

Член 39

Пополнување на резервниот состав на вооружените сили со војници во резерва се врши според одредбите на сојузниот закон со кој се уредува воената обврска.

Член 40

Резервниот состав на вооружените сили се пополнува со помлади офицери со произведување на војниците во резерва во чин на резервен водник и со преведување на активните помлади офицери во резервен состав.

Во чин на резервен водник може да биде произведен војникот во резерва ако за време на служењето на воениот рок или на воена вежба е оценет како способен за вршење на должноста водник и ако е морално и политички погоден за вршење на должноста воен старешина.

Член 41

Резервниот состав на вооружените сили се пополнува со офицери со произведување на резервните помлади офицери што завршиле школа за резервни офицери во чин на резервен потпоручник и со преведување на активните офицери во резервен состав.

Лице што завршило воена академија, а не стекнало својство на активно воено лице, ако според одредбите на сојузниот закон со кој се уредува воената обврска го регулирало служењето на воениот рок, може да се произведе во чин на резервен потпоручник односно во чин на резервен поручник — ако школувањето во воената академија траело десет или повеќе семестри.

Во чин на резервен потпоручник може да се произведе и лицето што завршило факултет на општонародна одбрана или кое на друг факултет завршило насока општонародна одбрана, ако според одредбите на сојузниот закон со кој се уредува воената обврска го регулирало служењето на воениот рок и ако во воена единица односно воена установа го поминало пропишаното време на должноста воен

старешина и со успех ја вршело должноста на положба офицер.

Лицето кое завршило школа за внатрешни работи со чија програма е опфатена и програмата на школата за резервни офицери, може да се произведе во чин на резервен потпоручник, ако според одредбите на сојузниот закон со кој се уредува воената обврска го регулирало служењето на воениот рок и ако во воена единица односно воена установа го поминало пропишаното време на должноста воен старешина и со успех ја вршело должноста на положба офицер.

Во чин на резервен потпоручник може да биде произведен војникот во резерва, резервниот помлад офицер или резервниот воен службеник од XII до VIII класа, кој со успех ја вршел должноста на местото на резервен офицер, ако го положи испитот за чинот резервен потпоручник.

Програмата на испитот за чинот резервен потпоручник, условите за пријавување и полагање на испитот, како и начинот на поднесување на пријавата и полагање на испитот, ги пропишува сојузниот секретар.

Член 42

Резервниот состав на вооружените сили се пополнува со воени службеници со преведување на активните воени службеници во резервен состав.

5. Преведување во друг род односно служба

Член 43

Помлад офицер односно офицер може, по барање, да биде преведен од еден род во друг род или служба и обратно, а воен службеник од една служба во друга, ако има стручна подготовка за родот или службата во која се преведува и ако потребите за пополнување го бараат тоа.

Помлад офицер односно офицер може по потреба на службата, да биде преведен од еден род во друг род или служба и обратно, а воен службеник од една служба во друга, кога поради реорганизацијата на воените единици односно на воените установи, или од други причини, се намалува бројот на формациските места во еден род односно служба, а во друг род или служба постојат упразнети формациски места и потреба да се пополнат тие места, ако има стручна подготовка за родот односно за службата во која се преведува.

За преведување на активен помлад офицер, офицер и воен службеник по потреба на службата според став 2 на овој член е потребна согласност од лицето што се преведува.

Преведување на војници односно војници во резерва може да се врши само по потреба на службата.

Член 44

Заради стекнување на стручна подготовка за родот односно службата во која се преведува, активен помлад офицер, офицер или воен службеник се упатува, по молба или по согласност, на преквалификација.

Стручна подготовка за друг род односно за друга служба може да се стекне и со практична работа. Сојузниот секретар ги пропишува условите и начинот за стекнување на таа подготовка.

6. Произведување на помлади офицери и офицери во воена состојба

Член 45

Произведување на помлади офицери и офицери во воена состојба може да се врши и ако не се исполнети условите пропишани со овој закон, со оглед

на осведочената храброст, способност за командување и раководење, стручноста и воените заслуги на лицето што се произведува во чин на помлад офицер односно на офицер.

Претседателството на СФРЈ ги пропишува мерилата и постапката за произведување на помлади офицери и офицери во воена состојба.

7. Надлежност за произведување на помлади офицери, офицери и на воени службеници

Член 46

Претседателството на СФРЈ произведува во чин на активен и на резервен офицер.

Член 47

Сојузниот секретар произведува во чин на активен помлад офицер и во класа на активен воен службеник.

Член 48

Во чин на резервен водник произведуваат:

- 1) во ЈНА — командантот на полк и воениот старешина од ист или од повисок ранг;
- 2) во територијалната одбрана — органот определен со републички односно со покраински пропис.

Глава IV

Посебни права и должности на воените лица во врска со службата

Член 49

Во врска со службата, воените лица имаат право и должност, особено:

- 1) творечки да ја применуваат, развиваат и усовршуваат концепцијата на општонародната одбрана во организацијата и работата на воената единица односно на воената установа;
- 2) да ги развиваат и зацврстуваат рамноправноста и братството и единството на народите и народностите на Југославија и да ја зајакнуваат внатрешната цврстина, морално-политичкото единство и борбената моќ на вооружените сили;
- 3) да работат врз зајакнување на безбедноста и општествената самозаштита;
- 4) да ги чуваат и изградуваат другарските односи во воените единици и воените установи;
- 5) да ја зацврстуваат воената дисциплина;
- 6) да ја унапредуваат организацијата на животот и работата во воените единици и воените установи;
- 7) Идејно-политички и стручно да се усовршуваат, а воените старешини и да обезбедуваат услови за идејно-политичко и стручно усовршување на војниците и на другите припадници на воената единица односно на воената установа;
- 8) да го чуваат оружјето, воената опрема и другите материјални средства.

Правата и должности од став 1 на овој член, како и другите права и должности, воените лица ги остваруваат со работата во воена единица односно во воена установа и со давањето мислења и предлози на претпоставените старешини.

Член 50

Активно воено лице може, под условите утврдени со закон, да заснова работен однос или да работи со надомест или награда надвор од воената единица односно воената установа, или самостојно да врши дејност со личен труд или професионална дејност, само по олобвение од сојузниот секретар или од старешината што ќе го овласти тој.

1. Состанок на воена единица односно на воена установа

Член 51

Воените лица имаат право и должност на состанок на воена единица односно на воена установа да разгледуваат прашања од животот и работата на воената единица или на воената установа и да им даваат мислења и предлози на претпоставените старешини, на командите и на другите надлежни органи.

Член 52

Состанокот го свикнува и со него раководи старешината на воената единица или на воената установа, односно старешината на организационата единица на командата односно на установата.

Старешината од став 1 на овој член на состанокот дава известување за состојбата, задачите и за другите позначајни прашања од животот и работата на единицата или установата, односно на организационата единица на командата или на установата, како и за позначајните прашања што се однесуваат на вооружените сили.

2. Извршување на наредби

Член 53

Воените лица се должни да ги извршуваат наредбите од претпоставените старешини што се однесуваат на службата, освен ако е очигледно дека извршувањето на наредбите би претставувало кривично дело.

Под условите од став 1 на овој член, воените лица се должни да ги извршуваат и наредбите од постарите кога не е присутен претпоставениот старешина и кога е неопходно итно да се преземат мерки за извршување на неопходни и значајни службени задачи.

Со правилата на службата на вооружените сили се определува кога воените лица во смисла на став 2 од овој член, се должни да ги извршуваат наредбите од постарите.

Ако прими наредба чие извршување би претставувало кривично дело, военото лице е должно за наредбата веднаш да го извести повисокиот претпоставен старешина или постариот од лицето што ја издало наредбата.

3. Посебни овластувања на воените лица

Член 54

Воените лица имаат право, во согласност со правилата на службата, да носат огнено оружје.

Во вршењето на стражарска и патролна служба, служба на дежурен и друга слична служба, воените лица смеат да употребат оружје ако поинаку не можат:

- 1) да го заштитат животот на луѓето што ги обезбедуваат;
- 2) да одбијат напад или да отстранат непосредна опасност од напад врз објектот што го обезбедуваат;
- 3) од себе да одбијат непосредан напад со кој се загрозува нивниот живот.

Военото лице врши служба во смисла на став 2 од овој член кога според правилата на службата е должно да презмее мерки заради отстранување на опасноста од напад врз животот на луѓето или врз имотот.

Воените лица кои вршат служба под непосредно раководство на старешина можат да употребат оружје само по негова наредба.

Со правилата на службата на вооружените сили се уредуваат постапката на воените лица при обезбедување на луѓето и имотот и условите под кои

военото лице може да употреби оружје во вршењето на службата.

Овластените воени лица на служба во воената безбедност и во всената полиција можат во вршењето на работите на воената безбедност односно на воената полиција да употребат оружје и други средства на принуда под условите што со закон се пропишани за овластените службени лица на внатрешните работи.

Во вршењето на борбени задачи, воените лица употребуваат огнено оружје и друго оружје според правилата за борбените дејства.

4. Посебни должности на воените старешини

Член 55

Воените старешини се должни припадниците на воената единица односно на воената установа со која раководат да ги воспитуваат и обучуваат за одбрана на нашата социјалистичка заедница и на братството и единството на нашите народи и народности, да се грижат за нивниот живот и здравје, да го чуват нивното достоинство и да им обезбедат остварување на правата што им припаѓаат според законот; да бараат од нив совесно извршување на наредбите што се однесуваат на службата, да им даваат помош во вршењето на службата и да го развиваат и зацврстуваат другарството во своите единици и установи.

Воениот старешина е должен при издавањето наредба да води сметка за оспособеноста на военото лице за извршување на работите што произлегуваат од наредбата.

5. Поплаки и други претставки

Член 56

Воените лица имаат право на претпоставените старешини да им поднесуваат поплаки и други претставки во врска со сите прашања од животот и работата во воената единица односно на воената установа, во согласност со правилата на службата на вооружените сили.

Правото на поплака против наредба на претпоставениот старешина не го ослободува военото лице од обврската да ја изврши наредбата.

Член 57

Врз барањата и другите поднесоци во управната постапка се применува сојузниот закон со кој се уредува општата управна постапка.

Во постапката за остварување на правата по основа на службата во вооружените сили не се плаќаат административни и судски такси за поднесоци, решенија и за други акти и дејствија во постапката.

6. Должност за чување државна, воена, службена и деловна тајна

Член 58

Воените лица се должни да ја чуваат државната, воената, службената и деловната тајна.

Обврската за чување на државната, воената, службената и деловната тајна трае и по престанувањето на службата во вооружените сили.

Сојузниот секретар или старешината што ќе го определи тој може да одобри воено лице и лице на кое му престанала службата во ЈНА да му соопшти на орган на самоуправавањето или на државен орган определен податок кој претставува тајна само ако тоа го бара јавниот интерес.

За лице на служба во територијалната одбрана, како и за лице на кое му престанала службата во територијалната одбрана, одобрение од став 3 на овој член дава органот определен со републички односно со покраински пропис.

7. Воена униформа

Член 59

Воените лица носат униформа.

Воената униформа, знакот за припадноста на вооружените сили и ознаките за чиновите и класите, односно за звањата се уредуваат со сојузен закон.

8. Домување во воена единица односно воена установа и оддалечување од местото на службување

Член 60

Војниците, питомците и војниците во резерва за време на службата во ЈНА се должни да домуваат во воената единица односно во воената установа.

Сојузниот секретар може да нареди дека другите воени лица на служба во ЈНА се должни привремено да престојуваат во воена единица односно во воена установа, ако го бараат тоа особените потреби на службата (за време на приправност, односно на други мерки на зголемена воена готовност, воени вежби, при преземање мерки против поголеми елементарни непогоди или други општи опасности и сл.).

Органот определен со пропис на републиката односно на автономната покраина може под условите од став 2 на овој член да нареди дека воените лица на служба во територијалната одбрана се должни привремено да престојуваат во воена единица односно воена установа.

Со правилата на службата се утврдува внатрешниот ред во воената единица односно во воената установа.

Член 61

Војниците, питомците и војниците во резерва за време на воената служба можат да се оддалечуваат од воената единица односно од воената установа под условите што ќе ги пропише сојузниот секретар.

Со прописот од став 1 на овој член се уредува и начинот на кој активното воено лице го известува претпоставениот старешина кога има намера да се оддалечи од местото на службување.

Член 62

Кога е прогласена општа или делумна мобилизација, кога е наредено преземање мерки на приправност или други мерки на зголемена борбена готовност или кога е утврдено постоење на непосредна воена опасност или на други вонредни прилики, военото лице може да се оддалечува од воената единица односно од воената установа или од местото на службување само по одобрение од претпоставениот старешина.

Член 63

Воено лице може да патува во странство по одобрение од надлежниот старешина.

Сојузниот секретар ги пропишува случаите кога, поради посебни потреби на службата, на воено лице нема да му се даде одобрение за патување во странство и надлежноста на старешините за давање одобрение за патување на воено лице во странство.

9. Прием на странски одликувања и зачленување во странско здружение

Член 64

Воено лице може да прима странско одликување по одобрение од Претседателството на СФРЈ или од старешината што ќе го овласти тоа.

Военото лице може да стане член на странско стручно или друго здружение или на меѓународна организација само по одобрение од сојузниот секретар или од старешината што ќе го овласти тој.

10. Воена легитимација и воена книшка**Член 65**

Активното воено лице има воена легитимација. Воената легитимација служи за докажување на идентитетот на активното воено лице.

Активното воено лице кое по престанување на службата стекнува право на пензија или на паричен надомест (член 402), а до денот на престанувањето на службата наполнило 50 години живот, ја задржува воената легитимација. Таа легитимација му служи за докажување на идентитетот во граѓанството.

Во воената легитимација можат да се внесуваат и податоци што се однесуваат на чинот на активното воено лице, на припадноста на определена воена единица односно воена уставова и на времето и местото на службување. За лицата од став 3 на овој член во воената легитимација се внесува податок за датумот на престанувањето на активната воена служба.

Прописите за воената легитимација, како и за посебната легитимација и личната карта што се предвидени со Женевските конвенции за заштита на жртвите од војната, од 12 август 1949 година ги донесува сојузниот секретар.

Војниците, питомците и лицата по резервниот состав имаат воена книшка пропишана со сојузниот закон со кој се уредува воената обврска.

Глава V**Унапредување на воени лица****1. Унапредување на војници и питомци****Член 66**

Во чинови разводник, десетар и помлад водник можат да се унапредуваат војници, односно војници во резерва ако се оценети дека со успех можат да вршат соодветни должности на воени старешини и ако ги исполнат другите услови што ќе ги пропише сојузниот секретар.

Питомците се унапредуваат во чинови зависно од времето поминато во училиштето и од успехот на школувањето, на начин и под услови што ќе ги пропише сојузниот секретар.

2. Унапредување на активни воени лица**Општи услови на унапредување****Член 67**

За унапредување во повисок чин односно класа, активното воено лице треба да ги исполнува следните општи услови:

1) да помине определено време во чинот односно класата;

2) за последниот период на оценување пред унапредувањето да има службена оценка најмалку „добар“, со тоа што за последните две години пред унапредувањето да не било оценето со неповолна оценка;

3) за последните две години пред унапредувањето да не е безусловно казнето за кривично дело со казна затвор;

4) во текот на последната година пред унапредувањето да не било казнето за дисциплински престап на казна затвор или на казна враќање на формациско место со понизок чин односно класа;

5) против него да не се води кривична постапка за кривично дело за кое се гони по службена должност, ниту постапка пред воен дисциплински суд.

Поведувањето на кривична постапка претставува пречка за унапредување кога е донесено решение

за спроведување истрага или е подигнат обвинителен акт без спроведување на истрага, а поведувањето постапка пред воен дисциплински суд — кога е донесено решение за ставање под воен дисциплински суд.

Член 68

Ќе се смета дека не постоела пречка за унапредување во повисок чин предвидена во член 67 став 1 точ. 3 и 4 од овој закон ако во повторената постапка или по барање за заштита на законитоста постапката биде запрета, биде донесена ослободувачка пресуда, обвинението биде одбиено, но не поради ненадлежност на судот, или биде изречена казна поблага од казната од член 67 став 1 точка 3 на овој закон, односно дека не постоела пречка од член 67 став 1 точка 5 од овој закон ако постапката биде запрета, биде донесена ослободувачка пресуда или обвинението биде одбиено, но не поради ненадлежност на судот.

Во случаите од став 1 на овој член, активното воено лице кое ги исполнувало другите со закон пропишани услови за унапредување во повисок чин, ќе се унапреди во тој чин со денот кога ги исполнувало другите услови за унапредување.

Унапредување на активни помлади офицери**Член 69**

Активен помлад офицер кој ги исполнува општите услови за унапредување, се унапредува во повисок чин кога во чинот што го има ќе помине, и тоа:

1) во чин водник — три години;

2) во чин водник I класа — три години ако има службена оценка „особено се истакнува“, четири години ако има службена оценка „се истакнува“ и пет години ако има службена оценка „добар“;

3) во чин постар водник — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“;

4) во чин постар водник I класа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години, ако има службена оценка „добар“;

5) во чин заставник — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“.

За унапредување во чин постар водник I класа активниот помлад офицер е должен да положи испит за тој чин или друг испит што ќе го пропише сојузниот секретар.

Унапредување на активни офицери**Член 70**

Во чинот поручник се унапредува активен офицер во чин потпоручник кој ги исполнува општите услови за унапредување, кога ќе помине во чинот потпоручник, и тоа:

1) една година — активен офицер кој има завршена воена академија во траење од четири години;

2) две години — активен офицер кој има завршена воена академија во траење од три години;

3) три години — активен офицер кој има виша стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа.

По исклучок од одредбата на точка 2 став 1 од овој член, активен офицер кој завршил воена академија во траење од три години во која стапил како активен помлад офицер се унапредува во чин поручник кога во чинот потпоручник ќе помине една година.

Член 71

Во чинот капетан се унапредува активен офицер во чин поручник кој ги исполнува општите услови за унапредување, кога во чинот поручник ќе помине, и тоа:

1) активен офицер кој има завршена воена академија, односно висока стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — три години ако има службена оценка „особено се истакнува“, четири години ако има службена оценка „се истакнува“ и пет години ако има службена оценка „добар“;

2) активен офицер кој има виша стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“.

По исклучок од одредбата на став 1 точка 1 од овој член, активен офицер кој е произведен во чин поручник врз основа на висока стручна подготовка стекната на факултет или на друга висока школа во граѓанството на која редовното школување трае десет или повеќе семестри, а се докога во служба на која ѝ одговара неговата стручна подготовка, се унапредува во чинот капетан кога во чинот поручник ќе помине една година поократно од времето пропишано со одредбите на став 1 од овој член.

Член 72

Во чинот капетан I класа се унапредува активен офицер во чин капетан кој ги исполнува општите услови за унапредување, ако е поставен на формациско место со повисок чин или на формациско место за кое со формацијата е определен чинот што го има и повисок чин, со тоа што да е внесен во листата на кандидати од член 254 на овој закон (во натамошниот текст: чин во распон) и ако на тоа формациско место поминал една година, кога во чинот капетан ќе помине, и тоа:

1) активен офицер кој има завршена воена академија, односно висока стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

2) активен офицер кој има виша стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“.

Активен офицер во чин капетан кој ги исполнува општите услови за унапредување, ќе се унапреди во чин капетан I класа, ако не е поставен на местото од став 1 на овој член, кога во чинот капетан ќе помине подолго отколку што е пропишано во тој став, и тоа: три години ако има службена оценка „особено се истакнува“, четири години ако има службена оценка „се истакнува“ и пет години ако има службена оценка „добар“.

Член 73

Во чинот мајор се унапредува активен офицер во чин капетан I класа кој ги исполнува општите услови за унапредување, ако е поставен на формациско место со повисок чин или на формациско место за кое со формацијата е определен чин во распон а ако на тоа формациско место поминал една година, кога во чинот капетан I класа ќе помине, и тоа:

1) активен офицер кој има завршена воена академија, односно висока стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

2) активен офицер кој има виша стручна подготовка за родот односно за службата на која ѝ припаѓа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“.

Член 74

За унапредување во чинот мајор, активниот офицер е должен да положи испит за тој чин или друг испит кој, според програмата, одговара на испитот за чин мајор.

Сојузниот секретар пропишува кој друг испит, според програмата, одговара на испитот за чин мајор.

Член 75

Во чинот потполковник се унапредува активен офицер во чин мајор кој ги исполнува општите услови за унапредување, ако е поставен на формациско место со повисок чин или на формациско место за кое со формацијата е определен чин во распон и ако на тоа формациско место поминал една година, кога во чинот мајор ќе помине, и тоа:

1) активен офицер кој има завршена воена академија односно висока стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

2) активен офицер кој има виша стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“.

Член 76

Во чинот полковник може да биде унапреден активен офицер во чин потполковник кој ги исполнува општите услови за унапредување, ако има завршена воена академија односно висока стручна подготовка за родот односно службата на која ѝ припаѓа и соодветно усовршување или специјализација, што ќе ја пропише сојузниот секретар или ако стекнал научно звање доктор или магистер, односно специјалист во научната област што му одговара на родот односно на службата на која ѝ припаѓа, ако е поставен на формациско место со повисок чин и ако на тоа формациско место поминал една година — кога во чинот потполковник ќе помине пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, односно шест години ако има службена оценка „се истакнува“.

Унапредувањето од став 1 на овој член се врши според листите на кандидати за унапредување во чин полковник што се составуваат во Сојузниот секретаријат за народна одбрана, на начинот што ќе го утврди сојузниот секретар.

Член 77

Во чинот генерал-мајор може да биде унапреден активен офицер во чин полковник кој ги исполнува општите услови за унапредување ако има завршена Школа за народна одбрана или школа за оператива или друга соодветна школа или звање доктор на воените науки, односно во службите звање доктор на науките во научна област која ѝ одговара на службата на која ѝ припаѓа, ако е поставен на формациско место со повисок чин, ако на тоа формациско место успешно ја вршел должноста најмалку една година, ако во чинот полковник поминал пет години, ако има службена оценка „особено се истакнува“, односно шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и ако подожил испит за чин генерал-мајор.

Во чинот генерал-потполковник односно генерал-полковник може да биде унапреден активен генерал-мајор, односно генерал-потполковник кој ги исполнува општите услови за унапредување, по едногодишно успешно вршење на должноста на формациско место со повисок чин, ако во чинот генерал-мајор односно генерал-потполковник поминал пет години, ако има службена оценка „особено се истакнува“, односно шест години ако има службена оценка „се истакнува“.

Член 78

Ако активен офицер непосредно пред унапредувањето на приправнички стаж (член 280) или на школување (член 290), односно пред разрешувањето од должноста поради лекување и боледување (член 292) или пред ставањето на располагање според одредбите на член 293 став 1 точ. 1 и 2 од овој закон, бил поставен на формациско место со повисок чин, односно на место за кое во формацијата е определен чин во распон или се наоѓал на должноста во единица заклучно со полк, односно со бригада, се смета дека во поглед на условите за унапредување за време на приправничкиот стаж, школувањето, лекувањето, боледувањето, односно располагањето е поставен на формациско место со повисок чин, односно на место за кое со формацијата е определен чин во распон или дека е на должноста во воена единица заклучно со полк односно со бригада.

Ако активен офицер е поставен на место кое со формацијата е предвидено за граѓанско лице, се смета дека, во поглед на условите за унапредување, е поставен на формациско место со чинот што го има.

Ако активен офицер, заради унапредување во повисок чин треба да помине определено време на формациско место со повисок чин, односно на место за кое со формацијата е определен чин во распон, во времето што го поминал на тоа формациско место се смета и времето поминато во својството вршител на должноста непосредно пред поставувањето.

Унапредување на активни воени службеници

Член 79

Активен воен службеник кој ги исполнува општите услови за унапредување, се унапредува во повисока класа ако е поставен на формациското место предвидено за стручната подготовка што ја има и ако во класата поминал, и тоа:

1) активен воен службеник со средна стручна подготовка:

— во IX класа — четири години;
— во VIII класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во VII класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во VI класа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“;

— во V класа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“;

2) активен воен службеник со виша стручна подготовка:

— во VII класа — четири години;
— во VI класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во V класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во IV класа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“;

— во III класа — шест години ако има службена оценка „особено се истакнува“, седум години ако има службена оценка „се истакнува“ и осум години ако има службена оценка „добар“;

3) активен воен службеник со висока стручна подготовка:

— во VI класа — четири години;

— во V класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во IV класа — четири години ако има службена оценка „особено се истакнува“, пет години ако има службена оценка „се истакнува“ и шест години ако има службена оценка „добар“;

— во III класа — пет години ако има службена оценка „особено се истакнува“, шест години ако има службена оценка „се истакнува“ и седум години ако има службена оценка „добар“;

— во II класа — шест години ако има службена оценка „особено се истакнува“, седум години ако има службена оценка „се истакнува“ и осум години ако има службена оценка „добар“.

Активен воен службеник со виша односно висока стручна подготовка кој е поставен на формациско место за кое е предвиден понизок степен на стручна подготовка од онаа што ја има, се унапредува во повисока класа ако во одделна класа го помине времето пропишано во точка 1 односно точка 2 на став 1 од овој член за стручната подготовка што со формацијата е предвидена за тоа место.

Активен воен службеник кој ќе стекне стручна подготовка повисока од онаа што ја имал, се унапредува во почетната класа според стручната подготовка што ја стекнал ако е тоа полнолно за него, под услов таа стручна подготовка да ѝ одговара на службата во која се наоѓа и да е поставен на формациско место за кое се предвидува степенот на стручна подготовка што го стекнал.

Член 80

Активен воен службеник е должен за унапредување да положи испит, и тоа:

1) воен службеник со средна стручна подготовка — за VII класа;

2) воен службеник со виша и висока стручна подготовка — за III класа.

Активен воен службеник кој е магистер односно специјалист или доктор на науките, во научна област што ѝ одговара на службата на која ѝ припаѓа, полага испит за III класа според посебна програма.

Член 81

Активен воен службеник може да напредува зависно од стручната подготовка што ѝ одговара на службата на која ѝ припаѓа, ако има:

- 1) средна стручна подготовка — до IV класа;
- 2) виша стручна подготовка — до II класа;
- 3) висока стручна подготовка — до I класа.

Активен воен службеник од член 79 став 2 на овој закон напредува до IV класа — ако е поставен на формациско место за кое е предвидена средна стручна подготовка, односно до II класа — ако е поставен на формациско место за кое е предвидена виша стручна подготовка.

Привремено унапредување**Член 82**

Активен помлад офицер, односно офицер кој постига вонредни успеси во работата и покажува исклучителни способности, може да биде унапреден во непосредно повисок чин ако поминал две третини од времето што со овој закон е пропишано за одделни чинови, ако на должноста со повисок чин односно на местото за кое со формацијата е определен чин во распон се наоѓал најмалку една година и ако го положил испитот за чинот кога тој испит е пропишан.

Поблиските мерила и постапката за унапредување на помлади офицери и офицери до чин полковник, според став 1 на овој член, ги пропишува сојузниот секретар.

Вонредно унапредување**Член 83**

Активно воено лице, по исклучок, може да биде унапредено во непосредно повисок чин односно класа без оглед на условите за унапредување пропишани со овој закон, ако со долгогодишна совесна служба стекнало заслуги за вооружените сили, или ако сторило дело од посебно значење за вооружените сили.

Мерилата за утврдување кога се смета дека активното воено лице со долгогодишна совесна служба стекнало заслуги за вооружените сили, односно дека сторило дело од посебно значење за вооружените сили, како и начинот на унапредување на помлади офицери, офицери до чин полковник и на воени службеници, според став 1 на овој член, ги утврдува сојузниот секретар.

3. Унапредување на резервни помлади офицери, офицери и воени службеници**Член 84**

Резервен помлад офицер, офицер, односно воен службеник кој ги исполнува условите за унапредување пропишани со овој закон, се унапредува во повисок чин односно класа според потребата за пополнување на вооружените сили во воена состојба или според други потреби на општонародната одбрана.

Член 85

За унапредување во повисок чин односно класа, резервен помлад офицер, офицер, односно воен службеник треба да ги исполнува следните услови:

- 1) во чинот односно класата да го поминал времето пропишано во член 86 на овој закон;
- 2) за последните две години до унапредувањето да не е безусловно казнет за кризично дело со казна затвор;
- 3) со успех да завршил воена вежба или друга обука која во смисла на законот се смета како воена вежба, односно да е оспособен за вршење соодветни должности и работи на општонародната одбрана;
- 4) против него да не се води кривична постапка ниту постапка пред судот на честа.

Член 86

За унапредување во повисок чин, резервен помлад офицер е должен да помине во чинот, и тоа:

- 1) водник — три години;
- 2) водник I класа — четири години;
- 3) постар водник — шест години;
- 4) постар водник I класа — шест години;
- 5) заставник — шест години.

За унапредување во повисок чин, резервен офицер е должен да помине во чинот, и тоа:

- 1) потпоручник — четири години;
- 2) поручник — четири години;
- 3) капетан — пет години;
- 4) капетан I класа — пет години;
- 5) мајор — осум години.

За унапредување во повисока класа резервен воен службеник е должен да помине во класата, и тоа:

1) резервен воен службеник со средна стручна подготовка:

- во IX класа — четири години;
- во VIII класа — пет години;
- во VII класа — пет години;
- во VI класа — седум години;
- во V класа — седум години;

2) резервен воен службеник со виша стручна подготовка:

- во VII класа — четири години;
- во VI класа — шест години;
- во V класа — шест години;
- во IV класа — седум години;
- во III класа — осум години;

3) резервен воен службеник со висока стручна подготовка:

- во VI класа — пет години;
- во V класа — шест години;
- во IV класа — шест години;
- во III класа — седум години;
- во II класа — осум години.

Член 87

Резервен офицер во чин капетан I класа и мајор, кој ги исполнува условите од член 85 и од член 86 став 2 на овој закон, може да биде унапреден во чин резервен мајор, односно резервен потполковник ако според воената формација во вооружените сили е поставен во формациско место со повисок чин или на место за кое со формацијата е определен чин во распон, односно ако со воениот распоред надвор од вооружените сили му е определена соодветна должност и ако на тоа формациско место односно должност се наоѓа најмалку една година.

Резервен офицер може да биде унапреден до чинот потполковник, а за воени заслуги и во чин резервен полковник и во повисок чин.

Член 88

Резервен помлад офицер, офицер, односно воен службеник кој е во активна воена служба, во чинот односно класата што ја има, поминал најмалку две години може да биде унапреден во непосредно повисок чин односно класа иако не бил на воена служба, ако ги исполнува другите услови од чл. 85 до 87 на овој закон.

Врз основа на поволна оценка од една воена вежба, резервен помлад офицер, офицер односно воен службеник може да биде и двапати унапреден, ако според воената формација е поставен на должност со повисок чин и ако ги исполнува другите услови за унапредување пропишани со овој закон.

Резервен офицер кој со воената формација е предвиден за определена воена раководна должност за која има потребна стручна подготовка може, ако тоа го бараат потребите, да биде вонредно унапреден, без оглед на условите пропишани за унапредување.

Член 89

Сојузниот секретар ги утврдува мерилата и начинот на кој резервни помлади офицери, офицери до чин полковник и воени службеници можат да се унапредуваат според одредбите на чл. 84 до 88 на овој закон.

Член 90

Резервни воен службеник може да напредува:

- 1) ако има средна или виша стручна подготовка — до IV класа;
- 2) ако има висока стручна подготовка — до II класа.

Резервни воен службеник може да биде унапреден во I класа само за воени заслуги.

4. Унапредување во воена состојба

Член 91

Унапредување на помлади офицери, офицери и воени службеници во воена состојба може да се врши и ако не се исполнети условите пропишани со овој закон, а со оглед на храброста, способноста за командовање и раководење, како и за воени заслуги.

Претседателството на СФРЈ ги пропишува мерилата, постапката и надлежноста за унапредување на помлади офицери, офицери и воени службеници според став 1 на овој член.

5. Надлежност за унапредување

Предлагање за унапредување

Член 92

Унапредување на војници, помлади офицери, офицери и воени службеници се врши на предлог од надлежниот старешина.

Член 93

Предлогот за унапредување во чинови на помлади офицери, во чинови на офицери до чин полковник и во класи на воени службеници, се доставува преку претпоставените старешини до старешината надлежна за унапредување.

Секој старешина повисок од старешината што поднел предлог за унапредување ќе го одбие предлогот ако утврди дека лицето предложено за унапредување не ги исполнува условите за унапредување.

Предлог за унапредување во чин генерал-мајор и во повисок чин поднесува сојузниот секретар.

Член 94

Сојузниот секретар определува кој старешина е надлежен за поднесување предлог за унапредување на војници и на активни воени лица.

Предлозите за унапредување на резервни помлади офицери, офицери и воени службеници за чие унапредување се надлежни сојузниот секретар и старешините на ЈНА (чл. 96 и 97), надлежниот општински орган на управата ги доставува преку воено-територијалниот орган.

Поднесувањето на предлози за унапредување на резервни помлади офицери, офицери и воени службеници за чие унапредување според одредбата на член 93 е надлежен органот определен со републички односно покраински пропис се врши според прописите на републиката, односно на автономната покраина.

Надлежност за унапредување

Член 95

Претседателството на СФРЈ унапредува офицери во чин генерал-мајор и во повисок чин.

Член 96

Сојузниот секретар унапредува активни и резервни офицери во чин мајор, потполковник и полковник; активни и резервни воени службеници во III, II и I класа, како и активни помлади офицери, воени службеници и офицери до чин полковник според чл. 82 и 83 на овој закон.

Член 97

Командант на армија и старешина од ист или пописок ранг и командант на друга воена единица што ќе ја определи сојузниот секретар, унапредуваат активни помлади офицери, активни офицери до чин капетан I класа и активни воени службеници до IV класа, како и резервни офицери до чин капетан I класа и резервни воени службеници од VIII до IV класа — што се распоредени во ЈНА.

Резервните помлади офицери и резервните воени службеници од IX класа распоредени во ЈНА ги унапредува старешината на првостепениот воено-територијален орган.

Активните воени лица од став 1 на овој член, распоредени во територијалната одбрана и упатени во државен орган, организација на здружен труд или во друга организација, ги унапредува старешината од став 1 на овој член што ќе го определи сојузниот секретар.

Член 98

Резервните помлади офицери, резервните офицери до чин капетан I класа и резервните воени службеници до IV класа, што се распоредени во територијалната одбрана и кои не се распоредени во вооружените сили, ги унапредува надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 99

Војниците, односно војниците во резерва во ЈНА ги унапредува старешината на положба командант на полк, на самостоен баталјон или на повисока положба, а во територијалната одбрана — надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

6. Полагање испит за чин односно класа

Член 100

Активно воено лице поднесува до претпоставениот старешина пријава за полагање испит за чин односно класа во годината што ѝ претходи на годината за која сака да полага испит.

Активен полковник не поднесува пријава за полагање испит за чин генерал-мајор. Овој испит го полага активен полковник што, на предлог од Воениот совет, ќе го определи сојузниот секретар.

Член 101

Полагање испит за чин мајор и за III класа на воен службеник се одобрува по 2 години поминати во чинот капетан односно по 2 години поминати во V класа на воен службеник, а за VII класа на воен службеник — по 3 години поминати во активна воена служба, но не пред да го заврши кандидатот приправничкиот стаж, ако таквиот стаж е задолжителен.

Полагање испит за чин постар водник I класа се одобрува по две години поминати во чинот водник I класа.

Член 102

Активен офицер на служба или активен воен службеник, кој има виша или висека стручна подготовка на својата служба, ги полага стручните предмети на испитот за чин мајор, односно за III класа на воен службеник според програмата за соодветниот испит во граѓанството, ако постои таков испит.

Положениот соодветен испит во граѓанството се признава како положен испит од стручните предмети што се предвидени во програмата за испитот за чин односно класа.

Активен офицер на правна служба и активен воен службеник — дипломиран правник го полагаат стручниот дел на испитот (правосуден ис-

пит) пред надлежната републичка односно покраинска комисија.

Положениот испит за чин односно за класа се признава како положен стручен испит во граѓанството, кога е тоа пропишано со закон.

Член 103

Испитот се полага пред испитна комисија во ЈНА.

Испитната комисија е должна, во годината за која го пријавиле испитот, да ги повика на испит сите лица на кои им е одобрено полагање на испит.

Член 104

Кандидат кој не го положил испитот за чин односно за класа може испитот да го повтори повеќепати, што поблиску ќе го определи сојузниот секретар.

Член 105

Се овластува сојузниот секретар да донесе програма за испитите за чин односно класа и прописи за начинот на пријавување и полагање на тие испити и за составот на испитните комисији.

Глава VI

Оценување, одликувања и пофалби

1. Оценување

Член 106

Оценување на воените лица се врши заради утврдување на нивниот успех во службата, одлучување за напредувањето и за други односи во службата и заради поттикнување на стручното усовршување и поголемото залагање во службата.

Оценувањето е редовно и вонредно.

Член 107

Военото лице се оценува со поволна или неповолна оценка.

Поволни оценки за активно воено лице се: „задоволува“, „добар“, „се истакнува“ и „особено се истакнува“.

Член 108

Оценката му се соопштува на оценетиот.

Против оценката военото лице може да изјави жалба во рок од 15 дена од денот кога му е соопштена оценката.

Жалбата му се предава на првопретпоставениот старешина, а лицето во резервен состав може да му ја предаде жалбата и на општинскиот орган на управата надлежен за работи на народната одбрана.

Против оценката дадена по жалбата нема надоместно правно средство.

Оценување на војници

Член 109

Редовно оценување на војниците се врши на 30 дена пред завршувањето на воениот рок.

Вонредно оценување на војниците се врши кога треба да се донесе одлука за унапредување на војник во чинот разводник, десетар или помлад војник и за определување на должноста старешина.

Член 110

Во оценката на војник се внесуваат податоци за способноста на војникот за определената должност, за моралните и политичките квалитети, за дисциплинираноста и за физичката способност.

Член 111

За оценување на војник е надлежен првопретпоставениот старешина на положбата командир на чета односно на самостоен вод или на повисока положба.

По жалбата одлучува старешината непосредно повисок од старешината што ја дал оценката.

Оценување на активните воени лица

Член 112

Активно воено лице се оценува редовно првпат по една година помината во активна воена служба, а потоа по секои три години до навршени десет години ефективна активна воена служба и секои четири години по навршени десет години ефективна активна воена служба.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активно воено лице кое е неповолно оценето, редовно се оценува по истекот на една година од денот на оценувањето со неповолна оценка.

Член 113

По исклучок од одредбите на член 112 од овој закон, не се оценува активно воено лице:

1) кое во периодот за кој се врши оценување непрекинато поминало на должноста повеќе од дванаесет месеци, освен лицето кое се оценува првпат;

2) кое е неповолно оценето, а во периодот помеѓу две оценувања непрекинато не поминало на должноста повеќе од шест месеци.

Член 114

По исклучок од одредбите на член 112 од овој закон, редовно оценување на активни воени лица на приправнички стаж се врши по завршувањето на приправничкиот стаж.

Активните воени лица на школување во воени школи се оценуваат според прописите со кои се уредува военото школство. Оценката на општиот успех која активното воено лице ја добило за време на школувањето задолжително се зема предвид при службеното оценување на тоа лице.

Член 115

Вонредно оценување на активни воени лица се врши кога треба да се донесе одлука во врска со односите во службата, ако од давањето на последната оценка поминало повеќе од една година, и тоа:

1) ако се предлага сменување на активното воено лице од должноста поради тоа што не задоволито на должноста;

2) ако активното воено лице се назначува на должност во друга воена единица, односно воена установа;

3) ако активното воено лице се упатува на школување;

4) ако службената оценка која активното воено лице ја има повеќе не одговара на неговата работа и на резултатите што ги постига во службата.

Одредбата на точка 3 став 1 од овој член не се однесува на активно воено лице кое при упатувањето на школување не се разрешува од должноста.

По исклучок од став 1 на овој член, вонредно оценување на активно воено лице кое било поволно оценето се врши и кога ќе се стекнат услови за донесување на неповолна оценка (член 117), без оглед на времето кое поминало од оценувањето со поволна оценка.

Член 116

Како основа за давање на службена оценка се земаат резултатите од работата на активно воено лице постигнати во периодот за кој се врши оценувањето. За стекнување увид во остварените резултати во работата на активното воено лице служат податоците добиени при редовните обиколки,

анализи и оценки на состојбата на воената единица односно на воената установа, како и податоците добиени со други форми на работа и раководење.

Во службената оценка за активно воено лице, покрај општите податоци, се внесуваат податоци за степенот на военостручно и општото знаење и на марксистичкото образование, за способноста за вршење на должност, за посебните склоности за вршење на одделни должности, умешноста во работата, залагањето, успехите во работата и раководењето, морално-политичките квалитети, здравствената состојба, физичката способност и карактерните особини од значење за службата.

Службената оценка за активно воено лице кое се наоѓа на приправнички стаж ја опфаќа и оценката за неговиот успех во текот на приправничкиот стаж.

Службената оценка се завршува со заклучок со кој се констатира степенот на поволната оценка односно дека оценката е неповолна.

Член 117

Активно воено лице се оценува со неповолна оценка:

1) ако се утврди дека состојбата на воената единица односно на воената установа со која командувач и раководи е незадоволувачка, односно дека резултатите од трудот врз работите што ги врши се слаби, поради негово незалагање, немарен или неодговорен однос спрема службата;

2) ако во периодот за кој се дава оценката правосилно е осудено поради кривично дело или дисциплински престап, сторен од нечесни побуди;

3) ако во периодот за кој се дава оценката пројави слаби морални и политички квалитети.

Член 118

Оценувањето на активно воено лице го врши претпоставениот старешина на положбата командант на баталјон или на повисока положба. Ако тој старешина не му е непосредно претпоставен на активното воено лице што го оценува, тој службената оценка ја дава при претходно прибавено мислење од непосредно претпоставениот старешина на положбата командир на чета.

Непосредно повисокиот претпоставен старешина по службена должност, во рок од 60 дена од денот на соопштувањето на оценката, ќе ја измени оценката што ја дал старешината од став 1 на овој член, ако најде дека оценката не е дадена во согласност со мерилата пропишани во чл. 116 и 117 од овој закон, ако оценката не им одговара во целост или во одделен дел на личните квалитети и на резултатите од работата на оценетото лице или ако е очигледно дека заклучокот на оценката не е во согласност со содржината на оценката.

Против оценката од став 2 на овој член може да се изјави жалба.

Член 119

За жалба против оценката одлучува комисија што ја формира старешината непосредно повисок од старешината што ја дал оценката, ако е на положба на командант на полк, на рамна или на повисока положба.

Комисијата за одлучување по жалбата се состои од три члена. Членови на комисијата не можат да бидат старешините кои учествувале во давањето на оценката против која е изјавена жалба. Претседателот на комисијата не може да биде помлад по чин од старешината што ја дал првостепената оценка, а другите членови на комисијата не можат да бидат помлади по чин од подносителот на жалбата.

Комисијата е должна да ја даде оценката по жалбата во рок од два месеца од денот на предавањето на жалбата.

Член 120

Конечната службена оценка за активно воено лице ќе ја поништи секој старешина претпоставен на старешината кој таа оценка ја дал, односно кој ја определил комисијата која одлучувала за жалбата против службената оценка, ако оценката е дадена спротивно на одредбите од овој закон со кој е пропишана надлежноста за давање на службена оценка или со кој се пропишани периодите за оценување или условите за давање неповолна или вонредна оценка.

Под условите од став 1 на овој член службената оценка за активно воено лице може да се поништи до исполнувањето на условите за давање на наредната службена оценка за тоа лице.

Член 121

Оценката за активно воено лице се вложува во досието на персоналните податоци.

Оценување на лица во резервен состав

Член 122

Оценување на лица во резервен состав за преме на службата во ЈНА се врши по завршувањето на воената вжбја.

Одредбите на чл. 109 до 111 од овој закон за оценување на војници, сходно се применуваат и врз оценувањето на лица во резервен состав.

Донесување на прописи

Член 123

Сојузниот секретар го пропишува начинот на давање на службена оценка, на соопштување на оценката, на постапување по жалбата и на евиденција на оценките и ги пропишува обрасците за службената оценка.

Член 124

Оценувањето на лицата во резервен состав на служба во територијалната одбрана се врши според прописите на републиката односно на автономната покраина, донесени во согласност со одредбите од овој закон за оценувањето.

Оценување во воена состојба

Член 125

Одредбите на чл. 106 до 122 од овој закон не се применуваат во воена состојба.

Оценувањето на воени лица во воена состојба се врши под условите и на начинот што ќе ги утврди сојузниот секретар.

2. Одликувања и пофалби

Член 126

На воени единици односно на воени установи и воени лица можат да им се доделуваат одликувања и пофалби за особен успех постигнат во службата.

На воени лица може да им се даваат значки како знак на признание за успешно извршување на доверена задача, како и спомен-медали и други обележја за учество во значајни настани од животот и работата на вооружените сили.

На работните луѓе и граѓаните, на организациите, заедниците и здруженијата значки и други обележја можат да им се доделуваат и за придонес во изградба и развивањето на вооружените сили.

Се овластува сојузниот секретар да ги устанува значките и другите обележја.

Член 127

Пофалбата може да биде усна и писмена.

Усна пофалба дава претпоставениот старешина, а писмена пофалба старешината на положба командир на чета, на рамна или на повисока положба, а во територијалната одбрана — органот определен со пропис на републиката односно на автономната покраина.

Глава VII

Социјално осигурување

1. Здравствена заштита

Општи одредби

Член 128

Војниците, питомците и лицата во резервен состав за време на службата во ЈНА имаат право на здравствена заштита во обемот утврден со овој закон.

Лицата во резервен состав за време на службата во територијалната одбрана имаат право на здравствена заштита според прописите на републиката односно на автономната покраина и други права во врска со заболување, повреда или смрт пропишани со овој закон.

Член 129

Воените стипендијанти (член 302 став 1) и членовите на нивното потесно семејство (брачен другар и деца) имаат право на здравствена заштита врз товар на средствата на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана во обемот во кој со сојузен закон е пропишана здравствената заштита на активните воени лица и на членовите на нивните семејства, ако тоа право не го остваруваат по друга основа.

Здравствена заштита на војниците, питомците и лицата во резервен состав за време на службата во ЈНА

Член 130

Здравствената заштита на војниците, питомците и на лицата во резервен состав за време на службата во ЈНА ги опфаќа:

- 1) сите форми на превентивна медицинска заштита;
- 2) лекарските прегледи, лекувањата и другите видови медицинска помош во воените здравствени установи и во други здравствени установи;
- 3) лекарските прегледи и други видови медицинска помош заради следење и проверување на здравствената состојба;
- 4) давањето лекови, помошен материјал кој служи за употреба на лекот и санитарски материјал потребан за лекување;
- 5) преносијата, негата и лекувањето на заболувањата на забите и устата;
- 6) забно-техничката помош и забно-протетичките средства;
- 7) ортопедските помагала.

Член 131

Војниците, питомците и лицата во резервен состав за време на службата во ЈНА остваруваат здравствена заштита во воените здравствени установи.

По исклучок, лицата од став 1 на овој член можат да остваруваат здравствена заштита и во други здравствени установи:

- 1) ако во местото на службување нема воена здравствена установа;
- 2) ако воената здравствена установа не може да даде соодветни форми здравствена заштита;
- 3) во итни случаи.

Остварувањето на здравствената заштита од точ. 1 и 2 став 2 на овој член, освен во итни случаи, се врши по упат од надлежниот лекар, а ако во местото на службувањето нема здравствена установа — по упат од надлежниот старешина.

Лицата од став 1 на овој член, за време на воена состојба, здравствената заштита ја остваруваат на начинот на кој се врши згрижување на повредени и болни припадници на вооружените сили за тоа време.

Член 132

Војниците и питомците не учествуваат во плаќањето на трошоците за здравствена заштита.

Член 133

На војниците, питомците и на лицата во резервен состав за време на службата во ЈНА, што надлежниот лекар или старешината на воената единица односно на воената установа ќе ги упати на лекарски преглед или на лекување во друго место, им се исплатуваат патните трошоци според прописите за патни и други трошоци во ЈНА.

Посебни права во врска со заболување, повреда или смрт

Член 134

Војниците, питомците и лицата во резервен состав, по отпуштањето од вооружените сили, имаат право на здравствена заштита за повреди или заболувања што ги добиле за време на службата во вооружените сили.

Лицата од став 1 на овој член кај кои ќе се појави заболување по отпуштањето од вооружените сили имаат право на здравствена заштита ако во рок од два месеца од денот на отпуштањето од вооружените сили му го пријават тоа заболување на надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина и ако воената лекарска комисија утврди дека односно заболување настанало за време на службата во вооружените сили.

Право на здравствена заштита според ст. 1 и 2 од овој член има и ученикот на општо средно воено училиште кој поради здравствена неспособност за активна воена служба ќе оствари право на парична помош за продолжување на школувањето (член 136 став 2), ако повредата или заболувањето настанало за време на школувањето во општото средно воено училиште.

Член 135

Војниците, питомците и лицата во резервен состав кои, поради влошување на заболувањето што го имале пред стапувањето во вооружените сили, ќе бидат отпуштени од вооружените сили, имаат право на здравствена заштита за тоа заболување до излекувањето, односно до стабилизацијата на заболувањето, а најдолго две години од денот на отпуштањето од вооружените сили.

Право на здравствена заштита по став 1 од овој член има и ученикот на општо средно воено училиште кој поради влошување на заболувањето што го имал пред денот на стапувањето во општото средно воено училиште, ќе стане здравствено неспособен за активна воена служба и ќе оствари право на парична помош за продолжување на школувањето.

Член 136

Питомецот кој поради здравствена неспособност за активна воена служба ќе биде отпуштен од школувањето има право на парична помош за продолжување на школувањето во друга школа од ист степен.

Ученикот на општо средно воено училиште кој ќе биде огласен за здравствено неспособен за активна воена служба може да го продолжи школувањето во општо средно воено училиште или да оствари право на парична помош за продолжување на школувањето во друго училиште од ист степен.

Износот на паричната помош од ст. 1 и 2 на овој член се утврдува зависно од имотната состојба на питомецот, односно ученикот и на членовите на неговото семејство, како и од трошоците на школувањето.

Член 137

На семејство на војник, питомец или лице во резервен состав, кој ќе загина или ќе умре за време на службата во вооружените сили или ќе

умре во здравствена установа во која за време на службата во вооружените сили е упатен и задржан на лекување, како и на семејство на лицето од чл. 134 и 135 на овој закон ако тоа лице умре во здравствена установа, му припаѓа надомест на фактичките трошоци за превоз на посмртните останки до местото на погребот. Ако превозот на посмртните останки го извршило друго лице, надоместот на фактичките трошоци за превоз на посмртните останки му припаѓаат на тоа лице.

Надоместот од став 1 на овој член му припаѓа и на семејството односно на лицето што ќе изврши превоз на посмртните останки на ученик на општо средно воено училиште кој ќе загина или ќе умре за време на школувањето во општо средно воено училиште.

Член 133

Надоместот на трошоците од член 137 на овој закон ги опфаќа:

- 1) трошоците за превоз на посмртните останки со воз или со брод до местото на погребот, а ако на таа релација не постои железнички или бродски сообраќај — фактичките трошоци за превоз со друго сообраќајно средство;
- 2) трошоците за превоз на посмртните останки до станица односно до лука или пристаништето, и во местото на погребот — од станицата односно од луката или пристаништето до местото каде што се врши погребот на посмртните останки;
- 3) патните трошоци за два придружника на посмртните останки;
- 4) другите трошоци за превоз направени во смисла на општите прописи за условите и начинот на ископување и пренос на мртовци.

Член 139

На семејството на војник, питомец или лице во резервен состав, кој ќе загина или ќе умре за време на службата во вооружените сили или ќе умре во здравствена установа во која за време на службата во вооружените сили е упатено и задржано на лекување и по престанувањето на таа служба, му припаѓа надомест на погребните трошоци. Ако погребот на војник, питомец или лице во резервен состав го извршило друго лице, надоместот на погребните трошоци му припаѓа на тоа лице.

Надомест на погребните трошоци му припаѓа и на семејството односно на лицето кое ќе го погребне ученикот на општо средно воено училиште кој ќе загина или ќе умре за време на школувањето во општо средно воено училиште.

Надоместот на погребните трошоци од ст. 1 и 2 на овој член припаѓа во износот што го утврдilo Собранието на Заедницата за социјално осигурување на воените осигуреници за случај на смрт на воен осигуреник.

2. Еднократна парична помош и други права во врска со оштетување на организмот или смрт на воено лице

Член 140

Воено лице кое за време на мирновременска состојба во вршење на службата или во врска со службата во вооружените сили, без своја вина, ќе здобие рана, повреда или озледа, па поради тоа кај него ќе настани оштетување на организмот од најмалку 20%, има право на еднократна парична помош чија височина се определува според степенот на телесното оштетување. Степенот на телесното оштетување се утврдува според сојузните прописи со кои се уредуваат правата на воените инвалиди.

Под условите од став 1 на овој член, еднократна парична помош му припаѓа и на воено лице кај кое ќе настани оштетување на организмот од најмалку 20% поради болест која настанала или се

влошува како непосредна последица од вршењето на воената служба.

Небрежноста нема да се смета како вина во смисла на став 1 од овој член.

Ако воено лице загина или умре од здобиена рана, повреда или озледа односно болест, под условите од ст. 1 и 2 на овој член, еднократната парична помош му припаѓа на неговото семејство.

Еднократна парична помош му припаѓа и на семејството на војник односно питомец кој поради болест ќе умре за време на служењето на воениот рок односно на школувањето.

Член 141

Под условите од член 140 ст. 1, 3 и 4 на овој закон, еднократна парична помош му припаѓа и на лицето односно на семејството на лице кај кого ќе настани оштетување на организмот, односно кое ќе го изгуби животот за време на заминувањето на служба во вооружените сили или за време на враќањето од таа служба.

Под условите од член 140 ст. 1, 3 и 4 на овој закон еднократна парична помош му припаѓа и на ученик односно на семејството на ученик на општо средно воено училиште кај кого ќе настани оштетување на организмот, односно кој ќе го изгуби животот за време на школувањето во општо средно воено училиште.

Член 142

Со исплатата на еднократната парична помош не се засага во другите права што по други основи ги има лицето на кое му е исплатена таа помош, ниту исплатената помош се засметува во износот на надоместот на штетата што му припаѓа според општите прописи, ако со овој или со друг сојузен закон не е определено поинаку.

Член 143

Под вршење на служба, во смисла на член 140 од овој закон, се подразбира вршењето на редовна или вонредна службена работа, како и на друга работа ако се врши по наредба од надлежниот старешина.

Под вршење на должност во врска со службата, во смисла на член 140 од овој закон, се подразбира:

- 1) заминување на службена должност односно враќањето од службена должност;
- 2) заминувањето на војник и питомец на отсуство и враќањето од отсуство;
- 3) престојот на војник односно на војник во резерва или питомец во воена зграда, во кругот на касарна, аеродром, логор, полигон, на брод или на друго пловно средство на воената морнарица или на друго место каде што бил според правилата на службата или по наредба односно одобрение од надлежниот старешина, како и во слободното време на одобрен излез од воената единица односно од воената установа, освен престојот на отсуство.

Член 144

Право на еднократна парична помош имаат членовите на семејството на воено лице, и тоа:

- 1) брачниот другар;
- 2) децата родени во брак, надвор од бракот или усвоени, ако не се постари од 18 години, односно од 26 години — ако се наоѓаат на школување, освен децата кои се во работен однос, а без оглед на годините на живот — ако се трајно и наполно неспособни за работа;
- 3) родителите, односно усвоителот и неговиот брачен другар;
- 4) очувот и маштеата;
- 5) браќата и сестрите — ако не се постари од 18 години, односно од 26 години — ако се наоѓаат на редовно школување, освен браќата и сестрите кои се во работен однос, а без оглед на годините на живот — ако се трајно и наполно неспособни за работа;

6) дедото и бабата.

Право на еднократна парична помош нема брачниот другар кој неоправдано ја напуштил брачната заедница. Фактот дека брачниот другар неоправдано ја напуштил брачната заедница го утврдува судот од општа надлежност во вонпроцесна постапка.

Како деца, во смисла на став 1 точка 2 од овој член, се сметаат и пасиноците, внучињата и децата без родители што военото лице ги издржувало, ако ги исполнуваат условите во поглед на годините на живот на децата определени во таа точка.

Родителите, посвоителот и неговиот брачен другар, очувот и маштеата и браќата и сестрите, имаат право на еднократна парична помош ако загиналото односно умреното воено лице нема брачен другар ниту деца или ако брачниот другар и децата немаат право на таа помош. По исклучок, родителите што загиналото односно умреното воено лице ги издржувало, имаат право на еднократна парична помош кога тоа лице има само брачен другар.

Дедото и бабата имаат право на еднократна парична помош ако загиналото односно умреното воено лице ги нема сродниците од став 4 на овој член или ако тие сродници немаат право на еднократна парична помош.

Член 145

Ако повеќе лица имаат право на еднократна парична помош, вкупниот износ на помошта што им припаѓа се дели на еднакви делови.

Член 146

Степенот на телесно оштетување врз основа на кое се остварува правото на еднократна парична помош од чл. 140 и 141 на овој закон, се докажува со правосилно решение за признавање на својството мирновременски воен инвалид или со наод на воената лекарска комисија.

Постапка за доделување на еднократна парична помош се поведува по службена должност во случај на смрт на военото лице и на лицето од член 141 на овој закон и во случај на задобиена рана, повреда или озледа — на регрут, војник, војник во резерва, питомец у ученик на општо средно воено училиште.

Кога постапката за доделување на еднократна парична помош се поведува по барање, таа помош може да се оствари ако барањето се поднесе во рок од три години од денот на задобиената рана, повредата или озледата, односно од настапуњето на заболувањето или на влошувањето на заболувањето кое предизвикало оштетување на организмот.

Решение за правото на еднократна парична помош донесува во ЈНА — старешината на положба командант на полк или на повисока положба, а во територијалната одбрана — надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 147

Брачниот другар на воено лице кое ќе загина или ќе умре од задобиена рана, повреда или озледа, односно болест, под условите од член 140 ст. 1 и 2 на овој закон, кој нема право на семејна пензија, се упатува, по свое барање, на оспособување заради стекнување на стручна подготовка, ако во моментот на смртта на военото лице немал никаква стручна подготовка и не е во работен однос. Оспособувањето може да трае најдолго четири години.

Барањето од став 1 на овој член може да се поднесе во рок од две години од денот на смртта на военото лице.

3. Заеднички одредби

Член 148

Трошоците за здравствена заштита на војник, питомец и на лице во резервен состав за време на службата во ЈНА паѓаат врз товар на финансис-

киот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана. Трошоците за здравствена заштита на војник, питомец и лице во резервен состав за повреда и заболувања настанати за време на службата во ЈНА (член 134), за заболувања што се влошиле за време на службата во ЈНА (член 135), како и трошоците за оспособување на брачниот другар на воено лице на служба во ЈНА според член 147 од овој закон, паѓаат врз товар на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана ако тие права не им припаѓаат по некоја друга основа.

Паричната помош од член 136 на овој закон, надоместите од чл. 137 и 152 на овој закон, како и еднократната парична помош од чл. 140 и 141 на овој закон, за лицата во ЈНА, паѓаат врз товар на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 149

Правата на лицата во резервен состав на служба во територијалната одбрана односно на нивните семејства, кои се пропишани во чл. 134, 135, 137, 139, 140, 141 и 147 од овој закон, се финансираат според прописот на републиката односно на автономната покраина.

Член 150

Се овластува сојузниот секретар да донесе прописи за постапката за остварување на здравствена заштита на војници, питомци, лица во резервен состав на служба во ЈНА и на воени стипендијанти; за начинот на пропишување и издавање на лекови, помошен и санитетски материјал; за индикациите за забнотехнички и забнотехнички средства, стандардите за материјалите од кои се изработуваат тие средства и за роковите за нивното траење; за остварувањето на правото на парична помош за продолжување на школувањето на питомци и ученици на општи средни воени училишта што се отпуштаат од школување поради неспособност за активна воена служба; за постапката за остварување на правото на патни трошоци во врска со остварувањето на правата од здравствената заштита на војници, питомци и лица во резервен состав на служба во ЈНА; за постапката за остварување на правото на надомест на погребните трошоци и на трошоците за превоз на посмртните останки на војници, питомци, лица во резервен состав на служба во ЈНА и на ученици на општи средни воени училишта; за условите за оспособување на брачниот другар на воено лице според член 147 од овој закон и за постапката за остварување на правото на еднократна парична помош на воени лица на служба во ЈНА, како и да ги пропише износите на еднократната парична помош за воените лица на служба во ЈНА, односно за лицата од член 141 на овој закон.

Припадниците на територијалната одбрана и лицата што се повикуваат на служба во територијалната одбрана, ги остваруваат правата од став 1 на овој член на начинот и по постапката според прописите на републиката, односно на автономната покраина.

4. Здравствено осигурување на активни воени лица

Член 151

Здравственото осигурување на активни воени лица се уредува со посебен сојузен закон.

Член 152

Во случајот на смрт на активно воено лице, на членовите на неговото семејство им припаѓа надомест на фактичките трошоци за превоз на посмртните останки до местото на погребот.

Надомест од став 1 на овој член му припаѓа и на активното воено лице во случај на смрт на член на неговото потесно семејство (брачниот другар и

децата) или смрт на друг член на семејството што го издржувал и со кого живеел во заедничко домаќинство.

Надоместот од став 1 на овој член се утврдува на начинот пропишан во член 138 на овој закон.

5. Пензиско и инвалидско осигурување

Член 153

Пензиското и инвалидското осигурување на активните воени лица се уредува со сојузен закон. Воените лица, во случај на телесно оштетување на организмот поради добиена рана, повреда, озледа или болест, ги имаат правата утврдени со сојузниот закон со кој се утврдени правата на воените инвалиди.

Глава VIII

Одговорност на воените лица

1. Кривична одговорност

Член 154

Воените лица одговараат за кривични дела според одредбите на кривичните закони и на други закони.

2. Дисциплинска одговорност

Општи одредби

Член 155

Воено лице кое во вршењето на службата или во врска со вршењето на службата ќе ја повреди воената дисциплина одговара дисциплински за дисциплинска грешка или за дисциплински престап. Дисциплинска грешка е полесна повреда на воената дисциплина.

Дисциплинскиот престап е потешка повреда на воената дисциплина.

Член 156

Како повреда на воената дисциплина се смета постапување на военото лице кое е спротивно на обврската за вршење на воената должност установена со закон, со правилата на службата и со други прописи, со наредби и други акти на надлежните старешини што се однесуваат на службата, а особено:

1) неизвршување или одбивање извршување на наредба, повреда на авторитетот на претпоставен и постар, како и несовесно и небрежно вршење на службата или на обврски во службата;

2) неоправдано изостанување или самоволно оддалечување од воената единица или воената установа, односно од службата;

3) повреда на државна, воена, службена или деловна тајна, лекомисленост или недоволна будност во чувањето на воени списи или податоци;

4) злоупотреба на службената положба или пречекорување на службеното овластување;

5) поднесување неточни извештаи, прикривање или уништување на службена исправа, книга или спис, фалсификување на службени исправи или употреба на фалсификувани исправи;

6) неприземање потребни мерки за чување на животот и здравјето на доверените луѓе, за осигурување или одржување во исправна состојба на објекти, предмети и средства што служат за борбената готовност и за уредно снабдување на воената единица односно воената установа;

7) небрежен однос спрема доверениот имот, присвојување или нанесување штета на воен или друг имот;

8) давање неточни податоци или документи што имаат влијание врз приемот во служба или врз напредувањето;

9) постапка со која се навредува достоинството на потчинети или помлади или се кршат правата што им припаѓаат според законот;

10) постапка во службата што е спротивна на воениот ред или претставува повреда на прописите;

11) земање заем од војник, барање или примање подароци или некаква друга корист од потчинет или помлад или од кого и да било во врска со службата;

12) однесување во службата со кое потешко се навредува другарството;

13) секое друго дејствие или пропуштање на дејствие кое го попречува или оневозможува правилното и брзо функционирање на службата.

Член 157

Како повреда на воената дисциплина, во смисла на овој закон, се смета секое постапување на военото лице и надвор од службата кое е несврзливо со должноста на воено лице, а особено:

1) извршување кривично дело од нечасни побуди;

2) пројавување национална, расна или верска нетрпеливост и истапување против самоуправниот социјалистички систем или против мерките на општонародната одбрана и општествената самозаштита, политичките или стопанските мерки на државните и други органи, што може да го слабеат морално-политичкото единство на вооружените сили;

3) потешка повреда на јавниот морал;

4) извршување прекршок за кој, според овој закон, решава надлежниот воен орган;

5) секое друго постапување спротивно на прописите со кое се штети на угледот на вооружените сили.

Член 158

Военото лице одговара дисциплински ако повреди на воената дисциплина сторило по своја вина (со умисла или од небрежност).

Член 159

На дисциплинска одговорност подлежат:

1) активните воени лица — до разрешувањето од активната воена служба;

2) питомците — од денот на стапувањето во воената школа;

3) војниците — за време на служењето на воениот рок;

4) регрутите — од моментот на јавувањето во местото на собирање (на зборното место) означено во општиот или поединечниот позив или во воениот распоред;

5) лицата во резервниот состав — од моментот на стапувањето во воената единица, односно воената установа на вооружените сили ако се јавуваат непосредно, односно од моментот на јавувањето во местото на собирање (на зборното место) означено во општиот или поединечниот позив или во воениот распоред до отпуштањето од воената единица односно од воената установа на вооружените сили.

Активните и резервните помлади офицери, офицерите и воените службеници одговараат и по престанувањето на службата за дисциплински престапи извршени за време на службата во вооружените сили.

Член 160

За дисциплински грешки можат да се изречат следните дисциплински мерки:

1) опомена;

2) укор;

3) строг укор;

4) прекуредна работа до 3 смени;

5) забрана на излегување надвор од кругот на касарната до 4 дена;

6) војнички притвор до 30 дена;

7) загуба на чинот што го стекнал војник и питомец.

Дисциплинските мерки од став 1 на овој член не се изрекуваат на питомците на средни воени училишта. Спрема нив се применуваат воспитно-поправните мерки пропишани со сојузниот закон со

кој се уредува военото школство. Воспитно-поправната мерка исклучување од училиште, што ќе биде применета спрема питомец на средно воено училиште, повлекува загуба на чинот што го стекнал тој питомец.

Дисциплинската мерка прекуредна работа може да му се изрече само на војник, на војник во резерва и на питомец.

Дисциплинските мерки — забрана на излегување надвор од кругот на касарната и војнички притвор можат да им се изречат само на војници, на војници во резерва за време на службата во ЈНА и на питомци. Дисциплинската мерка војнички притвор не може да му се изрече на питомец кој во времето на извршувањето на дисциплинската повреда не наполнил 18 години на живот.

Член 161

За дисциплински престапи можат да се изречат следните дисциплински казни:

- 1) запирање во напредувањето во траење од 6 месеци до 3 години;
- 2) намалување на личниот доход за 5% до 10% во траење од еден до дванаесет месеци;
- 3) враќање на формациско место со непосредно понизок чин, односно непосредно понизок степен на стручна подготовка во траење од една до две години;
- 4) затвор до 30 дена;
- 5) сменување од должноста на воениот старешина со забрана за повторно именување, односно за поставување на таа должност во траење од една до три години;
- 6) загуба на службата на активно воено лице;
- 7) загуба на чинот односно класата.

Запирањето во напредувањето се смета од денот кога пресудата станала правосилна. Тоа време на казнетиот не му се смета за напредување во чинот односно класата, положбата и платата.

Офицер не може да биде казнет со враќање на формациско место помлад офицер, а помлад офицер на формациско место војник.

Казната од точка 5 став 1 на овој член може да му се изрече само на резервен воен старешина.

Загубата на чинот, односно класата повлекува загуба на службата на активно воено лице.

Член 162

При расправањето за одговорноста на војник, војник во резерва или питомец поради дело против вооружените сили кое, според одредбите на кривичниот закон, може да се расправи во дисциплинска постапка, како и при расправањето за нивната одговорност за прекршок, кога во прекршочната постапка предметот ќе му се отстапи на воениот старешина, на сторителот, освен на војник, односно питомец, кој во време на извршувањето на делото односно прекршокот не наполнил 18 години живот, може да му се изрече дисциплинска казна затвор до 60 дена ако ниту една од дисциплинските мерки што би можела да му се изрече според член 160 на овој закон не би одговарала на тежината на повредата или на степенот на неговата одговорност.

При расправањето за одговорноста на помлад офицер, офицер и воен службеник поради дело против вооружените сили кое, според одредбите на кривичниот закон, може да се расправи во дисциплинска постапка, како и при расправањето за нивната одговорност за прекршок, кога во прекршочната постапка предметот ќе му се отстапи на воениот старешина, на сторителот може да му се изрече дисциплинска казна затвор до 60 дена, ако ниту една од дисциплинските мерки што би можела да му се изрече според член 160 од овој закон или ниту една од дисциплинските казни што би можела да му се изрече според член 161 од овој закон, не би одговарала на тежината на повредата или на степенот на неговата одговорност.

Член 163

Дисциплински мерки и казни за повреда на воената дисциплина се изрекуваат заради воспитно влијание врз сторителот на повредата и врз другите воени лица и заради заштита на интересите на службата и дисциплината.

Дисциплински мерки и казни за повреда на воената дисциплина се изрекуваат откако ќе се исцрпат сите други воспитни мерки или ако тие не би одговарале на тежината на сторената повреда и на однесувањето на сторителот.

Дисциплинските мерки и казни за повреда на воената дисциплина се изрекуваат, по правило, постојано.

При изрекувањето на дисциплинска мерка или казна се земаат предвид тежината на повредата на воената дисциплина и последиците од таа повреда, степенот на одговорноста и побудите од кои е сторена повредата, околностите под кои повредата е извршена, поранешната работа и однесување, природата на работата на извршителот на повредата, височината на штетата, како и други олеснувачки и отежнувачки околности.

Член 164

Казната загуба на службата на активно воено лице и казната загуба на чинот односно класата можат да се изречат кога околностите под кои е сторен дисциплинскиот престап, или кога личните својства на сторителот, пројавени при извршувањето на дисциплинскиот престап укажуваат дека задржувањето на сторителот во активна воена служба е штетно или дека сторителот е недостоен да има чин односно класа.

Член 165

Поведувањето и водењето на постапка поради дисциплинска грешка застарува за 3 месеци од денот кога е сторена грешката.

Поведувањето постапка поради дисциплински престап застарува за 6 месеци од денот кога претпоставениот старешина узнае дека е сторен дисциплински престап, но постапка не може да се поведе ниту да се води ако од денот кога е сторен дисциплинскиот престап изминал рокот од две години.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, поведувањето и водењето постапка поради дисциплинскиот престап давање неточни податоци или документи што имаат влијание за прием или напредување во службата, застарува за една година од денот кога претпоставениот старешина узнае дека е извршен тој престап.

По исклучок од одредбите на ст. 2 и 3 од овој член, ако со пресуда на Вишиот воен дисциплински суд, за сторен дисциплински престап, е изречена дисциплинска казна против која може да се поведе управен спор, постапката поради тој дисциплински престап може да се води и по истекот на рокот од став 1, односно став 2 на овој член, но не подолго од две години од денот кога е сторен тој престап, односно кога претпоставениот старешина узнае дека е извршен дисциплинскиот престап давање неточни податоци.

Застареност на поведувањето и водењето постапка поради дисциплински престап кој претставува и кривично дело настапува кога и застареност на гонењето поради кривично дело. Ако кривичната постапка е завршена поради тоа што делото претставува незначителна општествена опасност поради малото значење и поради незначителноста или отсушноста на штетни последици од делото, застареност на поведувањето и водењето постапка поради дисциплински престап настапува за една година од денот кога кривичната постапка е окончана со правосилна одлука, но постапка поради дисциплински престап не може да се поведе и води по настапувањето на застареност на кривичното гонење.

Член 166

Застареност на извршувањето на дисциплинската казна настапува по истекот на три месеци од денот кога одлуката за дисциплинска казна станала правосилна, а застареност на извршувањето на дисциплинската мерка — кога ќе изминат 30 дена од денот кога е изречена дисциплинската мерка.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, застареност на извршувањето на дисциплинската казна загуба на службата на активно воено лице и на дисциплинска казна загуба на чинот односно класата настапува по истекот на шест месеци од денот кога одлуката за дисциплинската казна станала правосилна.

Застареност на извршувањето на дисциплинската казна се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган насочено кон извршувањето на дисциплинската казна.

Застареност на извршувањето на дисциплинската казна настапува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што е пропишано во ст. 1 и 2 на овој член.

Член 167

Претседателството на СФРЈ може, по молба или по предлог, да ја намали, ублажи или прости секоја дисциплинска мерка и казна.

Сојузниот секретар и другите старешини определени со прописот од член 210 став 1 на овој закон можат, по молба или предлог, да ја намалат, ублажат или простат секоја дисциплинска мерка и казна, освен казната загуба на службата на активно воено лице и загуба на чинот односно класата.

Член 168

Во поглед на лицето на кое му престанала активната воена служба поради казната загуба на чинот односно класата или загуба на службата, ублажувањето или простувањето на казната ги има следните последици:

1) на лицето на кое казната загуба на чинот односно класата му е ублажена на казна загуба на службата, му се враќа поранешниот чин односно класа, а лицето на кое казната загуба на чинот односно класата му е ублажена на казна поблага од казната загуба на службата, или казната загуба на чинот односно класата му е простена, се враќа, по свое барање, во активна воена служба во чинот односно класата што ја имало;

2) лицето на кое казната загуба на службата му е ублажена или простена се враќа, по свое барање, во активна воена служба;

Барањето за враќање во активна воена служба од став 1 на овој член може да се поднесе во рок од три месеци од денот на соопштувањето на актот за ублажување односно за простување на казната.

Ќе се смета дека лицето од став 1 на овој член е вратено во активна воена служба од денот кога повторно ќе стапи во служба.

Член 169

На лицето на кое му е изречена дисциплинска мерка а кое во рок од една година од денот на издржаната или застарената дисциплинска мерка не ќе стори никаква дисциплинска повреда или потешко дело, и на лицето на кое дисциплинската мерка му е простена, му се брише дисциплинската мерка од евиденцијата и се смета дека дисциплинска мерка не му е изречена.

На лицето што е казнето за дисциплински престап, освен со казните од член 161 став 1 точ. 6 и 7 на овој закон, како и на лицето на кое му е изречена дисциплинската казна од член 162 на овој закон, кое во рок од две години од денот на издржаната или застарената казна не ќе стори никаква дисциплинска повреда или потешко дело, и на лицето на кое дисциплинската казна му е простена,

му се брише казната од евиденцијата и се смета дека не е казнето.

Бришењето на дисциплинската мерка односно казна според ст. 1 и 2 на овој член се врши по службена должност.

Со бришењето на дисциплинската мерка односно казна не се засага во последиците што таа мерка односно казна ги предизвикала до денот на исполнувањето на условите за бришење, ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 170

За една или повеќе дисциплински повреди кои се расправаат едновременно, се изрекува само една дисциплинска мерка односно казна.

На воено лице не може за иста дисциплинска повреда да му биде изречена дисциплинска мерка од надлежниот старешина и казна од воениот дисциплински суд.

Ако воениот дисциплински суд утврди дека дејствието на обвинетиот претставува дисциплинска грешка, ќе му изрече дисциплинска мерка.

Ако со дејствието со кое е извршено кривично дело е извршен и дисциплински престап, военото лице може да одговара и пред дисциплинскиот суд за дисциплинскиот престап, ако го бараат тоа посебните интереси на службата. Постапката пред дисциплинскиот суд се води независно од текот и исходот на кривичната постапка.

Член 171

Дисциплинските престапи на војник, питомец, регрут (член 159 став 1 точка 4) и на војник во резерва кога се на воена вежба, се расправаат според прописите што важат за дисциплинските грешки.

Надлежност и постапка за расправање на одговорноста за дисциплински грешки

Член 172

Дисциплинските грешки ги расправаат надлежните старешини во пропишаната постапка.

Член 173

Дисциплинските мерки: опомена, укор, строг укор и прекуредна работа до три смени, има право да ги изрече на регрути, војници, војници во резерва и питомци, претпоставениот старешина на положба командир на вод или на повисока положба.

Дисциплинските мерки: опомена, укор и строг укор има право да им ги изрече на офицери, помлади офицери и воени службеници претпоставениот старешина на положба командир на чета или на повисока положба.

Другите дисциплински мерки имаат право да ги изрекуваат:

1) командирот на вод — забрана на излегување од кругот на касарната од еден ден;

2) командирот на чета — забрана на излегување од кругот на касарната до 2 дена и војнички притвор до 2 дена;

3) командантот на баталјон — забрана на излегување од кругот на касарната до 4 дена и војнички притвор до 7 дена;

4) командантот на полк и командантот на самостоен баталјон — забрана на излегување од кругот на касарната до 4 дена, војнички притвор до 15 дена и загуба на чинот разводник, десетар и помлад водник.

Член 174

Командантот на бригада, командантот на дивизија и воените старешини на повисока положба имаат право да ги изрекуваат сите дисциплински мерки пропишани со овој закон. Тие старешини расправаат и за одговорноста на војници, војници во резерва и питомци за делата од член 162 став 1 од овој закон.

Член 175

Овластувањата од чл. 173 и 174 на овој закон ги имаат и претпоставените старешини кои се наоѓаат на положби рамни на положбите наведени во тие одредби.

Кои положби се рамни на положбите од чл. 173 и 174 на овој закон се определува со прописот од член 210 став 1 на овој закон.

Член 176

Дисциплинска мерка може да се изрече откако сторителот ќе се сослуша и ќе се прибават други докази за утврдување на дисциплинската повреда и на одговорноста на сторителот.

Сослушувањето на сторителот на дисциплинска повреда се врши писмено — во записник или со писмена изјава. Сослушувањето на регрут, војник, војник во резерва и питомец, за полесни повреди на воената дисциплина, може да се врши и усно.

Член 177

Старешината на положба командир на чета и на него рамна положба може да изрече дисциплинска мерка војнички притвор следниот ден од денот кога узнал за грешката и за сторителот.

Член 178

Старешината на положба командир на чета или на повисока положба, офицер на должноста дежурен во воена единица односно во воена установа и овластениот старешина на воената полиција, можат да притворат војник односно војник во резерва кој потешко го нарушува редот во воената единица односно во воената установа или јавниот ред додека надлежниот старешина не расправи за дисциплинската одговорност на војникот односно војникот во резерва, но најдолго до 48 часа.

Член 179

За дисциплинската мерка војнички притвор и загуба на чинот што го стекнал војник или питомец изречена на војник, војник во резерва и на питомец и за секоја дисциплинска мерка изречена на други лица, старешината што ја изрекол мерката донесува писмена наредба.

Секој претпоставен старешина може по службена должност да ја оцени правилноста на одлуката за дисциплинска мерка во рок од 30 дена од денот на соопштувањето.

Член 180

Против одлуката за изречената дисциплинска мерка, односно казна затвор според одредбите од член 162 став 1 на овој закон, лицето на кое му е изречена мерката односно казната затвор, може да изјави жалба во рок од три дена од денот на соопштувањето на одлуката.

Жалбата не го задржува извршувањето на дисциплинската мерка, освен ако е изјавена против одлука со која е изречена дисциплинската мерка војнички притвор и загуба на чинот што го стекнал војник односно питомец.

По жалбата решава старешината непосредно повисок од оној што ја изрекол дисциплинската мерка, односно казната затвор.

Кога старешината решава по жалба или ја цени правилноста на одлуката по службена должност, може изречената дисциплинска мерка односно казната затвор да ја потврди, намали или ублажи или да ја поништи одлуката.

Против второстепената одлука на старешината, како и против првостепената одлука против која не може да се изјави жалба, не може да се води управен спор, освен ако е изречена казната затвор од член 162 став 1 на овој закон.

Член 181

По исклучок од одредбата на член 180 став 2 од овој закон, старешината на положба командир на чета или на повисока положба може да нареди војникот односно војникот во резерва кому е изречена дисциплинската мерка војнички притвор и кој потешко го нарушува редот во воената единица односно во воената установа, да започне да ја издржува таа мерка пред да одлучи надлежниот старешина за жалбата против изречената мерка.

Надлежност и постапка за расправање за одговорноста за дисциплински престапи

Член 182

За судење поради дисциплински престапи се надлежни воените дисциплински судови. Тие судови расправаат и за одговорноста на помлади офицери, офицери и воени службеници за делата од член 162 став 2 на овој закон.

Воени дисциплински судови се:

- 1) првостепените воени дисциплински судови;
- 2) Вишиот воен дисциплински суд.

Член 183

Првостепените воени дисциплински судови судат во прв степен за дисциплинските престапи на активните воени лица и на резервните помлади офицери, на офицерите и воените службеници што ќе ги сторат за време на службата во вооружените сили.

Вишиот воен дисциплински суд одлучува за жалбите против одлуките на првостепените воени дисциплински судови.

Член 184

Првостепените воени дисциплински судови се основаат при одделни воени единици и воени установи.

Вишиот воен дисциплински суд е при Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 185

Воените дисциплински судови се состојат од претседател, потребен број судии и секретар.

Секретарот на судот му помага на претседателот на судот, односно на претседателот на советот во подготвувањето и водењето на претресот и врши други стручни работи што ќе му ги определи претседателот на судот. Секретарот на судот мора да биде дипломиран правник.

При воениот дисциплински суд постојат воен дисциплински обвинител и потребен број негови заменици.

Член 186

Претседателот, судиите, воениот дисциплински обвинител и неговите заменици и секретарот на судот ги именуваат:

- 1) сојузниот секретар — за првостепените воени дисциплински судови при единиците и установите на ЈНА и за Вишиот воен дисциплински суд;
- 2) командантот на територијалната одбрана на републиката односно командантот на територијалната одбрана на автономната покраина — за првостепените воени дисциплински судови во територијалната одбрана.

Претседателите на судовите, судиите, обвинителите и замениците на обвинителите се именуваат на две години.

Член 187

Воените дисциплински судови судат во совет од тројца судии, од кои еден е претседател на советот.

Воените дисциплински судови донесуваат одлуки во форма на пресуда или решение.

Член 188

Постапката за расправање за дисциплински престап ја поведува со решение за извид во ЈНА старешина на положба командант на полк, на рамна или повисока положба, а во територијалната одбрана — старешина определена со прописот од член 210 став 1 на овој закон.

По завршениот извид старешината кој ја повел постапката може, зависно од резултатите на извидот, да ја запре постапката, на сторителот да му изрече дисциплинска мерка или предметот да го достави до старешината надлежен за ставање на сторителот на дисциплински престап под воен дисциплински суд.

Овластувањето од став 2 на овој член го има и секој старешина претпоставен на оној старешина што ја повел постапката.

Член 189

За ставањето на сторителот на дисциплински престап под воен дисциплински суд се надлежни во ЈНА командантот на армија, односно старешината рамен нему или на повисока положба и старешината на друга воена единица определена со прописот од член 210 на овој закон, а во територијалната одбрана — командантот на територијалната одбрана на републиката односно командантот на територијалната одбрана на автономната покраина.

Член 190

Ако старешината надлежен за ставање под воен дисциплински суд најде дека е извршен дисциплински престап, донесува решение со кое сторителот го става под воен дисциплински суд, и тоа решение со списите го доставува до надлежниот воен дисциплински обвинител заради поднесување обвинителен предлог до воениот дисциплински суд.

Член 191

На претресот пред воениот дисциплински суд обвинетиот може да има бранител.

Бранител на обвинетиот може да биде адвокат или помлад офицер, офицер или воен службеник.

Ако во текот на постапката би можело да дојде до откривање на воена тајна, претседателот на советот може да одлучи бранител да може да биде само активно воено лице.

На барање од обвинетиот, претседателот на советот за бранител ќе определи лице кое е дипломиран правник, ако според тежината на престапот или фактичната состојба најде дека таква одбрана е неопходна или ако оцени дека обвинетиот не е во состојба самиот да се брани.

Член 192

Против одлуката од првостепениот воен дисциплински суд може да се изјави жалба до Вишиот воен дисциплински суд, во рок од осум дена од денот на доставувањето на одлуката.

Жалба можат да изјават воениот дисциплински обвинител, обвинетиот и неговиот бранител, освен ако обвинетиот изречено се противи на тоа.

Жалбата го одлага извршувањето на пресудата.

Одлуката за жалбата Вишиот воен дисциплински суд ја донесува на седница на советот.

Член 193

Против пресудата на Вишиот воен дисциплински суд со која е изречена дисциплинска казна: запирање во напредувањето, намалување на личниот доход, враќање на формациско место со понизок чин односно со понизок степен на стручна подготовка или сменување од должноста на воен старешина со забрана на повторно именување односно поставување на таа должноста, не може да се води управен спор.

Член 194

Извршување на казните поради дисциплински престапи наредува надлежниот воен старешина (член 210 став 1).

Член 195

Ако со овој закон не е поинаку определено, постапката поради дисциплински престап ќе се спроведува сходно со одредбите од сојузниот закон со кој се уредува кривичната постапка.

Судови на честа

Член 196

Резервните помлади офицери, офицерите и воените службеници одговараат пред судовите на честа за престапи сторени надвор од воената служба, со кои се штети угледот или грубо се занемарува должноста на резервен помлад офицер, офицер или воен службеник.

Член 197

Како престапи од член 196 на овој закон се сметаат особено:

1) извршување на кривично дело од нечесни побуди за кое резервен помлад офицер, офицер или воен службеник правосилно е осуден на казна која не повлекува загуба на чинот односно класата;

2) истапување против нашиот социјалистички и самоуправен систем, против братството и рамноправноста на народите и народностите и единството на земјата, како и против политички, стопански и воени мерки на државните и други органи кое може негативно да влијае врз општонародната одбрана;

3) потешка повреда на работните обврски, односно друга повреда на работната дисциплина поради која е изречена дисциплинска мерка престанување на работниот однос;

4) потешка повреда на јавниот морал;

5) бегство од земјата или останување во странство без дозвола од надлежните органи;

6) грубо занемарување на должностите и обврските на резервни помлади офицери, офицери и воени службеници, што се пропишани со закон.

Член 198

Судовите на честа можат да им изрекуваат на сторителите на престапи дисциплински мерки — укор и строг укор и казни запирање во напредувањето во траење од една до пет години и загуба на чинот односно класата.

Казната загуба на чинот односно класата може да се изрече само ако со престапот е сторена потешка повреда на угледот на помлад офицер, офицер или воен службеник, а околностите под кои е сторен престапот или личните својства на сторителот пројавени при извршувањето на престапот укажуваат дека сторителот е недостоен да има чин односно класа.

Член 199

Судови на честа се:

1) првостепени судови на честа;

2) виши суд на честа.

Основањето, укинувањето, подрачјето и седиштето на судовите на честа се врши во согласност со прописот на републиката односно на автономната покраина (член 210 став 2).

Член 200

За судење е надлежен првостепениот суд на честа на чие подрачје резервниот помлад офицер, офицерот, односно воениот службеник има живеалиште во времето на ставањето под судот на честа.

Ако во извршувањето на престап учествувале како соучесници резервни помлади офицери, офицери односно воени службеници кои имаат живеалиште на подрачјето на два или повеќе првостепени судови на честа, за судење е надлежен судот кој прв ќе ја поведе постапката.

Член 201

Вишиот суд на честа е надлежен:

1) да одлучува за жалбите против одлуки на првостепените судови на честа, за барањето за заштита на законитоста и за барањето за вонредно ублажување на казната;

2) да ги решава судирите на надлежностите помеѓу првостепените судови на честа;

3) да врши и други работи што со закон и со прописи доцесени врз основа на закон се ставени во надлежност на вишиот суд на честа.

Член 202

Судот на честа се состои од претседател, заменик на претседателот и потребен број судии.

При судовите на честа постои обвинител и потребен број заменици.

Функцијата претседател на судот на честа, заменик на претседателот, судија, обвинител и негов заменик, е почесна и трае две години. Нив ги именува органот определен со пропис на републиката односно автономната покраина.

Член 203

Судовите на честа судат во совети. Еден член на советот може да биде активно воено лице а другите членови на советот се резервни помлади офицери, офицери или воени службеници.

Еден член на советот мора да биде дипломиран правник.

Судовите на честа донесуваат одлуки во форма на пресуда или решение.

Член 204

Обвинетиот може во текот на целата постапка да има бранител што ќе го одбере сам.

Ако претресот пред судот на честа се одржува во отсутност на обвинетиот поради тоа што обвинетиот е во бегство или не им е достиген на државните органи, судот на честа на обвинетиот ќе му постави бранител по службена должност. Судот на честа може да определи бранител по службена должност и кога смета дека на обвинетиот му е потребен бранител, а обвинетиот не зед бранител.

Член 205

Против одлуката на првостепениот суд на честа може да се изјави жалба до вишиот суд на честа, во рок од 8 дена од денот на доставувањето на одлуката.

Жалба можат да изјават обвинителот обвинетиот и неговиот бранител, освен ако обвинетиот изречно се противи на тоа.

Жалбата го одлага извршувањето на пресудата.

Против пресудата од вишиот суд на честа не може да се води управен спор.

Член 206

Правосилната одлука на судот на честа со која на резервен помлад офицер, офицер или на воен службеник му е изречена казна загуба на чинот односно класата станува извршна кога ќе ја одобри Претседателството на СФРЈ, односно старешината што тоа ќе го овласти.

Член 207

Претседателството на СФРЈ може, по молба или предлог, да ја прости или ублажи дисциплинската казна или мерка изречена на резервен помлад офицер, офицер или воен службеник.

Член 208

Роковите на застареност за поведување и водење постапка за дисциплински престап (член 165), како и за извршување на казните за тие престапи (член 166), се однесуваат и на престапите на резервните помлади офицери, офицерите и воените службеници.

Член 209

Ако со овој закон не е поинаку определено, постапката пред судовите на честа ќе се спроведува сходно со одредбите на сојузниот закон со кој е урадена кривичната постапка.

Донесување на прописи

Член 210

Прописи за постапката и надлежноста за расправање за дисциплинските повреди, за изрекувањето на дисциплински мерки и казни, за нивното извршување и евиденција, како и за организацијата, составот и работата на воените дисциплински судови, донесува Претседателството на СФРЈ.

Органите за поведување и водење на постапката и поблиската организација, составот и работата на судовите на честа за резервните помлади офицери, офицерите и воените службеници се определуваат во согласност со прописите на републиката односно на автономната покраина.

3. Одговорност за прекршоци

Член 211

Воените лица одговараат за прекршоци според општите прописи за прекршоците, ако со овој закон не е поинаку пропишано.

Член 212

Военото лице кое ќе стори прекршок на место што е под контрола на воени органи одговара според одредбите од овој закон за дисциплинската одговорност.

Член 213

Ако постојат условите за задржување и приведување на лицето пропишани со закон, задржувањето односно приведувањето на военото лице ќе го изврши најблиската воена команда.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, во итни случаи, ако воената команда е оддалечена, задржување односно приведување на воено лице може да изврши и друг овластен орган кој военото лице ќе го упати веднаш до најблиската воена единица односно воена установа.

Член 214

За поведувањето на прекршочна постапка против воено лице, органот надлежан за водење на постапката ќе ја извести воената единица односно воената установа на која тоа ѝ припаѓа.

Ако органот надлежен за водење на прекршочната постапка најде дека на военото лице за прекршокот сторен во тоа својство би требало да му се изрече казна затвор, предметот ќе му го отстапи на старешината на воената единица односно на воената установа на која тоа лице ѝ припаѓа.

Ако во случајот од став 2 на овој член прекршокот го сторил војник, војник во резерва или питемец, за прекршокот решава претпоставениот старешина кој со прописите за дисциплинската одговорност на воените лица е овластен да ја изрече дисциплинската мерка. Ако прекршокот го сторил помлад офицер, офицер или воен службеник, за прекршокот решава воениот дисциплински суд.

Претпоставениот старешина и воениот дисциплински суд решаваат за прекршокот од став 2 на овој член според прописите за дисциплинската одговорност на воените лица.

Член 215

Казната затвор изречена за прекршок што казнетиот го сторил пред стапувањето во вооружените сили нема да се изврши за времето додека казнетиот е на служење на воениот рок или на воената вежба. Ако казнетиот е во активна воена служба, казната затвор изречена за прекршок што го сторил пред стапувањето во таа служба ќе ја изврши воениот орган надлежен за извршување на дисциплинската казна затвор.

Паричната казна изречена за прекршок што казнетиот го сторил пред стапувањето во вооружените сили не се заменува со казна затвор и не се извршува за времето додека казнетиот се наоѓа на служење на воениот рок или на воената вежба.

Паричната казна изречена за прекршок на активно воено лице не се заменува со казна затвор, туку се наплатува по присилен пат, ако активното воено лице не је плати паричната казна во рокот што е определен со правосилното решение за прекршокот.

Казните што правосилно им се изречени на војници и на лица во резервен состав поради прекршоци што ќе ги сторат за време на службата во вооружените сили, не можат да се извршат додека тие се наоѓаат на служба во вооружените сили, освен дисциплинската мерка односно казна што ја изрекол надлежниот воен орган (член 214 став 3).

4. Одговорност за стопански престапи

Член 216

Активно воено лице кое во својството на одговорно лице во воена единица односно воена единица ќе стори стопански преступ, одговара за тој престап според одредбите на овој закон за одговорноста за дисциплински престапи.

За стопанскиот престап од став 1 на овој член воениот дисциплински суд може на активно воено лице да му изрече некоја од дисциплинските казни пропишани со овој закон за дисциплинските престапи или парична казна пропишана за стопанскиот престап што го сторило тоа лице.

5. Материјална одговорност

Општи одредби

Член 217

Воено лице на служба во ЈНА е должно да ја надомести штетата што во врска со вршењето на службата ја сторило на федерацијата намерно или од крајно невнимание.

Воените лица кои во врска со вршењето на службата во територијалната одбрана ќе сторат штета одговараат според прописите со кои е уредена материјалната одговорност на овие лица во републиката односно во автономната покраина.

Член 218

За штетата што воено лице во врска со вршењето на службата ќе му ја стори на трето лице одговара општествено-политичката заедница или организацијата на здружен труд, освен ако докаже дека военото лице во дадените околности постапувало онака како што требало, и тоа:

1) федерацијата — ако штетата ја сторило воено лице во ЈНА;

2) републиката, автономната покраина, општината или друга општествено-политичка заедница, односно организацијата на здружениот труд што ја организира вежбата или друга обука на припадниците на територијалната одбрана — ако штетата ја сторило воено лице — припадник на територијалната одбрана.

За другите штети сторени во врска со вршењето на воената служба федерацијата, другата општествено-политичка заедница и организацијата на здружен труд одговараат според општите прописи за надомест на штета.

Федерацијата има право од военото лице да бара надомест на износот исплатен на трети лица во смисла на став 1 од овој член, само ако штетата ја сторило намерно или од крајно невнимание. Барањето на федерацијата од военото лице да го бара тој надомест застапува во рок од шест месеци од денот на исплатата.

Под условите од став 3 на овој член федерацијата има право од военото лице да бара да ги надоместува идните износи што таа е должна периодично да ги исплатува врз основа на правосилна судска одлука.

Член 219

За барањето на оштетениот општествено-политичката заедница или организацијата на здружен труд да му ја надомести штетата одлучува по тужба надлежниот суд.

Оштетениот, пред да поднесе тужба против федерацијата, е должен да постави барање за обесштетување надвор од спорот до военото правобранителство на ЈНА или до друго надлежно воено правобранителство.

Ако барањето биде усвоено во целост или за него не се донесе одлука во рок од три месеци од денот на поднесувањето, оштетениот може да подигне тужба кај надлежниот суд.

Член 220

За поднесување барање и за поведување спор против федерацијата од страна на оштетениот заради надоместување на штетата, воениот правобранител е должен да го извести лицето на кое му се припишува одговорноста за штетата.

Во постапката што надлежните воени старешини ја водат заради поднесување барање на федерацијата за надоместување на износот исплатен на трети лица, се применуваат одредбите од член 230 на овој закон.

Начела на одговорноста на воените лица во ЈНА

Член 221

Под штета сторена на федерацијата (член 217 став 1) се подразбира, во смисла на овој закон, штета што воените лица, освен лицата упатени во други сојузни органи и сојузни организации, ќе ја сторат по своја вина во врска со вршењето на службата на воениот имот или на друг имот во општествена сопственост, со кој управуваат органите на федерацијата што немаат својство на правно лице.

Член 222

Воените лица одговараат само за обична штета, освен ако штетата ја сториле намерно.

Член 223

Височината на штетата се утврдува според пазарната вредност на уништениот или исчезнатиот предмет во времето кога штетата настанала, со намалување на вредноста поради редовната употреба на предметот. Така утврдената височина на штетата се намалува за вредноста на преостанатиот материјал, ако штетата настанала со уништување на предметот.

Височината на штетата на поправен предмет ја сочинуваат трошоците на поправката и намалувањето на вредноста што е предизвикано од оштетувањето.

Член 224

Ако штетата е сторена со учество на повеќе воени лица, секое лице одговара за делот на штетата што го предизвикало.

Ако не може да се утврди делот на штетата што го предизвикале одделни сторители, се смета дека еднакво се одговорни и штетата ја надоместуваат во еднакви делови.

Ако штетата је сториле повеќе воени лица со кривично дело, извршено со умисла, сторителите одговараат солидарно за штетата.

Член 225

Сметкополагачите и ракувачите одговараат за штета на имотот што им е доверен на чување ако не докажат дека штетата ја сторило друго лице или дека штетата настанала случајно или поради виша сила.

Член 226

За надомест на штетата што воено лице во врска со вршењето на службата ќе ѝ ја стори на федерацијата одлучува воениот старешина, а во случаите определени со овој закон — воениот суд.

За одлучување за барањето на федерацијата за надомест на износот исплатен на трети лица во смисла на член 218 став 1 точка 1 од овој закон, е надлежен воениот суд.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, ако за штетата, покрај воено лице или граѓанско лице на служба во ЈНА, е одговорно и лице кое не е на служба во ЈНА, за штетата одлучува судот од општа надлежност.

Постапка за надомест на штета во ЈНА**Член 227**

Во постапката за надомест на штета, што ја водат воени старешини, се применуваат одредбите на сојузниот закон со кој се уредува општата управна постапка, ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 228

Старешината надлежен за решавање за штетите, одлучува за надоместот на штетата со решение.

Првостепеното решение со кое се обврзани повеќе лица да ја надоместат штетата што заедно ја сториле, може по повод жалба да се преиначи во штета на жалителот и во штета на другите лица кои со истото решение се обврзани да ја надоместат штетата, и ако тие не изјавиле жалба.

Првостепеното решение може по повод жалба да се поништи и во делот кој се однесува на другите лица обврзани со истото решение, иако не изјавиле жалба.

Првостепеното решение може по повод жалба да се поништи и со ново решение делумно или во целост да се обврзе да ја надомести штетата лицето кое со првостепеното решение не било обврзано.

Во случајот од став 3 на овој член, со новото решение можат одговорните лица да се обврзат на поголем износ на надомест од износот на кој биле обврзани со поништеното решение.

Член 229

Военото лице кое со второстепеното решение или со првостепеното решение против кое не може да се изјави жалба е обврзано да ја надомести штетата, може да изјави приговор дека не сака без одлука на воениот суд да ја надомести во целост или делумно штетата за која е обврзано со тоа решение.

Приговорот се изјавува до органот кој го донел првостепеното решение за надомест на штетата во рок до 30 дена од денот на доставувањето на решението од став 1 на овој член.

Решението против кое е изјавен приговорот од став 1 на овој член не може да се изврши во оној дел на кој се однесува приговорот.

Ненавремен, недозволен или од неовластено лице изјавен приговор се отфрла со решение од органот кому му е изјавен приговорот. Против конечното решение со кое е отфрлен приговорот, може да се води управен спор.

Ако е изјавен приговор според став 1 од овој член, предметот му се отстапува на воениот правобранител кој, ако најде дека за тоа има основа, со тужба поведува спор пред воениот суд.

Член 230

Военото лице кое е одговорно за штетата може од оправдани причини да биде делумно или во целост ослободено од обврската да ја надомести штетата, освен ако штетата е предизвикана намерно.

Ќе се смета дека постојат оправдани причини во смисла на став 1 од овој член, ако штетата настанала во вршењето на воена обука или вежба,

поради значителни напори во вршењето на службата, сместување на предмети кое не им одговара на пропишаните услови или под околности кога штетата тешко можела да биде избегната.

Решение за ослободување од обврската за надомест на штета може да се донесе само во постапката која се води пред воени старешини.

Член 231

За одлучување за штета се надлежни сојузниот секретар и воените старешини што тој ќе ги овласти. Надлежноста на воените старешини за одлучување за штета се определува во согласност со нивните овластувања за управување, користење и располагање со средствата на ЈНА според прописите со кои е уредено материјалното и финансиското работење во ЈНА.

Член 232

Ако штетата не е наплатена за време од 5 години од денот кога наплатата почнала, може да се откаже натамошната наплата. Наплатата на штетата може да се откаже и кога наплатата не почнала а поминале 10 години од денот на правосилноста на одлуката за надомест на штетата.

Решението за откажување од наплата на штета го донесува сојузниот секретар или старешината што тој ќе го овласти.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на наплатата на износот исплатен на трети лица во смисла на член 218 став 1 точка 1 од овој закон по правосилна одлука на надлежниот воен суд.

Член 233

Сојузниот секретар је определува надлежноста на старешините од член 231 на овој закон и начинот на работата на воените старешини при утврдувањето на височината на штетата и одговорноста за штетата.

6. Заштитни мерки**Член 234**

На воен летач, на воздухопловнотехнички персонал што работи на воздухоплови, на воен падобранец, на воен нуркач, на воен персонал во поморството и морнаричкотехнички персонал што врши должности на брод и на друго пловно средство, на возач на воено моторно возило, како и на друго воено лице кое работи врз работи опасни по животот или имотот или штетни по здравјето, што ќе ги повреди правилата на службата што ја врши и на тој начин ќе ја загрози безбедноста на луѓето или на имотот, можат да му се изречат заштитните мерки определени со овој закон.

Член 235

Заштитни мерки се:

- 1) забрана на самостојно вршење определена должност во траење до шест месеци;
- 2) забрана на вршење определена должност во траење до шест месеци;
- 3) распоред на друга должност во траење до една година (преведување на пониска категорија воздухоплови, истоварувања од брод, преведување на пониска категорија работи, распоред на друго работно место на кое службата не се врши под условите од член 234 на овој закон и сл.);
- 4) привремено одземање на возачка дозвола.

Член 236

За време траењето на заштитната мерка забрана на самостојно вршење определена должност, военото лице може да ја врши должноста на која е назначено само под непосредна контрола на надлежниот старешина.

За време траењето на заштитната мерка забрана на вршење определена должност, военото лице ги врши работите што ќе му ги определи претпоставениот старешина.

За време траењето на заштитната мерка распоредување на друга должност, военото лице ја врши должноста на која е распоредено.

За време траењето на заштитната мерка, военото лице стручно се оспособува за должноста на која се наоѓало до изрекувањето на заштитната мерка.

Член 237

На воено лице на кое му е изречена заштитната мерка забрана на вршење определена должност или распоредување на друга должност му припаѓаат правата што се врзани за работите односно за должноста што ја врши.

Член 238

Заштитната мерка привремено одземање на возачка дозвола ќе му се изрече на воено лице под условите под кои, според законот со кој се уредува безбедноста на сообраќајот на патиштата, привремено се одзема возачката дозвола и возачот се исклучува од сообраќајот, ако контрола на сообраќајот вршат надлежните воени органи.

Член 239

Во постапката за изрекување заштитни мерки, за нивно ублажување и намалување, за застареност на преземањето на тие мерки, како и во постапката по жалба, сходно се применуваат одредбите од овој закон за одговорноста за дисциплински грешки, со тоа што против второстепената одлука односно првостепената одлука против која не може да се изјави жалба а со која е изречена заштитна мерка, може да се поведе управен спор пред Врховниот воен суд во рок од 30 дана од денот на доставувањето на одлуката.

Ако најде дека престанале причините поради кои е изречена заштитната мерка од член 235, точ. 1 до 3 на овој закон, надлежниот старешина ќе го запре натамошното извршување на заштитната мерка.

Член 240

Се овластува сојузниот секретар да донесе прописи за заштитните мерки што можат да му се изречат на воено лице со оглед на должноста што ја врши и да ги определи старешините на единиците и установите во ЈНА кои можат да изрекуваат заштитни мерки.

Изрекувањето на заштитни мерки во територијалната одбрана се врши во согласност со републичките односно со покраинските прописи.

7. Одговорност во воена состојба

Член 241

Одговорноста на воени лица за повреди на воената дисциплина во воена состојба се расправа на најитен можен начин, без оглед на роковите прописани со одредбите на овој закон.

Во воена состојба, по правило, не се изрекуваат дисциплински мерки односно дисциплински казни чие извршување, со оглед на условите и околностите под кои треба да бидат спроведени, не е целесобразно или не е можно.

Претседателството на СФРЈ може да пропише други дисциплински мерки односно дисциплински казни што во воена состојба ќе им се изрекуваат на воени лица или да не се применуваат одделни дисциплински мерки односно дисциплински казни прописани со овој закон; поинаква постапка и надлежност за расправање за одговорност на воени лица поради повреда на воената дисциплина и поинаква организација и работа на воените дисциплински судови.

Член 242

Одредбите на овој закон за одговорноста на воените лица за прекршоци (чл. 211 до 215) и за стопанските престапи (член 216) не се применуваат во воена состојба.

Прекршоците односно стопанските престапи што воени лица ќе ги сторат во воена состојба се расправаат според прописите со кои е уредена дисциплинската одговорност на воените лица во воена состојба.

Член 243

Одредбите од овој закон за материјалната одговорност на воените лица (чл. 217 до 233) не се применуваат во воена состојба.

Одговорноста на воените лица за штета што тие во врска со вршењето на службата ќе ја сторат намерно во воена состојба се расправа како повреда на воената дисциплина, според прописите со кои е уредена дисциплинската одговорност на воените лица во воена состојба. Во дисциплинската постапка военото лице може да биде обврзано и да ја надомести таа штета.

За штетата сторена од крајно невнимание во воена состојба воените лица можат да одговараат само ако околностите под кои е предизвикана штетата, видот и намената на предметот на кој е причинета штетата, височината на настанатата штета или личните својства на сторителот бараат одговорност на сторителот да се расправа во дисциплинска постапка.

Сметкополагачите и ракувачите со материјални средства, за штета настаната во воена состојба на имотот што им е доверен на чување, одговараат според одредбите од став 2 на овој член.

Старешините кои според прописите со кои е уредена дисциплинската одговорност на воените лица во воена состојба се овластени да ја намалат, ублажат или опростат дисциплинската казна, можат во воена состојба сторителот на штетата во целост или делумно да го ослободат од обврската да ја надомести штетата или да му ја опростат штетата што е должен да ја надомести според одредбите од став 2 односно од став 4 на овој член.

Глава IX

Загуба на чинот и класата

Член 244

Военото лице и лицето во резервен состав го губи чинот односно класата:

- 1) ако му престане државјанството на СФРЈ,
- 2) ако со дисциплинска казна односно со пресуда на судот на честа е казнето со загуба на чинот односно класата;
- 3) ако со правосилна пресуда е осудено на казна затвор подолга од три години.

Лицето што ќе го загуби чинот односно класата ги губи сите права што се врзани за чинот односно класата.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, корисникот на паричен надомест (член 402) што ќе го загуби чинот односно класата според точ. 2 и 3 на став 1 од овој член, не го губи правото на тој надомест.

Член 245

На лицето што го загубило чинот односно класата врз основа на одредбите од член 244 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон, може да му се врати чинот односно класата ако тоа со особено залагање покаже дека тоа го заслужува, а делото поради кое го загубило чинот односно класата не го сторило од нечесни побуди.

За враќањето на чинот односно класата според одредбата од став 1 на овој член решаваат:

- 1) Претседателството на СФРЈ — ако се враќа чинот офицер;

2) сојузниот секретар — ако се враќа чинот помлад офицер или класата воен службеник.

Во војна, старешината надлежен за произведување може на лицето што го загубило чинот односно класата да му го врати чинот односно класата за покажана храброст или за други воени заслуги.

Член 246

Ако во случај на загуба на чинот односно класата врз основа на член 244 став 1 точ. 2 и 3 од овој закон, во повторената постапка или по барање за заштита на законитоста, постапката биде запрена или биде донесена ослободувачка пресуда, обвинението биде одбиено но не поради ненадлежност на судот или биде изречена казна поблага од казната од член 244 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон, ќе се смета дека чинот односно класата не биле ни загубени.

Ако на лицето што го загубило чинот односно класата според член 244 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон со решение за вонредно ублажување на казната му биде ублажена казната на казна помала од казните наведени во тие одредби, ќе му се врати, по барање, чинот односно класата.

Барањето од став 2 на овој член може да се поднесе во рок од три месеци од денот на доставувањето на одлуката за вонредното ублажување на казната.

Член 247

Лицето на кое му е вратен чинот односно класата според чл. 245 и 246 став 2 од овој закон, може да биде примено во активна воена служба според одредбите на чл. 19 и 32 од овој закон.

ДЕЛ ВТОР

СЛУЖБА ВО ЈУГОСЛОВЕНСКАТА НАРОДНА АРМИЈА

Глава X

Состојби во службата на активните воени лица

Член 248

Активно воено лице може во текот на службата да биде на должност, на приправнички стаж, на школување, на лекување односно боледување, на располагање или отстрането од должноста.

1. Назначување на должност

Член 249

Активните воени лица се распоредуваат во воени единици и воени установи и се назначуваат на соодветни должности, односно на формациски места, според потребите на службата.

Член 250

На формациските места определени за офицери можат, по правило, да се назначуваат само офицери, на формациските места определени за воени службеници — само воени службеници, а на формациските места определени за помлади офицери — само помлади офицери.

Член 251

Активно воено лице се назначува на формациско место во родот односно службата на која ѝ припаѓа и во военовиденционата специјалност која му е определена според видот и степенот на стручната подготовка.

Активното воено лице кое е назначено на формациско место за кое со формацијата е предвидена општа воена специјалност, се смета дека е назначено на формациско место на својата военовиденционата специјалност.

Активен помлад офицер и офицер се назначува, по правило, на формациското место на својот чин, а активен воен службеник — на формациското место за кое е предвидена стручната подготовка што ја има.

Член 252

Активното воено лице кое се истакнува со стручна подготовка или со способност за командување и раководење, може да биде назначено на формациско место од повисок чин односно на формациско место од повисок степен на стручна подготовка.

Активно воено лице кое е назначено според одредбата од став 1 на овој член може да се смени од формациското место на кое е назначено, ако се оцени дека не задоволито на должноста. Со прописот од член 300 на овој закон ќе се определи кога се смета дека активното воено лице не задоволито на должноста.

Член 253

Активното воено лице кое се наоѓа на служба во странство се смета дека е назначено на должноста.

Листа на кандидатите

Член 254

Заради назначување на активни офицери на формациски места од повисок чин (член 252 став 1) или на места за кои со формацијата е определен чин во распон, ако за тие места е определен чин капетан I класа или повисок чин до чин генерал-мајор, се утврдуваат листи на кандидатите.

Член 255

Листата на кандидати је утврдува, по родови и служби, командантот на армијата односно старешината од ист ранг односно и старешината на друга воена единица што ќе го определи сојузниот секретар.

Листата на кандидати се утврдува на предлог од комисијата што ја формира старешината од став 1 на овој член.

Сојузниот секретар определува кои листи на кандидати ќе се утврдуваат единствено во Сојузниот секретаријат за народна одбрана, врз основа на листата на кандидатите од став 1 на овој член.

Член 256

Листата на кандидати за назначување на места за кои со формацијата е предвиден чин генерал-мајор ја утврдува сојузниот секретар, на предлог од Воениот совет.

Член 257

При утврдувањето на листата на кандидати од член 254 на овој закон и при изборот на кандидатот од листата заради назначување на соодветно формациско место се имаат предвид службените оценки односно работните, морално-политичките и другите квалитети и успесите во работата на активното воено лице, поминатото време на командни односно на соодветни должности, неговите лични склоности и погодности за определена должност, стручната подготовка, годините поминати во чинот, успехот постигнат на школувањето односно на испитот за чинот за кој е пропишан тој испит и здравствената способност за вршење определена должност.

При утврдувањето на листата на кандидати и при изборот за назначување се води сметка за што посразмерната застапеност на републиките и на автономните покраини, како и на народите и народностите на Југославија во старешинскиот кадар на повисоките командни и раководни должности.

Огласување на формациските места за слободни

Член 258

На определени формациски места во одделни воени установи активните воени лица можат да се назначуваат по пат на огласување на слободните формациски места.

За огласувањето на слободните формациски места од став 1 на овој член и за начинот на огласување одлучува сојузниот секретар или старешината определен со прописот од член 300 на овој закон.

Член 259

Во огласот на слободното формациско место се определува рокот до кој можат да се поднесуваат пријави за назначување, како и условите што кандидатот треба да ги исполнува за работа на формациското место што се огласува за слободно.

Член 260

Изборот на кандидатот за назначување на формациско место што е огласено за слободно го врши старешината надлежен за назначување, на предлог од комисијата што ја именува тој старешина.

За изборот на кандидатот на местото што е огласено за слободно е потребна согласност од старешината надлежен за назначување на формациското место на кое се наоѓа кандидатот. Ако помеѓу овој старешина и старешината од став 1 на овој член не може да се постигне согласност, одлуката за изборот ја донесува нивниот заеднички непосредно претпоставен старешина.

Назначување во рамките на друг род односно служба или на фармацевтиско место од друга специјалност

Член 261

По исклучок од одредбата на член 251 став 1 од овој закон, активното воено лице кое по укинувањето на организационата единица или на неговото формациско место или поради ограничената способност за трупна служба или за должноста што ја врши, не може да биде назначено на друго формациско место во рамките на родот односно на службата на која ѝ припаѓа, а не може да биде упатено на преквалификација, може да биде назначено на формациско место во рамките на друг род односно служба ако во другиот род односно служба постои упразнето формациско место.

Старешината надлежен за назначување е должен секоја година, во редовниот период за преместување, да ги разгледа причините поради кои активното воено лице е назначено во друг род односно служба и, ако тие причини престанале, да го назначи на формациско место во родот односно во службата на која ѝ припаѓа, а ако причините за назначување не престанале — да го предложи за упатување на преквалификација или за преведување по основа на стекнување стручна подготовка со практична работа.

Член 262

Активно воено лице може, по исклучок, да се назначи на формациско место од друга специјалност, ако потребите на службата налагаат тоа формациско место да се пополни пред да се пополни формациското место кое ѝ одговара на специјалноста на лицето што се назначува.

Старешината надлежен за назначување е должен секоја година, во редовниот период за преместување, да ги разгледа причините поради кои активното воено лице е назначено на формациското место од друга специјалност и, ако тие причини престанале, да го назначи на формациско место со негова специјалност.

Член 263

Офицер од родот што има специјалност определена врз основа на завршена школа за народна одбрана или командноштабна академија, односно со низ соодветна школа, може да биде назначен во друг род, на формациското место од соодветен чин и специјалност, ако тоа го бараат потребите на службата.

Назначување на формациско место од понизок чин

Член 264

Активно воено лице може да биде назначено на формациско место од непосредно понизок чин односно од непосредно понизок степен на стручна подготовка:

1) по потреба на службата;

2) поради неповолна оценка.

Активно воено лице се назначува на формациско место од непосредно понизок чин односно од непосредно понизок степен на стручна подготовка кога воениот дисциплински суд му изрекот таква казна.

Лицето назначено според точка 1 од став 1 на овој член ги задржува правата на својот чин односно класа.

Лицето назначено според точка 2 од став 1 и според став 2 од овој член ги има правата врзани за формациското место на кое е назначено.

Лицето назначено според точка 1 од став 1 на овој член може да остане на тоа место непрекинато најдолго три години.

Член 265

Активно воено лице се назначува по потреба на службата на формациското место од непосредно понизок чин односно од непосредно понизок степен на стручна подготовка:

1) кога ќе се укине формациското место или кога за формациското место на кое е назначено ќе се определи непосредно понизок чин односно непосредно понизок степен на стручна подготовка, ако не постои упразнето формациско место за соодветен чин односно степен на стручна подготовка на кое би можело да биде назначено или ако потребите на службата не дозволуваат веднаш да се премести во друга воена единица или воена установа;

2) кога е унапредено во повисок чин а не постои упразнето место за кое со формација е предвиден тој чин;

3) кога ќе стекне степен на соодветна стручна подготовка повисока од степенот на стручна подготовка определен за формациското место на кое е назначено, ако не постои упразнето формациско место кое му одговара на степенот на стручна подготовка што го стекнало;

4) кога по молба се преместува во друг гарнизон во кој не постои упразнето формациско место од соодветен чин односно степен на соодветна стручна подготовка, а постои упразнето формациско место од непосредно понизок чин односно непосредно понизок степен на стручна подготовка, ако за таквото назначување дало согласност;

5) кога пополнувањето на одделни формациски места не може да се изврши поинаку, а потребите на службата налагаат тие места да се пополнат неодојно;

6) кога е сменето од должноста а нема можности да се назначи на формациско место од својот чин односно класа.

Член 266

Старешината надлежен за назначување е должен секоја година, во редовниот период за преместување, да ги разгледа причините поради кои активното воено лице е назначено на формациско место од непосредно понизок чин односно од непосредно понизок степен на стручна подготовка и, ако тие причини престанале, да го назначи на формациското место од соодветен чин односно степен на стручна подготовка.

Алтернативно назначување

Член 267

По исклучок од член 250 на овој закон, ако одделни формациски места во рамките на родот односно на службата не можат да се пополнат со категоријата активни воени лица која е определена во формацијата поради недостиг на тие лица, а местата треба неопходно да се пополнат, на тие места можат да се назначуваат активни воени лица од други категории на истиот род односно служба или на тие места можат привремено да се распоредуваат питомци од школите за резервни офицери

додека се на стаж или војници кои ја завршиле обуката и кои имаат чин.

Активно воено лице кое по укинување на организационата единица или на неговото формациско место не може да биде назначено на соодветно формациско место, може да биде назначено на работно место за граѓанско лице на служба во ЈНА за кое е предвиден ист степен на стручна подготовка што го има активното воено лице, ако постои такво упразнето место.

Старшината надлежен за назначување е должен секоја година, во редовниот период за преместување, да ги разгледа причините поради кои офицерот е назначен на место за воен службеник односно за граѓанско лице на служба во ЈНА и, ако тие причини престанале, да го назначи на формациското место од соодветен чин во родот односно во службата на која ѝ припаѓа.

Член 268

Ако одделни формациски места во рамките на службата не можат да се пополнат со категоријата активни воени лица која е определена во формацијата поради недостиг на тие лица, а ни на начинот определен во член 267 од овој закон, на тие места можат, по исклучок, да се назначат граѓански лица на служба во ЈНА кои имаат соодветна стручна подготовка, ако за такво назначување дадат своја согласност.

Пополнувањето на формациските места според став 1 од овој член се врши со претходна согласност од сојузниот секретар или од старешината определен со прописот од член 300 на овој закон.

Вршител на должноста

Член 269

Активно воено лице може, по потреба на службата да биде определено за вршител на должноста на формациско место од повисок чин односно од повисок степен на стручна подготовка. На положбата вршител на должноста од повисок чин, активно воено лице може да се наоѓа најдолго две години.

Застапник

Член 270

На старешината што е привремено спречен да ја врши должноста му се определува застапник.

Застапник може привремено да се определи и на упразнето формациско место. Застапникот може да ја врши должноста покрај својата редовна должност. Застапувањето може да трае најдолго шест месеци, а по одлука на второпрепоставениот старешина — до една година.

Привремено упатување на работа

Член 271

Активно воено лице може да биде привремено упатено на работа во друга воена единица односно воена установа во исто или во друго место на службување, заради застапување или поради други потреби на службата. Доделувањето на работа заради застапување може да трае најдолго една година во текот на пет години, а поради други причини — најдолго шест месеци во текот на две години.

Преместувања

Член 272

Преместувањата на активните воени лица, вклучувајќи ги и преместувањата по молба, како и распоредот на питомците по завршеното школување се вршат според потребите на службата, а го рамките на местата определени со формацијата.

Преместувањата и распоредот на лицата од став 1 на овој член се вршат, по правило, еднаш годишно

во времето што ќе го определи сојузниот секретар (редовен период за преместување).

Преместување и распоредување на активни воени лица од став 1 на овој член можат да се вршат и пред односно по редовниот период за преместување, и тоа:

1) заради распоред на питомците односно на слушателите на воените школи по завршеното школување, или заради пополнување на одделни формациски места што ќе останат упразнети по упатувањето на одделни активни воени лица на школување, ако школувањето се завршува односно патувањето на школување се врши пред односно по редовниот период за преместување;

2) поради здравствената состојба на активно воено лице или на членовите на неговото семејство а врз основа на оценка и мислење од надлежната военолекарска комисија;

3) поради неодложни потреби на службата.

Под неодложни потреби на службата од точка 3 на став 3 од овој член се подразбира формирањето на нова, односно укинувањето на постојната организациона единица или укинувањето на одделни формациски места, како и пополнувањето на одделни новоотворени или упразнети места во организационата единица.

Под преместување, во смисла на овој закон, се подразбира промена на местото на службување на активното воено лице поради назначување на нова должност, врз основа на акт од надлежниот воен старешина, ако тоа бара промена на живеалиштето.

Член 273

Активно воено лице може да се премести по молба ако во активна воена служба поминало шест години.

По шест години поминати во активна воена служба, активното воено лице може по молба да се премести ако во гарнизонот од кој бара преместување поминало три години.

Одредбите на ст. 1 и 2 од овој член не се однесуваат на молбите за преместување поради здравствена состојба на активно воено лице и на членовите на неговото семејство (член 277).

Член 274

Во гарнизоните или на должностите на кои службата се врши под отежнати услови, што ќе ги определи сојузниот секретар, активно воено лице може да остане на служба шест години, по кое време се преместува во друг гарнизон односно на друга должност.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активно воено лице може да остане на служба во гарнизонот или на должноста од став 1 на овој член и подолго од шест години, но најдолго осум години, ако тоа го бараат потребите на службата. Над осум години служба во тој гарнизон односно на таа должност, активно воено лице може да остане само ако тоа сака и ако потребите на службата го дозволуваат тоа.

Член 275

Командните и раководните должности, што ќе ги определи Претседателството на СФРЈ, активен офицер може да ги врши најдолго шест години, по кое време се преместува на друга должност или на истата должност во друга воена единица, односно воена установа. По исклучок, на истата должност во иста единица односно установа и подолго од шест години ако тоа го бара потребата на службата може да остане:

1) офицер што го назначува Претседателството на СФРЈ — по решение од Претседателството на СФРЈ;

2) офицер што го назначува друг старешина — по решение од сојузниот секретар.

Член 276

Пред донесувањето на акт за преместување и назначување на друго формациско место, на активното воено лице ќе му се овозможи да се изјасни за претстојното преместување и назначување.

Член 277

Активни воени лица можат поради здравствена причина да се преместуваат ако надлежната воено-лекарска комисија утврди дека натамошниот престој во местото на службување, поради природата на заболувањето на активното воено лице или на член на неговото семејство, би бил за нив штетен или ако во местото на службување не постојат услови за нивно лекување, а во местото во кое се преместува постојат можности да се назначи на соодветно формациско место.

Член 278

Во текот на службата во ЈНА, активно воено лице кое има семејство (брачен другар, деца) може да биде преместено најмногу шест пати, не земајќи ги предвид преместувањата поради организационо-формациски измени и промени во разместувањето на воените единици и преместувањата по молба.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активно воено лице може да биде преместено и повеќе од шест пати — ако се согласи со тоа.

Член 279

Активно воено лице не може без своја согласност да биде преместено ако во рок од четири години ги исполни условите за старосна пензија, освен ако се преместува во место во кое сака да живее по престанувањето на службата или ако се укинува или преформира воената единица односно воената установа во која е на служба, а нема соодветно управното формациско место на кое би се назначило во местото на службувањето.

Член 280

Брачниот другар на активно воено лице преместено по потреба на службата или поради здравствени причини (член 277), кому ќе му престане вработувањето поради ова преместување, а во местото во кое активното воено лице е преместено нема можности да се вработи на соодветно работно место, го задржува правото на пензиско и инвалидско осигурување и по престанувањето на тоа вработување (во натамошниот текст: продолжено осигурување).

Како соодветно работно место, во смисла на став 1 од овој член, се смета работното место за чии работи се бара ист степен и вид на стручна подготовка што ја има брачниот другар или работното место на кое се вршат работи што им одговараат на работите на работното место на кое се наоѓал брачниот другар до престанувањето на вработувањето поради преместување на активното воено лице.

Одредбата од став 1 на овој член не се однесува на брачниот другар кој е уживател на пензија или корисник на надомест (член 402).

Член 281

Придонесот за продолжено осигурување ѝ се уплатува од средствата на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана на надлежната заедница за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 282

Правото на продолжено осигурување може да трае најдолго четири години од денот на престанувањето на вработувањето. Тоа право престанува и пред истекот на овој рок ако брачниот другар на активно воено лице се вработи или оствари право на пензија, или одбие да се вработи на соодветно работно место (член 280 став 2) во местото во кое е преместено активното воено лице, односно ако одбив да се пријави на оглас за вработување на

такво работно место, или ако биде осудено на безусловна казна затвор во траење подолго од шест месеци.

Брачниот другар на активно воено лице кому правото на продолжено осигурување му престанало поради вработување на определено време, има право на продолжено осигурување и по престанувањето на тоа вработување, до истекот на рокот од став 1 на овој член.

Член 283

На активно воено лице преместено по потреба на службата сојузниот секретар може, во границите на паричните средства определени во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, да му установи право на надомест поради престанување на вработувањето на неговиот брачен другар поради тоа преместување. Тој надомест не може да биде поголем од 70% од просечниот личен доход што го остварил брачниот другар во годината која ѝ претходела на годината во која му престанало вработувањето и не може да трае подолго од три години, од денот на престанувањето на ова вработување, односно подолго од шест години ако активното воено лице е преместено во гарнизон од член 274 на овој закон, а престанува и пред истекот на овој рок во случаите од член 282 на овој закон.

Распоредување во територијалната одбрана и упатување во други органи и организации

Член 284

Активно воено лице може да биде по потреба на службата, распоредено во територијалната одбрана или упатено во друг државен орган, во организација на здружени труд или во друга организација односно заедница.

Актот за назначување на активен офицер со чин генерал-мајор и со повисок чин во територијалната одбрана го донесува Претседателството на СФРЈ. Другите активни воени лица ги распоредува во територијалната одбрана, според став 1 на овој член, сојузниот секретар или старешината определен со прописот од член 300 на овој закон, на предлог од командантот на територијалната одбрана на републиката односно од командантот на територијалната одбрана на автономната покраина, за пополнување на соодветно формациско место. Тие лица ги назначува командантот на територијалната одбрана на автономната покраина.

Актот за упатување на активно воено лице во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација односно заедница според став 1 на овој член, го донесува Претседателството на СФРЈ (член 493), односно сојузниот секретар или старешината определен со прописот од член 300 на овој закон, на предлог од надлежниот државен орган односно од органот на управување со организацијата на здружен труд или со друга организација односно заедница, за пополнување на соодветно работно место.

Активно воено лице кое е распоредено во територијалната одбрана, односно упатено во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација, односно заедница ги остварува правата, должностите и одговорностите како и другите работници во територијалната одбрана, во органот односно организацијата или заедницата во која е распоредено односно упатено, освен ако со овој закон или со пропис донесен врз основа на овој закон не е поинаку определено.

Назначување според воената формација

Член 285

За назначување на положби според воената формација, одредбите на чл. 249 до 252 и на чл. 261 до 271 на овој закон се применуваат и врз резервните помлади офицери, офицерите и воените службеници распоредени во ЈНА.

2. Приправнички стаж

Член 286

Заради стекнување практика потребна за самостојно вршење на должноста, на приправнички стаж се упатуваат активните офицери-лекари и дипломираните правници по завршениот факултет.

Под условите од став 1 на овој член, сојузниот секретар може да определи на приправнички стаж да се упатуваат и активните помлади офицери и офицерите на родови и на други служби.

Член 287

Приправничкиот стаж може да трае најдолго две години.

Член 288

Се смета дека за време на приправничкиот стаж активниот помлад офицер односно офицерот е назначен на формациско место за својот чин, освен ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 289

На приправничкиот стаж активните помлади офицери и офицерите се оспособуваат за самостојно вршење на должноста според програмата што ја донесува сојузниот секретар или старашината што ќе го овласти тој.

Упатување на школување

Член 290

Активното воено лице упатено на школување кое трае подолго од една година се разрешува од должноста.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активното воено лице може да биде разрешено од должноста и кога е упатено на школување кое трае до една година, ако тоа го бараат посебните потреби на службата.

Активното воено лице упатено на школување заради преквалификација (член 44 став 1) се разрешува од должноста без оглед на траењето на школувањето.

Времето поминато на школување му се признава на активното воено лице како време поминато во активна воена служба. За тоа време, активното воено лице ги има правата на својот чин односно класа и напредува под условите пропишани со овој закон.

Член 291

Активен помлад офицер што е примен на школување во воена академија или во друга школа за активни офицери, ги има за време на школувањето сите права и обврски пропишани за питомците. Тоа лице го задржува чинот активен помлад офицер.

Ако помладиот офицер од став 1 на овој член биде отпуштен од школата пред завршувањето на школувањето или ако школата не ја заврши, му се признава чинот што го стекнал во школата, а времето поминато во школата му се признава за напредување.

Активен помлад офицер што се наоѓа на школување во воена академија или во друга школа за активни офицери може да го загуби чинот или службата под условот и по постапката што се пропишани за активните воени лица.

4. Лекување и беледување

Член 292

Активното воено лице кое се наоѓа на должност, а поради болест не може да ги врши работите на формациското место, се разрешува од должноста ако болеста трае или ако надлежниот орган на здравствената служба предвидува дека болеста ќе трае подолго од шест месеци.

Под условите од став 1 на овој член му се регулира состојбата во службата и на активното во-

но лице кое се наоѓа на приправнички стаж или на школување.

Активното воено лице разрешено од должноста според ст. 1 и 2 на овој член, ги има за тоа време правата на својот чин односно класа и напредува под условите пропишани со овој закон.

5. Ставање на располагање

Член 293

Активно воено лице се става на располагање, и тоа:

1) ако по укинувањето на организационата единица или на неговото формациско место или поради други организационо-формациски измени не може да биде назначено на друго формациско место;

2) ако се оцени дека е ограничено способно за трупна служба или за должноста што ја врши, а не може да биде назначено на соодветна должност;

3) ако се оцени дека на должноста не задоволело, а не може да биде назначено на друга должност.

Активното воено лице ставено на располагање ги има за тоа време правата на својот чин односно класа и напредува под условите пропишани со овој закон, а е должно да ги врши работите што ќе му ги определи претпоставениот старешина.

Член 294

Активно воено лице може да биде на располагање најдолго шест месеци од денот на разрешувањето од должноста.

6. Отстранување од должноста

Член 295

Активно воено лице се отстранува од должноста:

1) за време додека се наоѓа во притвор;

2) за време на издржување на казната затвор поради кривично дело.

Активно воено лице може да биде отстрането од должноста ако е затечено во вршење на потешка повреда на воената дисциплина или ако против него е поведена кривична постапка или постапка поради дисциплински престап (член 188 став 1), а кривичното дело односно дисциплинскиот престап е од таква природа што би било штетно за интересите на службата такво лице да остане и понатаму на должноста.

Лице кое е отстрането од должноста според став 2 од овој член може, по исклучок, да биде распоредено на работа во воената единица односно во воената установа во која се наоѓа на служба или во друга воена единица, односно воена установа во местото на службувањето.

Член 296

Активно воено лице може да биде отстрането од должноста само додека постојат причините поради кои е донесен актот за неговото отстранување од должноста. Ако се утврди дека тие причини престајале, надлежниот старешина со пов акт ќе одлучи за состојбата во службата на активното воено лице кое било отстрането од должноста.

Времето за кое активното воено лице е отстрането од должноста не му се смета за напредување во службата.

Член 297

Ке се смета дека активно воено лице не е отстрането од должноста ако не биде поведена дисциплинска постапка поради потешка повреда на воената дисциплина во чие извршување е затечено, ако спрема него кривичната односно дисциплинската постапка биде запрена или кое со правосилна одлука на судот ќе биде ослободено од обвинението или обвинението биде одбиено но не поради ненадлежност на судот, или во повторената постапка или во

постапката по барање за заштита на законитоста биде ослободено од обвинението, или во дисциплинска постапка му биде изречена дисциплинска мерка.

7. Кадровски совети и комисии

Член 298

Кадровската комисија во Сојузниот секретаријат за народна одбрана, како советодавно тело, ги разгледува кадровските прашања од надлежноста на сојузниот секретар, што тој ќе ги определи.

Кадровските совети, како советодавни тела на старешините, ги разгледуваат кадровските прашања на активните воени лица (назначувања, преместувања, упатување на школување, унапредување, оценување, одликувања, ставање на располагање, престанок на службата и други односи во службата) и на надлежниот старешина му даваат мислења за тие прашања.

Кадровски совети постојат во организациските единици на Сојузниот секретаријат за народна одбрана и во воените единици и воените установи, што ќе ги определи сојузниот секретар.

Комисии, како советодавни тела, можат да се формираат во Сојузниот секретаријат за народна одбрана и во командите на армиите и со нив рамните команди, заради давање на предлози за упатување на активни воени лица на школување во определени воени школи, за назначување на активни воени лица на определени формациски места и за нивно унапредување во определени чинови, ако е тоа од значење за одделни видови, родови и служби или за соодветни дејности во ЈНА.

Член 299

Одредбите од член 298 на овој закон се применуваат и врз разгледувањето на кадровските прашања на резервните воени старешини од значење за нивното оспособување за општонародната одбрана (распоредување на воени должности, обука, унапредување, оценување за време на службата во вооружените сили и други прашања).

Со прописот од член 300 на овој закон се определуваат воените единици односно воените установи во кои се формираат кадровските совети и комисиите од став 1 на овој член.

8. Донесување на прописи

Член 300

Сојузниот секретар донесува прописи за распоредот, назначувањата и преместувањата на активните воени лица; за правото на надомест поради престанок на вработувањето на брачниот другар на активното воено лице преместено по потреба на службата; за постапката за остварување на правото на продолжено осигурување; за утврдувањето на листата на кандидати; за пополнувањето на упразнети места по пат на огласување на работните места за слободни; за упатување на школување; за распоредот на активните воени лица во територијалната одбрана и за упатувањето во други државни органи, организации на здружен труд, други организации и заедници и за организацијата и работата на кадровските совети, кадровските комисии и комисиите.

9. Состојби во службата на активните воени лица во воена состојба

Член 301

Одредбите на чл. 248 до 300 од овој закон не се применуваат во воена состојба.

Распоредувањето на активни воени лица на соодветни должности и начинот на решавање на другите прашања што произлегуваат од односите во службата на активните воени лица во воена состојба се уредуваат со пропис на сојузниот секретар.

Глава XI

Обврска за служење во ЈНА по завршеното школување

Член 302

Заради пополнување на формациските места во ЈНА за кои е потребна стручна подготовка што не може да се стекне во воените школи и заради пополнување на воените школи со питомци, Сојузниот секретаријат за народна одбрана може да им дава стипендии на студентите на виши и високи школи и факултети, и на учениците на училиштата за пасочено образование односно на други средни училишта, како и да школува ученици во општи и средни воени училишта (воени стипендијанти).

Заради пополнување на определени формациски места во ЈНА, на школување во виши и високи воени и други школи и на факултети можат да се упатуваат и активни воени лица.

Условите за стипендирање на студентите и на учениците за потребите на ЈНА и износите на стипендиите ги пропишува сојузниот секретар.

За стипендирањето и за обврската за стапување на служба во ЈНА стипендијантот е должен да склучи договор со воениот орган што ќе го определи сојузниот секретар.

Член 303

Питомецот, воен стипендијант кој се школува заради пополнување на ЈНА со активни воени лица и активното воено лице упатено на школување според член 302 став 2 од овој закон, по завршеното школување ја извршува обврската за служење во ЈНА како активно воено лице. По исклучок, со договорот за стипендирање може се утврди дека воениот стипендијант што се школува заради пополнување на службите во ЈНА таа обврска ја извршува во својство на граѓанско лице на служба во ЈНА.

Лицето од став 1 на член кое по своја вина не го заврши школувањето или по завршеното школување не стапи во служба во ЈНА, должно е на федерацијата да ѝ ги надомести целокупните трошоци на школувањето и штетата која со тоа ѝ е сторена на федерацијата.

Сојузниот секретар пропишува што се смета како трошоци на школувањето во смисла на став 2 од овој член.

Член 304

Воениот стипендијант кој треба да ја извршува обврската за служење во ЈНА во својство на активно воено лице, по завршеното школување се прима на определено време на служба во ЈНА во својство на граѓанско лице до исполнување на условите за произведување во чин на активно воено лице.

Ако лицето од став 1 на овој член не ги исполни условите за произведување во чин на активно воено лице, се смета дека е примено во служба во ЈНА на неопределено време и обврската за служење во ЈНА што произлегува од стипендирањето ја исполнува во својство на граѓанско лице на служба во ЈНА во местото во кое ќе биде упатено, ако со договорот за стипендирање не е утврдено поинаку.

Член 305

Воениот стипендијант, додека не ја исполни обврската за служење во ЈНА по основ на школувањето односно стипендирањето, не може да се вработи кај друг државен орган, организација на здружен труд или друга организација, без согласност од сојузниот секретар или од старешината што ќе го овласти тој, ако е тоа предвидено со договорот за стипендирање.

Член 306

Питомецот кој се школувал заради пополнување на ЈНА со активни воени лица и воениот стипендијант, освен воениот стипендијант кој се школувал заради пополнување на воените школи со

питомци, по завршеното школување е должен да остане на служба во ЈНА двојно време на школувањето односно на стипендирањето но не помалку од шест години.

Воениот стипендијант кој се школувал заради пополнување на воените школи со питомци, по завршеното школување е должен да остане на служба во ЈНА еднократно време на школувањето односно стипендирањето, но не помалку од три години. Оваа обврска ја извршува по завршеното школување во воената школа.

Активното воено лице упатено на школување според член 302 став 2 од овој закон, по завршеното школување е должно да остане на служба во ЈНА еднократно време на школувањето, но не помалку од три години.

По исклучок од одредбите на ст. 1 и 2 од овој член, питомецот кој се школувал во воена школа за пилот, по завршеното школување е должен да остане на служба во ЈНА 15 години. Со оваа обврска е опфатена и обврската што тој питомец би ја имал по основа на школувањето во општо средно воено училиште или во друго училиште заради пополнување на воените школи со питомци.

Член 307

Лицето кое за време на службата во ЈНА ќе заврши специјализација на која е упатено по молба или по согласност, должно е да остане на служба во ЈНА онолку време колку што се наоѓало на специјализација. Ако тоа лице завршило специјализација во странство, должно е да остане на служба во ЈНА двојно време од траењето на специјализацијата.

Времето поминато на специјализацијата не се засметува во времето за исполнување на обврската од член 306 на Законот.

Под специјализација, во смисла на став 1 од овој член, се подразбира и школувањето во Школата за народна одбрана, Школата за оператика во командноштабната академија и во друга соодветна воена школа, како и во воена школа во странство.

Глава XII

Лични доходи, надомести и други примања

1. Лични доходи и други примања на активните воени лица

Личен доход

Член 308

Личниот доход на активно воено лице се утврдува според резултатите од неговиот труд и според придонесот што со својот тековен и минат труд го дало во извршувањето на задачите и работите на воената единица односно на воената установа во која е на служба, односно што го дало во текот на вршењето на активна воена служба, земајќи ги предвид особено обемот и сложеноста на задачите и работите што ги извршува, квалитетот на остварените резултати од трудот, одговорноста и условите под кои ја врши службата на формациското место.

Член 309

Личниот доход на активно воено лице се состои:

- 1) од дел утврден според чинот односно класата (во натамошниот текст: личен доход според чинот односно класата);

- 2) од дел утврден според задачите и работите што се извршуваат на формациското место (во натамошниот текст: личен доход според положбата);

- 3) од дел утврден според посебните услови под кои се врши воената служба (во натамошниот текст: армиски додаток).

Целот од личниот доход по основа на минатиот труд на активното воено лице, опфатен со елементите на личниот доход пропишани со одредбите на

став 1 од овој член може, со прописот од член 337 на овој закон, да се утврди и како посебен дел на личниот доход сходно со мерилата што се применуваат во организациите на здружен труд и во работните заедници, во поглед на распределбата на средствата за лични доходи по основа на минатиот труд.

Член 310

На активното воено лице кое работи во определени единици или на определени формациски места, должности или работи, личниот доход му се состои и од посебен дел на личниот доход што се определува според тежината, карактерот, условите и траењето на работата во тие единици или на тие должности односно работи (во натамошниот текст: посебен додаток).

Член 311

Личниот доход според чинот односно класата се утврдува според чинот односно класата што ја има активното воено лице.

Личниот доход според чинот односно класата се зголемува зависно од годините што активното воено лице ќе ги помине во определен чин односно класа и од службената оценка што тоа лице ја има (во натамошниот текст: зголемување на личниот доход според чинот односно класата).

Зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата му припаѓа на активно воено лице кога во чинот односно класата ќе го помине времето определено со прописот од член 337 на овој закон.

Времето кое активно воено лице ќе го помине на функција во странство на која не врши воена служба, не му се засметува за определување на зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата, во смисла на став 2 од овој член.

Член 312

Личниот доход според положбата се определува според положбената група утврдена со оглед на работите и задачите што се извршуваат на формациското место на кое е назначено активното воено лице и според службената оценка што ја има.

Положбените групи се определуваат за секое формациско место со актот за формацијата со след на видот, сложеноста, обемот и значењето на работите и задачите што се извршуваат на формациското место, одговорноста што произлегува од нивното вршење, чинот односно класата и стручната подготовка што се предвидува за формациското место.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на активно воено лице кое се назначува на формациско место за кое е определена положбена група која е за најмалку три положбени групи повисока од положбената група на формациското место на кое се наоѓало тоа, му се определува личниот доход според положбата утврдена за две непосредно повисоки положбени групи. Личниот доход според положбата на наредната повисока положбена група на активното воено лице му се определува по една година — ако има службена оценка „особено се истакнува“, по две години — ако има службена оценка „се истакнува“, односно по три години — ако има службена оценка „добар“, се додека не го достигне личниот доход според положбата што е утврдена за положбената група на формациското место на кое е назначено.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активно воено лице што се назначува на формациско место за кое е определена положбена група пониска од положбената група на формациското место на кое се наоѓало — го задржува личниот доход според положбата што го примало најмалку две години пред денот на назначувањето на такво формациско место ако има службена оценка „добар“ или повисока оценка.

Активно воено лице кое по потреба на службата е назначено на формациско место од непосредно понизок чин односно од непосредно понизок степен

на стручна подготовка поради причините наведени во член 265 точ. 1 до 3 и точка 5 од овој закон, ако не ги исполнува условите од став 4 на овој член, има право на личен доход според положбата која е утврдена за најниската положбена група пропишана за чинот односно класата што ја има, ако е тоа поповолно за него.

Одредбите од ст. 4 и 5 на овој член не се однесуваат на активното воено лице кое, на формациско место со непосредно понизок чин односно со непосредно понизок степен на стручна подготовка, е назначено според одредбата на член 265 точка 4 од овој закон.

Член 313

Армискиот додаток, како дел од личниот доход, им припаѓа на активните воени лица поради посебните услови под кои тие ја вршат воената служба, а особено поради учеството на вежби, логорувања, маневри и тревоги, работата подолга од полното работно време (член 356), вршењето служба на дежурство и други форми на внатрешна служба во согласност со правилата на службата, неможноста за избор на работно место и место на службување, преместувањето, вршењето на служба во сите услови, како и поради други понредни ситуации предизвикани од потребите на борбената готовност.

Вкупниот износ на средствата што се издвојува за армискиот додаток не може да биде поголем од 20% од средствата определени за лични доходи според чинот односно класата, за лични доходи според положбата и за посебни додатоци на активните воени лица.

Член 314

Личните доходи на активни воени лица, не сметајќи го армискиот додаток, се утврдуваат според личните доходи на работниците во стопанството на СФРЈ, така што просечниот личен доход на активните офицери не може да им биде помал од 2,20 ниту поголем од 2,80 од просечниот личен доход на работниците во стопанството на СФРЈ, остварен во претходните полугодие. Просечниот личен доход на помладите офицери се утврдува на околу 70% од просекот на личниот доход на активните офицери.

Просечниот личен доход на активните офицери, во смисла на одредбите од став 1 на спој член, се определува во рамките на средствата за финансирање на ЈНА утврдени со буџетот на федерацијата.

Посебни надомести

Член 315

На активно воено лице му припаѓа надомест на посебните трошоци настанати во врска со вршењето на службата во определени воени единици односно воени установи, на определени формациски места, должности или работи, ако поради тежината, карактерот и траењето на работата односно на работите е изложено на посебни трошоци (во патамошниот текст: посебен надомест).

Посебен надомест може да се установи и ако тоа го бараат потребите на ЈНА за активни воени лица

Заднички одредби за личниот доход и посебните надомести

Член 316

Личен доход и посебни надомести припаѓаат од првиот ден на наредниот месец по стекнувањето право на нивно примање, а ако правото на личен доход или на посебен надомест се стекне во првиот ден на месецот — од тој ден.

Ако при унапредувањето во повисок чин односно класа на активно воено лице му се признае и определено време на назад, личен доход според чинот односно класата, со зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата и армискиот додаток, утврден за повисокиот чин односно класа, му припаѓа од првиот ден на наредниот месец од денот што се смета за унапредување.

Член 317

На активно воено лице кое е произведено по задржувањето на воената школа му припаѓа личен доход од денот на произведувањето, а на лицето кое е примено во активна воена служба по друга основа — од денот на стапувањето во службата.

Член 318

На вршителот на должност личниот доход според положбата и посебниот надомест му се определуваат како да е назначен на формациското место на кое ја врши должноста.

Според одредбата на став 1 од овој член се определуваат личниот доход според положбата и посебниот надомест и на застапник, ако е тоа за него поповолно, кога застапувањето трае подолго од еден месец, освен во случај на застапување на старешината кој користи годишен одмор.

Член 319

На активно воено лице за време на годишен одмор, државни и воени празници, наградно отсуство и друго одобрено отсуство, освен неплатено отсуство, додека се наоѓа на располагање и за време на школувањето и приправничкиот стаж што траат до една година, му припаѓаат надомест на личниот доход и посебен надомест во височина на личниот доход односно во износот на посебниот надомест, што се утврдени за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало дотогаш.

На активното воено лице кое се наоѓа на школување или на приправнички стаж во траење подолго од една година му припаѓа надомест на личниот доход во износот пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до упатувањето на школување или усовршување односно на приправнички стаж, а посебен надомест — ако за време на школувањето односно на приправничкиот стаж ги исполнува условите пропишани за примање на тој надомест.

На активно воено лице за време на привремена спреченост за работа посебен надомест му припаѓа под условите и во височината под кои за тоа време, според прописите за здравственото осигурување на воените осигуреници, на активното воено лице му припаѓа надомест на личниот доход.

Член 320

На активното воено лице за кое поради унапредувањето во повисок чин односно класа би му припаднал износ на личниот доход според чинот односно класата, со зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата и со армискиот додаток, помал од износот на личниот доход што по тие основи би го примало да не е унапредено, му припаѓа, додека е тоа за него поповолно, личен доход според чинот односно класата, со зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата и со армискиот додаток што би го примало да не е унапредено.

Одредбите од став 1 на овој член се применуваат и ако активен помлад офицер се произведува во чин на активен офицер, како и при произведување односно преведување на активен воен службеник во чин на активен помлад офицер или офицер.

Член 321

На активно воено лице против кое се води кривична постапка, додека се наоѓа во притвор, му припаѓа надомест на личниот доход во износ од една третина, а ако издржува семејство — една половина од личниот доход што би му припаѓал да не е во притвор.

На лицето од став 1 на овој член му се враќа запрениот дел од личниот доход ако со правосилна одлука биде запрена кривичната постапка, ако со правосилна пресуда биде ослободено од обвинението, ако обвинението биде одбиено — но не поради ненадлежноста на судот или ако во повторената постапка или по барање за заштита на законитоста биде ослободено од обвинението.

Член 322

На активно воено лице кое е осудено на казната затвор за кривично дело, а на кое не му престанала службата, за време на издржувањето на таа казна му припаѓа надомест на личниот доход во височина од една третина, а ако издржува семејство — една половина од личниот доход што би му припаѓал да не е осудено.

На активното воено лице од став 1 на овој член кое за време на дозволеното прекинување на издржување на казната затвор врши воена служба или на кое за тоа време му е регулирана состојбата во службата на друг начин, му припаѓаат личен доход и посебен надомест односно надомест на личниот доход, според одредбите од овој закон.

Член 323

На активно воено лице, на кое според чл. 321 и 322 од овој закон му се исплатува надомест на личниот доход, му припаѓа личен доход од денот на јавувањето во воената единица односно во воената установа, по пуштањето од притвор односно од издржување на казната.

Член 324

На активното воено лице отстрането од должноста според член 295 став 2 од овој закон, додека трае отстранувањето, му припаѓа личен доход според положба што е утврден за најниската положбена група пропишана за чинот односно класата што ја има тоа лице.

Времето поминато на отстранување од должноста (член 295) не се смета за стекнување на правото на зголемување на личниот доход според чинот односно класата.

Член 325

На активно воено лице не му припаѓаат личен доход и посебен надомест за часовите односно за деновите во кои неоправдано изостанало од должноста.

Член 326

Личен доход односно надомест на личниот доход му припаѓа на активно воено лице до крајот на месецот во кој е разрешено од службата.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на активно воено лице на кое службата ќе му престане според член 392 став 1 точка 6 од овој закон, кое се наоѓа во притвор, надоместот на личниот доход му припаѓа до крајот на месецот во кој пресудата станала правосилна. Ако тоа лице самоволно ја напуштило службата, личниот доход односно надоместот на личниот доход му припаѓа до денот на напуштањето на службата.

Посебниот надомест му припаѓа на активното воено лице до крајот на месецот во кој престанале условите пропишани за негово примање.

Член 327

Ако личниот доход односно надоместот на личниот доход и посебниот надомест се исплатуваат за определен број денови во месецот, нивниот дневен износ ќе се утврдува на тој начин што месечниот износ ќе се подели со бројот на работните денови во месецот и деновите кои во поглед на правото на личен доход според законот се издначуваат со работните денови.

Член 328

За побарувањата спрема активно воено лице може да се стави забрана до една третина, а за побарувањата по основа на законско издржување — до една половина од личниот доход и посебниот надомест.

Член 329

Како основа за плаќање на придонесите од личниот доход на активно воено лице на школување односно на служба во странство се зема личниот доход што би му припаѓал според чинот и положбата на која се наоѓало непосредно пред упатувањето во странство.

Член 330

На активно воено лице распоредено во територијалната одбрана односно упатено во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација или заедница, му припаѓаат личен доход и посебен надомест според мерилата и во износите утврдени со овој закон и со прописите донесени врз основа на овој закон, со тоа што така утврдениот личен доход односно посебен надомест, не сметајќи го армискиот додаток, го исплатува државниот орган, организацијата на здружен труд односно друга организација или заедница, од своите средства.

Ако државниот орган, организацијата на здружен труд, односно друга организација или заедница во која активното воено лице е распоредено односно упатено не е во можност на тоа лице да му обезбеди личен доход односно посебен надомест во износите што би му припаѓале според одредбите од став 1 на овој член, а надлежниот воен орган и покрај тоа, со оглед на потребата на службата, одлучи активното воено лице да се распореди односно упати во тој орган односно организација или заедница, разликата помеѓу личниот доход и посебниот надомест од став 1 на овој член и износот што му го исплатува државниот орган или организацијата на здружен труд односно друга организација или заедница, му ја исплатува Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член се однесуваат и на активните воени лица на служба во воената установа од член 504 на овој закон.

Член 331

На активно воено лице кое е упатено на служба во дипломатско или конзуларно претставништво на СФРЈ во странство, личниот доход и другите надомести му се определуваат според прописите за личните доходи и другите надомести на работниците на работа во дипломатски и конзуларни претставништва на СФРЈ во странство, со тоа што распоредувањето според чинот односно класата, должноста, задачите и работите што активното воено лице ќе ги врши во тие претставништва, заради определување на личниот доход, го врши сојузниот секретар.

На активно воено лице кое е упатено во странство заради вршење на задачи и работи што произлегуваат од меѓународните договори му припаѓа личен доход кој се утврдува според чинот односно класата што ја има, задачите и работите што ги извршува, видот и степенот на стручната подготовка потребна за вршење на тие задачи и работи, одговорноста што произлегува од нивното вршење, како и според посебните услови под кои тие задачи и работи се вршат, односно под кои активното воено лице се упатува или се наоѓа во странство.

Мерилата и износите на личните доходи на активните воени лица од став 2 на овој член се утврдуваат со пропис на сојузниот секретар.

Член 332

На активно воено лице кое е упатено во странство заради школување или усовршување му припаѓа стипендија. Износот на стипендијата го определува сојузниот секретар, зависно од чинот односно класата на активното воено лице, од земјата во која се упатува тоа, од видот и траењето на школувањето или усовршувањето.

Покрај стипендијата од став 1 на овој член, на активно воено лице, чие семејство е во СФРЈ, му припаѓа:

1) за време на првите три месеца на престојот во странство — надомест на личниот доход во износ на личниот доход пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до денот на упатувањето на школување или усовршување;

2) за време на престојот во странство над три месеци — надомест на личниот доход во височина

од 75% од износот на личниот доход пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до денот на упатувањето на школување или усовршување.

На лицето од став 1 на овој член кое нема семејство или семејството не му се наоѓа во СФРЈ, покрај стипендијата му припаѓа:

1) за време на првите три месеци на престојот во странство — надомест на личниот доход во височина од 50% од износот на личниот доход пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до денот на упатувањето на школување или усовршување;

2) за време на престојот во странство над три месеци — надомест на личниот доход во височина од 30% од износот на личниот доход пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до денот на упатувањето на школување или усовршување.

Одредбите од ст. 2 и 3 на овој член се применуваат и на активните воени лица кои се упатуваат на школување односно на усовршување во странство, а не примаат стипендија од Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

По исклучок од одредбите на став 2 од овој член, на активно воено лице што е упатено во воена школа во странство му припаѓа, за времето поминато на школување односно на усовршување, надомест на личниот доход во износ на личниот доход пропишан за чинот односно класата што ја има и положбата на која се наоѓало до денот на упатувањето во странство, ако во СФРЈ има семејство.

Награди

Член 333

За залагањето и успесите во работа и за делата значајни за вооружените сили и општонародната одбрана, на активно воено лице може да му се додели награда. За таа намена се планираат посебни средства во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 334

На активно воено лице може да му се додели посебна награда ако при извршувањето на определени задачи се изложило на посебни напори или на зголемени ризици.

Испратнина

Член 335

На лице на кое му престанала активната воена служба, му припаѓа испратнина ако во активна воена служба поминало најмалку една година. Испратнина му припаѓа и на лице на кое му престанала активната воена служба во која стапило по договор, ако во таа служба поминало најмалку три години.

Испратнина не му припаѓа на лице на кое службата му престанала според член 392 став 1 точ. 3 до 6 на овој закон, освен на лице кое поднело барање за престанување на активната воена служба заради користење на правото на пензија.

Член 336

Износот на испратнината се определува според личниот доход, не сметајќи ги посебните додатоци, зависно од вкупниот пензиски стаж и од причините поради кои службата престанала.

Во случај на смрт на активно воено лице, испратнината му се исплатува на неговото семејство, ако никој од членовите на семејството нема право на еднократна парична помош според член 140 од овој закон. Ако износот на еднократна парична помош на кој членовите на семејството на умереното активно воено лице имаат право е помал од износот на испратнината што би им припаднал, им се исплатува разликата до полниот износ на испратнината. Одредбите од чл. 144 и 145 на овој закон се применуваат и при исплатата на испратнината на семејството.

Донесување на прописи

Член 337

Се овластува сојузниот секретар да ги припише: мерилата за зголемување на личниот доход според чинот односно класата (член 311 став 2) и за утврдување на личниот доход според положбата (член 312 став 1); пајиската положбена група за секој чин односно класа (член 312 став 5); посебните додатоци (член 316), посебниот надомест (член 315) и условите под кои посебните додатоци и посебните надомести се исплатуваат; мерилата и условите под кои на активни воени лица ќе им се доделуваат награди и ќе им се исплатува испратнина, како и износите на личните доходи, посебните надомести и другите парични примања пропишани со овој закон, во границите на средствата одобрени во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

2. Парични примања на лицата во резервен состав за време на служба во ЈНА

Член 338

На лицето во резервен состав за време на службата во ЈНА му припаѓа надомест на личниот доход односно други примања според прописите со кои е уредена воената обврска.

Ако на резервен помлад офицер, офицер и воен службеник паричните примања за време на воената служба или кога е по друга основа повикан на служба во ЈНА му се определуваат според чинот односно класата, тие примања се определуваат според личниот доход што го остварува активното воено лице од ист чин односно класа и на исто формациско место. На тоа лице му припаѓа и зголемување на личниот доход според чинот односно класата ако во активната воена служба ги исполнило условите пропишани за тоа зголемување.

На лицето од став 2 на овој член му припаѓа и посебен надомест ако ги исполнило условите пропишани за негово примање.

3. Примања на војниците и питомците

Член 339

На војниците и питомците им припаѓаат парични примања чиј износ се определува според времето поминато во ЈНА, чинот и природата на задачите што ги извршуваат. Износите на тие примања ги определува сојузниот секретар во границите на средствата одобрени за таа цел во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Паричните примања на војниците и питомците се изземени од извршување.

4. Надомест на патците и другите трошаци

Член 340

На активно воено лице, на војник и питомец, им припаѓа надомест на трошоците за службено патување надвор од местото на службување. Тој надомест го опфаќа надоместот на трошоците за личен превоз, надоместот на трошоците за сместување и исхрана во вид на дневница и надоместот на другите трошоци направени заради извршување на службената работа.

Височината на дневницата за службено патување се определува зависно од трошоците за сместување и исхрана и од чинот односно класата.

Член 341

Активното воено лице што е упатено надвор од местото на службување односно надвор од живеалиштето на неговото семејство на школување во траење од една година, на привремена работа или

на работа на терен, има право на надомест за сместување и исхрана.

Надомест за работа на терен му припаѓа и на војникот и на питомецот.

Член 342

Активното воено лице, за време на службата на брод на воената морнарица, има право на надомест за зголемениите животни трошоци настанати поради таа служба.

Член 343

Активното воено лице има право на надомест на трошоците кога е преместено од едно место на службување во друго. На овој надомест има право и лицето што од резервниот состав е примено во активна воена служба, ако е поставено во место надвор од дотогашното живеалиште.

Член 344

Лицето на кое ќе му престане активната воена служба има право на надомест на селидбените трошоци за селидба од местото на службување, односно од живеалиштето на семејството до местото во кое сака да се настани.

Право на надомест на трошоците од став 1 на овој член има и семејството на умрено активно воено лице. Таа право го има и семејството на умрено пензионирано воено лице, односно на лице кое примало паричен надомест, ако не е остварено додека било живо тоа лице.

Лицето од став 1 на овој член на кое активната воена служба му престанала поради осуда на дисциплинска казна загуба на службата на активно воено лице, има право на надомест на фактичките трошоци за личен превоз, за превоз на членовите на семејството и за превоз на покуќнината.

Правото на надомест на селидбените трошоци според ст. 1 до 3 на овој член може да се оствари во рок од пет години од денот на престанувањето на службата, односно од смртта на активното воено лице. По исклучок, ако ова право не е остварено во рок од пет години поради невозможност за добивање стан во местото во кое тоа лице сака да се настани, правото на надомест на селидбените трошоци може да се оствари и по истекот на тој рок, но најдоцна шест месеци од денот на добивањето уселив стан.

Лицето на кое му престанала службата поради загуба на чинот односно класата нема право на надомест на селидбените трошоци.

Член 345

Активното воено лице што издржува семејство и што со него живее во заедничко домаќинство, има право на надомест на трошоците поради одвоен живот од семејството, ако тоа или неговиот брачен другар, односно друг член на семејството што го издржува и со кого живее во заедничко домаќинство не користи стан како носител на станарско право или нема уселив стан во сопственост во местото во кое е преместено, односно ако тоа лице или неговиот брачен другар, односно друг член на семејството што го издржува и со кого живее во заедничко домаќинство не користи стан како носител на станарско право или нема уселив стан во сопственост во местото надвор од дотогашното живеалиште во кое е назначено по приемот во активна воена служба или упатено на школување подолго од една година.

Надоместот на трошоците поради одвоен живот од семејството може да му се намали на активното воено лице додека прима надомест за работа на терен, надомест за служба на брод или друг надомест што му ги намирува зголемениите трошоци поради одвоен живот од семејството.

Член 346

Активното воено лице кое со семејството се враќа од служба во странство на служба во земјата има право на надомест на трошоците за привремено сместување, ако тоа или неговиот брачен другар односно друг член на семејството што го издржува и со кого живее во заедничко домаќинство нема стан или ако не може да му се обезбеди стан.

Член 347

Резервен помлад офицер, офицер или воен службеник кој е упатен на воена служба или кога по друга основа е повикан на служба во ЈНА надвор од своето живеалиште, односно надвор од живеалиштето на своето семејство, има право на надомест на трошоците за исхрана и на надомест на трошоците за сместување, ако за време на воената вежба не му е обезбедено бесплатно сместување.

Член 348

Резервен помлад офицер, офицер или воен службеник, кој за време на службата во ЈНА е упатен на службено патување, на работа на терен надвор од местото во кое е на служба, или се наоѓа на воена вежба, или за време на воената вежба се наоѓа на брод на воената морнарица, наместо надомест според член 347 на овој закон има право, под условите пропишани за активни помлади офицери, офицери и воени службеници, на надомест на трошоците за службено патување, на надомест за работа на терен, односно на надомест според член 342 од овој закон, ако е тоа за него поповолно.

Член 349

Прописите за надоместите за службени патувања и селидби во странство на работниците на сојузните органи на управата сходно се применуваат и врз воените лица.

Активното воено лице распоредено во територијалната одбрана, односно упатено во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација или заедница остварува надомести на патните и другите трошоци според прописите што важат за активните воени лица, ако е тоа за него поповолно. Тие надомести ги исплатува државниот орган, организацијата на здружен труд односно друга организација или заедница од своите средства.

Член 350

Височината на надоместот од чл. 341 до 346 на овој закон се определува зависно од зголемувањето на трошоците настанати во наведените случаи и од тоа дали одноското лице издржува семејство и со него живее во заедничко домаќинство, а височината на надоместот од член 347 на овој закон — зависно од зголемувањето на трошоците настанати поради одвоениот живот од семејството.

Член 351

Се овластува сојузниот секретар, во границите на средствата одобрени за таа намена во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, да го определи, во согласност со начелата на прописите што важат за работниците на сојузните органи на управата, износот на надоместот на патните и другите трошоци предвидени со овој закон; да донесе прописи за доделувањето на тие надомести и, по потреба, да пропише и други надомести на вонредните трошоци настанати во грска со воената служба.

5. Опрема, исхрана и сместување на воените лица

Член 352

На војниците, питомците и војниците во резерва кога се на воена служба во ЈНА, им припаѓа бесплатно лична опрема, храна и сместување.

На резервните помлади офицери и на воените службеници од IX и VIII класа, додека како воени обврзници се наоѓаат во ЈНА, им припаѓа бесплатно лична опрема и сместување, а на резервните офицери и на воените службеници од VII до I класа им припаѓа бесплатно лична опрема, а и сместување ако се должни привремено да престојуваат во воена единица односно воена установа.

На активните воени лица им припаѓа бесплатно сместување кога привремено престојуваат во воена единица односно воена установа, според прописот донесен врз основа на член 60 од овој закон.

За време на вршењето служба која предизвикува зголемени физички или психички напори, на активните воени лица (летачи, падобранци, подморничари, нуркачи, дежурни во воена единица или во воена установа и сл.) им припаѓа бесплатен оброк храна според нормата што ја пропишува сојузниот секретар.

Член 353

На питомец кој се произведува во чин активен помлад офицер или офицер, односно во класа на воен службеник и на лице кое првпат се прима во активна воена служба, му припаѓа еднократен паричен надомест и надомест за набавка на униформа и други предмети на лична опрема.

На активно воено лице му припаѓа надомест за зголемено абоне на униформата, за измена на униформата кога таа измена е пропишана и во други случаи кога активното воено лице, поради потребите на службата, е изложено на вонредни трошоци за набавка на униформа.

Прописите за примањата од член 352 на овој закон и за примањата од овој член ги донесува сојузниот секретар.

Глава XIII

Работно време, одмори и отсуства

1. Работно време

Член 354

Активните воени лица имаат право на ограничено работно време од 42 часа седмично (полно работно време).

Член 355

Активното воено лице кое работи на место под посебни услови, чие штетно дејство врз неговото здравје и способност за воена служба не може во целост да се отстрани со заштитни мерки, има право на работно време пократко од 42 часа седмично.

Како посебни услови за работа се сметаат особено: особено тешка и напорна работа, работа под зголемен или намален атмосферски притисок, работа во вода или влага, работа изложена на јонизирачки зрачења, работа во атмосфера загадена со отровни гасови, отровен прав и сл., работа со нагривачки материји, работа на летачки персонал, работа на подморничари, работа врз обезбедување на државната граница, работа врз спречување и лекување на туберкулоза, работа врз лекување на душевни болни и работа во патолошко-анатомски сектори.

Член 356

По исклучок од одредбата на член 354 од овој закон, активното воено лице е должно да работи и подолго од полното работно време кога се наредени мерки на приправност, во случај на тревога во воената единица односно воената установа, за време на воени вежби, во случај на борба против елементарни непогоди, за време на дежурство или слична должност во воената единица односно воената установа и во околности кои бараат да се продолжи започната работа, чие запирање или преки-

нување би имало штетни последици за борбената готовност на воената единица односно на воената установа, или би нанело значителна материјална штета или би го загрозувало животот и здравјето на воените лица или на други граѓани.

По исклучок, воен старешина на положба командант на полк или на повисока положба може да нареди активното воено лице да работи подолго од полното работно време и поради други вонредни задачи на воената единица односно воената установа.

Член 357

Сојузниот секретар ги утврдува посебните услови за работа за формациските места во ЈНА, колку тие влијаат врз здравјето на военото лице и врз неговата способност за воена служба, определува пократко работно време за тие места сразмерно со дејството на утврдените посебни услови за работа и поблиску определува кога надлежниот воен старешина од член 356 став 2 на овој закон може да нареди работа подолго од полното работно време.

2. Распоред на работното време

Член 358

Со правилата на службата се утврдува распоредот, почетокот и завршувањето на работното време во текот на денот или за подолг период, според условите за работа и природата на работата на воената единица односно на воената установа.

При распоредувањето на работното време во текот на денот, на военото лице мора да му се обезбеди дневен одмор.

Член 359

Работното време помеѓу дваесет и два и пет часот наредниот ден се смета како ноќно работно време, а службата во тоа време — како служба ноќе.

Член 360

Во воените единици и воените установи во кои службата се врши во смени, воените лица од една смена можат да вршат служба ноќе непрекинато најдолго една седмица.

Член 361

За служба ноќе не може да се определи воено лице на кое, според наодот на военолекарската комисија, службата ноќе би можела да му ја влоши здравствената состојба.

Член 362

Седмичното работно време не може да се распореди на дневно работно време така што да се воведат помалку од пет работни дена во седмицата.

Член 363

Ако природата на работата или организацијата на работата бараат, во воените единици и воените установи работното време да се распореди така што во определен временски период, во текот на годината, да изнесува повеќе од 7 часа дневно, а во другиот дел на тој период — пократко од полното работно време, со тоа што вкупното работно време во тој период да не биде, во просек, подолго од 42 часа седмично, при што мора да се обезбеди остварувањето на дневен и седмичен одмор според одредбите на овој закон.

Со прописот од член 357 на овој закон се уредува прераспределбата на работното време, сходно со одредбата од став 1 на овој член, во случаите кога активно воено лице работело подолго од полното работно време по наредба од надлежниот старешина, од причините наведени во член 356 став 2 на овој закон.

3. Одмори и отсуства на воените лица

Дневни и седмични одмори

Член 364

Военото лице има право на одмор од триесет минути во текот на полното, еднократно дневно работно време, на дневен одмор најмалку од дванаесет часа непрекинато помеѓу два последовни работни дена и на седмичен одмор од најмалку дваесет и четири часа непрекинато.

Со правилата на службата се утврдува распоредот на одморот во текот на дневната работа и на седмичниот одмор, според потребите на службата и природата на задачите на воената единица односно на воената установа.

Одредбата од став 1 на овој член за дневниот и седмичниот одмор не се однесува на активното воено лице кое е должно да работи подолго од полното работно време од причините пропишани во член 356 став 1 на овој закон.

Годишен одмор

Член 365

Активните воени лица имаат право на платен годишен одмор во траење од 25 до 30 работни дена. Должината на годишниот одмор се определува според пензискиот стаж и условите под кои се врши службата.

На активното воено лице кое има повеќе од 30 години пензиски стаж или повеќе од 50 години живот (маж), односно повеќе од 25 години пензиски стаж или повеќе од 50 години живот (жена), платениот годишен одмор може да му се зголеми до десет работни дена.

Член 366

Годишниот одмор на активните воени лица трае:

- 1) со пензиски стаж до десет години — 25 работни дена;
- 2) со пензиски стаж над десет години — 30 работни дена;

Член 367

Право на годишен одмор во траење од 30 работни дена без оглед на должината на пензискиот стаж му припаѓа на активното воено лице:

- 1) носител на Партизанска споменица 1941;
- 2) одликувано со Орден на народен херој;
- 3) инвалид со 50% и со повисок процент на неспособност за работа;
- 4) што врши летачка и падобранска служба и служба на границата;
- 5) качено на подморница, нуркач и поморски диверзант;
- 6) кое на работното место е изложено на дејството на зрачење или на хемиски материи штетни по здравјето, чие штетно дејство не може во целост да се отстрани со заштитни мерки;
- 7) кое исклучително работи врз спречување и лекување на туберкулоза, со душевни болни и во патолошко-анатомски просектури.

Член 368

Активното воено лице распоредено во територијалната одбрана, односно упатено во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација или заедница, има право на годишен одмор според прописите што важат за другите лица на работа во тие органи или организации односно заедници, ако е тоа поповолно за него.

Член 369

Активното воено лице го користи годишниот одмор во непрекинато траење или во два приближно еднакви дела.

Активното воено лице кое е отпуштено од издржување на казна затвор, односно од притвор, ако не го користело годишниот одмор, користи одмор во траење од два работни дена за секој месец поминат на должност во воена единица односно во воена установа. Во тој одмор се засметува времето што тоа лице го поминало на годишен одмор пред денот на стапувањето на издржување на казна затвор, односно пред денот на ставањето во притвор, во истата година.

Член 370

Активните воени лица користат годишен одмор во текот на целата година според планот што го утврдува старешината на воената единица односно на воената установа.

Во воените единици и воените установи во кои природата на службата го дозволува тоа, активните воени лица можат да го користат годишниот одмор истовремено.

Член 371

На активното воено лице му се соопштува денот на почетокот на користењето на годишниот одмор најдоцна на 30 дена пред почетокот на користењето.

По барање од активното воено лице или поради потреби на службата, надлежниот старешина може да го измени времето на користењето на годишниот одмор за одделни лица најдоцна на 30 дена пред почетокот на користењето.

Редовно и вонредно отсуство

Член 372

На војникот му припаѓа редовно отсуство во траење од 18 дена, ако е на петнаесетмесечен воен рок, а 15 дена ако е на дванаесетмесечен воен рок, не сметајќи го времето потребно за пат.

Питомецот има право на редовно отсуство според прописите за воените школи.

Претседателството на СФРЈ може да одобри пуштање на војник на вонредно отсуство по потреба на службата или поради други оправдани причини.

Отсуство поради приватни работи

Член 373

Военото лице има право на отсуство во траење од 7 работни дена во една календарска година поради приватни работи (при стапување во брак, при пораѓање на член на потесното семејство, смрт на член на потесното семејство и во други слични случаи).

Отсуство поради приватни работи може да се одобри повеќе пати, со тоа што времето поминато на ова отсуство во траење над седум работни дена во текот на една календарска година се смета во годишен одмор, односно во редовно отсуство, освен ако отсуство е одобрено поради смрт на член на потесното семејство.

Неплатено отсуство

Член 374

Во оправдани случаи, поради неопходна приватна работа, на активното воено лице може да му се одобри неплатено отсуство до 30 дена во една календарска година.

*Наградно отсуство***Член 375**

За особено залагање и успех во службата, на војник и на активно воено лице може да му се одобри наградно отсуство во траење до 30 дена во една календарска година.

*Отсуство за закрепнување***Член 376**

На воено лице кое врши особено тешки и за здравјето штетни работи му припаѓа годишно до 30 дена платено отсуство за закрепнување, и тоа: на лице кое врши летачка служба во воени единици односно воени установи или на должности што ќе ги определи сојузниот секретар и на лице кое врши работи од член 367 точ. 5 до 7 на овој закон.

Отсуството за закрепнување од став 1 на овој член му припаѓа и на активното воено лице за кое надлежниот орган на здравствената служба ќе оцени дека му е неопходно заради превентивна здравствена заштита.

На активното воено лице на кое му е одобрено отсуство за закрепнување според одредбата од став 1 односно од став 2 на овој член, не му припаѓа зголемен годишен одмор според одредбата од член 365 став 3 на овој закон.

Платено отсуство за закрепнување се одобрува најрано по шест месеци поминати на должноста, односно на работите од став 1 на овој член.

*Отсуство за учествување на спортски натпревари***Член 377**

На воено лице може, по исклучок, да му се одобри отсуство заради учествување на спортските натпревари во земјата или во странство, што ќе ги определи сојузниот секретар.

Заради подготовки и учество на натпреварите од став 1 на овој член, на воено лице може да му се одобри отсуство најдолго до 60 дена.

*Отсуство за полагање испити***Член 378**

Активно воено лице на кое му е одобрено полагање испит за чин односно класа има право на платено отсуство во траење од 30 дена заради подготвување за полагање на испитот за чин односно класа или на друг испит кој според одредбите на овој закон е издвоен со испитот за чин односно класа.

На активно воено лице кое вонредно се школува во воена школа, на факултет или во друга школа може да му се одобри отсуство за полагање испити во траење до 30 дена во текот на една календарска година.

Член 379

Отсуството заради подготвување испит за чин односно класа му се одобрува на активното воено лице ако испитот го полага првпат.

Активното воено лице што ќе се откаже од испитот, откако го искористило отсуството од став 1 на овој член, нема право на повторно отсуство заради подготвување за полагање испити.

*Отсуство заради посетување на семејството***Член 380**

Активното воено лице, освен лицето на школување или на служба во странство, кое е преместено, ако живее одвоено од семејството, има право на отсуство заради посетување на семејството во трае-

ње од пет работни дена за секои три месеци поминати одвоено од семејството.

Право на отсуство од став 1 на овој член има и активното воено лице кое, по приемот во активна воена служба, е распоредено надвор од дотогашното живеалиште, ако живее одвоено од семејството.

*Отсуство за преселување***Член 381**

Активното воено лице кое е преместено има право на отсуство до 7 работни дена за преселување и сместување во новиот гарнизон, а ако го преселува семејството со кое живее во заедничко домаќинство — до 10 работни дена.

Активното воено лице кое од оправдани причини не може да го пресели семејството при преместувањето во новото место на службување, има право на отсуство до 7 работни дена за лично преселување, а при преселување на семејството најмногу уште 10 работни дена.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, активното воено лице кое е на служба во странство нема право на отсуство при преселување на семејството, освен ако неговото семејство се преселува во странската земја во која тоа лице е на служба.

*Други одредби***Член 382**

Времето потребно за пат, во траење до 4 дена вкупно за заминување и враќање, му се одобрува на военото лице за патување на редовно отсуство, на отсуство заради посетување на семејството и на отсуство поради приватни работи.

Член 383

Во годишен одмор не се засметува времето за кое активното воено лице отсуствувало од работа поради:

- 1) државни и воени празници;
- 2) лекување и боледување и во други случаи на привремена спреченост за работа што се предвидени со прописите за здравственото осигурување на воени осигуреници;
- 3) вршење на државни и јавни должности;
- 4) отсуство поради приватни работи до 7 работни дена, наградно отсуство, отсуство за закрепнување, отсуство за полагање испити, отсуство заради посетување на семејството, отсуство за преселување и неплатено отсуство;
- 5) семестрален распуст што активното воено лице го користи додека се наоѓа на редовно школување во воена школа, на факултет или во друга школа.

Во годишен одмор не се засметува ни времето за кое активното воено лице — жена отсуствувала од работа поради бременост и пораѓање.

Во редовно отсуство на војник не се засметува времето што тој ќе го помине на лекување или боледување, на отсуство што му е одобрено поради приватни работи до 7 работни дена, на наградно отсуство, отсуство за закрепнување и на вонредно отсуство.

Ако пред почетокот или за време на користењето на годишниот одмор настапи случајот од точка 2 став 1 од овој член, се смета дека користењето на годишниот одмор или на негов дел е одложено односно прекинато.

Настапувањето на случајот од точка 2 став 1 од овој член и лекувањето односно боледувањето на војникот од став 3 на овој член се докажува со потврда од воениот лекар поединец или од воената односно друга здравствена установа.

Член 384

Сојузниот секретар може, поради вонредни потреби на службата, да нареди да се запре давањето или да се прекине користењето на годишниот одмор и отсуството на воените лица. Од тие причини и старешините на воени единици и воени установи, што ќе ги определи сојузниот секретар, можат да го запрат одобрувањето на користење или да го прекинат користењето на годишниот одмор и на отсуството на одделни воени лица.

Член 385

За одлучување за годишниот одмор и за отсуствата на активните воени лица е надлежен старешината од член 501 на овој закон, а за војниците — старешината од рангот командир на чета или од повисок ранг, ако за одделни случаи не е поинаку определено со овој закон.

Член 386

Ако користењето на годишниот одмор, односно на негов дел е започнато на крајот на календарската година, продолжува без прекин и во наредната година.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, активното воено лице кое не користело годишен одмор поради потреби на воената служба или од други оправдани причини, што ќе ги пропише сојузниот секретар, годишниот одмор може да го користи и во наредната календарска година, но најдоцна до 30 јуни таа година.

Член 387

На активното воено лице кое не користело годишен одмор поради причините наведени во член 384 од овој закон, му припаѓа надомест во износ на личниот доход и посебниот надомест за бројот на деновите на неискористениот годишен одмор.

На активното воено лице на кое поради причината наведена во член 384 на овој закон, му е прекинато користењето на годишниот одмор, му припаѓа надомест на фактичките трошоци што настанале со прекинувањето на годишниот одмор.

Член 388

На активното воено лице на кое треба да му престане службата од причините наведени во член 392 став 1 точ. 1 до 5 и став 2 точ. 1, 2 и 4 на овој закон, ќе му се обезбеди користење на годишниот одмор пред разрешувањето од службата.

На активното воено лице на кое службата му престанува поради преминување на работа надвор од ЈНА (член 392 став 2 точка 3) и кое по разрешувањето од службата стапува на работа во државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација или заедница, ќе му се обезбеди користење на годишниот одмор пред разрешувањето од службата само ако државниот орган, организацијата на здружен труд или другата организација односно заедница не прифати да му го обезбеди користењето на годишниот одмор.

Член 389

Се овластува сојузниот секретар да донесе прописи: за зголемувањето на годишниот одмор на активните воени лица според одредбата од член 385 став 3 на овој закон; за условите кога, во смисла на чл. 367 и 376 од овој закон, се смета дека активното воено лице врши летачка и падобранска служба, односно служба на границата или дека е качено на подморница, дека врши должност на муркач или на поморски диверзант, дека е изложено на дејство на зрачење или на хемиски материи штетни за здравјето; за времето и начинот на користење на годишниот одмор на активните воени лица и на редовното отсуство на војниците, како и поблиски

прописи за другите отсуства предвидени со овој закон и да го определи износот на надоместот за користење годишен одмор на активните воени лица во границите на средствата одобрени во финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

4. Заштита на жени, младина и инвалиди**Член 390**

Жена во активна воена служба остварува право на породилно отсуство, скратено работно време и распоред на користењето на тоа време согласно со законот на републиката односно со законот на автономната покраина на чија територија се наоѓа воената единица односно воената установа во која таа е на служба.

Заштита на жените, младината и инвалидите во активна воена служба, ако не е уредена со сојузен закон, се остварува согласно со законот на републиката односно со законот на автономната покраина на чија територија се наоѓа воената единица односно воената установа во која активното воено лице е на служба.

5. Работно време, одмори и отсуства во воена состојба**Член 391**

Одредбите на чл. 354 до 390 на овој закон не се применуваат во воена состојба.

Работното време, одморите и отсуствата на воените лица во воена состојба ги уредува Претседателството на СФРЈ, зависно од условите и околностите под кои се врши службата во воена состојба.

Глава XIV**Престанување на активната воена служба****1. Причини за престанување на активната воена служба****Член 392**

На активно воено лице му престанува службата:

1) ако врз основа на оценка и мислење од надлежниот орган на здравствената служба се утврди дека е трајно неспособно за активна воена служба;

2) ако се наоѓа на боледување или лекување над две години непрекинато или со прекин подолго од 30 месеци за последните три години, а боледувањето не ќе му биде продолжено според член 397 став 6 на овој закон;

3) ако двапати последовно е неповолно оценето;

4) по негово барање;

5) ако му е изречена дисциплинска казна загуба на службата на активно воено лице;

6) ако го загуби чинот односно класата.

На активно воено лице кое има 40 (маж), односно 35 (жена) години стаж на осигурување, му престанува службата по сила на законот кога ќе ги наполни следните години на живот:

1) помлад офицер и воен службеник од XII до VIII класа — 55 години;

2) офицер до чин полковник и воен службеник од VII до I класа — 58 години;

3) офицер во чин генерал-мајор и генерал-потполковник — 59 години;

4) офицер во чин генерал-полковник — 60 години;

5) офицер во чин генерал на армија — 65 години.

На активно воено лице службата може да му престане:

1) кога ќе наполни 40 (маж) односно 35 (жена) години стаж на осигурување, ако тоа го бараат потребите на службата;

2) кога ќе ги наполни годините на живот пропишани во член 394 на овој закон, ако тоа го бараат потребите на службата;

3) поради преминување на работа надвор од ЈНА по барање на друг државен орган, организација на здружен труд односно друга организација или заедница, ако тоа го дозволуваат потребите на службата и ако активното воено лице се согласи со тоа;

4) ако е избрано односно именувано на самоуправни, јавна или друга општествена функција надвор од вооружаните сили и ако даде согласност да ја врши таа функција.

По исклучок од одредбите на став 3 од овој член, на активно воено лице службата може да му престане по одлука на Претседателството на СФРЈ кога тоа го бараат особените потреби на службата и интересите на вооружените сили.

По исклучок од одредбата на точка 2 став 3 од овој член, Претседателството на СФРЈ, односно сојузниот секретар може да одлучи да му престане службата на активно воено лице кое не ги наполнило годините на живот пропишани во член 394 на овој закон, ако тоа го бараат потребите на службата и ако тоа се согласи со тоа.

Активно воено лице — жена може врз основа на писмено барање да остане во служба по исполнувањето на условите од став 2 на овој член, но најдолго додека не наполни 40 години стаж на осигурување.

Активното воено лице на кое треба да му престане службата според одредбите на став 2 од овој член може, ако се согласи тоа, по исклучок да се задржи во службата до две години, ако е истакнат стручњак и ако во работата постига исклучителни резултати или ако тоа го бараат посебните потреби на службата заради пополнување на соодветното формациско место, и тоа:

1) активниот офицер во чинот генерал — по одлука од Претседателството на СФРЈ;

2) другите активни воени лица — по одлука од сојузниот секретар.

Член 393

Оценување на здравствената способност, во смисла на член 392 став 1 точка 1 од овој закон, се врши по барање на активното воено лице или на неговиот претпоставен старешина на положба командант на полк (самостоен баталјон), со него рамен или повисок старешина.

Командантот на полк (самостоен баталјон), со него рамен и повисок старешина е должен да го упати на оценување на способноста за активна воена служба военото лице кое непрекинато се наоѓало на лекување односно боледување 12 месеци или со прекини 16 месеци вкупно во последните две години.

Член 394

На активно воено лице службата не може да му престане според член 392 став 3 точка 2 од овој закон, додека не ги наполни следните години на живост:

1) помлад офицер и воен службеник од XII до VII класа — 52 години;

2) офицер до чин полковник и воен службеник од VII до I класа — 55 години;

3) офицер во чин генерал-мајор — 57 години;

4) офицер во чин генерал-потполковник — 58 години;

5) офицер во чин генерал-полковник — 60 години;

6) офицер во чин генерал на армија — 65 години.

На активно воено лице кое, во смисла на член 33 од овој закон, вонредно е унапредено во текот на постапката за престанување на службата, годините на живот пропишани во став 1 на овој член му се сметаат според чинот што тоа лице го имало пред вонредното унапредување.

Член 395

Службата не може да му престане на активно воено лице кое двапати последовно е оценето неповолно (член 392 став 1 точка 3) додека се наоѓа на лекување или боледување, ако не ги исполнило условите за пензија.

Ако на активно воено лице службата му престанува поради осуда на дисциплинска казна загуба на службата (член 392 став 1 точка 5), извршувањето на пресудата на воениот дисциплински суд се одлага додека тоа лице се наоѓа на лекување или боледување, ако не ги исполнило условите за пензија.

Службата не може да му престане според одредбата на член 392 став 3 точка 2 на овој закон на активно воено лице кое има 30 (маж) односно 25 (жена) години пензиски стаж, ако не ги исполнило условите за пензија или ако не стигнало право на месечен паричен надомест поради престанување на службата по потреба на службата.

Член 396

Ако во случај на престанување на службата врз основа на член 392 став 1 точка 5 од овој закон, во повторената постапка или по барање за заштита на законитоста постапката биде запрена, или ако активното воено лице биде ослободено од обвинението, или обвинението биде одбиено но не поради ненадлежност на судот, или биде изречена казна поблага од казната загуба на службата, ќе се смета дека службата ни не престанала.

Ќе се смета дека на активно воено лице службата не му престанала и во случаите од член 246 став 1 на овој закон, освен ако казната загуба на чинот е заменета со казната загуба на службата на активно воено лице.

2. Постапка за престанување на активната воена служба

Член 397

Старешината на воена единица односно на воена установа на положба командант на полк (самостоен баталјон), со него рамена или повисока положба, е должен да достави предлог за престанување на службата на активно воено лице за кое настапила некоја од причините од член 392 ст. 1 и 2 на овој закон, до надлежниот старешина (член 494 став 1 точка 4), во рок од еден месец од денот на настапувањето на таа причина.

Со случај на престанување на службата предвидено во член 392 став 1 точ. 1 до 3 на овој закон, актот за престанување на службата мора да биде донесен во рок од три месеци од денот кога настала причината за престанување на службата.

Во случај на престанување на службата предвидено во член 392 став 1 точ. 5 и 6 на овој закон, старешината надлежен за донесување акт за престанување на службата е должен да донесе таков акт во рок од два месеца од денот на приемот на извршната одлука по основа на која се донесува актот за престанување на службата.

Во случај на престанување на службата предвидено во член 392 став 2 на овој закон, актот за престанување на службата го донесува надлежниот старешина во редовниот период за преместување (член 272 став 2) за сите лица кои до 31 декември текущата година ќе ги исполниат условите за престанување на службата по таа основа освен за лицето кое се задржува во служба според одредбата на член 392 став 7 од овој закон.

Во случај на престанување на службата предвидено во член 392 став 3 точ. 3 и 4 од овој закон,

старешината надлежен за донесување акт за престанување на службата донесува таков акт во рок од два месеца од денот на писмената согласност, односно од денот на изборот или именувањето на активното воено лице.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, активно воено лице на кое треба да му престане службата според член 392 став 1 точка 2 на овој закон ќе се задржи во служба уште една година ако врз основа на оцената и мислењето на надлежниот орган на здравствената служба ќе се утврди дека во тој рок ќе биде завршено лекувањето и дека тоа лице ќе биде способно за активна воена служба.

По исклучок од одредбата на ст. 1 и 2 од овој член, акт за престанување на службата на лицето од член 392 став 1 точка 3 на овој закон нема да се донесе ако командантот на армија или воениот старшина од ист или повисок ранг одлучи тоа да се задржи во активна воена служба. Ако тоа лице биде неповолно оценето и во наредното оценување, актот за престанување на службата ќе се донесе во рокот предвиден во став 2 на овој член.

Член 398

Актот за престанување на службата по барање на активно воено лице мора да биде донесен во рок од два месеца од денот на поднесувањето на барањето.

По исклучок, кога особените потреби на службата бараат (ако е во прашање исклучително важно работно место или лице кое има особена стручна подготовка или искуство или не може да му се најде соодветна замена), активното воено лице од став 1 на овој член може да биде задржано во ЈНА најдолго една година од денот на поднесувањето на барањето за престанување на службата, освен ако барањето е поднесено поради исполнување на условите за пензија.

Актот за престанување на службата по барање на активно воено лице кое не ја исполнило обврската за служење во ЈНА во врска со школувањето, стипендирањето или специјализацијата, може да биде донесен пред исполнувањето на оваа обврска, ако посебните потреби на службата не бараат да се задржи во служба.

Во случај на престанување на службата според став 3 на овој член, федерацијата има право од лицето на кое му престанала службата да бара надомест на трошоците за школување, стипендирање или специјализација, сразмерно со неизвршениот дел од неговата обврска.

Сојузниот секретар ги пропишува посебните потреби на службата во смисла на одредбите од став 3 на овој член.

Член 399

На активно воено лице за кое е донесен акт за престанување на службата, службата му престанува со разрешувањето.

Лицето за кое е донесен акт за престанување на службата врз основа на член 392 став 1 точ. 1 до 5, став 3 точ. 1 и 2 и ст. 4 и 5 на овој закон, се разрешува од службата по истекот на три месеци од денот кога му е доставен актот. На свое барање тоа лице може да биде разрешено од службата и порано, ако дозволува интересот на службата.

Лицето за кое е донесен акт за престанување на службата врз основа на член 392 став 1 точка 6 на овој закон, мора да биде разрешено од службата во рок од 30 дена од денот кога неговиот непосредно претпоставен старшина го примил актот за престанување на службата.

Лицето за кое е донесен акт за престанување на службата врз основа на член 392 став 2 од овој закон се разрешува од службата на 31 декември во годината во која е донесен актот за престанување на службата.

Во случајот од член 392 став 3 точ. 3 и 4 на овој закон, активното воено лице се разрешува од службата со денот определен во актот за престанување на службата.

Член 400

На активно воено лице службата во постојаниот состав му се смета до денот на разрешувањето (член 399).

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на активно воено лице, кое е отстрането од должноста според член 295 став 1 на овој закон, на кое службата му престанува врз основа на член 392 став 1 точ. 5 и 6 на овој закон, службата му се смета до денот кога пресудата односно одлуката за загуба на чинот станала извршна, а ако тоа лице самоволно ја напуштило службата, службата се смета до денот на напуштањето на службата.

Член 401

На активно воено лице на служба во гарнизон во кој службата се врши под отежнати услови (член 274) не може, без негова согласност, да му престане службата од причините наведени во член 392 став 3 точ. 1 и 2 на овој закон, пред да добие стан во местото во кое има намера да живее по престанувањето на службата, под услов во тоа место да се градат или на друг начин да се прибавуваат станови за потребите на воените единици односно на воените установи и молбата за доделување стан во тоа место да ја поднело најдоцна во рок од 3 години пред да ги исполни условите за старосна пензија, односно пред да ги наполни годините пропишани во член 394 на овој закон за чинот односно класата што ја има.

3. Посебни права на лицата по престанувањето на активната воена служба

Паричен надомест

Член 402

Лицето кое ги наполнило годините на живот од член 394 на овој закон, на кое му престанала активната воена служба според одредбите на член 392 став 1 точка 2, став 3 точка 2 и став 4 на овој закон, има право на месечен паричен надомест поради престанување на службата по потреба на службата (во натамошниот текст: паричен надомест), ако во активна воена служба поминало најмалку 30 години.

Лицето на кое му престанала активната воена служба според одредбите на член 392 став 5 на овој закон, има право на паричен надомест ако до денот на престанувањето на активната воена служба поминало во ЈНА најмалку 30 години и ако има најмалку 35 години стаж на осигурување.

Член 403

Височината на паричниот надомест изнесува 85%, а на носител на „Партизанска споменица 1941“ и на лице одликувано со Орден на народен херој му припаѓа 100% од основот за определување на тој надомест.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на лицето на кое му престанала активната воена служба според одредбата на член 392 став 4 од овој закон, височината на паричниот надомест му се определува според годините на пензискиот стаж остварен до денот на престанувањето на активната воена служба, на начинот на кој се определува височината на старосната пензија според прописите за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници.

Основот за определување на паричниот надомест се утврдува на начинот на кој се определува основот за пензија според прописите за пензиското

и инвалидското осигурување на воените осигуреници.

Паричниот надомест определен според овој закон се усогласува на почетокот на секоја календарска година на начинот на кој се усогласуваат пензиите на лицата кои, според прописите за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници, оствариле право на пензија.

Ако просекот на личните доходи врз основа на кои се утврдува основот за определување на паричен надомест порасне повеќе од 10% по првата половина на календарската година, паричниот надомест определен според ст. 3 и 4 на овој член може по 30 јуни текушната година да се усогласи со порастот на личните доходи на начин што ќе го пропише сојузниот секретар, имајќи предвид како во текот на календарската година по тој основ се врши усогласување на пензиите на лицата кои според прописите за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници оствариле право на пензија.

Член 404

Паричниот надомест припаѓа од првиот ден на наредниот месец од месецот во кој престанала активната воена служба, а се исплатува секој месец на назад.

Член 405

На корисникот на надомест му престанува правото на паричен надомест:

- 1) кога ќе биде повторно примен во активна воена служба;
- 2) кога ќе оствари право на пензија;
- 3) кога ќе наполни 40 (маж) односно 35 (жена) години стаж на осигурување;
- 4) кога ќе наполни 60 (маж) односно 55 (жена) години живот;
- 5) со заминување во странство на постојан престој.

По исклучок, корисникот на надомест кој во времето на наполнувањето на годините на живот од точка 4 став 1 на овој член не наполнил пензиски стаж од 40 (маж) односно 35 (жена) години според прописите за пензиското осигурување на воените осигуреници, го задржува правото на паричен надомест додека не го исполни тој стаж на осигурување, но најдолго до исполнети 65 (маж) односно 60 (жена) години живот.

Како постојан престој во странство, во смисла на точка 5 став 1 од овој члан, се смета исекувањето од Социјалистичка Федеративна Република Југославија или престојот во странство подолго од 10 години.

На корисник на надомест кој престојува во странство подолго од една година или кој ќе се вработи во странство, за тоа време не му припаѓа паричен надомест.

Член 406

На корисникот на надомест не му припаѓа паричен надомест кога ќе се вработи или кога самостојно врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства по сопственост на граѓани, по основа на која е пензиски осигурен, како и за време на воена служба во вооружените сили ако за тоа време му припаѓа надомест на личниот доход, односно личен доход според прописите за надоместот на личниот доход, односно за личниот доход за време на воена служба.

Член 407

За време на издржување на казна затвор поради кривично дело, на корисникот на надомест му припаѓа една третина од паричниот надомест, а ако издржува семејство — една половина од паричниот надомест.

Член 408

Сојузниот секретар ја определува воената единица односно воената установа за решавање за правото на паричен надомест.

Член 409

Корисникот на надомест е должен фактите или околностите кои влијаат врз промената или престанувањето на правото на паричен надомест да ги пријави на воената единица односно на воената установа од член 408 на овој закон во рок од 15 дена од денот кога настаниле тие факти или околности.

Член 410

Паричниот надомест се исплатува врз товар на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Социјално осигурување на корисниците на надомест

Член 411

Корисникот на надомест има право на пензиско, инвалидско и здравствено осигурување и право на додаток за деца и друга детска заштита, под истите услови како и активното воено лице, а му припаѓа и право на надомест за закрепнување под истите услови како и на лицето кое според прописите за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници остварило право на старосна пензија.

Право на здравствено и пензиско осигурување имаат и членовите на семејството на корисникот на надомест во обемот и под условите како и членовите на семејството на активно воено лице.

Во случај на смрт на корисник на надомест, членовите на неговото семејство стекнуваат право на семејна пензија под истите услови како да бил корисникот на надоместот во моментот на смртта во активна воена служба.

Член 412

Придонесите за социјално осигурување на корисниците на надомест се пресметуваат од основницата што ја претставуваат вкупните примања кои служат како основ за определување на паричниот надомест (член 403).

Придонесите за социјално осигурување и другите придонеси на корисниците на надомест се плаќаат според прописите што важат за активните воени лица.

Право на оспособување за друга служба

Член 413

Лицето на кое активната воена служба му престанала според член 392 став 1 точка 2 на овој закон, ако не стекнало право на пензија или на паричен надомест, како и лицето на кое му престанала таа служба според одредбата од член 392 став 4 на овој закон, ако не стекнало право на пензија, има право на оспособување за друга служба со стекнување стручна подготовка која одговара на степенот на неговата воена стручна подготовка, ако има стручна подготовка само за воена служба. Оспособувањето може да трае најдолго пет години. За време на оспособувањето тоа лица ги задржува правата од работен однос, освен правото на личен доход.

Се овластува сојузниот секретар да донесе прописи за оспособувањето на лицата од став 1 на овој член.

Право на стан**Член 414**

Активното воено лице на кое активната служба му престанува, ги исполнило условите за пензија или за паричен надомест, може да поднесе молба за доделување на стан во местото во кое сака да се настани по престанувањето на активната воена служба.

На лицето од став 1 на овој член станот му се доделува под условите пропишани со сојузниот закон со кој се уредни средствата и финансирањето на ЈНА и со прописите за станбените односи што важат во местото во кое сака да се настани активното воено лице.

Се овластува сојузниот секретар да го пропише начинот на поднесување молба и на доделување стан под условите од ст. 1 и 2 на овој член.

4. Престанување на активната воена служба во воена состојба**Член 415**

Одредбите на чл. 392. до 398 на овој закон не се применуваат во воена состојба.

На активните воени лица, за време на воена состојба, службата во вооружените сили им престанува под условите и на начинот што ќе го пропише Претседателството на СФРЈ.

На корисниците на паричен надомест кои за време на воена состојба не се повикани на служба во вооружените сили, паричниот надомест им се исплатува на начинот и по постапката што се пропишани за уживателите на воени пензии за време на воена состојба.

Глава XV**Служба на граѓански лица во ЈНА****1. Прием во служба****Член 416**

Прием на граѓански лица во служба во ЈНА се врши, по потреба на службата, во рамките на работните места што се предвидени за граѓански лица на служба во ЈНА (во натамошниот текст: граѓански лица).

Член 417

Граѓанско лице може да биде примено во служба во ЈНА ако ги исполнува општите услови пропишани со сојузниот закон со кој се уредуваат меѓусебните работни односи на работниците во здружениот труд и посебните услови што ќе ги пропише сојузниот секретар.

Посебни услови се пропишуваат според особеностите на работниот процес и работите што се вршат на работното место а ги содржат барањата што граѓанското лице треба да ги исполнува во поглед на стручните и други способности потребни за вршење на работите на работното место (стручна подготовка, работно искуство, организациони способности, години на живот, посебни здравствени услови, психосфизички способности и др.).

При приемот во служба на граѓанско лице се цени и неговата морална и политичка подобност за вршење служба во ЈНА.

Член 418

Граѓанско лице се прима во служба во ЈНА на неопределено време.

По исклучок, прием во служба на определено време може да се врши во случаите кои се пропишани со овој закон.

Член 419

Ако одделни работни места не можат да се пополнат со преместување на граѓански лица со

соодветна стручна подготовка кои се наоѓаат на служба во ЈНА на неопределено време или со воени стипендијанти, пополнувањето се врши со прием во служба на лица од граѓанството.

Член 420

Пополнување на работните места со прием во служба на лица од граѓанството се врши:

- 1) со конкурс;
- 2) со огласување на слободните работни места;
- 3) со непосреден прием во служба.

Одлуката за пополнување на работното место може да се отповика до доставувањето на решението за прием во служба. Работното место, за кое е отповикана одлуката за пополнување, не може да се пополнува во рок од шест месеци од денот на отповикувањето на одлуката за пополнување, освен ако пополнувањето се врши со преместување на граѓански лица или со воени стипендијанти.

Член 421

Со конкурс се пополнуваат работните места предвидени за граѓанските лица на раководни должности за кои се бара висока стручна подготовка, освен во случајот од член 428 на овој закон.

Член 422

Конкурсот мора да биде објавен.

Конкурсот се објавува во јавните средства за информирање.

Огласот за конкурсот ги содржи условите за прием во служба и рокот за поднесување на пријава кој не може да биде пократок од 10 дена ниту подолг од три месеци, сметајќи од денот на објавувањето на конкурсот. Ако приемот во служба е условен со пробна работа, огласот содржи и податоци за тоа.

Член 423

Конкурсот го спроведува конкурсна комисија.

Конкурсната комисија ги разгледува поднесените пријави и го утврдува редоследот во листата на кандидати според условите што ги исполнуваат одделни кандидати (стручна подготовка, работно искуство, стручни и други работи и други факти што влијаат врз утврдувањето на редоследот во листата на кандидати).

Конкурсната комисија са својата работа води записник.

Член 424

Надлежниот старешина врши избор на лицето за прием во служба помеѓу кандидатите предложени на листата на кандидати. Одлуката за изборот надлежниот старешина е должен да го донесе во рок од три месеци од денот на истекот на рокот за поднесување на пријави.

За извршениот избор писмено се известуваат сите кандидати што учествувале на конкурсот, во рок од десет дена од денот кога е извршен изборот, со поука дека имаат право да ги разгледуваат конкурсните материјали.

Ако никој од кандидатите не биде избран, се распишува нов конкурс во рок од три месеци од денот на донесувањето на одлуката од став 1 на овој член.

Член 425

Ако на конкурс не се пријават кандидати или се пријават а не ги исполнуваат условите определени во огласот за конкурс, старешината надлежен за прием во служба ќе одлучи дали конкурсот ќе се повтори или работното место привремено ќе се пополни со лице кое не ги исполнува сите услови од огласот за конкурс. Ако пополнувањето се врши со лице кое не ги исполнува сите услови од огласот за конкурс, таквото лице се прима во служба

на определено време додека работното место не се пополни преку конкурс, но најдолго за една година. На ова лице службата му престанува осмиот ден од денот на пополнувањето на работното место со лице со соодветна стручна подготовка.

Ако привремено пополнетото работно место не се пополни со лице со соодветна стручна подготовка во рок од една година, се смета дека граѓанското лице од став 1 на овој член е примено во служба на неопределено време.

Член 426

Огласувањето на слободни работни места се врши преку јавните средства за информирање.

Огласот за слободно работно место ги содржи условите за прием во служба, ако приемот е условен со пробна работа, податок за тоа и рок до кога можат да се поднесат пријави, кој не може да биде пократок од осум ниту подолг од триесет дена од денот на објавувањето на огласот.

Работните места пријавени кај органот на службата за вработување на работници се сметаат како огласени за слободни во смисла на став 1 од овој член.

Член 427

Комисијата за прием во служба утврдува кој од кандидатите ги исполнува условите за пополнување на работните места огласени како слободни и предлага редослед на кандидатите за прием во служба. За својата работа комисијата води записник.

Надлежниот старешина врши избор за прием во служба помеѓу кандидатите што ги предложила комисијата. Одлуката за изборот надлежниот старешина е должен да ја донесе во рок од три месеци од денот на истекот на рокот за поднесување на пријави.

За извршениот избор писмено се известуваат сите лица што се јавиле заради прием во служба, во рок од десет дена од денот кога е извршен изборот, со поука дека можат да им се дадат на увид податоците за лицата што се избрани.

Ако никој од кандидатите не биде избран, се распишува нов оглас во рок од три месеци од денот на донесувањето на одлуката од став 2 на овој член.

Член 428

Со непосреден прием во служба се пополнуваат одделни работни места, ако тоа го налагаат интересите на безбедноста. Таквите места ги утврдува сојузниот секретар.

Непосредно се примаат во служба и:

1) лицата што како стипендијанти се обврзани да стапат во служба во ЈНА;

2) лицата на кои им престанува активната воена служба на определено време, ако тоа потребите на службата го бараат;

3) лицата со дефицитарни занимања или стручност за пополнување на работните места што ќе ги определи сојузниот секретар или старешина кого тој ќе го овласти;

4) лицата што се преземаат во служба во ЈНА од друг државен орган, организација на здружен труд или од друга организација или заедница поради пренесување на работите или преземање на објектите од надлежноста на тој орган односно организација или заедница во надлежност на сојузниот секретаријат за народна одбрана;

5) лицата што се примаат во служба на определено време во траење до два месеца ако поради итност не е можно да се спроведе постапка на јавно огласување;

6) лицата што се примаат во служба на определено време за вршење на сезонски работи во воена единица односно во воена установа во која тие работи ги вршеле во претходната сезона;

7) лицата што повторно се примаат во служба врз основа на одредбите на член 477 на овој закон.

Член 429

Прием на граѓански лица во служба на определено време се врши:

1) ако извршувањето на работата по својата природа трае определено време (работи во логистички и складови за огревен материјал; градежни работи во тек на градежната сезона; работи во градини и работи врз одржување на зелени површини и други слични работи кои траат определено време по текот на годината), но не подолго од девет месеци во една календарска година;

2) ако привремено се зголеми обемот на работата која не може да трае подогод од една година, така што работите не можат да ги завршат лицата на служба во воената единица односно во воената установа;

3) ако треба да се замени лице кое е на лекување (боледување), кое е упатено на служење на воениот рок и во други случаи кога треба да се замени привремено отсутно граѓанско лице или активно воено лице;

4) ако пополнувањето се врши со примената на член 427 став 1 од овој закон;

5) ако, во смисла на член 268 од овој закон, се прима во служба и се назначува на место кое со формацијата е предвидено за активно воено лице а надлежниот старешина одлучи тоа формациско место привремено да се пополни со граѓанско лице,

6) ако се прима на стажирање, специјализација или усовршување, под условите утврдени со закон.

На граѓанско лице примено во служба на определено време му престанува службата во ЈНА со денот на завршувањето на работата, со истекот на определениот рок, со денот на враќањето на отсутно лице на работа, односно со денот на пополнувањето на работното место на начинот пропишан со одредбите на член 420 од овој закон, ако отсутно лице не се врати на работа, со денот на завршувањето на стажирањето, специјализацијата или усовршувањето и со пополнување на формациското место со активно воено лице, за што граѓанското лице мора да биде писмено известено при стапувањето во служба. Ако не може однапред да се утврди денот на престанувањето на службата, службата престанува осмиот ден од денот на наступувањето на причините за престанување на службата.

Ограничувањето на траењето на службата на определено време според одредбата на точка 2 став 1 од овој член не се однесува на граѓанското лице што, поради привремено зголемување на обемот на работата, е примено во служба на определено време заради изведување обука или извршување на програмата за производство и услуги во рамките на меѓуармиската соработка или заради извршување на определени работи во странство. На тоа лице службата на определено време му престанува со денот на завршувањето на обуката или со извршувањето на програмата за производство и услуги, односно со денот на враќањето од странство, со тоа што службата на определено време во тие случаи не може да трае подолго од четири години.

На граѓанско лице примено во служба на определено време заради замена на привремено отсутно граѓанско лице или активно воено лице упатено на работа во странство, му престанува службата во ЈНА со денот на враќањето на отсутното лице од работата во странство, со тоа што службата на определено време во тој случај не може да трае подолго од четири години.

Ако граѓанско лице од точка 5 став 1 на овој член се задржи во служба над две години на исто место, се смета дека е примено во служба на неопределено време.

Член 430

Под еднакви услови првенство при изборот за прием во служба има брачниот другар на активно воено лице и на граѓанско лице преместено по потреба на службата, на кое поради тоа преместување му престанува вработувањето.

Член 431

Во воената единица или во воената установа во која се наоѓа работното место кое се пополнува може да се врши проверување на стручните и другите работни способности на лицето што ги исполнува условите за прием во служба пред неговиот прием во служба во ЈНА (аудиција, писмена работа и други форми на претходно проверување на способностите).

Се смета дека лицето од став 1 на овој член не ги исполнува условите за прием во служба, ако при проверувањето на стручните и други работни способности не покаже задоволителни резултати.

Член 432

Лицето кое за првпат стапува во служба, по завршување на училиште за насочено образование или друго средно училиште или по завршена виша или висока школа, се прима во служба по пат на пробна работа, која може да трае до една година.

По пат на пробна работа можат да се примаат во служба и други лица, ако е тоа неопходно поради природата на работите на работното место заради чие пополнување тие лица се примаат во служба. Во тој случај пробната работа може да трае до три месеци.

Со пробната работа се утврдува дали работните способности на лицето што се прима во служба (стручна подготовка, работна умешност, работни навики и сл.) ги задоволуваат барањата на работното место на кое се назначува, односно дали тоа лице може успешно да ги исполнува работите и работните задачи на тоа работно место.

Надлежниот старешина, спрема работите на работното место, утврдува за кое работно место, со примена на одредбата од став 2 на овој член, како посебен услов за прием во службата, ќе се бара пробна работа; го определува начинот на вршењето, должината на траењето, како и начинот на следењето и оценувањето на извршувањето на задачите определени за пробна работа.

Граѓанското лице кое не ги изврши успешно барањата на пробната работа, не ги исполнува условите за натамошна служба во ЈНА. На тоа лице службата му трае до денот кога решението кое е донесено врз основа на оценка на резултатите од пробната работа станало конечно.

Граѓанското лице на пробна работа, кое смета дека работата на определено место не одговара на неговите работни способности, има право во секое време во текот на пробната работа и без образложение да престане да работи, за што го известува претпоставениот старешина. На тоа лице службата му престанува со денот кога престанало да работи.

Член 433

Ако за пополнување на одделни работи места се бараат посебни здравствени услови или посебни психофизички способности, преглед на кандидатите кои според другите услови доаѓаат предвид за прием во служба, се врши во воена здравствена установа или, врз товар на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, во друга здравствена установа.

Член 434

Приемот во службата се врши со решение на надлежниот старешина.

Лицето, за кое е донесено решение за прием во служба, стапува на работа откако решението за прием во служба ќе стане конечно.

По исклучок, по желба на применото лице, може да се одобри тоа да стапи на работа и пред да стане конечно решението за прим во служба.

Лицето од став 2 на овој член мора да биде писмено известено за приемот во служба и за денот кога мора да стапи на работа.

Со денот на почетокот на работата се стекнуваат правата и се преземаат обврските по основа на службата.

Ако лицето за кое е донесено решение за прием во служба без оправдана причина не стапи на работа во утврдениот ден, се смета дека не сака да стапи на служба во ЈНА.

Ако се поништи пропишаната постапка за пополнување на работното место односно ако биде поништена одлуката за извршениот избор за пополнување, на граѓанското лице кое стапило на работа му престанува службата со денот на доставувањето на актот за поништување на постапката односно на одлуката за извршениот избор за пополнување.

Член 435

Кандидатот за пополнување на работното место, кој смета дека е повредена пропишаната постапка за пополнување на работното место, а повредата можела суштествено да влијае врз одлуката за избор на кандидатот, или дека примениот кандидат не ги исполнува предвидените услови, може да изјави жалба во рок од осум дена од денот на доставувањето на известувањето за извршениот избор на кандидатот.

Ако надлежниот старешина, кој решава по жалбата, установи дека е повредена пропишаната постапка за пополнување на работното место, а повредата на постапката можела суштествено да влијае врз одлуката за избор на кандидатот, ќе ги поништи постапката и одлуката за избор на кандидатот, а ако установи дека избраниот кандидат не ги исполнува утврдените услови — ќе ја поништи само одлуката за неговиот избор.

Одлуката од став 2 на овој член надлежниот старешина е должен да ја донесе во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот за поднесување жалба.

Против одлуката на надлежниот старешина донесена по жалба, како и против првостепената одлука против која не може да се изјави жалба, кандидатот за пополнување на работно место може да поведе управен спор пред Врховниот воен суд. Ако Врховниот воен суд установи дека е повредена пропишаната постапка за пополнување на работното место, а повредата на постапката можела суштествено да влијае врз одлуката за избор на кандидатот, ќе ги поништи постапката и одлуката за избор на кандидатот, а ако установи дека избраниот кандидат не ги исполнува утврдените услови — ќе ја поништи само одлуката за неговиот избор.

Против одлуката на надлежниот старешина донесена во постапка за пополнување на работно место на начинот пропишан во член 420 став 1 точка 3 од овој закон не може да се води управен спор.

Член 436

Работник кој е вработен со полно работно време може да работи и во воена единица, односно во воена установа, под условите и во согласност со прописите што се применуваат на територијата на која се наоѓа воената единица односно воената установа по која работникот се прима.

Задачите и работите поради чие извршување може да се ангажира работникот од став 1 на овој член ги определува сојузниот секретар или старешината кого тој ќе го овласти.

Член 437

Како служба во ЈНА не се смета вршењето на работи односно извршувањето на задачи кои по својата природа се привремени или повремени и кога не траат подолго од 30 дена во текот на една календарска година.

За вршење на задачите и работите од став 1 на овој член се склучува писмен договор помеѓу работникот и воената единица односно воената установа за привремено или повремено вршење на работи. Договорот ги содржи особено: видот и начинот на извршување на работите, рокот за извршување на работите и износот на паричните примања.

Приемот на лица заради вршење на привремени или повремени работи се врши на начинот и по постапката што се пропишани со законот на републиката односно со законот на автономната покраина на чија територија се наоѓа воената единица односно воената установа.

Задачите и работите од став 1 на овој член ги определува сојузниот секретар.

2. Тек на службата

Член 438

Граѓанското лице кое е примено во служба во ЈНА се назначува на работното место чии работи ќе ги врши. Ако работите на работното место ги вршат повеќе лица, со распоред се утврдува кои работи или кој дел од работите на работното место ќе вршат одделни лица.

Назначувањето се врши со решение на надлежниот старешина, а распоредот со наредба на старешината на воената единица односно на воената установа или на лицето што тој ќе го определи.

Член 439

Граѓанското лице е должно работите и работните задачи што му се поверени да ги извршува совесно и уредно, придржувајќи се кон законите и другите прописи и кон наредбите и другите акти на надлежниот старешина.

Резултатите од работата на граѓанското лице ги оценува надлежниот старешина, во согласност со прописите што ги донесува сојузниот секретар.

Член 440

Граѓанско лице може во текот на службата да се преместува на друго работно место по потреба на службата, ако преместувањето не бара промена на местото на службување, ако поради преместувањето не се намалува месечниот износ на личниот доход, не сметајќи го додатокот утврден според посебните услови под кои се вршат работите на работното место и ако за работното место поради чие пополнување се врши преместување се бараат услови во поглед на степенот и видот на стручната подготовка што им одговараат на степенот и видот на стручната подготовка на граѓанското лице, односно ако работите на работното место на кое граѓанското лице се преместува им одговараат на работите на работното место на кое тоа лице се наоѓало до преместувањето (соодветно работно место).

За преместување кое бара промена на местото на службување или за друго работно место со кое се намалува месечниот износ на личниот доход, не сметајќи го додатокот утврден според посебните услови под кои се вршат работите на работното место, или за вршење на работите на работното место се бара повисок или понизок степен на стручна подготовка или друг вид на стручна подготовка од онаа што ја има граѓанското лице, односно ако работите на работното место на кое се преместува не им одговараат на работите на работното место

на кое се наоѓало до преместувањето, потребна е согласност од тоа лице, ако со овој закон не е поинаку определено.

Согласност на граѓанското лице за преместување во друго место не е потребна:

1) ако воената единица односно воената установа во која е на служба се преместува во друго место, а граѓанското лице не може да се назначи на соодветно работно место во местото на службување;

2) ако воената единица односно воената установа во која е на служба се расформира, а граѓанското лице не може да се назначи на соодветно работно место во местото на службување;

3) ако поради промените во разместувањето на воената единица односно на воената установа во која е на служба граѓанското лице се преместува во друго место, а таквото преместување не бара промена на местото на живеење на граѓанското лице;

4) ако се укинува работното место на кое е назначено, а има можност со преместување во друго место во друга воена единица односно воена установа граѓанското лице да се назначи на соодветно работно место, ако таквото преместување не бара промена на местото на живеење на граѓанското лице.

Се смета дека со преместувањето на граѓанското лице во смисла на точ. 3 и 4 од став 3 на овој член не се бара промена на местото на живеење, ако до местото на преместување постои обезбеден редовен превоз и ако граѓанското лице на патот за доаѓање и враќање не поминува вкупно повеќе од два часа.

Преместеното граѓанско лице се враќа, ако сака, во поранешното место на службување што ќе се укаже можност да се назначи на соодветно работно место.

Пред донесувањето на актот за преместување на граѓанското лице ќе му се овозможи да се изјасни за претстојното преместување.

Одредбите на ст. 1 и 2 од овој член за преместување во друго место не се однесуваат на граѓанското лице кое е вработено во воени единици односно во воени установи чија дејност бара работите на работното место да се вршат надвор од седиштето на воената единица односно на воената установа (геренска работа).

Член 441

Граѓанско лице може по молба да биде преместено во друго место или во друга воена единица или во воена установа во истото место, или на друго работно место во воената единица односно во воената установа во која е на служба, ако постои можност за назначување на соодветно работно место и потреба тоа место да се пополни.

Член 442

Граѓанско лице може да биде привремено распоредено, и без негова согласност, на друго работно место за чие вршење на работи е потребен ист или повисок степен на стручна подготовка или друг вид на стручна подготовка од онаа што ја има, кога тоа потребите на службата го бараат (застапување на отсутно граѓанско лице или на воено лице, заради вршење на работите на управното работно место до неговото пополнување или поради други потреби на службата), најдолго од една година.

Во исклучителни околности (недостиг на суровини или друг материјал, застапување на ненадејно отсутно граѓанско лице или на воено лице и други неодојливи случаи), граѓанското лице може да биде привремено распоредено, без негова согласност, на работно место на кое се вршат работи за кои е потребна пониска стручна подготов-

ка од онаа што ја има, и тоа само онолку време колку што трае таа околност. Жалбата против такво решение не го одлага извршувањето на решението.

Граѓанско лице може да биде привремено распоредено, без негова согласност, на друго работно место на кое се вршат работи за кои е потребна пониска стручна подготовка од онаа што ја има, ако му е изречена мерка на безбедност, воспитна или заштитна мерка во траење до шест месеци, додека изречената мерка трае, ако за тоа време не може да се распореди на соодветно работно место.

Член 443

Привремено распоредување на работа во друга воена единица односно воена установа или надвор од местото на службување се врши според одредбите од член 271 на овој закон.

Член 444

Граѓанско лице не може да работи кај друг државен орган, организација на здружен труд или друга организација, ако тоа е несврзливо со неговата редовна должност, односно со природата на работите што ги врши на своето работно место.

Член 445

Граѓанско лице може во текот на службата, зависно од потребите на службата и од паричните средства што се одобрени за тоа, да се упати на стручно совршување или на дополнително образование (семинари, курсеви, дошколовање, специјализација и сл.).

Стручно совршување на курсеви или на друг погоден начин може да се врши и пред приемот во служба, ако е тоа неопходно за вршење на работите на одделни работни места.

Член 446

Граѓанско лице полага стручен испит според прописите со кои е уредено полагањето на стручни испити на работниците во сојузните органи на управата. Ако со тие прописи не е уредено полагањето на стручни испити, граѓанското лице полага стручен испит според прописот на републиката односно на автономната покраина на чија територија се наоѓа неговото место на службување.

Трошоците за полагање на стручен испит на граѓанско лице паѓаат врз товар на финансискиот план на Сојузниот секретаријат за народна одбрана.

Член 447

Граѓанско лице кое ќе се оспособи за работи што по својата сложеност бараат да ги вршат квалификувани односно висококвалификувани работници, може во ЈНА да полага испит за степен на стручно образование на квалификуван односно висококвалификуван работник. Испит може да полага само лицето кое е назначено на работно место на кое се бара посебно знаење потребно за одржување на воената техника и вооружувањето.

Сојузниот секретар може, ако тоа го бараат потребите на службата, да воведува стручни звања за лицата од став 1 на овој член.

Со пропис на сојузниот секретар можат да се воведуваат и други звања според природата на работите што граѓанското лице ги врши во ЈНА.

3. Работно време

Член 448

Одредбите од чл. 354 до 363 на овој закон за работното време на воените лица се однесуваат и на граѓанските лица.

Кога, во согласност со член 363 став 1 од овој закон, се врши прераспределба на работното време, за граѓанските лица може да се определи прекин во вршењето на службата до 60 работни дена во календарската година, под услов полното ра-

ботно време во периодот на прераспределбата да не надминува во просек 42 часа седмично.

Член 449

Работното време на граѓански лица што изведуваат настава во воените школи и на уметничкиот персонал во домовите на ЈНА и во други воени установи што ќе ги определи сојузниот секретар го опфаќа и потребното време за подготвување.

Времето за подготвување од став 1 на овој член му е рамно на времето за подготвување во школите во граѓанството со иста или слична наставна програма за соодветните предмети, односно на времето кое се дава за подготвување на уметничкиот персонал со соодветни квалификации во граѓанството.

Член 450

Граѓанско лице во воена единица односно во воена установа дежура по распоредот што ќе го утврди надлежниот старешина.

Деведесет минути дежурство од став 1 на овој член се сведува на еден час ефективна работа. Лицето кое дежурало 24 часа се ослободува од должноста за наредните 24 часа.

Член 451

Ако обемот на работите тоа го бара или ако постои потреба од работа до полното работно време на работните места на кои работат лица со скратено работно време, граѓанско лице може да биде примено во служба со пократко работно време од работното време што со овој закон е утврдено како полно работно време. Таквото лице може, заради остварување на полно работно време, истовремено да работи во две или повеќе воени единици односно воени установи или во организации на здружен труд.

Ако на огласот односно на конкурсот не се пријават кандидати што ги исполнуваат бараните услови, на работните места од став 1 на овој член можат да се примаат лица кои работат со полно работно време. Вака пополнетите работни места се сметаат и натаму како непополнети и се огласуваат како слободни односно се објавува конкурс најдоцна секои шест месеци, се додека не се пополнат со лице кое не е вработено или кое со тоа остварува полно работно време. На лицето со полно работно време, што е примено во служба, му престанува службата со денот на стапувањето на работата на лицето примено по огласот односно конкурсот.

4. Одмори и отсуства

Член 452

Граѓанското лице има право на годишен одмор во траење од 18 до 30 работни дена. Најмал број денови на годишен одмор ќе му се определи на граѓанско лице според прописот на републиката односно на автономната покраина на чија територија е на служба, ако е тоа поповолно за него.

Граѓанското лице стекнува право на користење годишен одмор по шест месеци непрекината служба и има право да го користи во секоја календарска година.

Должината на годишниот одмор во границите од став 1 на овој член зависи од пензискиот стаж, од резултатите на трудот што ги остварува, од условите за работа и од посебните социјални услови под кои живее граѓанското лице.

Одредбите од член 364, член 365 став 3, член 367, чл. 369 до 371, чл. 373 до 377, член 378 став 2, чл. 380 до 387 и чл. 390 и 391 на овој закон за одморите и отсуствата на воените лица се применуваат и на граѓанските лица, со тоа што со примена на одредбата на член 369 став 2 од овој закон на граѓанското лице не може да му се опре-

дели одмор во траење подолго од 18 работни дена. По исклучок, на граѓанско лице може да му се одобри неплатено отсуство и подолго од 30 дена во една календарска година, ако тоа го дозволуваат потребите на службата, но не подолго од 90 дена.

Граѓанско лице на кое му е одобрено полагање на стручен испит има право на платено отсуство во траење од седум работни дена заради подготвување и полагање на тој испит. Одредбите на член 379 од овој закон за начинот на одобрување на отсуство за полагање испит за чин односно класа на активни воени лица се применуваат и при одобрувањето на отсуство за полагање на стручен испит на граѓански лица.

На граѓанското лице, на кое службата му престанува по негово барање или без негова согласност со право на отказан рок, му се обезбедува користење на годишниот одмор, ако стекнало право на него, во текот на отказниот рок, ако организацијата на здружениот труд во која стапува на работа не прифатила да му обезбеди користење на годишен одмор.

Член 453

Граѓанското лице што е примено во служба на определено време, ако не ги исполнило условите за годишен одмор според одредбите на член 452 од овој закон, има право на платен одмор чие траење се определува сразмерно со времето непрекинато гоминало во служба.

Одморот од став 1 на овој член се користи непосредно пред престанувањето на службата односно на крајот на годината, а се определува на тој начин што се за секој месец непрекинатата служба се одобруваат два работни дена одмор.

Лицето од став 1 на овој член има право на платен одмор според прописот на републиката односно на автономната покраина, ако е тоа поповолно за него.

5. Личен доход

Член 454

Личниот доход на граѓанското лице се утврдува според резултатите од неговиот труд и според придонесот што со својот текушт и минат труд го дало во извршувањето на работите и работните задачи на воената единица односно на воената установа во која е на служба, односно што го дало во текот на вршењето на службата во ЈНА, според условите за работа во ЈНА и условите за извршување на работите на работното место, земајќи ги особено предвид обемот и сложеноста на работите и задачите што ги извршува, квалитетот на остварените резултати, одговорноста и условите под кои ја врши службата.

Член 455

Личниот доход на граѓанското лице се состои:

1) од делот од личниот доход определен според резултатите од текуштиот труд на работите и работните задачи што ги врши на работното место на кое граѓанското лице се наоѓа (во натамошниот текст: дел од личниот доход по основа на текуштиот труд);

2) од делот од личниот доход утврден по основа на минатиот труд.

Делот од личниот доход по основа на текуштиот труд му се зголемува на граѓанското лице според условите под кои се врши службата во ЈНА (во натамошниот текст: армиски додаток) и според посебните услови под кои се вршат работите и работните задачи на работното место (во натамошниот текст: посебен додаток).

Член 456

Делот од личниот доход по основа на текуштиот труд му се определува на граѓанското лице во гра-

чиците на рамковниот износ утврден за групата работни места во која се распоредени работите и работните задачи што се вршат на работното место на кое е назначено.

Рамковниот износ за определување на делот од личниот доход по основа на текуштиот труд се утврдува според значењето, видот и сложеноста на работите и работните задачи што се вршат на работното место, одговорноста што произлегува од нивното вршење и другите барања што се бараат за нивно успешно извршување.

Рамковниот износ се утврдува така што просекот на личниот доход на граѓанските лица, не сметајќи го армискиот додаток, да биде во согласност со просекот на личните доходи на работниците вработени во организациите на здружен труд во соодветна дејност односно во стопанството, во местото односно определеното подрачје во кое се наоѓа воената единица односно воената установа.

Во границите на рамковниот износ на граѓанското лице делот од личниот доход по основа на текуштиот труд му се определува според остварените резултати во работата, сложеноста на работите и работните задачи на работното место, според работното искуство на граѓанското лице што тие работи ги врши и други мерила врз основа на кои се утврдува придонесот на граѓанското лице во извршувањето на работите и задачите на воената единица односно на воената установа во која е на служба.

По исклучок од одредбите на ст. 1 до 4 од овој член, на граѓанско лице — истакнат стручњак кој извршува работи и работни задачи од посебно значење за вооружените сили, може да му се определи дел од личниот доход по основа на текуштиот труд и според други мерила што ќе ги пропише сојузниот секретар, имајќи ги предвид посебните потреби на вооружените сили од такви кадри и навременото и квалитетното извршување на работите и работните задачи што тоа ги извршува.

Член 457

Делот од личниот доход по основа на минатиот труд на граѓанското лице му се утврдува согласно со мерилата што се применуваат во организациите на здружен труд и во работните заедници, на начинот што ќе го определи сојузниот секретар.

Член 458

Армискиот додаток му припаѓа на граѓанското лице поради посебните услови под кои тоа ја врши службата во ЈНА, а се определува зависно од видот на работите и работните задачи што ги извршува во воената единица односно во воената установа и од условите под кои тие работи и работни задачи се извршуваат.

Член 459

Посебниот додаток му припаѓа на граѓанското лице поради посебните услови под кои ги врши работите и работните задачи.

Одредбите на овој закон за посебните додатоци на активни воени лица (член 310) се применуваат и на граѓанските лица додека на работните места на кои се назначени ги вршат работите и работните задачи по основа на кои активните воени лица го остваруваат тој додаток.

Член 460

На граѓанско лице кое е преместено личниот доход му се определува во износот кој му одговара на износот на личниот доход на други граѓански лица што работат на исти или слични работи и работни задачи во местото односно во воената единица или воената установа во која е преместено, имајќи ги предвид резултатите во работата што дотогаш ги постигнало.

На граѓанско лице кое е преместено по потреба на службата (член 440 став 3), износот на личниот доход определен според став 1 на овој член не може да му биде помал од износот на личниот доход што го примало на работното место од кое е преместено.

По исклучок од одредбите на ст. 1 и 2 од овој член, на граѓанско лице кое е преместено а кое има над 30 (маж) односно 25 (жена) години пензиски стаж, или на кое до исполнувањето на условите за старосна пензија му недостасуваат најмногу пет години, личниот доход му се определува според работното место од кое е преместено, ако е тоа за него поповолно.

Одредбите од ст. 1 до 3 на овој член не се однесуваат на граѓанското лице кое е преместено поради осуда на дисциплинска казна распоред на друго работно место кое ѝ одговара на стручната подготовка на тоа лице. На тоа лице делот од личниот доход по основа на текуштиот труд му се определува според рамковниот износ утврден за работите и работните задачи на работното место на кое е преместено.

Член 461

На граѓанско лице, привремено распоредено на друго работно место, или привремено доделено на работа во друга воена единица односно воена установа, ако привремената работа трае подолго од 30 работни дена, делот од личниот доход по основа на текуштиот труд за тоа време му се определува според рамковниот износ утврден за работите и работните задачи на работното место на кое привремено врши работи и работни задачи, ако е тоа за него поповолно.

Член 462

На граѓанските лица кои вршат служба во странство или се упатени во странство заради школување или усовршување, сходно се применуваат одредбите на овој закон за личните доходи на активните воени лица кои се наоѓаат во странство, или личниот доход им се определува со примена на член 456 став 5 од овој закон.

Член 463

За часовите на нокна работа, работа подолга од полното работно време и за работа во денови на празници, на граѓанското лице му се зголемува личниот доход согласно со мерилата што се применуваат во организациите на здружен труд и во работните заедници, на начинот што ќе го пропише сојузниот секретар.

Зголемување на личниот доход за часовите на нокна работа, за работа подолга од полното работно време и за работа во денови на празници не му припаѓа на граѓанското лице ако таа работа е наредена поради причините пропишани со одредбите на член 356 став 1 од овој закон, како ниту за работа во текот на службеното патување на граѓанското лице.

Член 464

На граѓанско лице му припаѓа надомест на личниот доход за време на годишен одмор, односно платен одмор, за деновите на државен и воен празник, за наградно отсуство и друго одобрено отсуство, освен за неплатено отсуство, и за време на школување на кое е упатено по одлука од надлежниот воен старешина. Надоместот се определува во височина на личниот доход кој би му припаѓал на работното место на кое е назначено.

Граѓанското лице, што е привремено спречено за работа поради болест, го остварува за тоа време правото на надомест на личниот доход според прописите што важат за осигурениците — работници во местото во кое е на служба.

Член 465

На граѓанско лице не му припаѓа личен доход, односно надомест на личниот доход за часовите односно деновите во кои неоправдано изостанало од работното место.

Член 466

Ако личниот доход односно надоместот на личниот доход се исплатува за определен број денови во месецот, дневниот износ на личниот доход односно на надоместот на личниот доход се утврдува така што месечниот износ ќе се подели со бројот на работните денови во месецот и со бројот на деновите кои, во поглед на правата на личен доход, според законот се изедначуваат со работните денови.

Член 467

На граѓанско лице кое е отстрането од должноста, освен за време на издржување на казната затвор, ако за тоа време не е распоредено на работа на друго работно место, му се исплатува надомест на личниот доход во износ од една третина, а ако издржува семејство — од една половина од личниот доход што би му припаѓал да не е отстрането од должноста.

На граѓанско лице кое е отстрането од должноста, ако за тоа време е распоредено на работа на друго работно место, делот од личниот доход по основа на текуштиот труд му се определува според рамковниот износ утврден за работното место на кое е распоредено.

Ако настапат причините од член 297 на овој закон поради кои се смета дека граѓанското лице не било ни отстрането од должноста, му припаѓа разликата до полниот износ на личниот доход според рамковниот износ утврден за работите на работното место од кое е отстрането.

За време на издржување на казната затвор, на граѓанско лице не му припаѓа надомест на личниот доход.

6. Награди и други права

Член 468

Одредбите на овој закон за посебните надомести (член 315), за наградите (член 333) и за надоместите на патните и други трошоци на активните воени лица (чл. 340 до 346 и чл. 349 до 351) се однесуваат и на граѓанските лица, освен за надоместот на селидбените трошоци за селидбата до местото во кое сака да се настани по престанувањето на службата во ЈНА, ако граѓанското лице во местото во кое му престанала службата во ЈНА не било преместено по потреба на службата.

На граѓанските лица се однесуваат и одредбите на овој закон за правото на активно воено лице на бесплатно сместување кога привремено престојува во воена единица односно во воена установа, ако на граѓанското лице по овој основ не му се зголемува личниот доход, како и за правото на бесплатен оброк храна за време на вршење на служба која предизвикува зголемени физички или психички напори (член 352 ст. 3 и 4).

Член 469

На граѓанско лице што работи на работи на кои, поради природата на работата, мора да има посебна облека и обувки или облеката и обувките се трошат повеќе отколку обично, му се дава бесплатно на користење работна облека и обувки. Работната облека и обувките можат да му се дадат бесплатно на користење на граѓанското лице на работа во определени воени установи, ако тоа го бараат потребите на службата.

Член 470

Граѓанско лице кое е назначено на работно место на кое извршувањето на работите е во врска со зголемена опасност од повреди или заболувања се подложува на периодични здравствени прегледи.

Сојузниот секретар ги утврдува работните места од став 1 на овој член, како и роковите за периодичните здравствени прегледи.

7. Престанување на службата

Член 471

На граѓанско лице службата му престанува по барање, со негова согласност, без негова согласност и по сила на законот.

Член 472

Граѓанското лице кое сака да му престане службата поднесува писмено барање до првиот претпоставен старешина.

Барањето за престанување на службата не мора да се образложи.

Надлежниот старешина е должен да го задоволи барањето за престанување на службата. По исклучок, за граѓанско лице кое во врска со школување, стипендирање или специјализација е обврзано да остане во служба во ЈНА, актот за престанување на службата, по негово барање, може да биде донесен пред истекот на обврската, ако тоа потребите на службата го дозволуваат. Во тој случај, федерацијата има право да бара надомест на трошоците за школување, стипендирање или специјализација сразмерно со неизвршениот дел од обврската.

Член 473

На граѓанско лице кое самоволно ќе ја напушти службата или ако барало престанување на службата, па ја напушти службата пред истекот на отказниот рок, му престанува службата. Се смета дека самоволно ја напуштило службата и граѓанското лице кое неоправдано ќе изостане од работното место пет работни дена последовно или седум работни дена со прекини во текот на дваест месеци.

Самоволно напуштање на службата се утврдува со решение за престанување на службата. Службата престанува со денот на самоволното напуштање на службата. Жалбата против решението за престанување на службата не го одлага неговото извршување.

Лице што самоволно ќе ја напушти службата е должно да ѝ ја надомести на федерацијата штетата што ја предизвикало со таквата постапка.

Член 474

Освен случаите што со овој закон се предвидени како причини за престанување на службата, на граѓанското лице може да му престане службата со негова согласност.

Член 475

На граѓанско лице му престанува службата без негова согласност:

1) ако поради формациски измени се укине работното место на кое е назначено, а се исполнети условите од член 476 став 1 на овој закон;

2) ако се утврди дека работната способност на граѓанското лице не ги задоволува барањето на работното место на кое е назначено;

3) ако одбие да постапи по конечното решение за назначување односно за преместување на друго соодветно работно место, или ако не се јави на конкурсот за повторен избор на работното место на кое дотогаш се наоѓало;

4) ако не се согласи со преместувањето во местото во кое се преместува воената единица од-

носно воената установа во која е на служба (член 440 став 3 точка 1);

5) ако не се согласи со преместувањето во друго место кога воената единица односно воената установа во која е на служба се расформира (член 440 став 3 точка 2), а во рок од една година од денот на расформирањето на таа воена единица односно воена установа не можело да биде распоредено на друго соодветно работно место во местото во кое е на служба;

6) ако не се согласи со преместувањето во друго место доколку таквото преместување не бара промена на неговото место на живеење (член 440 став 3 точ. 3 и 4);

7) ако при приемот во служба премолчило или дало неточни податоци во поглед на условите утврдени со законот или со прописот донесен врз основа на законот за прием во служба и стапување на определено работно место, ако тие податоци биле од влијание врз приемот во служба.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на граѓанско лице службата може да му престане по одлука на сојузниот секретар, кога тоа го бараат особените потреби на службата и интересите на ЈНА.

Ако во воената единица односно во воената установа или во нивна организациона единица (одделение, отсек и сл.), поради формациски измени се намалува бројот на граѓанските лица на работното место, службата им престанува според одредбата на точка 1 став 1 од овој член на оние граѓански лица за кои старешината на воената единица односно на воената установа, на предлог од комисијата што тој старешина ја формирал, ќе утврди дека претставуваат вишок, при давањето предлог, комисијата првенствено води сметка за работните квалитети на тие лица, за можностите за нивниот распоред на други соодветни работни места, односно за нивното вработување во други државни органи во организации на здружен труд или во други организации, како и за други околности.

На граѓанско лице му престанува службата според одредбата на точка 2 став 1 од овој член ако не постои потреба за пополнување на друго соодветно работно место во единиците односно установите на ЈНА во местото во кое се наоѓа на служба или ако одбие да се оспособи за работи на друго работно место.

По исклучок од одредбата на став 4 од овој член, на граѓанско лице кое не ги задоволува барањата на работното место поради тоа што со сојузен закон или со пропис на Сојузниот извршен совет, за работното место на кое се наоѓа се бара друга стручна подготовка или повисок степен на иста струка, од оној што го има тоа, службата може да му престане под условите од член 476 став 1 на овој закон.

Член 476

На граѓанското лице од член 475 став 1 точка 1 на овој закон, не може да му престане службата без негова согласност, освен ако не постапи по решението за назначување на друго работно место во иста воена единица односно воена установа, или во друга воена единица односно воена установа во ист гарнизон или во местото од член 440 став 4 на овој закон, што им одговара на неговите стручни и работни способности, или на работното место на кое се вршат работите што им одговараат на работите на работното место што е укинато; или ако го одбие понуденото работно место надвор од ЈНА во истото место, кое им одговара на неговите стручни и работни способности, односно работното место на кое се вршат работи што им одговараат на работите на работното место што е укинато; или ако одбие да конкурира односно да поднесе барање за вработување на такви работни места; или

ако одбие да се оспособи за вршење на работи на друго работно место.

На граѓанско лице кое има 30 (маж) односно 25 (жена) години пензиски стаж или на кое до исполнувањето на условите за пензија му недостигаат најмногу пет години, не може да му престане службата без негова согласност по основа на член 478 став 1 точ. 2, 4 и 5 и став 2 од овој закон, освен под условите од став 1 на овој член.

Лицето од ст. 1 и 2 на овој член, на кое не може да му престане службата без негова согласност, како и лицето од член 475 став 1 точка 3 на овој закон, кое на конкурсот за повторен избор не биде избрано на работното место на кое се наоѓало, се става на располагање кое трае сè додека не се распореди на друго работно место или додека не ќе настапи причина за престанување на службата. За тоа време граѓанското лице ги врши работите што ќе му ги определи надлежниот старешина.

Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член не се однесуваат на граѓанското лице — уживател на пензија, ниту на граѓанското лице — корисник на надомест.

Член 477

Граѓанското лице на кое му престанала службата поради причините пропишани во одредбите на член 475 став 1 точ. 1 и 4 од овој закон има право повторно да стапи во служба во воената единица односно во воената установа во која било на служба ако во рок од една година од денот кога му престанала службата повторно се воведат укинатото работно место, односно ако во тоа место се врати воената единица односно воената установа во која било на служба, а работното место останало непополнето.

Лицето од став 1 на овој член писмено се повикува во определен рок да се врати во службата. Ако ова лице не се одзове на позивот се смета дека не сака да се врати во службата, а работното место се пополнува на начинот определен со овој закон.

Решението за престанување на службата задолжително содржи поука за начинот на остварување на правото на повторно стапување во служба (ст. 1 и 2).

Член 478

Фактот што граѓанското лице не ги задоволува барањата на работното место на кое се наоѓа со оглед на неговите работни способности го утврдува комисијата што ја формира старешината на воената единица односно на воената установа.

Комисијата се формира од редот на стручњаци од иста струка и најмалку со ист степен на стручна подготовка која се бара за работата на работното место на кое се наоѓа граѓанското лице чија работна способност се утврдува. За членови на комисијата можат да се именуваат лица надвор од составот на воената единица односно на воената установа, ако такви нема во единицата односно установата.

Комисијата од став 1 на овој член не се формира во случај на престанување на службата на граѓанско лице од член 475 став 4 на овој закон.

Член 479

На граѓанско лице на кое треба да му престане службата без негова согласност според член 475 став 1 точ. 1 и 2 и точ. 4 до 6 на овој закон, не може да му се издаде решение за престанување на службата додека по наод од лекарот е привремено здравствено спречено односно неспособно за работа, додека е на стручно усовршување или специјализација на кои го упатил надлежниот старешина, додека е на годишен одмор, на воена вежба или на служење на воен рок и додека граѓанското лице — жена е бремена, односно до истекот на породилското отсуство.

Член 480

Граѓанското лице на кое службата му престанува по барање, со негова согласност или без согласност, има должност и право да остане на работа од 30 дена до 6 месеци (отказан рок), зависно од работниот стаж, ако граѓанското лице и старешината на воената единица односно на воената установа не се договорат поинаку.

Отказниот рок се смета од денот на поднесувањето на барање за престанување на службата односно од денот на доставувањето на првостепеното решение за престанување на службата. По исклучок, ако службата престанува според член 475 став 1 точка 3 од овој закон, отказниот рок се смета од денот на доставувањето на првостепеното решение за назначување односно преместување.

На граѓанско лице, на кое службата му престанува поради исполнување на условите за пензија, решението за престанување на службата може да му се достави така што отказниот рок да истекува најрано со денот на исполнувањето на условите за стекнување на правото на пензија.

Во текот на отказниот рок граѓанското лице има право во редовното работно време да излегува заради барање на друго вработување. Отсуствувањето по овој основ може да трае дванаест часа седмично, а по исклучок, ако е тоа неопходно, и подолго, за што одлучува надлежниот старешина.

Граѓанското лице на кое службата му престанува поради исполнување на условите за пензија има право во текот на отказниот рок да отсуствува од работа до 30 работни денови. На граѓанското лице кое отсуствува од работа по овој основ не му припаѓа право и на отсуствување според став 4 од овој член.

Член 481

Старешината на воената единица односно на воената установа е должен да ги испита сите можности и да ги преземе потребните мерки заради вработување надвор од ЈНА на граѓанските лица што се ставаат на располагање според одредбите од член 476 став 3 на овој закон.

Граѓанското лице кое поради укинување на работното место на кое се наоѓало или поради расформирање или преместување на воената единица односно на воената установа во која се наоѓало е ставено на располагање според член 476 став 3 од овој закон, има, под еднакви услови, право на првенство при вработувањето надвор од ЈНА.

Сојузниот секретаријат за народна одбрана, во рамките на средствата наменети за таа цел, може да учествува во финансирањето на вработувањето на граѓанските лица на кои службата во ЈНА им престанува според член 475 став 1 точ. 1, 2, 4 и 5 на овој закон.

Член 482

Граѓанското лице чие работно место се укинува, односно кое се наоѓа во воена единица односно во воена установа која се преместува во друго место или се расформира може, пред враќањето на решението за престанување на службата, да се упати на најнужно оспособување за вршење на други работи (преквалификација).

Граѓанското лице од став 1 на овој член кое вршело работи врзани исклучиво за воената техника, вооружувањето или други слични работи, ќе се упати на преквалификација ако поради потесната специјалност, по престанувањето на службата, му е отежната можноста за вработување надвор од ЈНА на работи за кои се бара стручна подготовка рамна на степенот на стручната подготовка односно на квалификацијата што тоа ја има.

Прописи за начинот и траењето на преквалификацијата на граѓанските лица за вршење на работи надвор од ЈНА според ст. 1 и 2 од овој член до-

несува сојузниот секретар, во согласност со начинот и траењето на оспособувањето на работниците во организациите на здружен труд.

Член 483

На граѓанско лице кое е ставено на располагање според одредбите на член 476 став 3 на овој закон, а на кое со негова согласност ќе му престане службата, му припаѓа испратнина:

1) во височина на двомесечен личен доход, ако има над 10 години служба во ЈНА, од што последните 5 години непрекинато;

2) во височина на четиримесечен личен доход, ако има над 20 години служба во ЈНА, од што последните десет години непрекинато.

На граѓанско лице, на кое службата му престанува од причините наведени во член 475 став 1 точ. 1 и 2 и точ. 4 до 6 и став 2 на овој закон, ако не сака да го користи правото на отказан рок, или службата по негова желба му престанува пред истекот на отказниот рок, му припаѓа испратнина во износ од 50% од личниот доход што би го примало во текот на отказниот рок односно на делот од неискористениот отказан рок.

На граѓанското лице што ги исполнува условите според ст. 1 и 2 на овој член, му припаѓа испратнина од обата става освен на граѓанското лице на кое му се обезбедува вработување надвор од ЈНА.

На граѓанското лице на кое му престанува службата поради исполнување на условите за лична пензија или по негово барање заради користење на правото на пензија му припаѓа испратнина до четири месечни износи на личниот доход, зависно од годините на пензискиот стаж.

Во случај на смрт на граѓанското лице, на членовите на неговото семејство им припаѓа испратнина во износот кој се определува според годините на пензискиот стаж на умреното граѓанско лице, ако никој од членовите на семејството нема право на еднаквост парична помош. Ако износот на еднаквост парична помош е помал од износот на испратнината која би им припаѓала на членовите на семејството на тоа лице, им се исплатува разлика до полниот износ на таа испратнина.

Член 484

На граѓанско лице му престанува службата по сила на законот:

1) ако на начинот пропишан со закон е утврдено дека е полно неспособно за работа — со денот на доставувањето на правосилното решение за утврдена неспособност до воената единица, односно до воената установа во која е на служба;

2) кога ќе наполни 40 (маж) односно 35 (жена) години стаж на осигурување или 65 години живот и најмалку 15 години стаж на осигурување — со денот на истекот на отказниот рок од член 480 на овој закон.

На граѓанско лице му престанува службата по сила на законот и во следните случаи:

1) ако со одредбите на законот односно со правосилна одлука на судот или на друг орган, му е забрането да ги врши работите на работното место на кое работи — со денот на доставувањето на правосилната одлука до воената единица односно до воената установа во која е на служба;

2) ако биде осудено на казната затвор во траење подолго од шест месеци — со денот на стапувањето на издржување на казната;

3) ако му биде изречена мерка на безбедност, воспитна или заштитна мерка во траење подолго од шест месеци — со денот на примената на мерката;

4) ако е казнето со отпуштање од службата во ЈНА — со денот на доставувањето на извршната пресуда.

Граѓанското лице на кое треба да му престане службата според одредбата на точка 2 став 1 од овој член, по одлука на сојузниот секретар, по исклучок, може да се задржи во службата ако тоа го бараат потребите на службата и ако тоа лице со тоа се согласи, но најдолго до наполни 65 години живот.

Граѓанско лице — жена може, врз основа на писмено барање, да остане во служба и по исполнувањето на условите од став 1 точка 2 на овој член, но најдолго додека не наполни 40 години стаж на осигурување.

Член 485

Решението за престанување на службата на граѓанско лице мора да биде писмено, со образложение. Во спротивно, ќе се смета дека решението за престанување на службата не е донесено.

8. Посебни одредби

Член 486

На граѓанските лица се применуваат следните одредби од овој закон што се однесуваат на воените лица:

1) за состанокот на воената единица односно на воена установа (чл. 51 и 52);

2) за извршувањето на наредбите на воени лица (член 53);

3) за поплаките и другите поднесоци (чл. 56 и 57);

4) за чувањето на државна, воена, службена и деловна тајна (член 58);

5) за патувањето во странство, за примањето на странско одликување и за зачленување во странско здружение (член 63 став 1 и член 64);

6) за одликувања и пофалби (чл. 126 и 127);

7) за еднаквост парична помош и за другите права во врска со оштетување на организмот или со смрт на активно воено лице (член 140 ст. 1 до 4, член 141 став 1 и чл. 142 до 147);

8) за правото на членовите на семејството на умрено активно воено лице односно за правото на активното воено лице во случај на смрт на член од потесното семејство на надомест на трошоците за превоз на посмртните останки до местото на погребот, ако граѓанското лице е преместено по потреба на службата (член 152);

9) за дисциплинската одговорност на активните воени лица (чл. 155 до 158, член 159 став 2, чл. 160 и 163, чл. 165 до 167, чл. 169 и 170, чл. 172 до 176, чл. 179 и 180, чл. 182 до 192, чл. 194 и 195 и член 206), со тоа што: на граѓанските лица за дисциплински престапи можат да им се изрекуваат следните дисциплински казни: укор, строг укор, распоред на друго работно место кое ѝ одговара на стручната подготовка на граѓанското лице, намалување на месечниот личен доход за 5% до 10% во траење од еден до дванаесет месеци или отпуштање од службата во ЈНА; што бранител на обвинетото граѓанско лице пред воениот дисциплински суд може да биде и граѓанско лице; одредбите на член 168 од овој закон сходно се применуваат во поглед на граѓанското лице на кое му престанала службата поради казната отпуштање од службата во ЈНА, и што управен спор не може да се води против пресуда на Вишиот воен дисциплински суд, ако е изречена дисциплинската казна: укор, строг укор, распоред на друго работно место што ѝ одговара на стручната подготовка на граѓанското лице или намалување на месечниот личен доход;

10) за одговорноста за стопански престапи (член 216);

11) за материјалната одговорност (чл. 217 до 233);

12) за правото на брачниот другар на преместеното активно воено лице на продолжено осигурување (чл. 280 до 282),

13) за отстранувањето од должност (чл. 295 до 297);

14) за кадровските совети и кадровските комитети (член 298).

Одредбите на подзаконските прописи донесени за спроведување на одредбите од став 1 на овој член сходно се применуваат и на граѓанските лица.

Член 487

На граѓанското лице кое се наоѓа на служба во определена воена единица односно воена установа или кое на работното место на кое се наоѓа врши задачи и работи поради кои поради тежината, карактерот и условите под кои се вршат тие работи и работни задачи е изложено на зголемени напори, стажот на осигурување остварен во таа единица односно установа или на тоа работно место му се смета како стаж на осигурување со зголемено траење.

Воените единици односно воените установи и работните места од став 1 на овој член и начинот на кој стажот на осигурување на граѓанските лица што се наоѓаат во тие единици односно установи или на тие работни места им се смета со зголемено траење ги определува Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар.

Член 488

На граѓанското лице кое, поради заминување на служење односно на дослужување на воениот рок или на стручно усовршување по одлука од надлежниот старешина, поради избор или именување на самоуправни, јавна или друга општествена функција, или поради заминување со брачниот другар упатен на работа во странство, ќе ја прекине службата во воена единица односно воена установа, не му престанува службата во ЈНА ако во рок од 30 дена по отслужувањето на воениот рок, по престанувањето на функцијата што је вршело односно по враќањето на својот брачен другар од работа во странство, се врати во воената единица односно во воената установа во која се наоѓало на служба. За тоа време правата и обврските на граѓанското лице што се стекнуваат врз основа на службата во ЈНА мируваат.

Член 489

Кога кадровскиот совет на воена единица односно на воена установа (член 298) ги разгледува прашањата што се однесуваат на граѓански лица, синдикалната организација има право да определи во советот свој претставник.

Кога надлежниот старешина одлучува за обемот на правата на граѓанските лица, должен е пред донесувањето на решението да прибави мислење од комисијата што је формира за таа цел.

Синдикалната организација има право да предложи еден член на комисијата од став 2 на овој член.

Член 490

Синдикалната организација може граѓанско лице, на негово барање или согласност, да го застапува во остварувањето на неговите права од работниот однос. И во решавањето на други прашања, што се однесуваат на граѓанските лица, се користат иницијативата на синдикатот.

Член 491

Сојузниот секретар донесува прописи за спроведувањето на одредбите од овој закон што се однесуваат на граѓанските лица, и тоа: за пополнувањето, за одморите и отсуствата, за оценувањето на резултатите од работата, за поблиските мерила за утврдување на личните доходи и другите приманија, за распоредувањето во групи на работни места на граѓански лица, за надоместот на личниот доход за време на привремена спреченост за работа кој, според прописите за здравственото осигурување на

работниците, се исплатува врз товар на организацијата на здружен труд во која осигуреникот е во работен однос, за стручното образование и усовршување, за обврската за работа подлога од полното работно време, за утврдувањето на нормите на работниот ефект, за работните места на кои се даваат на бесплатно користење работна облека и обука, за видот на работна облека и обука и за роковите на нивното траење, за должината на отказните рокови, за привремено или повремено вршење на работа и за другите прашања од односите во службата што во сојузните органи на управата се уредуваат со самоуправни општи акти.

9. Служба на граѓански лица во воена состојба

Член 492

Одредбите од чл. 416 до 491 на овој закон не се применуваат во воена состојба.

Глава XVI

Надлежност за решавање на односите во службата и за донесување други акти во ЈНА

1. Надлежност за решавање на односите во службата

Член 493

Претседателство на СФРЈ решава за назначувањето, преместувањето, приемот во активна воена служба и престанувањето на службата на генерали.

Член 494

Сојузниот секретар и старешините на определени воени единици и воени установи на ЈНА решаваат:

1) за приемот на резервни помлади офицери, офицери до чинот полковник и воени службеници во активна воена служба;

2) за преведување воени службеници во соодветни чинови на помлади офицери односно офицери и за преведување според член 43 од овој закон;

3) за назначување и преместување и други состојби во службата на помлади офицери, на офицери до чинот полковник и на воени службеници;

4) за престанување на службата на активни помлади офицери, офицери до чинот полковник и на воени службеници.

Сојузниот секретар ги определува старешините кои ќе вршат одделни работи од став 1 на овој член.

Член 495

Актот за разрешување од службата на лицето за кое е донесен акт за престанување на службата, го донесува претпоставениот старешина на положбата командант на полк или на повисока положба.

Член 496

Актите за произведување, за назначување и преместување на активни воени лица и за унапредување на помлади офицери, офицери и воени службеници не се образложуваат. Причините мораат да се наведат само ако се одбива барањето односно молбата на активно воено лице, освен ако се одбива барањето за унапредување во чин полковник и во повисок чин, или за вонредно и привремено унапредување. Ако поради потребите на службата не може да се усвои молбата за преместување на активно воено лице или на граѓанско лице, се донесува решение за тоа, кое се состои од диспозитив во вид на забелешка врз списокот и за тоа се известува подносителот на молбата.

Жалбата против актите за назначување, преместување, ставање на располагање и отстранување од должноста не го задржува нивното извршување. Против актот за назначување и преместување, како и против актот за вонредно и привремено унапредување, не може да се води управен спор.

Член 497

Сојузниот секретар и старешините на определени единици и установи на ЈНА донесуваат за граѓанските лица акти за приемот во служба, назначувањето, определувањето на личен доход, престанувањето на службата и за други односи во службата, ако со општите прописи за тоа не е предвидена надлежноста на Сојузниот извршен совет.

Сојузниот секретар со посебен пропис ќе ги определи старешините надлежни за донесување на актите од став 1 на овој член.

Член 498

Актите за односите во службата на воените лица и на граѓанските лица, кои содржат доверливи податоци, им се соопштуваат на тие лица со потпис. Денот на соопштувањето се смета како ден на доставување во смисла на прописите со кои се уредува управната постапка.

Член 499

Ако воено лице, односно граѓанско лице смета дека со конечниот акт, со кој е одлучено за неговите права и должности од односите во службата, му е повредено правото може, заради остварување на тоа право, да поведе управен спор пред Врховниот воен суд, ако со овој закон не е поинаку определено.

Член 500

Надлежноста за решавање за односите во службата на воените лица во војна ја пропишува Претседателството на СФРЈ.

2. Надлежност за донесување на други акти

Член 501

Ако со закон или со пропис донесен врз основа на законот не е определена надлежност на друг орган, за решавање за управните работи во прв степен стварно е надлежен старешината на воената единица односно на воената установа на положбата командант на самостоен баталјон (дивизион), и командант на полк или старешината на воената единица или воената установа рамна со нивната или со повисока положба, за кого со формацијата е предвиден чинот потполковник или повисок чин.

Член 502

За донесувањето решение во управната постапка месно е надлежен старешината на воената единица, односно на воената установа во која се наоѓа во служба лицето за чие право односно обврска се решава.

Ако се решава за правото односно обврската на старешината на воената единица односно на воената установа од став 1 на овој член или ако тој старешина според закон треба да биде изземен од решавањето од други причини, за донесување решение месно е надлежен старешината на повисоката воена единица односно воена установа кој му е непосредно претпоставен.

Член 503

За жалбата во управните работи против решението на старешината од чл. 501 и 502 на овој закон решава старешината на воената единица односно на воената установа непосредно претпоставен на старешината што го донел првостепеното решение.

Глава XVII

Посебни одредби за службата во определени воени установи

Член 504

Сојузниот секретар може да пропише дека воените лица и граѓанските лица на служба во опре-

делени воени установи на ЈНА (во натамошниот текст: работниот колектив) чија дејност има производствен, услужен или друг сличен карактер, имаат права и должности, во согласност со карактерот и задачата на воената установа, да стекнуваат доход, да одлучуваат за внатрешната организација, за распределбата на доходот и за други прашања определени со прописите донесени врз основа на овој закон.

Сојузниот секретар ги определува воените установи во кои се применуваат одредбите на оваа глава и поблиску го уредува остварувањето на правата од став 1 на овој член.

Член 505

Работниот колектив, со свои општи акти, определува за кои прашања од член 504 на овој закон одлучува непосредно, а кои му ги доверува на советот на воената установа и на други органи на управувањето.

Општите акти од став 1 на овој член работниот колектив ги донесува на состанок на воената установа.

Член 506

Ако сојузниот секретар или старешината кого тој ќе го овласти утврди дека општиот акт на воената установа не е во согласност со законот или со задачата за чие извршување воената установа е основана, ќе бара од воената установа општиот акт да се усогласи со законот односно со задачата на воената установа.

Ако воената установа не го усогласи општиот акт со законот или со задачата за чие извршување воената установа е основана, сојузниот секретар ќе го укине тој акт и со свој акт ќе го замени општиот акт на воената установа.

Сојузниот секретар може со прописот од член 504 на овој закон да определи одделен општ акт на воената установа да подлежи на претходна согласност од сојузниот секретар или од старешината кого тој ќе го овласти.

Член 507

Старешината на воената установа од член 504 на овој закон го назначува сојузниот секретар односно друг старешина надлежен според прописите за назначување на воените односно граѓанските лица.

Старешината на воената установа за својата работа му одговара на сојузниот секретар, односно на старешината кого тој ќе го овласти. За извршување на општите акти на воената установа, на одлуките и заклучоците на советот и на другите органи на управувањето на воената установа, старешината на воената установа одговара и пред работниот колектив, пред советот на установата, односно пред другите органи на управување на воената установа.

Старешината на воената установа има право да го запре извршувањето на општ акт на воената установа, на одлуки и заклучоци на органот на управување, ако најде дека се незаконити или дека не се во согласност со задачата на воената установа.

Ако работниот колектив, односно органот на управување остане при општиот акт, одлуката или заклучокот од став 3 на овој член, старешината на воената установа го известува за тоа сојузниот секретар, кој постапува во смисла на член 504 ст. 1 и 2 од овој закон.

Член 508

Сојузниот секретар или друг старешина надлежен за назначување, ги определува активните воени лица за работните места во воената установа од член 503 на овој закон кои се пополнуваат со тие лица.

Член 509

За жалбите против одлуките на старешината на воената установа од член 504 на овој закон, освен

за жалбите против одлуките со кои им се изречени дисциплински мерки на воените лица, односно казна затвор според член 162 од овој закон, решава советот на установата.

ДЕЛ ТРЕТ

Глава XVIII

Преодни и завршни одредби

Член 510

Воените службеници што до денот на влегувањето во сила на овој закон им припаѓаа на други служби (член 12 став 3), остануваат и натаму во тие служби и на нив се однесуваат одредбите од овој закон.

Воените службеници од став 1 на овој член кои, поради ограничениот број места определени со формацијата за пополнување со активни воени службеници, не можат да се назначат во рамките на службата на која ѝ припаѓаат, по исклучок од одредбите на член 267 став 1 од овој закон, можат да се назначат во рамките на други служби, ако за такво назначување дадат согласност.

Член 511

Активните воени службеници со низа стручна подготовка, кои на денот на влегувањето во сила на Законот за Југословенската народна армија се затекнале во класите XII до VIII, ги задржуваат тие класи и напредуваат под условите пропишани во чл. 512, 517 и 518 на овој закон.

Во поглед на старешинството, на чиновите водник, водник I класа и постар водник им одговараат XII, XI и X класа на воените службеници.

Одредбите на член 28 и на член 79 став 3 од овој закон се однесуваат и на активните воени службеници од XII, XI и X класа.

Член 512

Активниот воен службеник со низа стручна подготовка кој се затекнал во служба на денот на влегувањето во сила на Законот за Југословенската народна армија, може да напредува до VIII класа.

Активниот воен службеник со низа стручна подготовка кој ги исполнува општите услови за унапредување, се унапредува во повисока класа ако помине:

- 1) во XII и XI класа — по четири години,
- 2) во X и IX класа — по пет години.

За унапредување во IX класа, активниот воен службеник со низа стручна подготовка е должен да положи испит.

По исклучок, активниот воен службеник со низа стручна подготовка кој во VIII класа поминал најмалку шест години, може да напредува до VI класа, ако има последна редовна службена оценка „се истакнува“ и ако го положи испитот за активен воен службеник од VII класа. Тоа лице е должно да помине во VII класа три години.

Член 513

Активните воени лица што до денот на влегувањето во сила на овој закон ги исполниле условите за унапредување во повисок чин односно класа, според прописите што важеа до тој ден, ќе се унапредат во повисок чин односно класа под условите што важеа до тој ден, ако е тоа за нив поповолно.

Одредбата од став 1 на овој член се однесува и на активните воени лица што условите за унапредување во повисок чин односно класа, според прописите што важеа до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе ги исполнат до 31 декември 1985 година.

Одредбите од член 69 став 2 на овој закон ќе се применат врз активните помлади офицери што дру-

гите услови за унапредување во чин постар водник I класа ќе ги исполнат по први јануари 1987 година.

По исклучок од одредбата на член 76 став 1 од овој закон, до 31 декември 1987 година, во чинот полковник може да биде унапреден активен офицер во чин потполковник иако нема соодветно усвојување односно специјализација или научно звање доктор, магистар или специјалист во научната област што му одговара на родот односно на службата на која ѝ припаѓа, под услов да ги исполнува другите услови од тој член.

По исклучок од одредбата на член 77 став 1 од овој закон, до 31 декември 1987 година, во чинот генерал-мајор во служба може да биде унапреден активен офицер во чин полковник иако нема завршена школа за народна одбрана или школа за оператива односно друга соодветна школа или звање доктор на науките, ако има висока стручна подготовка за службата на која ѝ припаѓа и ако ги исполнува другите услови пропишани со овој закон.

Член 514

Активен офицер на служба со висока стручна подготовка што го положил испитот за чин капетан на службата според програмата за испитите за офицер на службата со висока стручна подготовка, не го полага испитот за чин мајор.

Член 515

Активен офицер кој до денот на влегувањето во сила на овој закон завршил командноштабна академија или на неа рамна школа се ослободува од полагањето испит за чин мајор.

Активен офицер кој до денот на влегувањето во сила на овој закон започнал школување во командноштабна академија или на неа рамна школа, а не полагал приемен испит, се ослободува од полагање на испитот за чин мајор, ако школувањето го заврши успешно.

Член 516

Активните офицери што стапиле во Југословенската армија до 15 мај 1945 година напредуваат под условите што се пропишани со овој закон за активните офицери кои завршиле воена академија.

Член 517

По исклучок од одредбата на член 512 став 1 од овој закон, активен воен службеник со низа стручна подготовка, кој стапил во Југословенската армија до 15 мај 1945 година, напредува до IV класа, со тоа што е должен во класите од XII до X да го помине времето предвидено во член 512 став 2 на овој закон, а во класите од IX до V — времето предвидено во член 79 став 1 точка 1 на овој закон.

Активен воен службеник со средна стручна подготовка кој стапил во Југословенската армија до 15 мај 1945 година, напредува до III класа. Тоа лице може да биде унапредено во III класа ако во IV класа помине пет години и ако се наоѓа на место за кое во формацијата е предвидена виша или висока стручна подготовка.

По исклучок од член 79 став 1 точ. 1 и 2 на овој закон, активен воен службеник кој стапил во Југословенската армија до 15 мај 1945 година е должен да помине во VI и V класа по три години ако има средна стручна подготовка, односно во VI класа три години ако има виша стручна подготовка.

Член 518

Одредбите од чл. 511 и 513 на овој закон се однесуваат и на лицата што учествувале во активна и организирана работа во Народноослободителната борба и на кои надлежниот орган тоа време им го признал во посебен стаж во двојно траење.

Член 519

Активен воен службеник кој положил стручен испит за воен службеник во рамките на стручната подготовка што ја има, не го полага испитот за класа пропишан во член 80 и во член 512 став 3 од овој закон.

Активен воен службеник од член 517 на овој закон кој, до влегувањето во сила на Законот за Југословенската народна армија, го положил стручниот испит во рамките на стручната подготовка што ја има не го полага испитот за VII односно III класа.

Член 520

Воен службеник на музичката служба што, според член 290 став 2 од Законот за Југословенската народна армија, бил должен да полага стручен испит за воен службеник од XII класа, не може да биде унапреден во повисока класа додека не го положи испитот за воен службеник од VII класа од член 80 на овој закон, а воен службеник што положил стручен испит за воен службеник од XII класа — додека не го положи дополнителниот испит.

Член 521

Резервен воен службеник со нижа стручна подготовка може да напредува до VIII класа, а се унапредува под условите од член 85 точ. 2 до 4 и од член 88 ст. 1 и 2 на овој закон, со тоа што е должен во одделни класи да го помине времето пропишано во член 512 став 2 на овој закон.

Воените службеници од став 1 на овој член ги унапредува старешината од член 97 став 2 на овој закон, односно надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина, во смисла на член 98 од овој закон.

Член 522

На активен помлад офицер кој на 12 мај 1974 година се наоѓал на школување во воена академија или во друга школа за активни офицери, времето поминато на тоа школување му се смета како време поминато во активна воена служба.

Како време поминато во активна воена служба се смета и времето што на школување во воена академија или во друга школа за активни офицери го поминале лицата кои како активни подофицири биле упатени на тоа школување до 12 мај 1974 година.

Член 523

Врз активните воени лица и питомците што на 12 мај 1974 година се затекнале во ЈНА, во поглед на траењето на обврската за останување на служба во ЈНА (член 306), се применуваат прописите што важеле во времето на нивното стапување на школување.

Одредбата на став 1 од овој член се однесува и на воените стипендијанти затекнати во тоа својство на 12 мај 1974 година.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, траењето на обврската за останување на служба во ЈНА на активните воени лица и на питомците што се школувале во воените школи за пилоти, се определува според одредбите на член 306 став 4 од овој закон.

Член 524

По исклучок од одредбата на член 312 од овој закон, на активно воено лице — учесник во Народноослободителната војна, кое во војната или најмалку пет години по војната вршело должност повисока од должноста на која се затекнало на 1 јануари 1972 година, сојузниот секретар може да му определи личен доход според положбата на повисоката положбена група од личниот доход според положбата што би му припаѓал според формациското место на кое е затекнато.

Член 525

На активно воено лице кое до денот на влегувањето во сила на овој закон ги исполнило условите за периодско покачување или за положбена плата од повисока положбена група или ако тие услови ги исполни до 31 декември 1985 година, зголемувањето на личниот доход според чинот односно класата (член 311 став 3) односно личниот доход според положбата на наредната повисока положбена група (член 312 ст. 3 до 6) ќе му се определи според прописите што важеа до денот на влегувањето во сила на овој закон, ако е тоа за него поповолно.

Член 526

Одредбата на член 352 став 2 од овој закон се однесува и на резервните воени службеници од XII, XI и X класа.

Член 527

По исклучок од одредбите на член 392 став 7 од овој закон, до 31 декември 1989 година Претседателството на СФРЈ може да одлучи активниот офицер — истакнат стручњак, кој во работата постигнува исклучителни резултати, да се задржи во службата и по истекот на времето пропишано со тие одредби, ако формациското место на кое се наоѓа не може да се пополни на соодветен начин и ако тоа се согласи со тоа, но најдолго до 65 години живот.

Член 528

По исклучок од одредбата на член 404 од овој закон, на корисникот на надомест кој правото на паричен надомест го остварил до 1 јули 1983 година, паричниот надомест му се исплатува месечно однапред.

Корисникот на надомест кој на 11 февруари 1978 година бил вработен или вршел професионална дејност односно самостојна дејност, односно самостојна дејност со личен труд со средства во сопственост на граѓани, по основа на која е пензиски осигурен, има право на паричен надомест во износот што му припаѓал до тој ден, додека му трае тоа вработување, односно додека ја врши таа дејност, а најдолго шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 529

На граѓанско лице кое е назначено на работно место што, со примената на мерилата пропишани со овој закон или со прописите донесени врз основа на овој закон, е распоредено во пониска група на работни места, личниот доход му се определува според група на работни места во која работното место на кое се наоѓа било распоредено до денот на влегувањето во сила на овој закон, ако има над 30 (маж) односно 25 (жена) години пензиски стаж, ако е тоа за него поповолно.

Член 530

На граѓанско лице кое е примено на служба во ЈНА од друг орган поради пренесување на работите од надлежноста на тој орган во надлежност на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, времето што го поминало во тој орган на работите што се пренесени во надлежност на Сојузниот секретаријат за народна одбрана му се изедначува, заради остварување на правата според овој закон, со времето поминато на служба во ЈНА.

Член 531

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за службата во вооружените сили („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/74 и 5/78).

Член 532

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

106.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ

Се прогласува Законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година.

П бр. 420

13 февруари 1985 година
БелградПретседател
на Претседателството на
СФРЈ,

Веселин Ѓурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпкиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ

ДЕЛ ПРВ ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Воени осигуреници задолжително се осигуруваат на правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 2

(1) Со пензиското осигурување на воениот осигуреник му се обезбедува право на старосна пензија по определено време поминато на работа и по пополнување одредени години живот.

(2) Со пензиското осигурување им се обезбедува право на одредени членови на семејството на семејна пензија по смртта на воениот осигуреник односно на уживателите на старосна или инвалидска пензија остварена според овој закон.

Член 3

Со инвалидското осигурување на воениот осигуреник му се обезбедуваат за случај на инвалидност и телесно оштетување правата утврдени со овој закон.

Член 4

Правата од пензиското и инвалидското осигурување воените осигуреници ги обезбедуваат врз начелата на заемност и солидарност и минатиот труд во Заедницата за социјално осигурување на воените осигуреници (во натамошниот текст: Заедницата на воените осигуреници).

Член 5

Правата од пензиското и инвалидското осигурување се стекнуваат со исполнување на условите одредени со овој закон.

Член 6

(1) Правата од пензиското осигурување се одредуваат зависно од придонесот што со својот текушт и минат труд воениот осигуреник го дал во извршувањето на работите и задачите на воената единица, односно на воената установа во која е на служба, односно во текот на вршењето на активната воена служба, од други мерила утврдени со овој закон.

(2) Правата од инвалидското осигурување што се стекнуваат врз основа на инвалидност се одредуваат според причината за инвалидноста, годините на живот на осигуреникот и придонесот што тој со својот текушт и минат труд го дал во извршувањето на работите и задачите на воената единица, односно на воената установа во која е на служба, односно во текот на вршењето на активната воена служба, а правата што се стекнуваат по основот на телесно оштетување — според причината и степенот на телесното оштетување.

(3) Работниот придонес од ст. 1 и 2 на овој член се искажува со личниот доход што воениот осигуреник го остварил со својот текушт и минат труд.

Член 7

За работа на особено тешки и по здравјето штетни работи и за вршење на други дејности одредени со закон, се обезбедува стекнување на правата од пензиското и инвалидското осигурување под посебни услови.

Член 8

(1) Пензиите се усогласуваат со движењето на номиналните лични доходи на активните воени лица.

(2) Паричниот надомест за телесно оштетување задолжително се усогласува во почетокот на годината, на начинот и под условите што се утврдени со овој закон.

Член 9

(1) Правата од пензиското и инвалидското осигурување се неотуѓиви лични материјални права и не можат да се пренесуваат врз други лица.

(2) Правата од пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници не можат да застарат, освен втасаните а неисплатени износи на пензиите и на други парични примања во случаите утврдени со закон.

Член 10

(1) Користењето на правата стекнати според овој закон може да се ограничи само во случаите, на начинот и по постапката што се утврдени со овој закон.

(2) Правата стекнати според овој закон престануваат кога ќе престанат да постојат условите за стекнување и остварување на правата во случаите и под условите што се утврдени со сојузен закон.

(3) Пензијата може да биде предмет на извршување и обезбедување до една третина, а за побарување на издржување утврдено со судска одлука или со порамнување — до половината од износот на пензијата.

(4) Паричниот надомест за телесно оштетување и додатокот за помош и нега не можат да бидат предмет на извршување и обезбедување заради заплата на побарување.

Член 11

(1) На заедницата на воените осигуреници средствата за пензиското и инвалидското осигурување и се обезбедуваат со придонеси за пензиско и инвалидско осигурување, од буџетот на федерацијата

за обврските што настануваат со остварување на правото на пензија на воените осигуреници — борци од Народноослободителната војна и на други категории борци и за дополнително финансирање на пензиското и инвалидското осигурување според овој закон, и со други приходи утврдени со овој закон.

(2) Средствата, обезбедени во смисла на став 1 од овој член, го сочинуваат Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Заедницата на воените осигуреници (во натамошниот текст: Фондот).

Член 12

Обврските на Заедницата на воените осигуреници по основот на пензиското и инвалидското осигурување се извршуваат врз товар на Фондот.

ДЕЛ ВТОР

ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

Глава I

Воени осигуреници

Член 13

Воени осигуреници во смисла на овој закон се лицата кои:

- 1) имаат својство на активни воени лица според законот со кој се уредува воената служба;
- 2) имаат право на паричен надомест поради престанување на активната воена служба според законот со кој се уредува воената служба;
- 3) имаат својство на војници по договор според законот со кој се уредува воената служба.

Член 14

Лицето на кое му престанало својството на воен осигуреник а кое во моментот на престанувањето својството на воен осигуреник ги исполнувало условите за стекнување на правата според овој закон, ги стекнува правата од пензиското и инвалидското осигурување според тоа својство, ако со овој закон не е поинаку пропишано.

Глава II

Старосна пензија

1. Услови за стекнување на пензија

Член 15

(1) Право на старосна пензија стекнува воениот осигуреник — маж со наполнети 60 години живот односно воениот осигуреник — жена со наполнети 55 години живот и најмалку 20 години пензиски стаж.

(2) Право на старосна пензија стекнува воениот осигуреник — маж со наполнети 40 години пензиски стаж односно воениот осигуреник — жена со наполнети 35 години пензиски стаж, без оглед на годините на животот.

Член 16

(1) Право на старосна пензија стекнува воениот осигуреник — маж со наполнети најмалку 35 години пензиски стаж и 55 години живот, односно воениот осигуреник — жена со наполнети најмалку 30 години пензиски стаж и 50 години живот (предвремена старосна пензија).

(2) Предвремената старосна пензија одредена според должината на пензискиот стаж се намалува за 0,5% за секоја година на предвременото заминување во пензија пред да се наполнат годините на живот пропишани во член 15 став 1 од овој закон.

(3) Пензијата од став 2 на овој член се исплатува во намален износ до наполнувањето на годините на живот пропишани во член 15 став 1 на овој закон.

Член 17

На воен осигуреник кој за времетраењето на активната воена служба вршел одредени должности на кои времето поминато на работа му се смета во стаж на осигурување со зголемено траење, старосната граница за стекнување на правото на пензија, пропишана во член 15 став 1 и во член 16 став 1 од овој закон, сразмерно се намалува според одредбите на овој закон.

2. Определување на височината на пензијата

Член 18

(1) Старосната пензија на воениот осигуреник му се определува од пензискиот основ.

(2) Пензискиот основ го сочинуваат личниот доход што припаѓа за соодветен чин, односно класа во последниот месец, во декември, пред престанувањето својството на воен осигуреник и просечниот месечен износ на посебните додатоци остварени во одредено време.

(3) Како соодветен чин се зема чинот односно класата што воениот осигуреник ја има во моментот на престанувањето на активната воена служба односно на службата во вооружените сили.

(4) Под личен доход што припаѓа за соодветен чин, односно класа се подразбира личниот доход којшто според прописите за личните доходи на активните воени лица му припаѓа на активно воено лице според чинот односно класата, според работите и задачите што ги извршува на формациското место на кое се наоѓа и според посебните услови под кои ја врши воената служба (во натамошниот текст: личен доход).

(5) Посебните додатоци се земаат во просечен месечен износ на додатоците што според прописите за личните доходи на активните воени лица воениот осигуреник ги остварил во активна воена служба во последните 5 години или, ако тоа за него е поповолно, во кои и да било последовни 10 години. При утврдувањето на просечниот месечен износ тие додатоци се пресметуваат на вредноста што, според прописите за посебните додатоци на активните воени лица, ја имале кон крајот на годината од која се зема личниот доход за утврдување на пензискиот основ.

(6) Ако се изменат видовите, условите и другите елементи на посебните додатоци одредени со прописите за личните доходи на активните воени лица, посебните додатоци се пресметуваат на начинот што, во согласност со прописите за личните доходи на активните воени лица, ќе го пропише сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 19

(1) Височината на старосната пензија се одредува во процент од пензискиот основ според должината на пензискиот стаж и изнесува: за 20 години пензиски стаж на воен осигуреник — маж 55%, а на воен осигуреник — жена 57,5% од пензискиот основ и се зголемува за по 2,5% од пензискиот основ за секоја натамошна наполнета година до наполнети 30 години пензиски стаж. За секоја наполнета година пензиски стаж над 30 години пензијата се зголемува за по 0,5% од пензискиот основ.

(2) Највисоката пензија изнесува 85% од пензискиот основ.

(3) Износот на старосната пензија не може да иде поголем од износот на личниот доход и на посебните додатоци што ги остварил воениот осигуреник во последниот месец, во декември, пред престанувањето својството на воен осигуреник.

Член 20

Воениот осигуреник кој остварувал личен доход според прописите за распоредување на доходот и на чистиот доход најмалку во периодот од кој, според прописите за пензиското осигурување на работниците, се зема личниот доход за одредување на пензискиот основ, има право да бара, наместо според чл. 18 и 19 од овој закон, да му се одреди пензијата според прописите што важат на подрачјето на заедницата за пензиско и инвалидско осигурување на работниците на кое то остварил последниот личен доход (во натамошниот текст: заедницата за осигурување на работниците).

Член 21

За одредување на височината на пензијата според овој закон се земаат предвид само годините на пензискиот стаж наполнети до престанокот на својството на воен осигуреник, ако со овој закон не е поинаку одредено.

Член 22

(1) На воен осигуреник односно на уживател на старосна или инвалидска пензија кој има особени заслуги за изградбата на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, односно особени заслуги на полето на револуционерната, политичката, научната, културната или друга општествена дејност, може, по исклучок, да му се признае старосна пензија, без оглед на тоа дали се исполнети условите за стекнување на правото на пензија според овој закон. На таквиот воен осигуреник односно уживател на старосна или инвалидска пензија може да му се одреди пензија во износ поголем од оној што би му припаѓал според одредбите на овој закон.

(2) За исклучителното признавање и одредување на старосната пензија решава Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар за народна одбрана.

(3) Критериумите за исклучителното признавање и одредување на старосната пензија од став 1 на овој член ги пропишува Сојузниот извршен совет.

Глава III

Инвалидност и телесно оштетување

1. Основи за стекнување на права

Член 23

Основи за стекнување на права од инвалидското осигурување се:

- 1) инвалидност;
- 2) телесно оштетување.

Член 24

Инвалидност според овој закон настапува кога на воен осигуреник ќе му престане службата поради утврдена трајна неспособност за активна воена служба поради болест, повреда вон работата, повреда при работата или професионална болест.

Член 25

Телесното оштетување е загуба, оштетување или онеспособеност на одделни органи или на делови на телото од најмалку 30% — ако е предизвикано со повреда при работата или со професионална болест, односно од најмалку 50% — ако е предизвикано со болест или со повреда вон работата, што ја ограничуваат подвижноста, ја отежнуваат нормалната активност на организмот и условуваат поголеми усилби во остварувањето на животните потреби, без оглед на тоа дали предизвикуваат инвалидност.

Член 26

(1) Телесните оштетувања се распоредуваат, според тежината, во осум степени, и тоа:

Степен	Телесно оштетување
1.	100%
2.	90%
3.	80%
4.	70%
5.	60%
6.	50%
7.	40%
8.	30%

(2) Во поглед на утврдувањето и распоредувањето на телесните оштетувања се применуваат одредбите на сојузниот закон со кои се уредени основните права од пензиското и инвалидското осигурување, а кои се однесуваат на листите на телесните оштетувања.

2. Услови за стекнување на права

Член 27

(1) Ако основот за стекнување на права од инвалидското осигурување настапил поради болест или повреда вон работата, тие права се стекнуваат по наполнет одреден пензиски стаж, и тоа зависно од сразмерот помеѓу стажот што воениот осигуреник го наполнил до денот на настапувањето на основот за стекнување на правата од инвалидското осигурување и стажот што тој можел да го наполни до тој ден (во натамошниот текст: можен работен век).

(2) Како можен работен век се зема:

1) периодот од денот на произведувањето во ин, односно класа до настапувањето на основот за стекнување на права — за воените осигуреници што во активна воена служба се примени непосредно по завршената воена академија или друга воена школа за активни офицери, помлади офицери и воени службеници;

2) бројот на полни години во периодот од кога воениот осигуреник наполнил 20 години живот, односно 23 години живот ако со редовно школување стекнал висока стручна подготовка односно 26 години живот ако со редовно школување стекнал висока стручна подготовка, до настапувањето на основот за стекнување на права — за воените осигуреници што не се опфатени со одредбата на точка 1 од овој став.

(3) На воените осигуреници — борци од Народноослободителна војна и на други категории борци, ако тоа за нив е поповолно, почетокот на можниот работен век, наместо според став 2 на овој член, им се смета од денот од кога непрекинато до 15 мај 1945 година им е признаено премо во посебен стаж во двојно траење.

(4) На воениот осигуреник кој по наполнети 20 години живот бил на отслужување на воениот рок му се скратува можниот работен век за онолку време колку што поминал на отслужување на воениот рок.

(5) На воениот осигуреник кому стажот на осигурување му се смета со зголемено траење му се скратува можниот работен век за онолку години за колку, според одредбите од овој закон, би му се намалила старосната граница за стекнување на право на пензија.

Член 28

(1) Воениот осигуреник кај кого основот за стекнување на права од инвалидското осигурување ќе настапи поради болест или повреда вон работата, ги стекнува тие права ако вкупниот пензиски стаж му изнесува најмалку една третина од можниот работен век.

(2) По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, воениот осигуреник кај кого основот за стекнување права од инвалидското осигурување ќе настапи до наполнети 30 години живот, а кому вкупниот пензиски стаж му изнесува помалку една третина од можниот работен век, ако на денот на настапувањето на тој основ бил во активна воена служба, ги стекнува правата од инвалидското осигурување:

1) кога основот за стекнување на правата ќе настапи до наполнети 20 години живот, ако до настапувањето на основот има најмалку шест месеци стаж на осигурување;

2) кога основот за стекнување на правата ќе настапи до наполнети 25 години живот, ако до настапувањето на основот има најмалку девет месеци стаж на осигурување;

3) кога основот за стекнување на правата ќе настапи до наполнети 30 години живот, ако до настапувањето на основот има најмалку една година стаж на осигурување.

(3) Кога една третина од можниот работен век изнесува помалку од три години, а вкупниот пензиски стаж е помал од три години, воениот осигуреник ги стекнува правата од инвалидското осигурување ако има најмалку една година стаж на осигурување и ако на денот на настапувањето на основот за стекнување на правата бил во активна воена служба.

Член 29

Воениот осигуреник кај кого основот за стекнување на правата од инвалидското осигурување настанал поради повреда при работата или професионална болест, ги стекнува тие права без оглед на должината на пензискиот стаж односно на стабот на осигурување наполнет пред настапувањето на тој основ.

Член 30

(1) Како повреда при работата во смисла на овој закон се смета секоја повреда на воениот осигуреник предизвикана со непосредно и кратко-трајно механичко, физикално или хемиско дејство и повреда предизвикана со нагли промени на положбата на телото, со ненадејно оптоварување на телото или со други ненадејни промени на физиолошката состојба на организмот, ако таквата повреда причински е сврзана со вршењето на службата на воениот осигуреник.

(2) Како повреда при работата се смета и заболување на воениот осигуреник што настапило непосредно и како исклучителна последица од некој несрекен случај или од виша сила за време на вршењето на воената должност.

(3) Како повреда при работата се смета и повреда предизвикана на начинот предвиден во став 1 на овој член, што воениот осигуреник ќе ја претрпи:

1) на редовен пат од станот до местото на службувањето или од местото на службувањето до станот;

2) на пат преземен заради стапување на служба;

3) на пат нареден заради извршување на службени задачи.

Член 31

(1) Како повреда при работата во смисла на овој закон се смета и повреда предизвикана на начинот предвиден во член 30 став 1 на овој закон, што воениот осигуреник ќе ја претрпи во врска со користење на правото на здравствена заштита што му припаѓа според прописите за здравственото осигурување на воените осигуреници, и тоа:

1) на редовен пат од станот односно местото на службувањето до местото каде што се врши лекарски преглед односно лекување, подразбрајќи

и медицинска рехабилитација, за време на престојување на тоа место или при враќање, ако е повикан или упатен на преглед односно лекување или ако без покана односно угат користи неопходна брза лекарска помош или ако од страна на надлежниот орган е одреден да придружува болен упатен на преглед или на лекување во друго место;

2) на редовен пат од станот, местото на службување или местото каде што се врши преглед или лекување до воената установа, организација на здружен труд или друга организација каде што набавува пропишани протези или други ортопедски помошни справи, за време на престојувањето во тие установи односно во тие организации или при враќање;

3) вршејќи практични работи или вежби за време на медицинска рехабилитација.

(2) Одредбите на став 1 од овој член се применуваат и кога воениот осигуреник, кој е воен инвалид, користи здравствена заштита или одделни видови на таа заштита според прописите за воените инвалиди.

Член 32

(1) Воениот осигуреник ги стекнува правата предвидени со овој закон како да претрпел повреда при работата и ако за времетраењето на својството на воен осигуреник настапи повреда предизвикана на начинот предвиден во член 30 став 1 на овој закон:

1) во вршење на определени политички и општествени функции и самоуправни и граѓански права;

2) во вршење на одредени јавни функции или граѓански должности по покана од државните органи;

3) на организирани јавни акции и јавни работи и акции преземени заради спасување животи на граѓани или отстранување на материјална штета што му се заканува на општествен имот или на имот на граѓани, на кои на осигурениците — работници претрпената повреда им се смета како повреда при работата;

4) во големи елементарни несреќи што погаѓаат цели населби или пошироко подрачја.

(2) Собранието на Заедницата на воените осигуреници со пропис ги одредува случаите од став 1 точ. 1 и 2 на овој член.

Член 33

(1) Професионални болести, во смисла на овој закон, се одредени болести предизвикани со подолго непосредно влијание на процесот и условите за работа на работи односно на работни задачи што воениот осигуреник ги вршел односно што ги врши.

(2) Во поглед на утврдувањето на професионалните болести, работите на кои тие не се појавуваат и условите под кои одделни болести се сметаат за професионални болести, се применуваат одредбите на сојузниот закон со кој се уредени основните права од пензиското и инвалидското осигурување што се однесуваат на листите на професионалните болести.

Член 34

(1) Покрај повредите при работата од член 30 на овој закон и професионалните болести од член 33 на овој закон, како повреда при работата односно професионална болест се сметаат и болестите од кои воените осигуреници заболуваат во врска со вршењето на службените воени задачи, одредени со пропис што го донесува сојузниот секретар за народна одбрана.

(2) Како повреда при работата се смета и болеста што воениот осигуреник ја добил како

учесник во Народноослободителната борба во составот на партизанските одреди на Југославија, на Народноослободителната војска на Југославија и на Југословенската народна армија, ако таа болест предизвикала неспособност за служба во Југословенската народна армија, а постоењето на болеста било пријавено до 31 декември 1951 година.

3. Инвалидска пензија

Член 35

Воениот осигуреник кај кого ќе настапи инвалидност според овој закон стекнува право на инвалидска пензија.

Член 36

(1) Како основ за одредување на инвалидската пензија се зема пензискиот основ што служи за одредување на старосната пензија според овој закон.

(2) Ако воениот осигуреник што стекнува право на инвалидска пензија, со стаж на осигурување помал од пет години, примал некои посебни додатоци според прописите за личните доходи на активните воени лица, просекот на тие додатоци што се земаат предвид за утврдување на пензискиот основ се пресметува, по исклучок од член 18 став 5 на овој закон, според времето што таквиот воен осигуреник вкупно го поминал во осигурување до денот на настапувањето на инвалидност.

Член 37

(1) Височината на инвалидската пензија се одредува зависно од причините за инвалидност.

(2) Ако инвалидност е предизвикана со повреда при работата или со професионална болест, инвалидската пензија се одредува во височина од 85% од пензискиот основ, без оглед на должината на наполнетиот пензиски стаж.

(3) Ако инвалидност е предизвикана со болест или со повреда вој работата, инвалидската пензија се одредува во процент од пензискиот основ. Процентот за одредување на височината на инвалидската пензија зависи од покриеноста на можниот работен век (член 27 ст. 2 до 5) со признаен пензиски стаж, и тоа:

1) ако признаениот пензиски стаж го покрива можниот работен век во целост, инвалидската пензија изнесува 85% од пензискиот основ;

2) ако признаениот пензиски стаж покрива половина или помалку од половината на можниот работен век, височината на инвалидската пензија се одредува според должината на пензискиот стаж во процентот со кој се одредува и старосната пензија (член 19). Ако инвалидската пензија се стекнува со пензиски стаж помал од 20 години, пензијата се одредува во процентот што е утврден за 20 години пензиски стаж;

3) ако признаениот пензиски стаж покрива повеќе од половината на можниот работен век, но не го покрива во целост, височината на инвалидската пензија се одредува така што износот на пензијата во височина од 85% од пензискиот основ за секоја година работен век што не е покриена со пензиски стаж се намалува со коефициент што му одговара на сразмерот помеѓу работниот век и признаениот пензиски стаж. Така утврдениот процент не може да биде помал од процентот што би припаѓал според должината на признаениот пензиски стаж според точка 2 на овој став.

(4) Ако инвалидската пензија се одредува од пензиски основ утврден според остварениот личен доход во смисла на член 20 од овој закон, височината на таа пензија се одредува со примена на прописите според кои се утврдува пензискиот основ.

(5) На воените осигуреници — воени инвалиди од I до VI група, што во периодот од 15 мај 1945 година до настапувањето на инвалидност според овој закон поминале најмалку 20 (маж), односно 17 години и шест месеци (жена) на работа што се смета во стаж на осигурување, им се одредува инвалидска пензија во височина од 85% од пензискиот основ.

(6) Одредбите на овој закон за највисокиот износ на старосната пензија (член 19 став 3) се применуваат и на утврдувањето на инвалидската пензија.

Член 38

(1) Воениот осигуреник што ќе стекне право на инвалидска пензија може да бара да му се утврди инвалидност според прописите за инвалидското, осигурување што важат за осигурениците — работници на подрачјето, на заедницата за пензиско и инвалидско осигурување на работниците на кое воениот осигуреник има живеалиште (во натамошниот текст: надлежната заедница).

(2) Ако врз основа на утврдената инвалидност воениот осигуреник ги исполнува условите за стекнување на право на преквалификација или доквалификација според прописите што на подрачјето на надлежната заедница се применуваат за осигурениците — работници, воениот осигуреник, наместо инвалидска пензија според овој закон, може да бара да користи право на преквалификација или доквалификација односно право на соодветно вработување, како и право на соодветен паричен надомест во врска со користењето на тие права, според тие прописи. Во тој случај, воениот осигуреник го стекнува својството на трудов инвалид.

(3) Правата од став 2 на овој член воениот осигуреник ги остварува во надлежната заедница, а трошоците ги поднесува заедницата на воените осигуреници.

(4) Трудовиот инвалид од став 2 на овој член може да бара воспоставување на правата на инвалидска пензија што според овој закон му припаѓа во моментот на престанувањето на активната воена служба, и тоа во следните случаи:

1) за време на чекање на почетокот на спроведувањето на преквалификацијата или доквалификацијата;

2) ако во текот на користењето на правото на преквалификација или доквалификација настапи промена (влошување или нов случај) на инвалидност утврдена во смисла на став 2 од овој член или ако преквалификацијата или доквалификацијата не биде успешно завршена;

3) за време на чекање на вработување;

4) ако во текот на новото вработување настапи промена (влошување или нов случај) на инвалидност утврдена во смисла на став 2 од овој член, која повлекува промена на работното место, преквалификација или доквалификација или стекнување на инвалидска пензија според прописите што важат на подрачјето на надлежната заедница, и во случај на престанување на новото вработување;

5) ако го стекне правото на старосна пензија или ја оствари таа пензија според прописите што важат на подрачјето на надлежната заедница;

(5) Врз уживателот на инвалидска пензија повторно воспоставена според став 4 на овој член се применуваат одредбите на ст. 2 и 3 од овој член.

4. Паричен надомест за телесно оштетување

Член 39

(1) Воениот осигуреник кај кого ќе настапи телесно оштетување стекнува право на паричен надомест за телесното оштетување, без оглед на

тоа дали тоа оштетување предизвикува инвалидност.

(2) Правото на паричен надомест за телесно оштетување го стекнува воениот осигуреник независно од тоа дали стекнува и користи и некое друго право според овој закон.

(3) Воениот осигуреник што ќе стекне право на паричен надомест за телесно оштетување според овој закон го задржува тоа право и кога ќе стекне својство на трудов инвалид во смисла на член 38 став 2 од овој закон.

Член 40

(1) Правото на паричен надомест за телесно оштетување по основа на телесно оштетување воениот осигуреник го стекнува само ако оштетувањето настапило во текот на осигурувањето.

(2) По исклучок од одредбата на став 1 од овој член ако пред стапување во активна воена служба постоело оштетување на едно око, уво, рака или нога, на подоцна настапи оштетување и на другиот ист орган што, во смисла на овој закон, претставува телесно оштетување, воениот осигуреник стекнува право на паричен надомест за телесно оштетување за оштетувањето на обата тие органи.

Член 41

(1) Основот за одредување на височината на паричниот надомест за телесно оштетување го сочинува најнискиот личен доход на чинот што, според прописите за личните доходи на активните воени лица, припаѓа за чинот водник во јануари во годината во која се остварува правото на паричен надомест за телесно оштетување.

(2) Височината на паричниот надомест за телесно оштетување, стекнато по основа на телесно оштетување предизвикано со повреда при работата или со професионална болест, се одредува во процент од основот, зависно од степенот на телесното оштетување, и тоа:

Ако телесното оштетување е од	Паричниот надомест за телесно оштетување изнесува од основот
1. степен	10%
2. степен	9%
3. степен	8%
4. степен	7%
5. степен	6%
6. степен	5%
7. степен	4%
8. степен	3%

(3) Височината на паричниот надомест за телесно оштетување, стекнато по основа на телесното оштетување предизвикано со болест или со повреда вон работата се одредува во височина од 50% од износот што припаѓа за ист степен на телесно оштетување предизвикано со повреда при работата или со професионална болест.

(4) Ако постојат две или повеќе телесни оштетувања од различни причини од кои едното или повеќе од нив се предизвикани со повреда при работата или со професионална болест, а другото телесно оштетување е предизвикано со болест или со повреда вон работата, вкупниот процент на телесното оштетување се утврдува според листата на телесните оштетувања, а височината на паричниот надомест се определува според тоа колку врз вкупното телесно оштетување влијаеле последиците предизвикани со повредата при работата или со професионалната болест, а колку последиците предизвикани со болест или со повреда вон работата.

Член 42

(1) Паричниот надомест за телесно оштетување се определува според степенот на телесното оштетување во време на настапувањето на тоа оштетување.

(2) На уживателот на паричен надомест за телесно оштетување кај кого ќе настапи промена на телесното оштетување врз основа на кое стекнал право на паричен надомест за телесно оштетување, таа промена се зема предвид за одредување на новиот степен на телесно оштетување и на соодветниот износ на паричниот надомест за телесното оштетување.

(3) Ако кај воениот осигуреник, кај кого настапило телесно оштетување под 30% односно 50%, дојде до влошување така што телесното оштетување да изнесува 30% или повеќе односно 50% или повеќе, воениот осигуреник стекнува право на паричен надомест за телесно оштетување ако во моментот на настапувањето на влошувањето ги исполнува условите за стекнување на право на паричен надомест за телесно оштетување според овој закон.

(4) Новиот степен на телесно оштетување од ст. 2 и 3 на овој член се одредува врз основа на новата состојба на вкупното телесно оштетување настанато по промената односно со влошувањето.

Глава IV

Додаток за помош и нега

Член 43

(1) Право на додаток за помош и нега имаат уживателите на инвалидска пензија на кои во време на настапувањето на инвалидноста за основни животни потреби им е неопходна постојана помош и нега од друго лице или кај кои таквата потреба ќе настапи по остварување на правото на инвалидска пензија.

(2) Право на додаток за помош и нега имаат и уживателите на старосна, односно на предвремена старосна пензија и воените осигуреници кои според законот со кој се уредува службата во вооружените сили имаат право на месечен паричен надомест поради престанувањето на активната воена служба по потреба на службата, на кои поради трајна здравствена неспособност за основни животни потреби им е неопходна постојана помош и нега од друго лице.

(3) Право на додаток за помош и нега имаат и децата на воени осигуреници односно на уживателите на старосна, предвремена старосна и инвалидска пензија од наполнетата шеста година живот, попречени во физичкиот или психичкиот развој, што со школување и со професионална рехабилитација не можат да се оспособат за живот и работа, а на кои за основните животни потреби им е неопходна постојана помош и нега од друго лице.

(4) Лицата од ст. 1 до 3 на овој член се распоредуваат, со оглед на тежината на нивната здравствена состојба, во две групи, и тоа:

1) во првата група — лицата кои поради трајни промени во здравствената состојба не можат, ни при субјективни усилби ни со помош на соодветни помагала, самостојно да се движат во станот ниту надвор од станот, ниту да земаат храна, да се облекуваат и слекуваат, да ја одржуваат личната хигиена, како ни да ги вршат другите основни физиолошки потреби неопходни за одржување на животот;

2) во втората група — лицата кои поради трајни промени во здравствената состојба не можат, ни со помош на соодветни помагала, самостојно да се движат вон станот заради задоволување на основните животни потреби.

(5) Собранието на Заедницата на воените осигуреници може да установи додаток за помош и нега и за уживателите на семејна пензија.

(6) Правото на додаток за помош и нега припаѓа само ако такво право не се користи според прописите со кои се уредуваат основните права на воените инвалиди.

Член 44

Височината и начинот на користење на додатокот од член 43 ст. 1, 2, и 3 на овој закон, и установувањето, условите за стекнување, височината и начинот на користење на додатокот од член 43, став 5 на овој закон ги одредува Собранието на Заедницата на воените осигуреници, земајќи ги предвид прописите со кои за осигурениците — работници се утврдени слични права.

Глава V

Семејна пензија

1. Осигурени членови на семејството

Член 45

(1) Членови на семејството, осигурени на семејна пензија во случај на смрт на воениот осигуреник, се:

- 1) брачниот другар;
- 2) децата на воениот осигуреник (родени во брак или вон брак, посвоени и пасиноци);
- 3) децата без родители (внучиња, браќа и сестри и други деца што воениот осигуреник ги издржувал, ако се без обата родители или ако имаат еден или обата родители а кои се полно и трајно неспособни за работа);
- 4) родителите на воениот осигуреник (татко и мајка, очув и маштеа и посвоител) што ги издржувал тој.

(2) Ако правото на семејна пензија е условено со издржување на членовите на семејството од страна на воениот осигуреник, потребно е:

1) сите извори на сопствени приходи на таквиот член на семејството да не се доволни за неговото издржување;

2) воениот осигуреник до својата смрт да издржувал таквиот член на семејството живејќи со него во заедничко домаќинство или да му обезбедувал средства за издржување, ако членот на семејството живеел надвор од неговото домаќинство.

(3) Собранието на Заедницата на воените осигуреници, во согласност со одредбата на став 2 од овој член, ги одредува условите под кои се смета дека воениот осигуреник издржува членови на семејството.

2. Услови за стекнување на семејна пензија

а) Општи услови

Член 46

(1) Членовите на семејството на умрен воен осигуреник стекнуваат право на семејна пензија:

1) ако воениот осигуреник наполнил најмалку пет години стаж на осигурување или најмалку 10 години пензиски стаж;

2) ако смртта на воениот осигуреник настала како последица на повреда при работата или професионална болест — без оглед на должината на пензискиот стаж;

3) ако воениот осигуреник ги исполнил условите за старосна или инвалидска пензија.

(2) Членовите на семејството на умрен уживател на право на старосна пензија (чл. 15 и 16) или на инвалидска пензија (член 35) според овој закон, односно на умрен уживател на право на преквалификација или доквалификација остварени

во смисла на член 38 став 2 од овој закон (во натамошниот текст: уживателот на правото) стекнуваат право на семејна пензија.

Член 47

(1) Правото на семејна пензија му припаѓа првенствено на брачниот другар, на децата на посниот осигуреник односно уживател на правото и на внучињата без родители што ги издржувал тој (во натамошниот текст: членови на потесното семејство).

(2) На родителите на воениот осигуреник односно уживател на правото и на децата без родители, освен внучињата, што ги издржувал тој (во натамошниот текст: членови на поширокото семејство) им припаѓа право на семејна пензија ако нема членови на потесното семејство, а ако ги има — само ако пензијата што им припаѓа на членовите на потесното семејство не го достигнува полниот износ на основот за семејна пензија.

б) Посебни услови што треба да ги исполнуваат членовите на семејството на воениот осигуреник

Брачен другар

Член 48

(1) Вдовицата стекнува право на семејна пензија ако до смртта на брачниот другар, според кој ѝ припаѓа тоа право, наполнила 45 години живот.

(2) Вдовицата која до смртта на брачниот другар наполнила 40 години живот стекнува право на семејна пензија кога ќе наполни 45 години живот.

Член 49

(1) Вдовицата која не ги наполнила пропишаните години живот, стекнува право на семејна пензија:

1) ако до смртта на брачниот другар била на полно неспособна за стопанисување или таквата неспособност настапила во рок од една година од денот на смртта на брачниот другар;

2) ако по смртта на брачниот другар останало едно или повеќе деца што имаат право на семејна пензија според тој брачен другар, а вдовицата ги врши родителските должности спрема тие деца. Вдовицата која во текот на траењето на правото по тој основ ќе стане на полно неспособна за стопанисување, го задржува правото на семејна пензија додека трае таквата неспособност.

(2) Право на семејна пензија има вдовица ако детето на воениот осигуреник односно на уживателот на правото е родено по неговата смрт. Ова право ѝ припаѓа на вдовицата од денот на смртта на воениот осигуреник односно на уживателот на правото.

(3) Вдовицата која во текот на траењето на правото на семејна пензија, стекната според став 1 на овој член, ќе наполни 45 години живот го задржува тоа право трајно, а ако на вдовицата тоа право ѝ престане пред наполнетите 45 години живот, но по наполнети 40 години живот, може повторно да го оствари кога ќе наполни 45 години живот.

Член 50

(1) Вдовицата која не наполнила 45 години живот до смртта на брачниот другар, а не стекнала право на семејна пензија по друг основ и не е во работен однос ниту со личен труд самостојно во вид на занимање врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните, има право на испратнина.

(2) Вдовицата од став 1 на овој член според овој закон има право на материјално обезбедување ако во рок од 90 дена од смртта на воениот осигуреник

гуреник му се пријавила на надлежниот орган за вработување заради вработување и ако исполнува одредени услови во поглед на имотната состојба.

(3) Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги утврдува височината на исплатнината, имотните услови за стекнување на материјално обезбедување и височината на материјалното обезбедување и условите за остварување, користење и траење на користењето на тие права.

Член 51

(1) Вдовицата која поради преместување на брачниот другар не била во можност со пработување да си осигури стекнување право на пензија и која како корисник на материјално обезбедување според овој закон ќе наполни 40 години живот, може да стекне право на семејна пензија кога ќе наполни 45 години живот, ако нема сопствени приходи доволни за издржување.

(2) Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги утврдува условите за стекнување на правото на семејна пензија од став 1 на овој член.

Член 52

(1) Вдовецот стекнува право на семејна пензија:

1) ако по смртта на брачниот другар, според кој тоа право му припаѓа, наполнил 60 години живот;

2) ако е помлад од 60 години, а бил наполно неспособен за стопанисување до смртта на брачниот другар или таквата неспособност настанала во рок од една година од денот на смртта на брачниот другар;

3) ако по смртта на брачниот другар останало едно или повеќе деца што имаат право на семејна пензија според тој брачен другар, а вдовецот ги врши родителските должности спрема тие деца. Вдовецот кој во текот на траењето на правото на семејна пензија по тој основ ќе стане наполно неспособен за стопанисување, го задржува правото на семејна пензија додека трае таквата неспособност.

(2) Вдовецот кој во текот на траењето на правото на семејна пензија, стекнато според став 1 точ. 2 и 3 на овој член ќе наполни 60 години живот, го задржува тоа право трајно.

Член 53

(1) Брачниот другар чиј брак е разведен без негова вина, стекнува право на семејна пензија под условите од чл. 48, 49 и 52 на овој закон, ако со судска одлука му е утврдено право на издржување.

(2) Ако брачниот другар од полоцнежниот брак има право на семејна пензија брачниот другар од став 1 на овој член стекнува право на семејна пензија како соуживател.

Деца

Член 54

(1) Дете родено во брак или вон брак, посвоено и пасинок и дете без родители (член 45 став 1 точка 3) стекнува право на семејна пензија и тоа право му припаѓа до наполниети 15 години и вс, а ако е на редовно школување — за сето време на тоа школување, до најдоцна до наполниети 26 години живот, односно до наполниети 27 години живот — ако било упатено за служење на воениот рок под условите од став 3 на овој член.

(2) Детето од став 1 на овој член, по исклучок од одредбите на тој став правото на семејна пензија го стекнува односно тоа му припаѓа и за време на вонредното школување на првата година на виша школа односно факултет или на друга висока школа, ако на школување не можело да се

запише како редовен студент поради ограничениот број за упис на редовни студенти, под услов на првата година студии да е запишано во годината во која го завршило училиштето за средно насочено образование или друго средно училиште и да е невработено.

(3) Детето од ст. 1 и 2 на овој член на кое школувањето на виша школа односно факултет или на друга висока школа му е прекинато поради упатување на отслужување на воениот рок според прописите со кои се уредува воената обврска, има право на семејна пензија и за време на служењето на воениот рок, со тоа што за тоа време таа пензија да му се исплатува во височина од 50% од износот што му припаѓа во согласност со овој закон.

(4) Ако покрај детето од став 3 на овој член семејна пензија остварува вдовица или вдовец, односно ако има повеќе уживатели на таа пензија или лица што уживателот на пензија упатен на служење на воениот рок ги издржува, семејната пензија се исплатува во ненамален износ.

(5) Ако школувањето од ст. 1 и 2 на овој член е прсгинато поради болест, правото на семејна пензија детето може да го стекне, односно тоа му припаѓа, и за време на боледување до наполниети 26 односно 27 години живот, а над тие години — најмногу уште за онолку време колку поради болеста изгубило од редовното школување, под услов школувањето да е продолжено пред наполниети 26 односно 27 години живот.

(6) Ако детето стане наполно и трајно неспособно за работа до возраста до кога на децата според овој закон им се обезбедува право на семејна пензија или за време на траењето на правото на семејна пензија во смисла на овој член, тоа право му се продолжува за времето додека трае таквата неспособност. Ако таквата неспособност настане по возраста до која на децата им се обезбедува право на семејна пензија, а пред смртта на воениот осигуреник односно на уживателот на правото, детето стекнува право на семејна пензија ако воениот осигуреник односно уживателот на правото го издржувал до својата смрт.

(7) Детето стекнува право на семејна пензија и ако другиот родител има својство на осигуреник.

Член 55

(1) Роковите за стекнување односно за траење на правото на семејна пензија за време на редовно школување на детето од член 54 на овој закон, можат да се продолжат ако поради преместување на воениот осигуреник детето је загуби учебната година поради промената на јазичното подрачје или поради разликите во планот и програмата на наставата во другото училиште.

(2) Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги одредува условите под кои можат да се продолжат роковите и траењето на новите рокови за стекнување на правото на семејна пензија во случаите од став 1 на овој член.

Член 56

Под условите од член 54 на овој закон, пасинок и дете без родители имаат право на семејна пензија ако исполнуваат и посебен услов, и тоа:

1) пасинокот — ако воениот осигуреник односно уживателот на правото го издржувал сам или заедно со брачниот другар во своето домаќинство;

2) внучето, братот и сестрата — ако немаа сопствени приходи доволни за издржување;

3) друго дете без родители — ако немаа сопствени приходи доволни за издржување, а воениот осигуреник односно уживателот на правото го издржувал во своето домаќинство најмалку три години пред својата смрт или за покусо време ако смртта е предизвикана со повреда при работата или вон работата.

Родители**Член 57**

(1) Родителот (член 45 став 1 точка 4) кого воениот осигуреник односно уживателот на правото го издржувал до својата смрт, има право на семејна пензија:

1) ако до смртта на воениот осигуреник односно на уживателот на правото наполнил, и тоа: мајка 45 години живот, а татко 60 години живот;

2) ако е помлад од 45 години (мајка) односно 60 години (татко), но до смртта на воениот осигуреник односно на уживателот на правото бил наполно неспособен за стопанисување.

(2) Ако родителот во текот на траењето на правото на семејна пензија наполни 45 години (мајка) односно 60 години живот (татко) ја задржува пензијата трајно.

Заедничка одредба**Член 58**

Како потполна неспособност за работа односно за стопанисување, од која зависи правото на семејна пензија, се смета: кај децата — неспособноста за самостоен живот и работа, а кај другите лица — неспособноста што оневозможува со стопанисување да се обезбедат средства за издржување за себе.

3. Одредување на височината на семејната пензија**Член 59**

(1) Семејната пензија се одредува од основот што го сочинува:

1) по смртта на воен осигуреник — инвалидската пензија што на воениот осигуреник би му припаѓала во случај на инвалидност поради болест да го стекнал правото на таква пензија;

2) по смртта на воен осигуреник што умрел поради повреда при работата или професионална болест — инвалидската пензија одредена во височина од 85% од пензискиот основ;

3) по смртта на уживател на старосна пензија — пензијата што му припаѓала на уживателот во моментот на смртта или, ако тоа за уживателот на семејната пензија е поповолно, инвалидската пензија што би му припаѓала на уживателот, ако наместо старосната пензија му е одредена инвалидска пензија во случај на инвалидност поради болест;

4) по смртта на уживател на инвалидска пензија — пензијата што му припаѓала во моментот на смртта;

5) по смртта на воен осигуреник кој стекнал својство на трудов инвалид (член 38 став 2) — инвалидската пензија што му припаѓала или што би му припаѓала кога во моментот на престанувањето на активната воена служба го остварил правото на таа пензија, ако членовите на семејството не остварат семејна пензија според прописите на заедницата за осигурување на работниците.

(2) Како најмал основ за одредување на семејна пензија се зема старосната пензија пресметана според овој закон за пензиски стаж од 20 години.

Член 60

Височината на семејната пензија се одредува од основот за семејна пензија, а според бројот на членовите на семејството што имаат право на пензија, и тоа:

1) ако пензијата им припаѓа само на членови на потесното семејство или само на членови на поширокото семејство — во следните проценти:

За еден член	За два члена	За три члена	За четири или повеќе членови
70%	80%	90%	100%

2) ако пензијата им припаѓа на членови на потесното и на членови на поширокото семејство, на членовите на потесното семејство им се одредува семејна пензија според точка 1 на овој член, а на членовите на поширокото семејство им припаѓа остатокот до полниот износ на семејната пензија.

Член 61

(1) На членовите на семејството на воен осигуреник односно на уживател на старосна или инвалидска пензија што имал особени заслуги за изградба на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија односно особени заслуги на полето на револуционерната, политичката, научната, културната или друга општествена дејност, може, по исклучок, да им се признае семејна пензија, без оглед на тоа дали се исполнети условите за стекнување на право на семејна пензија според овој закон, како и да им се определи семејна пензија во износ поголем од оној што би им припаѓал според одредбите на овој закон.

(2) За исклучителното признавање и одредување на семејна пензија решава Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар за народна одбрана.

(3) Критериумите за исклучително признавање и одредување на семејната пензија од став 1 на овој член ги пропишува Сојузниот извршен совет.

Член 62

Ако право на семејна пензија имаат разведен иот брачен другар и брачниот другар од новиот брак на воениот осигуреник односно на уживателот на правото, се одредува една семејна пензија во височина која припаѓа за еден член на семејството.

Член 63

(1) Собранието на Заедницата на воените осигуреници може да установи заштитен додаток за уживателите на семејна пензија заради обезбедување на минималните приходи доволни за издржување.

(2) Со одлуката со која се установува заштитен додаток во смисла на став 1 од овој член се утврдуваат најнискиот износ на семејната пензија, граничниот износ од кој се одредува заштитниот додаток, условите за стекнување, височината и начинот на користењето на додатокот.

Глава VI**Усогласување на пензиите и на другите примања****Член 64**

(1) Пензиите одредени според овој закон се усогласуваат во почетокот на секоја календарска година со пензиите определени во претходната година.

(2) Усогласувањето на пензиите се врши така што како нов пензиски основ за порано остварените пензии се зема личниот доход што припаѓа за соодветен чин односно класа од која се определуваат пензиите остварени во претходната година.

(3) Посебните додатоци што се земени предвид при утврдување на пензискиот основ влегуваат во новиот пензиски основ пресметани на вредноста што ја имале кон крајот на годината од која се зема личниот доход што го сочинува новиот пензиски основ, со примена на прописите донесени во емисла на член 18 став 6 од овој закон.

(4) Ако структурата на личниот доход според кој врз основа на прописите за личните доходи на активните воени лица, се утврдува новиот пензиски основ, е изменета во однос на поранешните

прописи за личните доходи на активните воени лица, изменетите износи на личниот доход се земаат за утврдување на нов пензиски основ на начин што, во согласност со тие прописи, ќе го пропише сојузниот секретар за народна одбрана.

(5) Ако со законот со кој се уредува службата во вооружените сили се укине одделен чин односно класа, износите на личниот доход што се земаат за утврдување на новиот пензиски основ ги пропишува сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 65

(1) Ако просечното пиво на личните доходи на активните воени лица од декември во годината што ѝ претходи на годината во која се врши усогласување на пензиите според овој закон го надминува за 5% или повеќе просечното ниво на личните доходи според кои одредените пензии се остварени во претходната година, сите порано остварени пензии се усогласуваат, во согласност со член 64 од овој закон, со пензиите остварени во годината во која се врши усогласувањето.

(2) Пензиите усогласени според член 64 на овој закон, задолжително во текот на годината се усогласуваат со движењето на номиналните лични доходи на активните воени лица, така што во текот на 1985 и 1986 година се зголемуваат најмалку за педесет проценти од порастот на номиналните лични доходи на активните воени лица во тие години, а од 1 јануари 1987 година според порастот на номиналните лични доходи на активните воени лица во односната година.

Член 66

(1) Одлука за усогласување на пензиите, во смисла на чл. 64 и 65 од овој закон, донесува Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

(2) Сојузниот секретар за народна одбрана го утврдува движењето на личните доходи во смисла на член 65 од овој закон и за тоа го известува Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

Член 67

Паричниот надомест за телесно оштетување се усогласува во почетокот на секоја календарска година според износот на личниот доход што во таа година служи како основ за определување на височината на паричниот надомест за телесно оштетување.

Член 68

Пензиите и другите права што, во смисла на овој закон, се одредени со примена на прописите на заедницата за осигурувањето на работниците, се усогласуваат со примена на тие прописи.

Глава VII

Користење и престанок на правата

Член 69

(1) Пензијата припаѓа од денот на исполнувањето на условите за стекнување на правото на пензија, ако барањето за остварување на пензија е поднесено во рок од шест месеци од денот на исполнувањето на тие услови.

(2) Ако барањето за остварување на пензија е поднесено по истекот на рокот од став 1 на овој член, пензијата припаѓа од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето и за шест месеци назазад.

(3) Ако некој од членовите на семејството на осигуреникот поднесе барање за остварување на право на семејна пензија по другите членови на семејството што веќе порано оствариле право на пензија, се одредува нова семејна пензија што припаѓа од првиот ден на следниот месец по поднесувањето на барањето.

Член 70

Исплатата на пензијата што припаѓа според член 69 од овој закон почнува да тече од првиот нареден ден од денот до кој на воениот осигуреник му е исплатен личен доход односно надомест на личниот доход по основа на здравственото осигурување или паричен надомест (член 13 точка 2), односно до кој на уживателот на пензија по друга основа му е исплатена пензија.

Член 71

(1) На уживател на старосна или семејна пензија што во земјата или по странство ќе стапи во работен однос или ќе почне со личен труд самостојно во вид на занимање да врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, врз основа на која е пензиски осигурен, му се запира исплатата на пензијата за време траењето на работниот однос односно вршењето на дејноста, почнувајќи од денот на стапувањето во работен однос односно од денот на почетокот на вршење на дејноста.

(2) На уживателот на инвалидска пензија што ќе стапи во работен однос или ќе почне со личен труд самостојно во вид на занимање да врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани врз основа на која е пензиски осигурен, му се исплатуваат 50% од инвалидската пензија, со тоа што вкупниот износ на делот на пензијата и на остварениот личен доход од работниот однос односно од остварениот приход по основа на вршење на дејноста не може да биде поголем од највисокиот износ на личниот доход што, според прописите за личните доходи на активните воени лица, му припаѓа на военото лице со чин полковник назначено на фармацевтско место за својот чин, во декември во годината што ѝ претходи на годината во која се остварува правото на дел од пензијата, без зголемување на личниот доход според годините поминати во чинот.

(3) По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, на уживател на инвалидска пензија што ќе се вработи во странство или кој таму врши самостојна дејност му се запира за тоа време исплатата на инвалидската пензија.

Член 72

(1) Ако семејната пензија им припаѓа само на членови на потесното или само на членови на поширокото семејство, а некој од нив живеат одвоено, вкупната семејна пензија се дели на рамни делови.

(2) Ако семејната пензија им припаѓа и на членови на потесното и на членови на поширокото семејство, а некој од нив живеат одвоено, семејната пензија претходно ќе се подели на дел што им припаѓа на членовите на потесното семејство и на дел што им припаѓа на членовите на поширокото семејство, па секој дел натаму се распоредува на рамни делови.

(3) Поделбата на семејната пензија според овој член се врши и кога на некој од соживателите на семејната пензија ќе му се запре исплатата на пензијата што му припаѓа, во целост или делумно, и за време на лирувањето на правото што му припаѓа на одделен член од семејството (член 73, став 2).

Член 73

(1) Ако семејна пензија уживаат двајца или повеќе членови на семејството, па на некој од нив му престане правото на пензија или некој од нив го изгуби правото на пензија, на преостанатите членови што имаат право на семејна пензија повторно им се одредува височината на пензијата. Така одредената пензија припаѓа од денот

од кој на некој од соуживателите ќе му престане правото на пензија.

(2) Ако исплатувањето на семејна пензија биде запрено или ако правото што му припаѓа на одделен член на семејството мирува, не се врши повторно одредување на семејната пензија.

(3) Ако на вдовица, поради вработување или користење на лична пензија, и се запре исплатувањето на семејната пензија што и припаѓа, на другите членови на потесното семејство им се исплатува за тоа време семејна пензија во височина која се одредува како да нема вдовицата право на семејна пензија.

Член 74

(1) Право на паричен надомест за телесно оштетување му припаѓа на воениот осигуреник од денот на настапувањето на телесното оштетување, ако барањето за остварување на паричен надомест за телесно оштетување е поднесено во рок од шест месеци од денот на настапувањето на телесното оштетување.

(2) Ако барањето за остварување на паричен надомест за телесно оштетување е поднесено по истокот на рокот од став 1 на овој член, паричен надомест за телесно оштетување припаѓа од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето и за шест месеци напред.

(3) Ако во степенот на телесното оштетување настапат промени поради кои, според овој закон, утврденото право на паричен надомест за телесно оштетување се менува, право на нов износ на паричен надомест за телесно оштетување припаѓа од првиот ден на наредниот месец по денот на настанатата промена, со примена на одредбите од ст. 1 и 2 на овој член.

(4) Одредбите на ст. 1 до 3 од овој член во поглед на роковите се применуваат и при остварувањето на правото на додаток за помош и нега.

Член 75

(1) Воениот осигуреник што во време на настапување на инвалидност ги исполнува условите и за инвалидска и за старосна пензија според овој закон може, по сопствен избор да оствари право на инвалидска пензија или право на старосна пензија.

(2) Ако воениот осигуреник, член на семејството на воен осигуреник или уживателот на пензија стекне право на две или повеќе пензии според овој закон или според овој закон и по основа на пензиското и инвалидското осигурување кај друга заедница за осигурување, може да ужива само една од тие пензии, по сопствен избор.

(3) Ако воениот осигуреник за ист случај на телесно оштетување стекне право на паричен надомест за телесно оштетување според овој закон и право на инвалиднина според прописите со кои се уредуваат основните права на воените инвалиди, може да ужива само едно од тие права, по сопствен избор.

Член 76

(1) Правото на пензија, правото на паричен надомест за телесно оштетување и правото на додаток за помош и нега престануваат со смртта на уживателот на правата.

(2) Правото на семејна пензија престанува кога поради настанатата промена повеќе не постојат посебните услови од кои зависи стекнувањето и траењето на тоа право.

(3) Правото на паричен надомест за телесно оштетување престанува кога поради промените во степенот на телесното оштетување повеќе не постои основот за стекнување на паричен надомест за телесно оштетување според овој закон.

Член 77

(1) Правото на семејна пензија го губат со стапување во брак:

1) вдовицата помлада од 45 години, освен ако тоа право го стекнала или го задржала поради потполна неспособност за стопанисување;

2) детето на воен осигуреник и детето без родители, без оглед на тоа дали стапиле во брак пред или по смртта на воениот осигуреник односно на уживателот на правото, освен ако тоа право го стекнале или го задржале поради потполна и трајна неспособност за работа, или ако тие и нивните брачни другари се наоѓаат на редовно школување.

(2) На вдовица што со стапување во нов брак го изгубила правото на семејна пензија, а според брачниот другар од новиот брак не стекнала право на семејна пензија, и се воспоставува правото на поранешната семејна пензија под услов во моментот на престанувањето на новиот брак да има едно или повеќе деца од првиот брак што уживаат семејна пензија, а таа спрема тие деца ги врши родителските должности.

Член 78

Брачниот другар го губи правото на семејна пензија ако, по смртта на брачниот другар според кој тоа право му припаѓа, бракот биде поништен или разведен со правосилна судска пресуда поради вина на брачниот другар уживател на семејната пензија.

Член 79

Воениот осигуреник не може да ги стекне правата од инвалидското осигурување, а уживателот на права од инвалидското осигурување ги губи тие права, ако свесно предизвикал инвалидност или телесно оштетување со намера да користи права по основа на инвалидското осигурување.

Член 80

Правата според овој закон се губат ако повеќе не се исполнети условите во поглед на стажаж за стекнување на тие права поради намалување на пензискиот стаж од околности, поради кои одредените периоди на пензиски стаж не се сметаат според прописите што важеле на 31 декември 1972 година.

Член 81

(1) Корисникот на правата од пензиското и инвалидското осигурување не може да ги користи признатите права за време на издржување казна затвор на која е осуден со правосилна пресуда за тривични дела против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

(2) На членовите на семејството на корисникот на старосна или инвалидска пензија од став 1 на овој член им се исплатува за тоа време неговата пензија до височината на износот на семејната пензија на која членовите на семејството би имале право според овој закон ако ги исполнуваат условите за стекнување на правото на семејна пензија.

Член 82

(1) Уживателот на правата, одредени според овој закон, е должен на Службата за спроведување на пензиското и инвалидското осигурување и воените осигуреници (во натамошниот текст: Стручната служба) да ѝ ја пријави секоја промена настаната во личноста или во стварните околности што влијаат врз тие права, врз користењето или врз обемот на користењето на тие права.

(2) Пријавата мора да се поднесе во рок од осум дена од денот на настанатата промена.

Член 83

(1) Пензијата, паричниот надомест за телесно оштетување и додатокот за помош и нега се стекнуваат и втасуваат со денот на исполнувањето на условите, а се утврдуваат во месечен износ и се исплатуваат нааназад.

(2) Втасаните месечни износи на пензија, на паричен надомест за телесно оштетување и на додаток за помош и нега што не можеле да бидат исплатени поради околности што ги предизвикал уживателот на тие права, дополнително ќе се исплатат, но најмногу за три години нааназад, сметајќи од денот кога уживателот на тие права ќе поднесе барање за исплата.

Член 84

(1) Исплата во странство на пензија и на други права одредени според овој закон, на уживател што ќе се исели во странство на постојан престој, ако со меѓународен договор не е поинаку одредено или не постои реципрочитет, може да му се одобри само ако причините за таквото иселување се оправдани со оглед на семејните и материјалните прилики на уживателот.

(2) Оцена за постоењето на оправдани причини за одобрение на исплатата во смисла на став 1 од овој член и одобрение за исплата дава органот што ќе го одреди Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

Член 85

Правата што врз основа на овој закон се стекнуваат според прописите на заедницата за осигурување на работниците, се користат со примена на тие прописи.

Глава VIII

Пензиски стаж

Член 86

Пензискиот стаж, во смисла на овој закон, врз основа на кој се стекнуваат и остваруваат правата од пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници го опфаќа:

1) времето поминато во својство на воен осигуреник од 1 јануари 1973 година што се смета во стаж на осигурување според одредбите на член 87 и чл. 91 до 96 од овој закон;

2) времето што по 1 јануари 1973 година воениот осигуреник пред стекнувањето својството на воен осигуреник го поминал во работен однос, односно на друга работа по основа на која бил задолжително осигурен, што се смета во стаж на осигурување според одредбите на член 88 од овој закон;

3) времето наполнето до 31 декември 1972 година што, во смисла на член 170 од овој закон, се смета во пензиски стаж — како периоди на стаж на осигурување и периоди на посебен стаж.

1. Стаж на осигурување кој се смета со ефективно траење

Член 87

Во стаж на осигурување се смета времето што воениот осигуреник од член 13 на овој закон го поминал во осигурување според овој закон.

Член 88

Во стаж на осигурување се смета и времето за кое воениот осигуреник пред стекнувањето својство на воен осигуреник според овој закон бил осигурен во пензиското и инвалидското осигурување, и тоа: како работник во здружениот труд или како работен човек кој со личен труд самостојно во вид на занимање врши уметничка или друга културна, адвокатска, или друга професионална дејност, или кој самостојно врши дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, што е наполнет по почетокот на применувањето на овој закон — според прописите по кои тоа време се признава во стаж на осигурување.

Член 89

Во стаж на осигурување не се смета времето што во текот на траењето на осигурувањето според овој закон го поминал воениот осигуреник:

1) на неплатено отсуство подолго од 30 дена во одделна календарска година;

2) на отстранување од должноста што траело подолго од 30 дена, а за тоа време не е распореден на работа според прописите со кои се уредува службата во вооружените сили, ако службата му престанала од причините поради кои воениот осигуреник бил отстранет од должноста;

3) во притвор што траел подолго од 30 дена, освен ако кривичната постапка била правосилна одлука била запрена или ако воениот осигуреник бил ослободен од обвинението или обвинението било одбиено, но не поради неадаптежност;

4) на издржување казна затвор ако поради кривично дело е осуден на казна затвор подолго од 30 дена.

2. Стаж на осигурување кој се смета со зголемено траење

Член 90

На воен осигуреник кој врши должност на особено тешки и по здравјето штетни работи и задачи односно на работи и задачи на кои по исполнување на одредени години живот не може успешно да ја врши својата должност односно дејност, стабот на осигурување му се смета со зголемено траење. Степенот на зголемувањето на стабот на осигурувањето зависи од тежината и штетноста на работата, односно од природата на работата.

Член 91

(1) На воените осигуреници им се сметаат секои 12 месеци ефективно поминати на одредени должности како 18 месеци стаж на осигурување, и тоа:

1) во подморничката служба — на сите должности на подморниците во опрема;

2) во летачката служба — на должности на активен пилот, извидувач, радист, воздухопловен стрелец, авиомеханичар, аерофотограф или на други должности на кои вршеле летачка служба или како припадници на орган на санитетската служба на испитување и тренирање на летачите или на испитување на заштитната опрема во барокоморите односно во авионите, ако при таквото испитување и тренирање летале најмалку 90 часови годишно;

3) во падобранската служба — на должности на активен падобранец;

4) на должности на поморски диверзант;

5) на должности на нуркач;

6) на должности во рекомпресивна комора, одкосно барокомора — на лица кои работат врз испитувањето и тренирањето на лица за соодветни должности во подводната служба, ако на такво испитување и тренирање поминат најмалку 90 часови годишно.

(2) Условите под кои се смета дека воениот осигуреник ги врши должностите од став 1 на овој член се утврдуваат според прописите со кои се уредува службата во вооружените сили.

Член 92

На воените осигуреници им се сметаат секои 12 месеци ефективно поминати на одредени работи како 16 месеци стаж на осигурување, и тоа:

1) во вршење работи на член на специјален опитен екипаж за испитување на вооружувањето во фазата на освојувањето на производството и на завршни опити и испитувања, ако на опитите и испитувањата поминат просечно најмалку половина од вкупното годишно работно време;

2) во вршење работи на радиолошка, биолошка и хемиска заштита во лабораториски и полигонски услови, што ќе ги утврди сојузниот секретар за народна одбрана;

3) во вршење работи на електронско извидување и работи на криптографија;

4) во вршење работи и задачи на овластените органи за безбедност на вооружените сили и воената полиција, што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 93

На воените осигуреници им се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување секои 12 месеци ефективно поминати во вршење работи и задачи на радарски уреди на кои се изложени на радарски зрачења, и тоа на осигурениците што вршат поправка, посложени дотерувања и испитувања или работат како инструктори — наставници за поправка на радарски уреди, ако на тие работи поминат просечно најмалку три четвртини од вкупното годишно работно време.

Член 94

(1) На воените осигуреници им се сметаат секои 12 месеци ефективно поминати на должности во трупата како 15 месеци стаж на осигурување.

(2) Како должности во трупата, во смисла на став 1 од овој член, се подразбираат должностите во воените единици заклучно со дивизија и соодветна единица и должностите во воените единици вон од дивизијата и во воените установи во кои службата на воените осигуреници се врши под трупни услови, што ќе ги утврди Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 95

На воените осигуреници кои како уживатели на паричен надомест за телесно оштетување од I до 4 степен или како воени инвалиди од I до VI група поминале во активна воена служба работејќи со полно работно време, секои 12 месеци таква работа им се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување.

Член 96

(1) На воениот осигуреник кој во воена единица или во воена установа врши работи и задачи на кои на осигурениците — работници во организациите на здружен труд или во други организации односно во државните органи стажот на осигурување им се смета со зголемено траење, а кое не е опфатено во чл. 91 до 93 на овој закон, времето поминато на таква работа му се смета во стаж на осигурување со зголемено траење, на начин и во обем како што тоа време им се смета на осигурениците — работници на подрачјето на заедницата за осигурување на работниците кои вршат такви работи.

(2) Воениот осигуреник кој е упатен во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација односно заедница, кој врши работи и задачи на кои на осигуреникот — работник стажот на осигурување му се смета со зголемено траење, времето поминато на такви работи односно задачи му се смета, според овој закон, во стаж на осигурување со зголемено траење, на начин и во обем како што тоа време му се смета на осигуреникот — работник кој врши такви работи и задачи.

Член 97

На воениот осигуреник кому во пензискиот стаж му е признаен стаж на осигурување со зголемено траење (чл. 86, 88 и чл. 90 до 96), пропишаната старосна граница за стекнување на пензија според овој закон, му се намалува:

1) по една година за секои две години поминати во вршење на должности односно работи и задачи на кои ефективно поминатите 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци;

2) по една година за секои три години поминати во вршење на должности односно работи и задачи на кои ефективно поминатите 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци;

3) по една година за секои четири години поминати во вршење на должности односно работи и задачи на кои ефективно поминатите 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци;

4) по една година за секои шест години поминати во вршење на должности односно работи и задачи на кои ефективно поминатите 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци.

Глава IX

Евиденција

Член 98

(1) Заради спроведување на пензиското и инвалидското осигурување се установува матична евиденција за воените осигуреници и уживатели на пензија (во натамошниот текст: матичната евиденција).

(2) Матичната евиденција се организира така што податоците што во неа се регистрирани да можат да се користат и за други потреби на социјалното осигурување.

Член 99

Матичната евиденција ја организира, установува и води Стручната служба.

Член 100

(1) Во матичната евиденција се регистрираат податоците: за прием во активна воена служба (пријавата за осигурување); за пензискиот стаж, за личниот доход и посебните додатоци, кои служат за утврдување на пензискиот основ; за износите на пензиските примања; за стапувањето на работа на уживателите на пензијата; за повреда при работата и за други факти потребни за остапување на правата од пензиското и инвалидското осигурување и за спроведувањето на тоа осигурување.

(2) Податоците за личниот доход, за посебните додатоци и за пензискиот стаж, регистрирани во матичната евиденција, се сметаат како податоци запишани во јавна исправа.

Член 101

(1) Податоците за матичната евиденција, со поднесување на пропишаните пријави, ги обезбедуваат државните органи, организациите на здружен труд и други организации и заедници, воените единици и воените установи — за воените осигуреници и уживатели на правата според овој закон, што кај нив се на служба односно на работа, воените осигуреници и уживателите на правата, Стручната служба — за уживателите на правата од пензиското и инвалидското осигурување, а воените единици и воените установи — и за корисниците на правото на паричен надомест (член 13 точка 2).

(2) Воените единици и воените установи и организации се должни на Стручната служба да ѝ го пријават стапувањето на работа на воениот осигуреник и на уживателот на пензија според овој закон и секој случај на повреда при работата на тие лица.

(3) Пријавите во врска со член 100 став 1 од овој закон и пријавите од ст. 1 и 2 на свој член се поднесуваат на начин и во рокот што ќе го пропише сојузниот секретар за народна одбрана.

(4) Воените единици и воените установи, организациите и Стручната служба се должни уредно да ги водат пропишаните евиденции за воените осигуреници и уживателите на пензија според овој закон.

Член 102

Воените единици и воените установи во кои постојат должности и работни места на кои, според овој закон, времето поминато на работа се смета во стаж на осигурување со зголемено траење, се должни за работите и за лицата кои ги вршат на тие должности односно работни места, да водат евиденција, на начин што ќе го одреди сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 103

(1) Стажот на осигурување, личните доходи и посебните додатоци што воениот осигуреник ги остварил во претходната календарска година, ги утврдува воената единица или воената установа, односно организацијата кај која воениот осигуреник е на служба односно на работа.

(2) Основот од кој се одредува надоместот на личниот доход за време на привремена спреченост за работа според прописите за здравственото осигурување и основот од кој се одредува паричниот надомест поради престанување на воената служба на воените осигуреници од член 13 точка 2 на овој закон, како и стажот на осигурување што воениот осигуреник го остварил во претходната година за време на примањето на надоместот, ги утврдува исплатувачот на надоместот.

Член 104

(1) Воените единици, воените установи и организациите се должни на воениот осигуреник да му дадат писмено известување за фактите утврдени со смисла на член 103 од овој закон.

(2) Воениот осигуреник кој не е задоволен со фактите утврдени според став 1 на овој член, има право во рок од 15 дена од денот на приемот на известувањето да донесе решение за утврдените факти. Тоа решение давателот на известувањето е должен да го донесе во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(3) Против решението од став 2 на овој член, освен против решение на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, воениот осигуреник има право, во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението, да поднесе:

1) жалба до воената единица односно до воената установа која, според прописите за надлежноста на воените единици односно на воените установи, надлежна за решавање по жалбите во управните работи, ако решението за утврдените факти го донела воена единица односно воена установа;

2) приговор до органот надлежен според статусот односно според соодветниот општ акт на организацијата, ако решението за утврдените факти го донел организацијата.

(4) Воената единица или воената установа до која е поднесена жалбата односно органот до кој е поднесен приговорот е должен, во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата односно приговорот, да донесе решение.

(5) Решението на Сојузниот секретаријат за народна одбрана, донесено според став 2 на овој член и решението од став 4 на овој член, е конечно и против него може да се води управен спор.

(6) Известувањето од став 1 и решението од ст. 2 и 4 на овој член содржат поука за правното средство што воениот осигуреник може да го користи заради заштита на своите права.

Член 105

(1) Ако Стручната служба, во рамките на ревизијата, со увид на самото место, со преглед на евиденцијата или на друг начин, најде дека податоците доставени за матичната евиденција се неточно утврдени или дека утврдувањето на тие податоци не е извршено врз основа на податоците што ги содржи пропишаната евиденција или дека е извршено врз основа на невистинити податоци внесени во тие евиденции, во рок од 90 дена од денот на приемот на податоците, ќе му ги соопшти своите забелешки на давателот на податоците заради исправка на дадените податоци односно покренување на постапка за утврдување на вистинитоста на податоците внесени во евиденцијата.

(2) Исправката, односно своето мислење за забелешките од став 1 на овој член, со соодветната документација, давателот на податоците е должен да ги достави до Стручната служба во рок од 30 дена од денот на приемот на забелешките.

(3) Ако Стручната служба, по спроведената постапка според ст. 1 и 2 на овој член, најде дека доставените податоци не се утврдени во согласност со важечките прописи во рок од 90 дена од денот на приемот на исправката односно на мислењето на давателот на податоците, поднесува барање за покренување постапка, односно тужба, и тоа:

1) до органот што е надлежен за решавање во управни работи против одлуки на давателот на податоците — барање за покренување постапка за утврдување на стажот на осигурување, личниот доход и посебните додатоци односно личниот доход според прописите за распоредување на доходот и на чистиот доход што според овој закон се земаат предвид за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување — ако е во прашање воен осигуреник кој е на служба во воена единица или во воена установа, или кој остварува паричен надомест (член 13 став 2);

2) до надлежниот суд — тужба заради утврдување на личниот доход односно на стажот на осигурување што според важечките прописи се земаат предвид за утврдување на правата од пензиското и инвалидското осигурување — ако е во прашање воен осигуреник кој е упатен во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација односно заедница.

(4) За извршената исправка се известува воениот осигуреник кој за заштита на своите интереси може да се користи со правните средства од член 104 на овој закон.

Член 106

Податоците за конечно утврдениот стаж на осигурување, за личниот доход и посебните додатоци односно за личниот доход според прописите за распоредување на доходот и на чистиот доход, се регистрираат во матичната евиденција.

Член 107

(1) Сојузниот секретар за народна одбрана, во согласност со овој закон и со прописите за матичната евиденција за осигурениците и уживателите на пензии, ги пропишува елементите што се регистрираат во матичната евиденција: организирањето, устројувањето и водењето на матичната евиденција; начинот на обезбедување, пријавување, поставување на податоци за матичната евиденција и роковите за нејзиното устројување и поднесување на пропишаните пријави.

(2) Со прописот од став 1 на овој член се одредуваат начинот и постапката за утврдување

на пензискиот стаж, личниот доход и посебните додатоци што воениот осигуреник ги остварил до денот на почетокот на применувањето на овој закон.

Глава X

Постапка за остварување на правата

1. Лица кои можат да остварат право од пензиско и инвалидско осигурување

Член 108

(1) Право на пензиско и инвалидско осигурување според овој закон може да оствари лице на кое му е признато својството на воен осигуреник.

(2) Својството на воен осигуреник го утврдува Стручната служба врз основа на пријавата за осигурување поднесена според прописите за матичната евиденција.

Член 109

Својството на воен осигуреник се запишува во матичната евиденција.

2. Решавање за правата од пензиското и инвалидското осигурување

Член 110

(1) За правата на воените осигуреници од пензиското и инвалидското осигурување и за правата на членовите на семејствата на воените осигуреници од пензиското осигурување се решава по постапката утврдена со овој закон и со статутот односно со други општи акти на Заедницата на воените осигуреници.

(2) За правата од пензиското осигурување на воениот осигуреник кој во смисла на член 38 од овој закон, стекнал својство на трудов инвалид, решава органот на надлежната заедница, по постапката утврдена со прописите на таа заедница.

(3) Кога правата според овој закон се одредуваат односно се стекнуваат и одредуваат се примената на прописите што важат за осигурениците — работници, Собранието на Заедницата на воените осигуреници, по исклучок од став 1 на овој член, може да предвиди за тие права да решава заедницата за осигурување на работниците по постапката што важи за таа заедница, а врз основа на претходно склучена меѓусебна спогодба.

(4) Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги утврдува роковите за користење на правото на избор заради повторно одредување на пензијата според платата на чинот односно според остварениот личен доход (чл. 20 и 165).

Член 111

(1) Постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување се покренува на барање од воениот осигуреник или од член на семејството на воениот осигуреник.

(2) За правата на воениот осигуреник и на член на семејството на воениот осигуреник од пензиското и инвалидското осигурување решава Стручната служба.

(3) По жалбите против решение на Стручната служба за правата од пензиското и инвалидското осигурување решава органот одреден со статутот на Заедницата на воените осигуреници.

(4) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(5) Ако Стручната служба утврди дека воениот осигуреник или член на семејството на воениот осигуреник има право на пензија или друго право од пензиското и инвалидското осигурување, но не може веднаш да се одреди точниот износ што му припаѓа или постапката не може да се оконча

поради решавање на некое претходно прашање, ќе одреди со заклучок на поднесувачот на барањето привремено да му се исплатува аконтација според податоците со кои располага, додека не се утврди точниот износ што му припаѓа.

(6) Одредбите на став 5 од овој член се применуваат и во постапката за донесување на чово решение која се води по укинувањето на решението во вршењето на ревизија.

Член 112

(1) Решението на Стручната служба за правата од пензиското и инвалидското осигурување подлежи на ревизија.

(2) Ревизијата ја врши органот што со статутот на Заедницата на воените осигуреници е одреден за решавање по жалбите против решенијата на Стручната служба.

(3) Ревизијата не го одлага извршувањето на решението.

(4) Ако против решението на Стручната служба е изјавена жалба, за ревизијата и жалбата се решава со исто решение.

(5) Ако ревизијата на решението што станало конечно поради тоа што не е изјавена жалба не биде извршена во рок од три месеци од денот на истекот на рокот за жалба, се смета дека ревизијата е извршена и дека е дадена согласност на решението.

(6) Во вршењето на ревизија, надлежниот орган може на првостепеното решение да даде согласност, може да го измени или да го поништи односно укине.

(7) Кога во вршењето на ревизија решението на Стручната служба е укинато или поништено, Стручната служба донесува ново решение. Новото решение подлежи на ревизија во која се испитува само тоа дали новото решение е во согласност со причините поради кои поранешното решение на Стручната служба е поништено или укинато.

Член 113

(1) Против решението донесено по жалба, како и против решението донесено во вршењето на ревизија, ако со него е изменето решението на Стручната служба, може да се води управен спор.

(2) Против решението со кое во вршењето на ревизија решението на Стручната служба е укинато или поништено, не може да се води управен спор. Управен спор не може да се води ни против решение донесено по жалба, ако со тоа решение во вршењето на ревизија решението на Стручната служба е укинато или поништено.

(3) Управен спор може да води уживателот на воена пензија кој смета дека со давање стан на користење на друго лице е повредена пропишаната постапка, а таа повреда можела суштествено да влијае врз актот за давање стан, или дека лицето кое добило стан на користење не ги исполнува пропишаните услови за доделување на стан, како и уживателот на воена пензија кому молбата за стан конечно му е одбиена или отфрлена.

(4) Се смета дека повредата на постапката во смисла на став 3 од овој член можела суштествено да влијае врз актот за давање стан, ако тој акт не е објавен на пропишан начин, или ако се повредени пропишаните критериуми за утврдување на редоследот или редоследот за доделување на стан.

(5) Управниот спор се покренува со тужба кај Врховниот воен суд.

Член 114

(1) Ако по донесувањето на решението против кое нема редовно правно средство во управната постапка се узнат за нови факти или се најде или стекне можност да се употребат нови докази што,

самите или во врска со веќе изведените и употребените докази, би можеле да доведат до поинакво решение да биле тие факти односно докази изнесени или употребени во поранешната постапка, по исклучок од условите што во тие случаи според сојузниот пропис со кој се уредува општата управна постапка се бараат за покренување обнова на постапката, може да се покрене обнова на постапката во работите од пензиското и инвалидското осигурување и кога во поранешната постапка е пропуштено да се изнесе некој од тие факти односно докази. Обновата на постапката во овој случај се покренува без оглед на роковите што се предвидени во сојузниот пропис со кој се уредува општата управна постапка за барање обнова на постапката односно за покренување на таа постапка. Обновата на постапката се покренува на барање од странката или по службена должност.

(2) Ако барањето за обнова на постапката е поднесено односно постапката за обнова е покрената во рок од пет години од денот на доставувањето на решението до странките, во постапката за обнова се применуваат прописите што важеле во времето на донесувањето на решението. Ако барањето е поднесено односно постапката за обнова е покрената по истекот на тој рок, во постапката за обнова се применуваат прописите што важат во времето на поднесувањето на барањето за обнова на постапката односно во времето на покренувањето на таа постапка по службена должност.

(3) Правата утврдени со решението донесено во постапката, обновена во смисла на став 1 на овој член, припаѓаат од првиот ден на наредниот месец од денот на поднесувањето на барањето за обнова на постапката односно од денот на донесувањето на решението во обновената постапка покрената по службена должност.

(4) Правосилно решение може да се измени со ново решение ако со првото решение е повреден законот на штета на странката или ако по некое правно прашање подоцна е заземен став поповолен за странката.

(5) Ново решение ќе се донесе и ако се узнае за факти што се од влијание врз правото на странката, а кои настапиле по донесувањето на решението.

(6) Правото што ѝ припаѓа на странката по решението, донесено во смисла на ст. 4 и 5 од овој член, тече од првиот ден на наредниот месец од денот кога странката поднела барање за покренување на постапката, а ако постапката е покрената по службена должност — од првиот ден на наредниот месец од денот на донесувањето на новото решение.

(7) Ако по донесувањето на конечното решение повторно се решава за правото на странката врз основа на фактите од став 5 на овој член, при донесувањето на новото решение ќе се применат прописите што важат во времето на покренувањето на постапката.

Член 115

(1) Кога за решавање за правото според овој закон е потребно да се утврди здравствена неспособност поради која настапува инвалидност кај воениот осигуреник, телесно оштетување или постоењето на потреба од постојана помош и нега од страна на друго лице, наред, оценка и мислење за утврдувањето на тие факти дава во првостепена постапка надлежната виша военолекарска комисија, а во второстепената постапка — главната военолекарска комисија.

(2) Военолекарската комисија од став 1 на овој член дава наред, оценка и мислење за постоењето на неспособност за работа односно за стопанисување на членови на семејството на воениот осигуреник и на членовите на семејството на ужива-

телот на правото од кое зависи правото на семејна пензија, како и за постоење на попреченост во физичкиот и психичкиот развој на детето на воен осигуреник односно на уживател на старосна и инвалидска пензија, за неможност на негово оспособување за живот и работа со школување и професионална рехабилитација и за потребата од постојана помош и нега на тоа дете од страна на друго лице.

(3) Сојузниот секретар за народна одбрана донесува прописи за формирањето, составот и работата на военолекарската комисија во вршењето на работите од ст. 1 и 2 на овој член.

Член 116

Во постапката за решавање за правата според овој закон ќе се применуваат сојузните прописи за општата управна постапка, ако со овој закон и со статутот или со друг општ акт на Заедницата на воените осигуреници не е поинаку одредено.

ДЕЛ ТРЕТ

ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ И ДЕТСКА ЗАШТИТА

Глава XI

Здравствено осигурување

Член 117

Уживателите на пензија и членовите на нивните семејства се осигуруваат на здравствена заштита и на другите права од здравственото осигурување според посебен сојузен закон.

Член 118

На уживателите на паричен надомест за телесно оштетување според овој закон на кои по друг основ не им се обезбедува здравствена заштита во рамките на здравственото осигурување, им се обезбедуваат, врз товар на средствата на здравственото осигурување на воените осигуреници, само оние видови здравствена заштита опфатени со прописите со кои е уредено здравственото осигурување на воените осигуреници што се потребни за телесните оштетувања врз основа на кои стекнале право на паричен надомест за телесно оштетување.

Глава XII

Додаток на деца

Член 119

Правото на додаток на деца уживателот на старосна и инвалидска пензија и децата уживатели на семејна пензија го остваруваат според сојузен закон.

ДЕЛ ЧЕТВРТ

Глава XIII

Рехабилитација на инвалидни деца

Член 120

(1) Право на професионална рехабилитација имаат децата на воените осигуреници и на уживателите на старосна или инвалидска пензија, како и децата — уживатели на семејна пензија според овој закон, ако рехабилитацијата им е потребна заради оспособување за самостоен живот и работа и ако постои веројатност дека со рехабилитацијата можат да се оспособат.

(2) Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги одредува со своја одлука случаите во кои и условите под кои се стекнува право на

професионална рехабилитација на децата од став 1 на овој член, начинот на остварување и спроведување на таа рехабилитација, како и правата што припаѓаат во врска со користењето на правото на рехабилитација.

(3) Средствата за остварување на правата според одредбите на овој член се обезбедуваат во рамките на средствата на Фондот.

Член 121

Правото на професионална рехабилитација на децата од член 120 на овој закон се обезбедува само ако таква или слична заштита не им се обезбедува на тие деца според прописите што важат на територијата на која е живеалиштето на детето на кое му е потребна таквата заштита.

ДЕЛ ПЕТИ

Глава XIV

Посебни услови за стекнување и одредување на правата од пензиското и инвалидското осигурување на борците

Член 122

Одредбите на сојузниот закон со кои се уредува стекнувањето и одредувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување на борците од Народноослободителната војна и на други категории борци и на членовите на нивните семејства и, во врска со тоа, обезбедувањето на средства за покритие на зголемените обврски на Фондот, се применуваат и врз правата што според овој закон им припаѓаат на воените осигуреници на кои им е признаено својството на борци.

Член 123

За утврдување својството на борци од Народноослободителната војна или на борци од други категории на воени осигуреници се применуваат, во поглед на условите, начинот и постапката, прописите што се применуваат врз другите осигуреници — работници.

ДЕЛ ШЕСТИ

ОРГАНИЗАЦИЈА И ФИНАНСИРАЊЕ

Глава XV

Организација

Член 124

Заедницата на воените осигуреници е самоуправна организација кај која се остваруваат правата и се обезбедуваат средства за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници.

Член 125

(1) Заедницата на воените осигуреници се формира како единствена заедница на сите воени осигуреници и уживатели на пензии според овој закон.

(2) Заедницата на воените осигуреници има својство на правно лице.

(3) Седиштето на Заедницата на воените осигуреници е во Белград.

Член 126

Воените осигуреници и уживателите на пензии учествуваат во спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување непосредно или преку делегати и делегации во гарнизонските и меѓугарнизонските собранија и во Собранието на Заедницата на воените осигуреници, како и во други форми на организирање на воените осигуреници и на уживателите на пензија.

Член 127

(1) Гарнизонски собранија се формираат во местата во кои постои гарнизон или во местата во кои има најмалку 50 воени осигуреници и уживатели на пензија.

(2) Гарнизонските собранија ги сочинуваат делегати на воените осигуреници и на уживателите на пензија кои се избираат за период од четири години.

(3) По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, со статутот на Заедницата на воените осигуреници може да се одреди одделни гарнизонски собранија да ги сочинуваат сите воени осигуреници и уживатели на пензија што живеат во местата за кои се формираат тие собранија.

Член 128

(1) Меѓугарнизонски собранија се формираат на подрачјето на повеќе гарнизонски собранија заради разгледување на прашањата од заеднички интерес за воените осигуреници и за уживателите на пензија што живеат на тоа подрачје.

(2) Меѓугарнизонските собранија ги сочинуваат делегатите делегирани од гарнизонските собранија за период од четири години.

Член 129

(1) Орган на управувањето со Заедницата на воените осигуреници е Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

(2) Собранието на Заедницата на воените осигуреници го сочинуваат делегатите делегирани од меѓугарнизонските собранија за период од четири години.

(3) Собранието на Заедницата на воените осигуреници може да формира одбори и комисии за извршување на одредени задачи.

(4) Собранието на Заедницата на воените осигуреници работи според деловникот што самото го донесува.

Член 130

Собранието на Заедницата на воените осигуреници ги врши особено следните работи:

1) ги донесува статутот и општите акти за чие донесување е овластено со сојузен закон;

2) ја утврдува програмата за работа во врска со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување и презема односно предлага мерки за унапредување на заштитата на осигурениците и уживателите на пензија;

3) дава насоки за користење на средствата на Фондот и за што поефикасно спроведување на пензиското и инвалидското осигурување;

4) ја предлага, согласно со овој закон, височината на средствата потребни за пензиско и инвалидско осигурување и за тоа ја поднесува потребната документација;

5) го донесува финансискиот план и ја усвојува завршната сметка на Фондот;

6) го разгледува и го усвојува годишниот извештај на Стручната служба за спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување;

7) одлучува за соработката со други заедници, органи и организации во работите од заеднички интерес;

8) одлучува за издвојувањето и употребата на средствата наменети за подобрување на материјалната положба на уживателите на пензија (член 143 став 2);

9) ги утврдува надоместите на патните и превозните и други трошоци на осигурениците и уживателите на правата во врска со остварувањето на правата според овој закон.

Член 131

(1) Со статутот на Заедницата на воените осигуреници поблиску се уредуваат: формирањето, правата и должностите на гарнизонските и меѓугарнизонските собранија и на Собранието на Заедницата на воените осигуреници и на нивните органи и на другите форми на организирање на воените осигуреници и уживателите на пензија: составот, изборот, отповикот и одговорноста на делегатите на гарнизонските и меѓугарнизонските собранија и на Собранието на Заедницата на воените осигуреници и на нивните органи, како и другите прашања значајни за работата на Заедницата на воените осигуреници и на нивните органи и за обезбедувањето на што непосредно учество на воените осигуреници и на уживателите на пензија во самоуправувањето.

(2) Статутот на Заедницата на воените осигуреници го донесува Собранието на Заедницата на воените осигуреници, во согласност со сојузниот секретар за народна одбрана.

Член 132

Општите акти на Собранието на Заедницата на воените осигуреници се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“.

Член 133

Работите на Заедницата на воените осигуреници во врска со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување ги врши Стручната служба, што ја организира и обезбедува Сојузниот Секретаријат за народна одбрана.

Член 134

(1) Работите на спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници Стручната служба ги врши врз основа на законот и други прописи, статутот и општите акти на Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

(2) Раководителот на Стручната служба, по својата положба, е член на извршниот орган на Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

Член 135

Стручната служба ги врши особено следните работи:

1) ракува со Фондот, согласно со одлуките и насоките на Собранието на Заедницата на воените осигуреници и одговара за наменското користење на средствата на Фондот заради обезбедување на правилно остварување на правата на воените осигуреници и на членовите на нивните семејства;

2) ги врши работите во врска со остварувањето на правата на воените осигуреници и на членовите на нивните семејства, согласно со статутот и со другите општи акти на Заедницата на воените осигуреници;

3) ги извршува односно обезбедува извршување на одлуките и заклучоците на Собранието на Заедницата на воените осигуреници и на неговите органи;

4) води книговодство и евиденција во врска со работењето на Фондот и со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници;

5) врши и други работи во врска со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници што ѝ се ставени во надлежност со законот, со статутот и со други општи акти на Заедницата на воените осигуреници.

Член 136

Средствата потребни на Стручната служба во врска со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување се обезбедуваат во рамките на средствата за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници.

Глава XVI

Финансирање

1. Извори на средствата

Член 137

(1) Средствата за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се обезбедуваат со придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, од буџетот на федерацијата за обврските што настануваат со остварување на правата на пензија на воените осигуреници — борци од Народноослободителната војна и на други категории борци и за дополнително финансирање на пензиското и инвалидското осигурување според овој закон, и со другите приходи утврдени со сојузен закон.

(2) Придонесите за пензиско и инвалидско осигурување се одредуваат така што со средствата што се остваруваат во смисла на член 11 став 1 на овој закон се обезбедуваат правата од пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници и другите права што на уживателите на пензија според овој закон им припаѓаат по основа на социјалното осигурување (здравствено осигурување и додаток на деца), посебните средства за подобрување на материјалната положба на уживателите на пензија (закрепување, обезбедување на станови и др.), се формира наменска резерва и се намираваат трошоците за спроведување на пензиското и инвалидското осигурување.

(3) Средства за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се утврдуваат со финансискиот план на Фондот што се донесува за периодот за кој се донесуваат среднорочните општествени планови на стопанскиот развој.

(4) Средствата потребни за одделна година се утврдуваат и се распоредуваат со годишниот финансиски план на Фондот.

(5) За извршувањето на финансискиот план на Фондот се составува завршна сметка со која, за секоја година, конечно се утврдуваат приходите и расходите на Фондот.

Член 138

(1) Придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се основни и додатни придонеси.

(2) Стапките на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници ги утврдува Собранието на Социјалистичка Федеративна Република Југославија. Стапките на придонесите се утврдуваат истовремено со донесувањето на буџетот на федерацијата. Ако до почетокот на календарската година новите стапки на придонесите не се утврдени, се применуваат и во наредната година стапките што важеле во претходната година.

Член 139

Придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се пресметуваат по утврдените стапки од личниот доход и од другите примања што служат за утврдување на пензискиот основ.

Член 140

(1) Основниот придонес за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се одредува како еден придонес.

(2) Средствата потребни за покривање на трошоците од осигурувањето според овој закон, за формирање на наменската резерва и за усогласување на пензиите и за другите примања со економските движења, се обезбедуваат со основните придонеси и од буџетот на федерацијата.

(3) Додатниот придонес за пензиско и инвалидско осигурување служи за покривање на зголемените обврски на тоа осигурување што настануваат поради сметањето на стажот на осигурување со зголемено траење и поради намалувањето на старосната граница за воените осигуреници на одредени должности односно работни места и за покривање на зголемените обврски што настануваат поради повреди при работата и професионални болести.

(4) За вредните осигуреници упатени во друг државен орган, во организација на здружен труд или во друга организација, односно заедница, придонесите се пресметуваат и се плаќаат на начин и во височина што се одредени со прописите што се применуваат за соодветните осигуреници — работници на работа во истата организација.

2. Фонд на Заедницата на воените осигуреници

Член 141

Фондот се формира од средствата остварени за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници.

Член 142

Во Фондот се внесуваат средствата остварени:

- 1) со основниот придонес;
- 2) со додатниот придонес;
- 3) од буџетот на федерацијата за обврските што настануваат со остварување на правата на пензија на воените осигуреници — борци од Народноослободителната војна и на други категории борци;
- 4) од буџетот на федерацијата за дополнително финансирање на пензиското и инвалидското осигурување според овој закон;
- 5) со други приходи.

Член 143

(1) Од Фондот се намируваат расходите за:

- 1) исплата на пензиите, паричните надомести за телесно оштетување и другите обврски од пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници;
- 2) придонесите за здравственото осигурување на уживателите на пензија и на уживателите на други права според овој закон, на кои здравственото осигурување според законот им се обезбедува врз товар на Фондот;
- 3) придонесите за додаток на деца за децата уживатели на староска, инвалидска и семејна пензија;
- 4) други обврски одредени со законот.

(2) Дел од вкупните средства на Фондот се издвојува на посебна сметка како наменски средства што можат да се користат за подобрување на материјалната положба на уживателите на пензија (закрепнување, обезбедување на станovi и др.). Тие средства се обезбедуваат во рамките на стапката на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници.

(3) Средства се внесуваат во резервата на Фондот и на каматата на вложените средства на резервата на Фондот.

Член 144

(1) Во рамките на Фондот се формира резерва.

(2) Резервата на Фондот се формира:

- 1) со издвојување на одреден процент од средствата остварени од придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници;
- 2) од вишокот на приходите над расходите утврден со завршната сметка на Фондот;
- 3) со внесување на средствата што како вложени се враќаат во резервата на Фондот и на каматата на вложените средства на резервата на Фондот.

(3) Собранието на Социјалистичка Федеративна Република Југославија го одредува процентот на издвојувањето за резервата на Фондот според став 2 точка 1 на овој член.

(4) Собранието на Заедницата на воените осигуреници го одредува вишокот на приходите над расходите што се внесува во резервата на Фондот.

Член 145

(1) Резервата на Фондот служи за: обезбедување дед на средствата потребни за извршување на обврските на Фондот што ќе втасуваат по периодот за кој е утврдена стапката на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници; обезбедување на придонесите за одреден временски период; покривање на вишокот на расходите над приходите на Фондот утврден со завршната сметка, односно со билансот на Фондот и за обезбедување на средствата потребни за усогласување на пензиите и другите примања според овој закон со економските движења.

(2) Средствата на резервата на Фондот можат да се користат како обртни средства, за извршување на тековните обврски на Фондот.

Член 146

Средствата на резервата на Фондот што ги надминуваат потребите за користење на резервата за обртни средства, Заедницата на воените осигуреници ги вложува на укамување кај банката што ќе ја одбере. Тие средства можат да се орочуваат најдолго за периодот на среднорочниот план на стопанскиот развој.

3. Финансиско работење на Фондот

Член 147

(1) Финансиското работење на Фондот опфаќа:

- 1) составување на финансискиот план на приходите и расходите;
- 2) остварување на приходите и извршување на расходите;
- 3) водење на книговодство и евиденција за финансиското работење и за средствата;
- 4) составување на завршната сметка и билансот.

(2) Финансиското книговодство на Фондот се води единствениот контен план што се применува за заедниците за пензиско и инвалидско осигурување.

(3) Завршната сметка на Фондот ја составува Стручна служба и им ја доставува на надлежните органи.

Член 148

Придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници ги пресметуваат и уплатуваат, како обврзници за уплата на придонесите:

- 1) воените единици и воените установи — за вредните осигуреници што се кај нив на служба или што остваруваат паричен надомест поради престапувањето на активната воена служба;
- 2) државните органи, организациите на здружен труд или други организации односно заедници — за воените осигуреници, што се кај нив упатени.

Член 149

Придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници се уплатуваат кај службата на општественото книговодство на сметката на Заедницата на воените осигуреници.

Член 150

(1) Наплатата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници ја врши службата на општественото книговодство при исплатата на средствата за лични доходи и за месечни парични надомести поради престапувањето на активната воена служба по потреба на службата.

(2) Обврската за уплата на придонесите од став 1 на овој член втасува со денот на подигањето кај службата на општественото книговодство на средствата за лични доходи или за месечни парични надомести поради престанувањето на активната воена служба по потреба на службата.

Член 151

(1) Контрола над финансиското работење на Фондот и пресметувањето и уплатувањето на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници од страна на воените единици и воените установи, врши органот надлежен за контрола на материјалното и финансиското работење во Југословенската народна армија.

(2) Контрола на пресметувањето и уплатувањето на придонесите од страна на државниот орган, организацијата на здружен труд или друга организација односно заедница за воените осигуреници што се кај нив упатени, врши Стручната служба.

Глава XVII

Односи со други заедници

Член 152

Заедницата на воените осигуреници соработува со другите заедници за пензиско и инвалидско осигурување заради поупешно и поцелосно остварување на правата на осигурениците и решавање на прашањата од заеднички интерес и со самоуправни спогодби со тие заедници ги утврдува заедничките задачи и потреби, меѓусебните односи, организационите форми на соработка, височината и начинот на обезбедувањето средства за заедничките потреби, односно работите од заеднички интерес.

Член 153

(1) Заедницата на воените осигуреници ќе ѝ го надомести на друга заедница за пензиско и инвалидско осигурување делот на пензијата одредена според вкупниот пензиски стаж што одговара на сразмерот помеѓу стажот на осигурување што осигуреникот го наполнил во осигурувањето кај Заедницата на воените осигуреници по 31 декември 1972 година и вкупно наполнетиот стаж на осигурување.

(2) Другата заедница за пензиско и инвалидско осигурување ќе ѝ го надомести на Заедницата на воените осигуреници делот од пензијата одредена според вкупниот пензиски стаж што одговара на сразмерот помеѓу стажот на осигурување што воениот осигуреник го наполнил кај таа друга заедница по 31 декември 1972 година и вкупниот стаж на осигурување.

(3) Заедницата на воените осигуреници ќе им ги надомести на другите заедници за пензиско и инвалидско осигурување на работниците расходите што тие заедници ги имале во обезбедувањето остварување на правата на преквалификација или доквалификација, односно правата на соодветно вработување, како и правата на соодветен надомест на трудовите инвалиди во смисла на член 38 ст. 1 и 2 на овој закон, за правата на воените осигуреници и на членовите на нивните семејства за кои решаваат други заедници (член 110 став 3) и за други права за кои со овој закон е предвидено воените осигуреници и членовите на нивните семејства да ги остваруваат и користат кај друга заедница за пензиско и инвалидско осигурување на работниците.

(4) Обезбедување и пресметување на надоместот според одредбите на овој член се врши на начинот пропишан со сојузниот закон со кој се уредуваат основните права од пензиското и инвалидското осигурување односно на начинот утврден со самоуправна спогодба.

ДЕЛ СЕДМИ

НАДОМЕСТ НА ШТЕТА И КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Глава XVIII

Надомест на штета

Член 154

(1) Воениот осигуреник односно членот на семејството на воен осигуреник кому врз товар на Фондот му е извршена исплата на која немал право, е должен да ги врати примените износи:

1) ако врз основа на неточни податоци, за кои знаел или морал да знае дека се неточни, или на друг противправен начин остварил од пензиското и инвалидското осигурување некое примање на кое немал право или го остварил во поголем обем отколку што му припаѓа според законот;

2) ако остварил некое примање поради тоа што не ги пријавил настанатите промени што влијаат врз губењето или обемот на некое право, а знаел или морал да знае за тие промени;

3) ако примил паричен износ поголем од оној што му е одреден со решението.

(2) Побарувањата според одредбите на став 1 од овој член застаруваат со истекот на роковите одредени со прописите за застареност на побарувањата. Овие рокови почнуваат да течат од денот кога во управната постапка станало конечно решението со кое е утврдено дека примањето што е исплатувано не припаѓа или припаѓа во помал обем (став 1 точ. 1 и 2), односно од денот кога е извршена последната исплата (став 1 точка 3).

Член 155

(1) Заедницата на воените осигуреници има право да бара надомест на штетата сторена на Фондот од лицето кое предизвикало инвалидност, телесно оштетување или смрт на воен осигуреник.

(2) За штетата што во случаите од став 1 на овој член ќе ја предизвика работник на работа или во врска со работата, односно воено лице во врска со службата, одговара организацијата односно општествено-политичката заедница, согласно со одредбите на законот со кој се уредуваат работните односи односно на законот со кој се уредува активната воена служба.

(3) Заедницата на воените осигуреници има право да бара и непосредно од работникот односно од военото лице да ја надомести штетата, ако инвалидността, телесното оштетување или смртта на воениот осигуреник е предизвикана со кривично дело.

(4) Во случаите од овој член се смета дека штетата е сторена без оглед дали инвалидността, телесното оштетување или смртта на воениот осигуреник е предизвикана од страна на организацијата, работникот, военото или кое и да било друго лице, без оглед на тоа што тие ризици се опфатени со пензиското и инвалидското осигурување.

Член 156

При утврдувањето на правото на надомест на штета сторена на Фондот, сходно се применуваат општите правила за надомест на штета, односно важечките прописи за одговорноста за недопуштени дејствија и пропусти на друг и за одговорноста за штета од предмети, и посебните правила и прописи за надоместот на штета, ако не се во спротивност со одредбите на овој закон.

Член 157

(1) Кога ќе се утврди дека за Фондот настапила штета, Стручната служба ќе го повика осигуреникот или организацијата да ја надомести штетата во одреден рок.

(2) Ако штетата не биде надоместена во одредениот рок, барањето за надомест на штетата може да се оствари со тужба кај надлежниот суд.

Член 158

(1) Со барањето за надомест на штета може да се опфати вкупниот износ на штетата или износот на дел од штетата што се однесува на определен изминат период.

(2) Кога сторената штета се состои во обврска на Фондот на трајни парични давања (пензија, паричен надомест за телесно оштетување и др.), може да се бара надомест на штетата во вкупен износ. Овој износ се пресметува според височината на признаеното давање и според просечното траење на користењето на тоа давање, без оглед на годините на живот на корисникот. Начинот на утврдувањето на просечното траење на користењето на тие давања го одредува со своја одлука Собранието на Заедницата на воените осигуреници.

(3) При утврдувањето на височината на надоместот на штетата според овој закон не се зема предвид износот на уплатениот придонес за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници, ниту должината на наполнетиот пензиски стаж на корисникот, односно на лицето по кое членовите на семејството стекнале право на пензија.

Глава XIX

Казнени одредби

Член 159

(1) Со парична казна од 10.000 до 100.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата на здружен труд, друга организација или друго правно лице:

1) ако за воениот осигуреник не поднесе пријава за осигурување, годишна пријава за остварениот личен доход, пријава за стажот на осигуреникот или поднесе пријава со неточни податоци за воениот осигуреник, или не поднесе пријава за стапување на работа на уживател на воена пензија, или не поднесе пријава за случај на повреда при работата или не ја води или неуредно ја води прописаната евиденција за воените осигуреници (член 100 и член 10¹ ст. 1 и 3);

2) ако одбие давање податоци на осигуреникот, на уживателот на пензија или на Стручната служба, или даде неточни податоци и известувања за утврдување на личниот доход, пензискиот стаж или на други факти важни за утврдување на пензискиот стаж или на други факти важни за утврдување на правата според овој закон (член 104, во врска со чл. 100 и 102);

3) ако го спречува увидот на самото место или прегледот на евиденциите што се однесуваат на податоците во врска со пензиското или инвалидското осигурување на воените осигуреници, односно прегледот на деловните книги во врска со контролата на финансиското работење (чл. 103 и 151);

4) ако не го уплати втасаниот придонес за пензиско и инвалидско осигурување на воените осигуреници или не го уплати во полн износ (член 150).

(2) За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во организацијата на здружениот труд, во друга организација или во друго правно лице со парична казна од 3.000 до 20.000 динари.

ДЕЛ ОСМИ

Глава XX

Преодини и завршни одредби

Член 160

Пензиите и паричните надомести за телесно оштетување одредени или усогласени според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 13/76 и 58/76 — во катамошниот текст: Законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972), односно усогласени според овој закон (член 172) се усогласуваат како пензии и парични надомести за телесно оштетување одредени според овој закон.

Член 161

За нерешените барања, жалби и тужби во врска со остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување, поднесени до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се одлучи под условите и на начинот што биле предвидени со законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972 и прописите донесени врз основа на тој закон.

Член 162

(1) За правото на воен осигуреник кому активната воена служба му престанала до 1 јануари 1973 година односно за правото на член на неговото семејство, кои барања за остварување на правото од пензиското и инвалидското осигурување ќе поднесат по влегувањето во сила на овој закон, ќе се реши под условите и на начинот што беа предвидени со одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/67, 17/68, 32/68, 55/68, 11/69, 56/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71 и 60/71), односно на Основниот закон за инвалидското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65, 14/66, 1/67, 23/67 и 56/69).

(2) За решавање за правата од став 1 на овој член, ќе се применат, во поглед на надлежноста и постапката, прописите што важат за осигурениците работници, на подрачјето на заедницата за пензиско и инвалидско осигурување на работниците на кое на воениот осигуреник — подносител на барањето му престанала активната воена служба.

(3) Правата утврдени според ст. 1 и 2 на овој член ќе се усогласат на начинот и по постапката што беа предвидени со законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972.

Член 163

Воениот осигуреник односно членот на неговото семејство што до денот на влегувањето во сила на овој закон ги исполнил условите за стекнување на правата според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972, а до тој ден не поднел барање, може тоа право да го оствари под условите, на начинот и по постапката што беа предвидени со тој закон, ако барањето го поднесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 164

На уживателот на пензија кому на денот на влегувањето во сила на овој закон износот на пензијата, определен според пензискиот основ во кој се засметани посебните додатоци, му е поголем од износот на личниот доход за соодветен чин, односно класа, при наредното усогласување на пен-

зиите износот на пензијата ќе се одреди во согласност со член 19 став 3 односно со член 37 став 6 на овој закон.

Член 165

Одредбите на член 38 од овој закон ќе се применуваат и на уживателите на инвалидска пензија, како и на трудовите инвалиди, што тоа право го оствариле пред денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 166

(1) Додатокот за помош и нега остварен до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се усогласи, по службена должност, со одредбите на член 43 став 4 од овој закон најдоцна до првиот ден на наредниот месец по истекот на шест месеци од неговото влегување во сила. Така усогласен, додатокот понатаму ќе се усогласува според одлуката на Собранието на Заедницата на воените осигуреници, донесена во смисла на член 44 од овој закон.

(2) Детето што правото на додаток за помош и нега го остварило до денот на влегувањето во сила на овој закон, а не наполнило шест години живот, по исклучок од одредбата на член 43 став 3, го задржува правото на тој додаток и по влегувањето во сила на овој закон, во износот што го остварило до тој ден, а откако ќе наполни шест години живот тоа право ќе го остварува според одредбите на член 43 од овој закон.

Член 167

На вдовицата на воен осигуреник односно на вдовицата на уживател на пензија, кој таа пензија ја стекнал како воен осигуреник, која до влегувањето во сила на овој закон остварила право на материјално обезбедување според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972 година се однесува одредбата на член 50 став 3 од овој закон.

Член 168

На уживател на пензија, кој на денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се затече во работен однос или со личен труд самостојно во вид на занимање врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, по основа на која е пензиски осигурен, кому пензијата му се исплатува во целост или делумно, а кој ќе продолжи со таквата работа, одредбите на член 71 ќе се применат од првиот ден на наредниот месец по истекот на шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 169

(1) Одредбата на член 83 став 1 од овој закон за исплата наназад се применува на пензиите, паричниот надомест за телесно оштетување и додатокот за помош и нега остварени по 1 јули 1983 година.

(2) По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, на уживател на пензија кој пензијата ја остварил по престанокот на својството корисник на паричен надомест поради престанувањето на активната воена служба по потреба на службата, а кому според сојузниот закон со кој е уредена службата во вооружените сили, паричниот надомест му е исплатуван однапред и по 1 јули 1983 година, пензијата ќе му се исплатува однапред.

Член 170

(1) Пензискиот стаж наполнет до 31 декември 1972 година (член 86 точка 3) се смета на начинот

што беше предвиден со прописите што важеа до тој ден.

(2) Одредбата на став 1 од овој член се применува и на роковите за докажување на стажот врз основа на изјава на сведоци.

Член 171

Во постапката за решавање на барањата за обнова на постапката за утврдување на посебниот стаж од Народноослободителната војна, поднесени по влегувањето во сила на овој закон, ќе се применуваат одредбите на сојузниот закон со кој се уредува општата управна постапка.

Член 172

Пензиите определени или усогласени според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972 кои поради недоволната покриеност на можниот работен век со признаен пензиски стаж изнесуваат помалку од 85% од пензискиот основ, ќе се усогласат со одредбите на овој закон (член 27 став 2 точка 2) ако нивниот корисник поднесе барање.

Член 173

Старосните и инвалидските пензии на воените осигуреници и семејните пензии на членовите на семејствата на воените осигуреници одредени или преведени според Основниот закон за пензиското осигурување или според Основниот закон за инвалидското осигурување, кои до влегувањето во сила на овој закон не се усогласени со пензиите според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972 ќе се усогласат на начинот и според постапката што беа предвидени со тој закон.

Член 174

Уживател на исклучителна пензија кој остварил пензија како воен осигуреник или исполнувал услови за стекнување на право на пензија како воен осигуреник според прописите важечки во моментот на престанувањето на активната воена служба, може да бара, наместо исклучителната пензија, да му се усогласи односно одреди и усогласи пензија според овој закон.

Член 175

Уживателот на исклучителна семејна пензија може да бара да се примени одредбата на член 174 од овој закон ако умреното лице од кое го изведува правото на семејна пензија ги исполнувало условите за стекнување на право на семејна пензија според тогаш важечките прописи, а услови за користење на тоа право постојат и во моментот на поднесувањето на барањето.

Член 176

За усогласувањето на пензиите според овој закон се решава по постапката утврдена за решавање за правата според овој закон.

Член 177

На уживател на паричен надомест за телесно оштетување кој како воен осигуреник стекнал инвалиднина според Основниот закон за инвалидското осигурување тој надомест ако до влегувањето во сила на овој закон не е усогласен според законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници од 1972, ќе се усогласи на начинот и според постапката што беа предвидени со тој закон.

Член 178

(1) На уживател на пензија, како и на воен осигуреник (член 13) кај кого за време на активната воена служба пред 1 јануари 1973 година настало телесно оштетување предизвикано со болест или повреда вон од работата, за кое не можел да оствари право на инвалиднина според Основниот закон за инвалидското осигурување, со оглед на причината за телесното оштетување, ќе му се определи, по негово барање, паричен надомест за телесното оштетување според овој закон, ако ги исполнува условите од член 25 на овој закон.

(2) Правото на паричен надомест за телесно оштетување од став 1 на овој член припаѓа од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето и за шест месеци наназад.

Член 179

(1) Вдовица на воен осигуреник односно на уживател на пензија, кој пензијата ја стекнал како воен осигуреник, умрен пред влегувањето во сила на овој закон, стекнува право на семејна пензија под условите пропишани во член 49 став 1 точка 2 од овој закон.

(2) Вдовец на воен осигуреник односно на уживател на пензија, кој пензијата ја стекнал како воен осигуреник, умрен пред влегувањето во сила на овој закон, стекнува право на семејна пензија под условите пропишани во член 52 став 1 точка 3 од овој закон.

(3) На лицата што ги исполниле условите за стекнување на право на семејна пензија според ст. 1 и 2 од овој член, семејната пензија им припаѓа според одредбите на член 69 од овој закон.

Член 180

(1) Лицето што во моментот на престанокот на својството на воен осигуреник не ги исполнило условите за стекнување на право на пензија според овој закон, а не може да стекне право на старосна пензија по основа на осигурувањето кај друга заедница за пензиско и инвалидско осигурување, стекнува право на пензија кај Заедницата на воените осигуреници, со тоа што во поглед на условите за стекнување и начинот на одредување и користење на пензијата се применуваат прописите што важат за осигурениците-работници на подрачјето на надлежната заедница. Тие прописи се применуваат и во поглед на натамошното усвојување на вака остварените пензии.

(2) Одредбата од став 1 на овој член се применува и врз семејната пензија.

Член 181

Деца на воените осигуреници и на уживателите на воени пензии што, до влегувањето во сила на овој закон оствариле право на професионална рехабилитација како деца — инвалиди, го задржуваат тоа право и понатаму го користат според одредбите на овој закон (чл. 120 и 121).

Член 182

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да вах Законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 13/76 и 58/76).

Член 183

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

107.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ДОДАТОКОТ НА ДЕЦА И ЗА ДРУГИ ФОРМИ НА ДЕТСКА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за додатокот на деца и за други форми на детска заштита на децата на воените осигуреници, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година.

П бр. 419
13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Зеселин Ѓурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпкиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ДОДАТОК НА ДЕЦА И ЗА ДРУГИ ФОРМИ НА ДЕТСКА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ

Член 1

Во Законот за додатокот на деца и за други форми на детска заштита на децата на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 53/76) во член 2 став 2 по зборовите: „осигурениците-работници“ запирката и зборовите: „односно уживатели на пензии“ се бришат.

Член 2

Во член 3 став 2 по зборовите: „осигурениците-работници“ запирката и зборовите: „односно уживатели на пензија“ се бришат.

Член 3

Во член 7 став 2 по зборовите: „осигурениците-работници“ запирката и зборовите: „односно уживатели на пензија“ се бришат.

Член 4

Во член 10 став 2 по зборовите: „домаќинството на воениот осигуреник“ се додаваат зборовите: „надомести на вонредните трошоци настанати во врска со воената служба, парични награди и испратнина според прописите за личните доходи на активните воени лица; парични примања што претставуваат надомест за користење на годишен одмор (регрес) односно надомест за закрепнување на уживателите на пензии и на корисниците на паричен надомест“.

Член 5

Во член 11 став 1 зборовите: „платата на чинот мајор која за тој чин припаѓала“ се заменуваат со зборовите: „личниот доход што му припаѓал на активно воено лице со чин мајор“.

Став 2 се менува и гласи:

„Како личен доход, во смисла на став 1 од овој член, се смета личниот доход што му припаѓа на активното воено лице со чин мајор, без зголемување, на тој додаток според годините поминати во чинот, поставено на формациско место за кое е определена петнаесетта положбена група.“

Член 6

Во член 12 став 1 се менува и гласи:

„При утврдувањето на височината на вкупниот приход на домаќинството на воениот осигуреник, во смисла на член 11 став 3 од овој закон, височината на приходите по основа на служба односно работен однос и социјално осигурување (личен доход, посебни додатоци, месечен паричен надомест поради престанување на службата по потреба на службата, личен доход на член на домаќинството, надомест на личниот доход за време на привремена спреченост за работа, пензија и др.), како и на друго лично примање (стипендија, надомест за време на привремена невработеност, придонес за издржување — алиментација што ја прима воениот осигуреник или член на неговото домаќинство и др.), се зема во остварените износи, додека приходот од земјоделска дејност се зема во десеткратен износ на катастарскиот приход, а приходот од вршење на професионална дејност или на самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани и другите приходи — во троен износ.“

Во став 2 зборовите: „(средства на солидарност, самопридонес и друго)“ се заменуваат со зборовите: „(средства на солидарност, самопридонес, данок и др.) или како придонес за издржување (алиментација)“.

Став 3 се менува и гласи:

„Месечниот износ на приходите по основа на служба односно работен однос, социјално осигурување и друго лично примање од став 1 на овој член се утврдува според износите на кои воениот осигуреник или членот на неговото домаќинство стекнал право во претходната година“.

По став 5 се додаваат нови ст. 6 и 7, кои гласат:

„Ако членот на домаќинството на воениот осигуреник во текот на претходната година почнал да остварува некој од приходите од став 1 на овој член, а го остварува и во текуштата година тој приход се утврдува во просечен месечен износ за периодот во кој е остварен во претходната година и се собира со просечниот месечен износ на приходите што домаќинството ги остварило за сите 12 месеци претходната година.“

Ако членот на домаќинството на воениот осигуреник престанал да остварува некој од приходите од став 1 на овој член во претходната година, износот на тој приход не се засметува во вкупниот приход на домаќинството.“

Член 7

По член 12 се додава нов член 12а, кој гласи:

„Член 12а

По исклучок од одредбите на член 11 став 1 и член 12 став 3 од овој закон, ако воениот осигуреник или член на неговото домаќинство почнал во текуштата година да остварува нов приход, тој приход, во износот остварен за првиот месец, се собира со просечниот месечен износ на другите приходи на домаќинството остварени во таа година до крајот на месецот во кој почнало остварувањето на новиот приход. Ако така утврдениот просечен месечен приход по член на домаќинството не го надминува просечниот месечен износ од една четвртина на личниот доход од член 11 став 2 на овој закон, кој за тој чин припаѓал за истиот период текуштата година за кој е пресметан месечниот приход по член на домаќинството, на воениот осигуреник му припаѓа правото на додаток на деца во текуштата година.

Ако воениот осигуреник или член на неговото домаќинство во текуштата година престанал да остварува некој од приходите од член 12 став 1 на овој закон, на тој осигуреник му припаѓа првао на додаток на деца под услов просечниот месечен износ на преостанатите приходи по член на неговото домаќинство, остварени во текуштата година до крајот на месецот во кој престанало остварувањето на тој приход, да не го надминува просечниот месечен износ од една четвртина на личниот доход што во смисла на став 1 од овој член му припаѓал на активното воено лице со чин мајор.

Како месечен приход на член на домаќинството на воен осигуреник кој во текот на годината стапил во работен однос или почнал да врши професионална дејност односно самостојна дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани, се смета месечната аконтација на личниот доход односно доходот што служи како основица за утврдување на аконтацијата на придонесот односно на данокот за таа дејност.

Ако воениот осигуреник или член на неговото домаќинство почнал во текот на годината да остварува други приходи што подлежат на плаќање на придонес или данок, како негов приход се смета доходот што служи како основица за утврдување на аконтацијата на придонесот односно на данокот за тие приходи.“

Член 8

Член 13 се менува и гласи:

„Како личен доход на лицето што својството на воен осигуреник ќе го стекне со приемот во активна воена служба во текот на годината се смета просечниот месечен износ на личниот доход и посебните додатоци што по основа на чинот или класата што ја има и положбата на која се наоѓа би му припаѓале во претходната година да бил во активна воена служба.“

Член 9

Член 16 се менува и гласи:

„Воениот осигуреник може да стекне право на додаток на деца:

- 1) за дете до наполнети 15 години живот;
- 2) за дете на редовно школување во осумгодишно училиште — до крајот на учебната година во која ќе наполни 15 години живот;
- 3) за дете на редовно школување во училиште за средно насочено образование или во друго средно училиште — до крајот на пропишаното редовно школување, а најдоцна до крајот на учебната година во која ќе наполни 19 години односно 20 години живот — ако според статутот на училиштето школувањето трае пет години;
- 4) за дете на редовно школување на виша школа — до крајот на пропишаното редовно школување, а најдоцна до крајот на учебната година во која наполнива 22 години живот односно до крајот на учебната година во која наполнива 23 години живот — ако тоа школување му било прекинато поради упатување на отслужување на воениот рок;
- 5) за дете на редовно школување на факултет или на друга висока школа — до крајот на пропишаното редовно школување, а најдоцна до крајот на учебната година во која наполнива 26 години живот односно до крајот на учебната година во која наполнива 27 години живот — ако тоа школување му било прекинато поради упатување на отслужување на воениот рок;
- 6) за дете на полно неспособно за стопанисување, ако таа неспособност настапила до наполнети 15 години живот или во текот на редовното школување — за време додека таа неспособност трае, но најдоцна до наполнети 26 години живот.

Под условите од точ. 4 и 5 на став 1 од овој член, воениот осигуреник може да стекне право на додаток на деца за дете што е апсолвент на виша

школа односно на факултет или на друга висока школа додека детето ги има правата што со посебни прописи се предвидени за статусот на редовен студент.

Неспособноста за стопанисување во смисла на точка 6 став 1 од овој член ја утврдува виша военоеккарска комисија.“

Член 10

Член 17 се менува и гласи:

„Воениот осигуреник може да го стекне правото на додаток на деца и за дете кое е на вонредно школување на прва година на виша школа односно на факултет или на друга висока школа, под услов да не можело да се запише на школување како редовен студент поради ограничениот број за упис на редовни студенти, да е запишано на прва година на студии во годината во која завршило училиште за средно насочено образование или друго средно училиште и да е невработено.“

Член 11

Во член 21 став 1 зборовите: „став 3“ се бришат. Став 2 се менува и гласи:

„За дете што ќе заврши училиште за средно насочено образование или друго средно училиште пред истекот на учебната година, а не ќе го продолжи школувањето на виша школа односно на факултет или на друга висока школа, додатокот на деца се исплатува до крајот на текуштата учебна година, ако ги исполнува условите од член 16 став 1 точка 3 на овој закон и ако по завршувањето на средното училиште не се вработило.“

Член 12

Во член 23 став 1 точка 1 на крајот се додаваат запирка и зборовите: „освен за време на школски распуст, за време на боледување подолго од 30 дена и во други случаи ако за тоа време го издржува родителот или друго лице односно ако за тоа време не му е обезбедено издржување врз товар на општествената заедница.“.

Член 13

Во член 24 став 2 по зборот: „детето“ се додаваат запирка и зборовите: „од приходот на домаќинството и од тоа дали детето се школува надвор од мсетото на службувањето односно надвор од живеалиштето на воениот осигуреник“.

Член 14

Во член 31 став 1 се менува и гласи:

„За правото на додаток на деца на активните воени лица решава старешината на воената единица односно на воената установа, што според прописите за надлежноста на воените старешини во Југословенската народна армија е надлежен да решава во управната постапка.“

По став 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„За правото на додаток на деца на активните воени лица што се распоредени во територијалната одбрана односно упатени во друг државен орган, организација на здружен труд или друга организација или заедница, решава старешината на воената единица односно на воената установа што го донела актот за распоредување односно за упатување на активното воено лице.“

Досегашните ст. 2 и 3 стануваат ст. 3 и 4.

Член 15

Во член 49 став 1 по зборот: „осигуреници“ се додаваат запирка и зборовите: „освен на децата на уживателите на воени пензии,“.

Во став 2 по зборовите: „осигурениците-работници“ запирката и зборовите: „односно уживатели на пензија“ се бришат.

Член 16

Во член 50 по зборот: „осигуреници“ се додаваат запирка и зборовите: „освен на децата на уживателите на воени пензии,“.

Член 17

Во член 3 став 1, член 8 точ. 1 и 2, член 31 став 2 и во член 57 зборовите: „воената служба“, се заменуваат со зборовите: „службата во вооружените сили“; во член 19 став 2 и член 20 став 1 зборовите: „член 17“, се заменуваат со зборовите: „член 16“, а во член 27, член 30 став 3, член 34, член 35 став 1 и член 51 зборот: „платата“, се заменува со зборовите: „личниот доход“.

Член 18

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

108.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава.

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАВАЊЕ ЗАЕМ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА ОД СРЕДСТВАТА НА ПОСТОЈАНАТА БУЏЕТСКА РЕЗЕРВА НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Се прогласува Законот за давање заем на Социјалистичка Република Црна Гора од средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојвзниот собор од 13 февруари 1985 година.

П бр. 422

13 февруари 1985 година

Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Веселин Ѓурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ДАВАЊЕ ЗАЕМ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА ОД СРЕДСТВАТА НА ПОСТОЈАНАТА БУЏЕТСКА РЕЗЕРВА НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 1

Од средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата ѝ се дава на Социјалистичка Република Црна Гора бескаматен заем во износ од 400.000.000 динари за финансирање на Програмата за изградбата на југословенскиот дел на железничката пруга Титоград — Скадар во 1982, 1983 и 1984 година.

Член 2

Заемот од член 1 на овој закон Социјалистичка Република Црна Гора ќе го врати во постојаната буџетска резерва на федерацијата до 30 јуни 1985 година.

Член 3

Ако Социјалистичка Република Црна Гора не го врати износот на заемот од член 1 на овој закон во рокот утврден во член 2 од овој закон,

Службата на општественото книговодство, по налог од сојузниот секретар за финансии, во рок од пет дена од денот кога го примила налогот, износот на заемот ќе го пренесе од остварените приходи на републиката во постојаната буџетска резерва на федерацијата.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

109.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ВНАТРЕШНИТЕ РАБОТИ ОД НАДЛЕЖНОСТА НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА

Се прогласува Законот за вршење на внатрешните работи од надлежноста на сојузните органи на управата, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 14 февруари 1985 година.

П бр. 421
14 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Веселин Гурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ВРШЕЊЕ НА ВНАТРЕШНИТЕ РАБОТИ ОД НАДЛЕЖНОСТА НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат: внатрешните работи што ги вршат сојузните органи на управата; односите во вршењето на внатрешните работи од надлежноста на сојузните органи на управата; овластувањата на работниците во сојузниот секретаријат за внатрешни работи; средствата за работа на сојузниот секретаријат за внатрешни работи и работите, задачите и организацијата на Институтот за безбедност.

Член 2

Сојузните органи на управата во областа на внатрешните работи ги вршат:

1) работите на државната безбедност неопходни за остварување на со Уставот на СФРЈ утврдената одговорност на сојузните органи, преземаат дејствија со кои се обезбедува спроведување на насоките на Собранието на СФРЈ, на Претседателството на СФРЈ и на Сојузниот извршен совет за заштита на со Уставот на СФРЈ утврдениот поредок (државна безбедност) и, врз тие основи ја усогласуваат рабо-

тата на органите на управата во републиките и во автономните покраини што ги вршат работите на државната безбедност;

2) работите што се однесуваат на движењето и престојот на странци и на режимот на преминување преку државната граница, определени со сојузен закон;

3) работите што се однесуваат на контролата на патничкиот сообраќај преку државната граница, определени со сојузен закон;

4) работите на обезбедување на сојузните органи и организации, на определени личности и странски дипломатски и конзуларни претставништва;

5) работите што се однесуваат на внесувањето, растурањето и ширењето на странски печат и други средства за јавно информирање и комуницирање, определени со сојузен закон;

6) научноистражувачките работи неопходни за обезбедување на дејноста на службата за државна безбедност, определени со сојузен закон;

7) работите што се однесуваат на прометот и превозот на експлозивни, радиоактивни и други опасни материји и на превозот на запаливи течности и гасови, определени со сојузен закон;

8) работите на државјанството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, определени со сојузен закон;

9) работите што се однесуваат на собирањето, евидентирањето и обработката на податоци и известувањето за појавите во областа на внатрешните работи од интерес за целата земја и на усогласувањето на развојот, меѓусебното поврзување и функционирање на единствениот информационален систем на органите за внатрешни работи;

10) работите што се однесуваат на следењето на општата состојба и предлагањето на основни решенија во областа на матичните книги, личните карти и безбедноста на сообраќајот на јавните патишта;

11) обезбедувањето на извршувањето на меѓународните договори и меѓународните обврски во областа на внатрешните работи и работите на меѓународната помош и други форми на меѓународна соработка во областа на внатрешните работи;

12) управните, стручните и други работи неопходни за извршување на сојузните закони, на други сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори од областа на внатрешните работи и други стручни работи од таа област за потребите на Собранието на СФРЈ и на Сојузниот извршен совет.

Сојузните органи на управата вршат и други внатрешни работи утврдени со сојузен закон.

Сојузните органи на управата што ги вршат внатрешните работи се одговорни за извршувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и меѓународните договори, во областите наведени во став 1 точ. 1, 2, 4, 5 и 11 од овој член, а во тие области и непосредно ги вршат работите кога е тоа утврдено со сојузен закон.

Член 3

Внатрешните работи од надлежноста на сојузните органи на управата ги врши Сојузниот секретаријат за внатрешни работи (во натамошниот текст: Сојузниот секретаријат), освен работите што со сојузен закон се ставени во надлежноста на други сојузни органи на управата.

Член 4

Сојузниот секретаријат ги припи работите од својот делокруг самостојно, врз основа и во рамките на Уставот на СФРЈ, на сојузниот закон и на прописите донесени врз основа на сојузниот закон.

Член 5

Сојузниот секретаријат, во рамките на правата и должностите утврдени со сојузен закон, ја спроведува утврдената политика во областа на внатрешните работи и се грижи за извршувањето на сојуз-

ните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори за чие извршување е одговорен; ја следи состојбата во областа на внатрешните работи и е одговорен за состојбата во таа област во рамките на правата и должностите на федерацијата; ги известува Собранието на СФРЈ и Сојузниот извршен совет за својата работа и за состојбата во областа на внатрешните работи; решава во управни работи и врши управен надзор над спроведувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори кога е за тоа овластен со сојузен закон.

Сојузниот секретаријат соработува со сојузните органи на управата и со сојузните организации во организирањето и преземањето на мерки на општествена самозаштита.

Сојузниот секретаријат, во рамките на својот делокруг, им дава стручна помош на сојузните органи и организации во остварувањето на општествената самозаштита.

Член 6

Сојузниот секретаријат остварува соработка со соодветни странски органи и организации во работите што произлегуваат од членството во Меѓународната организација на криминалистичката полиција и од други меѓународни обврски на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во врска со спречувањето и откривањето на кривичните дела и на нивните сторители; води криминалистички евиденции за случаите со елементи на странство; распишува меѓународни и објавува централни потраги и издава соодветни гласила и регистри за потрагите; го усогласува постапувањето на органите на управата во републиките и во автономните покраини надлежни за внатрешни работи, кога тие органи непосредно ги извршуваат меѓународните договори или кога непосредно вршат определени работи што произлегуваат од меѓународната соработка во областа на внатрешните работи, како и постапувањето на тие органи во врска со спречувањето и откривањето на кривичните дела со елемент на странство и на нивните сторители и го обезбедува извршувањето на екстрадиција.

Член 7

Сојузниот секретаријат непосредно ги врши работите на обезбедување на сојузните органи и организации и на странските дипломатски и конзуларни претставништва и определени работи во врска со обезбедувањето на определени личности.

За вршење на работите од став 1 на овој член во Сојузниот секретаријат постои единица на милицијата.

Сојузниот извршен совет утврдува кои објекти и личности ги обезбедува единицата на милицијата во сојузниот секретаријат.

Член 8

Сојузниот секретаријат врши стручно-аналитички и стручно-технички работи со кои се обезбедува поупешно и поефикасно извршување на задачите на органите за внатрешни работи, врз основа на договорот на сојузниот секретаријат и на републиките и покраинските органи на управата надлежни за внатрешни работи.

Член 9

Сојузниот секретар за внатрешни работи (во натамошниот текст: сојузниот секретар) е одговорен пред Собранието на СФРЈ и пред Сојузниот извршен совет за својата работа и за работата на Сојузниот секретаријат, како и за состојбата во областа на внатрешните работи, во рамките на своите права и должности утврдени со закон.

Сојузниот секретар е должен на Собранието на СФРЈ и на Сојузниот извршен совет да им поднесува извештај за работата на Сојузниот секретаријат и за состојбата во областа на внатрешните работи.

Сојузниот секретар може на седниците на органите од став 2 на овој член да бара поднесувањето извештај за одделни прашања да се одложи на определено време или извештај за одделни прашања да се поднесе без присуство на јавноста. За причините за одлагање на поднесувањето извештај и за исклучувањето на јавноста сојузниот секретар е должен да го запознае претседателот на соодветното тело на Собранието на СФРЈ односно на Сојузниот извршен совет.

Член 10

Во работите што Сојузниот секретаријат непосредно ги врши кога е тоа неопходно од причини на безбедноста на земјата, сојузниот секретар може со свое решение да определи спрема одделни лица, организации или заедници да се преземат определени мерки со кои се отстапува од начелото на неповредливоста на тајната на писмата и на другите средства за општење.

Член 11

Работите на заштита на поредокот утврден со Уставот на СФРЈ (државна безбедност) од делокругот на Сојузниот секретаријат ги врши Службата за државна безбедност во Сојузниот секретаријат.

Службата за државна безбедност во Сојузниот секретаријат собира податоци и известувања заради откривање и спречување на дејности насочени кон поткопување или уривање на поредокот утврден со Уставот на СФРЈ и загрозување на безбедноста на земјата и, во врска со тоа, презема други потребни мерки и дејствија врз основа на Сојузниот закон и на прописите доцесни во согласност со Сојузниот закон.

Сојузниот извршен совет може да определи Сојузниот секретаријат и непосредно да врши определени работи и конкретни задачи од областа на државната безбедност за кои непосредно е одговорен.

Член 12

Во Сојузниот секретаријат можат да се назначат двајца потсекретари, и тоа:

1) потсекретар за работи што се однесуваат на внатрешното функционирање на организационите единици на Сојузниот секретаријат и на усогласувањето на нивната работа, освен на организационите единици на Службата за државна безбедност, организирањето и остварувањето соработка со другите сојузни органи на управата и сојузни организации, со републиките и покраинските органи на управата и со соодветните самоуправни организации и заедници, како и на други задачи и работи утврдени со општиот акт за систематизацијата на задачите и работите;

2) потсекретар за работи што се однесуваат на усогласувањето и обединувањето на работата на организационите единици на Службата за државна безбедност во Сојузниот секретаријат и усогласувањето на работата на службите за државна безбедност во републиките и покраинските органи на управата надлежни за внатрешни работи и остварувањето соработка со другите сојузни органи на управата во областа на државната безбедност, како и на други задачи и работи утврдени со општиот акт за систематизацијата на задачите и работите.

II. ОДНОСИ ВО ВРШЕЊЕТО НА ВНАТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Член 13

Сојузниот секретаријат, во работите од засаднички интерес, организира соработка со републиките и покраинските органи на управата надлежни за внатрешни работи, заради разгледување и усогласување на ставовите и заради усогласување на плановите и мерките на безбедност.

Во постапката за подготвување на прописи за извршување на сојузните закони, сојузниот секретар прибавува мислење од функционерот кој раководи со републичкиот односно со покраинскиот орган на управата надлежен за внатрешни работи.

Член 14

Во работите на државната безбедност, Сојузниот секретаријат и републичките и покраинските органи на управата надлежни за внатрешни работи се должни меѓусебно да соработуваат и да си даваат помош во извршувањето на задачите, спогодбено да организираат вршење на определени работи и заемно да се известуваат за прашањата од значење за безбедноста на целата земја.

Член 15

Во работите во кои Сојузниот секретаријат е непосредно одговорен за извршувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори, сојузниот секретар може на органите на управата во републиката односно во автономната покраина — надлежни за внатрешни работи да им издава упатства за работа.

Член 16

Сојузниот секретаријат врши инспекција над спроведувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори кога тие закони, други прописи и општи акти и меѓународни договори непосредно ги извршуваат органите на управата во републиките и во автономните покраини надлежни за внатрешни работи и кога сојузниот секретаријат е одговорен за нивното извршување.

Органот во кој се врши инспекција е должен да овозможи увид во сите предмети што се однесуваат на спроведувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори и да ги даде потребните податоци и известувања.

Ако работникот кој врши инспекција утврди дека органот во кој се врши инспекција не ги извршува сојузните закони и другите сојузни прописи и општи акти и меѓународните договори или во извршувањето на тие прописи утврди други неправилности, ќе ги запознае за тоа функционерот кој раководи со тој орган и сојузниот секретар и ќе ги предложи мерките што треба да се преземат.

Член 17

Републичките и покраинските органи на управата надлежни за внатрешни работи се должни да го известуваат сојузниот секретаријат за извршувањето на сојузните закони, другите сојузни прописи и општи акти и на меѓународните договори за чие извршување е одговорен сојузниот секретаријат и, во врска со тоа, да му доставуваат потребни податоци и известувања за појавите и настаните во областа на внатрешните работи.

Податоците и известувањата за појавите и настаните во областа на внатрешните работи од интерес за целата земја се собираат, евидентираат и обработуваат на единствен начин и во рамките на единствениот информационален систем на органите за внатрешни работи во согласност со сојузниот закон.

Кои податоци и известувања за појавите и настаните во областа на внатрешните работи се од интерес за целата земја определува сојузниот секретар во согласност со сојузниот закон.

Собирањето, евидентирањето и обработката на податоците за појавите и настаните во областа на внатрешните работи од интерес за целата земја се врши според методологијата што ја пропишува сојузниот секретар.

III. ОВЛАСТУВАЊА НА РАБОТНИЦИТЕ ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ

Член 18

Определени работници во Сојузниот секретаријат, во вршењето на задачите и работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат, имаат посебни права и должности определени со овој закон (во натамошниот текст: овластени службени лица).

Како овластени службени лица се сметаат работниците во Сојузниот секретаријат што работат врз оперативни задачи и работи на државната и јавната безбедност, и други работници чија дејност и одговорност се во непосредна врска со вршењето на овие работи.

Во согласност со прописите за вршењето на службата, сојузниот секретар определува кои работници од став 2 на овој член се овластени службени лица.

На овластените службени лица им се издава посебна легитимација. Образецот на легитимацијата го пропишува сојузниот секретар.

Член 19

Воените обврзници кои, во согласност со сојузниот закон со кој се уредува воената обврска, се наоѓаат на воена вежба во Сојузниот секретаријат и на кои им е доверено вршење на определени работи од надлежноста на Сојузниот секретаријат се сметаат, додека ги вршат тие работи, како овластени службени лица во смисла на член 18 од овој закон.

Член 20

Овластените службени лица се должни службените задачи и работи од надлежноста на Сојузниот секретаријат да ги вршат и кога извршувањето на тие задачи и работи е сврзано со опасност по нивниот живот.

Член 21

Кога овластените службени лица вршат задачи и работи од надлежноста на Сојузниот секретаријат, граѓаните и лицата што вршат работи во организациите на здружен труд и во другите самоуправни организации и заедници, во општествените организации и здруженијата на граѓани, во органите на општествено-политичките заедници и во други државни органи се должни да се придржуваат кон наредбите што овластеното службено лице ги издава во согласност со законот.

Член 22

Заради фаќање на извршител на кривично дело кого непосредно го гони, како и заради превезување до најблиската здравствена организација на здружен труд на жртва на кривично дело, елементарна несреќа или несреќен случај, овластено службено лице има право да се послужи со туѓо сообраќајно средство или со средство за врска ако тоа не може да го стори на друг начин. За употребата на сообраќајното средство или на средството за врска на држателот на тоа средство му се издава потврда.

Член 23

Кога овластените службени лица вршат задачи и работи од надлежноста на Сојузниот секретаријат, имаат право да ги легитимираат граѓаните.

Кога овластените службени лица вршат службени задачи и работи во граѓанска облека, се должни претходно да се легитимираат.

Член 24

Овластените службени лица во извршувањето на задачите и работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат, покрај должностите и овластувањата што се предвидени со сојузниот закон со кој се уредува кривичната постапка и со други прописи,

имаат право да го приведат лицето што го нарушува или загрозува јавниот ред и мир, ако воспоставувањето на јавниот ред и мир или отстранувањето на загрозувањето на јавниот ред и мир не можат да се постигнат на друг начин или ако е тоа неопходно од причини на безбедноста. Задржувањето на приведеното лице може да трае најдолго 24 часа. Ако задржувањето трае подолго од шест часови, Сојузниот секретаријат е должен за тоа да го извести семејството на приведеното лице, освен ако тоа се спротивставува на тоа, односно да извести друго лице што ќе го определи приведеното лице.

Овластените службени лица се должни да го користат овластувањето од став 1 на овој член и кога не се на редовна должност заради давање помош во извршувањето на задачите и работите од надлежноста на други органи за внатрешни работи.

Решение за задржување на приведеното лице од став 1 на овој член донесува сојузниот секретар или раководниот работник кого тој ќе го овласти.

Против решението од став 3 на овој член, приведеното лице може да изјави жалба до Сојузниот извршен совет.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 25

Лицето што е задржано без основа, има право на надомест на штета.

Надоместот на штетата од став 1 на овој член паѓа врз товар на Сојузниот секретаријат.

Член 26

Заради совладување на отпорот на лицето што го нарушува јавниот ред и мир или што треба да се приведе, да се задржи или да се лиши од слобода, како и заради одбивање на нападот од себе или од друго лице или од личноста односно од објектот што го обезбедува, овластеното службено лице има право да употреби физичка сила, гумена палка и други средства на принуда.

Член 27

Овластените службени лица имаат право и должност, во согласност со прописите за вршењето на службата, да држат и носат оружје.

При вршењето на службените задачи и работи овластеното службено лице смее да употреби огнено оружје само ако поинаку не може:

- 1) да го заштити животот на луѓето;
- 2) да го спречи бегството на лице затечено во вршење на кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ, убиство, грабнување или загрозување на безбедноста на летот на воздухоплов, тешка кражба, разбојничка кражба, разбојништво и силување, како и за други кривични дела што се гонат по службена должност ако постојат основи за сомневање дека ќе употреби огнено оружје, и да го спречи бегството на лице лишено од слобода поради извршување на тие кривични дела и на лице за кое е издаден налог за лишување од слобода поради извршување на тие кривични дела;

- 3) од себе да одбие непосреден напад со кој се загрозува неговиот живот;

- 4) да одбие напад врз објект или личност што ја обезбедува.

Во случаите од став 2 на овој член, овластеното службено лице ќе употреби огнено оружје само ако со употреба на физичка сила, гумена палка или други средства на принуда не може да го обезбеди извршувањето на службената работа.

Овластените службени лица што ги вршат службените задачи и работи под раководството на одговорен работник смеат да употребат огнено оружје само по негова наредба. Наредба за употреба на оружје одговорниот работник може да издаде само во случаите и под условите што се предвидени во ст. 2 и 3 на овој член.

Член 28

Ако огненото оружје, гумената палка и другите средства на принуда се употребени во границите на овластувањата, исклучена е одговорноста на овластеното службено лице што ги употребило и на одговорниот работник кој наредил употреба на огнено оружје, гумена палка или на други средства на принуда.

Член 29

Ако против овластеното службено лице се поведе и се води кривична, прекршочна или процесна постапка поради употреба на огнено оружје, гумена палка и други средства на принуда или други интервенции во вршењето на службените задачи и работи, како и поради учество во сообраќајна несреќа со службено моторно возило при вршењето на службените задачи и работи, Сојузниот секретаријат е должен да му обезбеди правна помош во врска со водењето на таа постапка.

Одредбата на став 1 од овој член ќе се примени и кога против овластеното службено лице ќе се поведе и ќе се води постапка и по престанувањето на неговиот работен однос во Сојузниот секретаријат.

Сојузниот секретаријат нема да му обезбеди правна помош од став 1 на овој член на овластеното службено лице против кое е поднесен предлог за поведување постапка за утврдување на одговорноста заради потешка повреда на работната должност поради пречекорување на овластувањата односно злоупотреба во вршењето на службените задачи и работи.

Ако против граѓанин, кој на Сојузниот секретаријат или на овластено службено лице им дал помош во вршењето на службените задачи и работи, се поведе и води кривична, прекршочна или процесна постапка, Сојузниот секретаријат е должен да му обезбеди правна помош во врска со водењето на таа постапка.

Трошоците за обезбедување правна помош од ст. 1, 2 и 4 на овој член паѓаат врз товар на Сојузниот секретаријат.

IV. РАБОТНИ ОДНОСИ НА РАБОТНИЦИТЕ ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ

Член 30

Работен однос во Сојузниот секретаријат може да заснова лице кое, покрај исполнувањето на општите услови за засновање на работен однос, не е осудувано за кривично дело против основите на социјалистичкото самоуправно општествено уредување и безбедноста на СФРЈ, против човечноста и меѓународното право, против вооружените сили на СФРЈ или против службената должност, против стопанството, против слободите и правата на човекот и граѓанинот, против самоуправувањето и општествената сопственост или за друго кривично дело сторено од користољубие и од други нечесни побуди.

Член 31

Ако тоа го бара интересот на службата, работникот во Сојузниот секретаријат е должен службените задачи и работи да ги врши подолго од полното работно време.

Со самоуправниот општ акт на работната заедница на Сојузниот секретаријат се утврдуваат мерилата за определување на надоместот за работа подолга од полното работно време.

Член 32

Ако работникот во Сојузниот секретаријат поради извршување на службените задачи и работи не може да користи одмор за време на државен празник, ќе му се обезбеди соодветен одмор по извршената задача односно работа.

Сојузниот секретар може да му го прекине односно одложи користењето на годишниот одмор на работникот кога тоа го бара потребата за извршување на неопходни и важни службени задачи и работи.

Ако прекин односно одлагање на користењето на годишниот одмор настане поради причините наведени во став 2 на овој член, работникот има право на надомест на трошоците предизвикани со одлагањето односно прекинувањето на користењето на годишниот одмор.

Член 33

Работник во Сојузниот секретаријат не може да се занимава со работи што се неспојливи со неговите службени должности.

Кои работи се неспојливи со службените должности на работник во Сојузниот секретаријат пропишува сојузниот секретар во согласност со сојузниот закон.

Член 34

Ако во постапката за утврдување на одговорноста на работник во Сојузниот секретаријат поради потешка повреда на работната должност, на претресот пред дисциплинската комисија се изнесат податоци што претставуваат службена тајна, дисциплинската комисија може да ја исклучи јавноста од целиот или од еден дел на претресот.

Во случај на исклучување на јавноста од претресот од став 1 на овој член, работникот може да го брани само друг работник во Сојузниот секретаријат или работник во друг орган за внатрешни работи.

Член 35

Работникот во Сојузниот секретаријат може да биде привремено оддалечен од задачите и работите кои ги врши и распореден на други задачи и работи или привремено оддалечен од Сојузниот секретаријат ако биде затечен во вршење на потешка повреда на работната должност, ако против него е поведена постапка за утврдување на одговорноста поради потешка повреда на работната должност, ако против него е поведена кривична постапка — а би било штетно за интересот на службата работникот и натаму да остане во Сојузниот секретаријат, односно да врши определени задачи и работи.

Привременото оддалечување од задачите и работите и распоредувањето на други задачи и работи или привременото оддалечување од Сојузниот секретаријат може да трае најдолго до одлуката за утврдување на одговорноста поради повреда на работната должност или до одлуката на судот за кривичната одговорност.

Решение за распоредување на други задачи и работи и за привремено оддалечување од Сојузниот секретаријат донесува сојузниот секретар.

На овластеното службено лице кое привремено е оддалечено од Сојузниот секретаријат му се одзема службената легитимација и оружјето и за тоа време не смее да носи униформа.

Член 36

На работникот во Сојузниот секретаријат што е осуден за кривично дело од член 30 на овој закон му престанува работниот однос со денот на врачувањето на правосилната пресуда.

Решение за престанок на работниот однос донесува сојузниот секретар.

Член 37

На овластените службени лица, поради тежината и природата на работите и посебните услови за работа, стажот на осигурување им се смета во зголемено траење, и тоа секои 12 месеци ефективно поминати во тоа својство како 16 месеци стаж на осигурување.

Стажот на осигурување во зголемено траење, во смисла на став 1 од овој член, им се смета и на работниците во Сојузниот секретаријат што работат врз задачи и работи чија тежина и посебни услови под кои се вршат суштествено влијаат врз намалувањето на работните способности на работниците.

Задачите и работите од став 2 на овој член ги утврдува Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар.

Член 38

На работникот во Сојузниот секретаријат кој има повеќе од 30 години пензиски стаж (маж) односно 25 години пензиски стаж (жена), од што најмалку 20 години (маж), односно 15 години (жена) ефективна работа врз задачи и работи на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење, не може без негова согласност да му престане работата во Сојузниот секретаријат поради укинување на задачите и работите, потрајно намалување на обемот на работата или ако се утврди дека способноста на работникот не ги задоволува барањата во поглед на задачите и работите врз кои работи.

На работникот од став 1 на овој член што ќе остане нераспореден му припаѓа надомест на личниот доход што би го остварил да работел врз задачите и работите на кои бил распореден, вклучувајќи ги и дополнителните зголемувања на личниот доход што му се обезбедуваат на Сојузниот секретаријат за другите работници.

Надомест на личниот доход на нераспоредениот работник му припаѓа се додека не биде распореден на нови задачи и работи што одговараат на неговата стручна подготовка или додека не заснова работен однос кај друг орган или организација односно додека не стекне услови за старосна пензија или му престане работата по некоја друга основа.

Времето што работникот го поминал како нераспореден се смета како време во работен однос.

Член 39

На овластеното службено лице, во случај на привремена неспособност за работа, му се определува надомест на личниот доход во височина на просечниот износ на личниот доход остварен во последните три месеци пред денот на настапувањето на таа неспособност.

Разликата меѓу височината на надоместот за време на привремена неспособност за работа над 30 дена, што се обезбедува според прописите за здравственото осигурување и здравствената заштита и износот на надоместот од став 1 на овој член, се обезбедува во буџетот на федерацијата.

Член 40

Поради посебните услови за работа и природата на вршењето на задачите и работите, на работникот на посебни должности во Сојузниот секретаријат може по исклучок да му престане работниот однос со право на пензија и пред исполнувањето на општите услови за стекнување пензија, ако има најмалку 20 години пензиски стаж, од што најмалку десет години ефективно поминати врз задачи и работи на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење.

Решение за престанување на работата на работникот во смисла на став 1 од овој член донесува сојузниот секретар, по прибавено мислење од работната заедница.

Против решението од став 2 на овој член работникот има право на жалба до Сојузниот извршен совет, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Член 41

На работник кому ќе му престане работниот однос во Сојузниот секретаријат според одредбите

на член 40 од овој закон, му припаѓа лична пензија, која за 20 години пензиски стаж изнесува 55% од пензискиот основ — на маж, а 57,5% од пензискиот основ — на жена и се зголемува по 2,5% од пензискиот основ за секоја натамошна година до 30 години пензиски стаж. За секоја неполната година пензиски стаж над 30 години пензијата се зголемува по 0,5% од пензискиот основ, така што највисоката пензија да изнесува 85% од пензискиот основ.

Член 42

На работникот на посебни должности во Сојузниот секретаријат кој има најмалку 20 години пензиски стаж, од што најмалку десет години ефективно поминати на задачи и работи на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење, личната или инвалидската пензија ќе му се определи од пензискиот основ кој претставува негов просечен месечен личен доход остварен во последните 12 месеци пред пензионирањето, ако тоа за него е поповолно од пензискиот основ утврден според општите прописи.

На работникот во Сојузниот секретаријат кој во моментот на остварувањето на правото на пензија не е работник на посебни должности, а има најмалку десет години работен стаж на задачи и работи на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење, пензијата му се определува од пензискиот основ утврден во став 1 на овој член.

На работникот кој од Сојузниот секретаријат преминал на работа во друг орган поради вршење на задачи и работи што од надлежноста на Сојузниот секретаријат се пренесени во надлежност на тој орган, а пред преминувањето се наоѓал на посебни должности и имал најмалку 20 години пензиски стаж во органите за внатрешни работи, како и на овластеното службено лице на кое му престанал работниот однос во Сојузниот секретаријат по договор на сојузниот секретар со функционерот кој раководи со сојузниот орган во кој тоа лице поминало на работа и кое во тој орган врши исти или слични задачи и работи, а на тие задачи и работи и на задачи и работи во органите за внатрешни работи имало најмалку 20 години пензиски стаж, од што најмалку десет години врз задачи и работи на кои стажот на осигурување се смета во зголемено траење — пензијата му се определува од пензискиот основ утврден во став 1 на овој член.

Член 43

Разликата помеѓу пензијата што на работникот во Сојузниот секретаријат би му припаѓала без примената на чл. 40 и 42 од овој закон и пензијата што му е определена со примена на тие членови, се обезбедува во буџетот на федерацијата.

Член 44

На работникот кому ќе му престане работата во Сојузниот секретаријат, а кој ќе оствари право на лична или инвалидска пензија според одредбите на овој закон и на работниците на посебни должности, им припаѓа испратнина на височина на личниот доход остварен за последните пет месеци.

Член 45

На работникот во Сојузниот секретаријат кој ќе оствари право на пензија му припаѓа надомест на трошоците за селидба до местото во кое сака да живее, ако на работа во Сојузниот секретаријат, врз основа на поранешните прописи, бил преместен или преземен, односно примен на работа според посебните прописи заради обезбедување на републичка и покраинска застапеност.

Правото на надомест на трошоците од став 1 на овој член може да се оствари во рок од две години од денот на престанувањето на работниот однос.

Член 46

Работникот во Сојузниот секретаријат кој во вршењето или по повод вршењето на службените задачи и работи ќе го загуби животот, ќе се погрее врз товар на средствата на Сојузниот секретаријат во местото што ќе го определи неговото семејство.

Во случајот од став 1 на овој член, на семејството што го издржувал загиналиот работник му припаѓа еднократна парична помош. Таа не може да биде помала од личниот доход што работникот го остварил за последните шест месеци. Паричната помош се исплатува од средствата на Сојузниот секретаријат, а нејзиниот износ го определува сојузниот секретар.

Член 47

Граѓанинот кој, на Сојузниот секретаријат или на овластеното службено лице на Сојузниот секретаријат, во остварувањето на општествената самозаштита, ќе му даде помош во вршењето на службените задачи и работи и притоа е повреден или се разболе, односно настане загуба или намалување на работната способност поради давањето помош, ги има правата од пензиското и инвалидското осигурување како работник во здружениот труд кој претрпел несреќа при работата или во врска со работата.

Ако во давањето помош од став 1 на овој член граѓанинот го загуби животот, неговото семејство ги има правата од пензиското и инвалидското осигурување како и семејството на работникот во Сојузниот секретаријат кој го загубил животот во вршењето или по повод вршењето на службените задачи и работи.

Средствата за остварување на правата од ст. 1 и 2 на овој член се обезбедуваат од буџетот на федерацијата.

Член 48

Функционерите и раководните работници во Сојузниот секретаријат ги имаат правата од чл. 18, 37, 42, 44, 45, 46 и 50 на овој закон.

V. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ

Член 49

Средствата за работа на Сојузниот секретаријат ги сочинуваат: средствата од кои работниците на работната заедница го стекнуваат доходот на работната заедница, средствата за материјални трошоци, средствата за посебни намени и средствата на опремата.

Средствата на опремата на Сојузниот секретаријат се делат на предмети на опремата за општи намени и предмети на опремата за посебни намени.

Кои предмети на опремата во Сојузниот секретаријат се сметаат како предмети на опремата за посебни намени одлучува сојузниот секретар.

За користење и располагањето со предметите на опремата за посебни намени одлучува сојузниот секретар.

Член 50

Поради посебните услови за работа и природата на вршењето на задачите и работите (посебни должности), а особено поради должноста на работниците службените задачи и работи да ги вршат и кога нивното вршење е опасно по живот, поради посебните права и должности што ги имаат

во вршењето на службените задачи и работи, обврската да ги вршат задачите и работите и кога не се на должност и подолго од полното работно време, како и поради други посебни услови под кои ги вршат задачите и работите, на Сојузниот секретаријат за тие задачи и работи му се обезбедуваат средства за лични доходи зголемени за 20% во однос на средствата кои, по согласност со основите и мерилата, се обезбедуваат за другите сојузни органи и организации, и тие средства влегуваат во средствата за работа на Сојузниот секретаријат.

Сојузниот извршен совет ги утврдува задачите и работите за кои се врши зголемување на средствата по основа на став 1 од овој член, на предлог од сојузниот секретар.

Член 51

Средствата за посебни намени се користат за подмирување на определени потреби или за извршување на задачите и работите што спаѓаат во редовната дејност на Сојузниот секретаријат, како што се: набавка на облека, обувки и опрема на унифицираните работници; набавка на оружје, муниција и материјал за одржување на оружјето; набавка на посебна оперативна техника; посебни издатоци; финансирање на посебните врски со републичките и покраинските органи за внатрешни работи; осигурување на овластените службени лица од последици од несрекен случај при работата; испратнина; трошоци за погреб и парична помош на семејството на загинает работник; трошоци за спроведување и задружување на лица; надомест на штета на неоправдано задржано лице и на штета предизвикана со употреба на туѓо сообраќајно средство или на средство за врска и трошоци за давање правна помош.

Ако средствата од став 1 на овој член не се потрошат во годината за која се обезбедени, се пренесуваат во наредната година за истата намена.

Член 52

Покрај средствата од член 49 на овој закон, во буџетот на федерацијата се обезбедуваат средства за извршување на задачите и работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат во чие извршување, по негово барање, учествуваат и органите за внатрешни работи во републиките и во автономните покраини.

VI. ИНСТИТУТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ

Член 53

Научноистражувачките работи неопходни за обезбедување на дејноста на службата за државна безбедност ги врши Институтот за безбедност (во натамошниот текст: Институтот), како сојузна организација во составот на Сојузниот секретаријат.

Член 54

Институтот, во рамките на својот делокруг, врши:

1) научноистражувачки и развојни работи и производствена работа од значење за опремувањето на органите и службите за безбедност со техничка опрема и за нивното стручно оспособување, а заради обезбедување на извршувањето на дејноста на тие органи;

2) научноистражувачки работи кои се однесуваат на развојот и меѓусебното поврзување на системите за врски, криптозаштита, противелектронска заштита, информациониот систем и другите технички системи на органите и службите за безбедност;

3) научноистражувачки работи што се однесуваат на развојот на методите и средствата за заштита од експлозивни, запални, радиоактивни, токсични и други опасни материи;

4) работи на развој, проектирање и надзор над реализацијата на системот за превентивнотехничка заштита на објектите на органите и службите за безбедност за посебни намени;

5) собирање, средување, проучување и класификување на податоци за техничките средства и опремата од интерес за органите и службите за безбедност заради нивни развој и усовршување;

6) атестирање, сервисирање и промет на специфични средства што се користат во работата на органите и службите за безбедност;

7) патентирање на доверливи пронајдоци од интерес за безбедноста на земјата;

8) школување и стручно усовршување на лица за потребите на безбедноста;

9) собирање, средување и класификување на документацијата што се однесува на историскиот развој на органите и службите за безбедност, како и организирање и научно истражување на тој развој;

10) организирање на советувања, семинари и други погодни форми на соработка заради проучување на проблемите од рамките на својот делокруг;

11) други научноистражувачки работи неопходни за обезбедување на дејноста на Службата за државна безбедност.

Задачите од став 1 на овој член Институтот ги остварува во соработка со техничките сектори на органите и службите за безбедност, како и со научноистражувачките и производствените организации во земјата и странство.

Член 55

Со работата на Институтот раководи директорот којшто го поставува Сојузниот извршен совет, на предлог од сојузниот секретар.

Директорот на Институтот се именува на четири години и на истата функција може да биде именуван најмногу двапати последовно.

Член 56

Задачите и работите од својот делокруг, Институтот ги врши во согласност со својата програма за работа.

Програмата за работа од став 1 на овој член ја донесува директорот на Институтот, со согласност од сојузниот секретар, а по претходно прибавено мислење од функционерите кои раководат со другите сојузни органи на управата што ги вршат работите на државната безбедност.

Член 57

Во Институтот се основа Совет на Институтот (во натамошниот текст: Совет) како советодавно тело, заради разгледување на прашањата што се однесуваат на: научноистражувачката, развојната и производствената работа од значење за опремувањето на органите и службите за безбедност, утврдувањето и остварувањето на програмата за работа на Институтот, утврдувањето на начелата на кадровската политика на Институтот; отстапувањето на специфичните средства што се користат во работата на органите и службите за безбедност; школувањето и стручното усовршување на лица за потребите на безбедноста што се врши во Институтот, како и на други прашања од значење за работата на Институтот.

Советот го сочинуваат по еден претставник од секој сојузен, републички односно покраински орган на управата што ги вршат работите на државната безбедност.

Претседателот и членовите на Советот ги има-
нува Сојузниот извршен совет на период од четири
години:

Ако директорот на Институтот не го прифати
мислењето на Советот по прашањата од став 1 на
овој член, должен е за тоа да го извести Сојузниот
извршен совет кој донесува конечна одлука.

Советот донесува деловник за својата работа.

Стручните и административно-техничките ра-
боти за потребите на Советот ги врши Институтот.

Член 58

Институтот има правилник, што го донесува
директорот на Институтот.

Со правилникот се пропишуваат условите за
развој и производство на технички средства и
опрема за потребите на органите и службите за
безбедност, други прашања од значење за научно-
истражувачката, развојната и производствената ра-
бота што се врши во Институтот и за други обла-
сти на работата на Институтот, како и начинот на
освистување на правата, обврските и одговорно-
стите на работниците во Институтот, во согласност
со делокругот на Институтот.

Правилникот од став 1 на овој член го потвр-
дува Сојузниот извршен совет.

Член 59

Со резултатите од научните истражувања во
работата на Институтот се запознава јавноста, ако
тоа не е во спротивност со интересите на без-
бедноста и на одбраната на земјата и со други
интереси утврдени со закон.

Одобрение за запознавање на јавноста со ре-
зултатите од научните истражувања дава директо-
рот на Институтот, со согласност од сојузниот се-
кретар.

Институтот е должен да ги запознае сојузните,
републичките и покраинските органи на управата
што ги вршат работите на државната безбедност,
со резултатите од сите научни истражувања што
се вршат во Институтот.

Член 60

Сојузниот секретар може, по прибавено ми-
слење од директорот на Институтот, да ангажира
одделни работници во Институтот за вршење на
определени работи на државната безбедност од
надлежноста на Сојузниот секретаријат.

Сојузниот секретар може, на барање од функ-
ционерот кој раководи со друг сојузен орган на
управата кој врши работи на државната безбед-
ност, а по прибавено мислење од директорот на
Институтот, да определи одделни работници во
Институтот да вршат определени работи на држав-
ната безбедност од надлежност на тој орган.

Работите од став 1 на овој член врз кои можат
да се ангажираат одделни работници во Институ-
тот, како и начинот на тоа ангажирање, го про-
пишува сојузниот секретар.

Работниците во Институтот што, на начинот
од ст. 1 и 2 на овој член се ангажирани за вр-
шење на определени работи на државната без-
бедност, се сметаат како овластени службени лица
— додека ги вршат тие работи.

Член 61

На работниците во Институтот се применуваат
одредбите од овој закон за работните односи на
работниците во Сојузниот секретаријат, како и
одредбите на член 50 од овој закон.

Задачите и работите на работниците од став 1
на овој член ги утврдува Сојузниот извршен совет
на предлог од директорот на Институтот, а по
прибавено мислење од сојузниот секретар.

Член 62

Вкупните средства за работа на Институтот се
обезбедуваат во буџетот на федерацијата.

VII. ОВЛАСТУВАЊА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРОПИСИ

Член 63

Се овластува Сојузниот извршен совет да до-
несе прописи за вооружувањето, униформата, зва-
њата и условите за стекнување звања и за посеб-
ните ознаки на звањата на работниците на мили-
цијата во Сојузниот секретаријат.

Член 64

Се овластува сојузниот секретар да донесе про-
писи за:

- 1) вршењето на службата и за меѓусебните
односи и однесувањето на овластените службени
лица;
- 2) евиденцијата и начинот на известување за
појавите во областа на внатрешните работи од
интерес за целата земја;
- 3) определувањето на податоците и известу-
вањата во областа на внатрешните работи од инте-
рес за целата земја и методологијата за собирање,
евидентирање и обработка на тие податоци и изве-
стувања;
- 4) утврдувањето на задачите и работите врз
кои работат овластени службени лица;
- 5) начинот и условите за употреба на огнено
оружје, гумена палка и други средства на при-
нуда;
- 6) начинот на користење и располагање со
предметите на опремата за посебни намени и со
средствата со посебна намена за посебни издатоци;
- 7) рокот на траењето на униформата и на до-
полнителните делови на униформата на работни-
ците на милицијата во Сојузниот секретаријат.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 65

Прописите за чие донесување е овластен спо-
ред одредбите на овој закон, сојузниот секретар
ќе ги донесе во рок од шест месеци од денот на
влегувањето во сила на овој закон.

Член 66

Прописите донесени врз основа на овластува-
њата од Законот за вршење на внатрешните ра-
боти од надлежноста на сојузните органи на упра-
вата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 60/71, 32/75 и
25/81), ќе се усогласат со одредбите на овој закон
во рок од шест месеци од денот на влегувањето
во сила на овој закон.

Член 67

Со денот на влегувањето во сила на овој закон
престанува да важи Законот за вршење на вка-
трешните работи од надлежноста на сојузните
органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр.
60/71, 32/75 и 25/81).

Член 68

Овој закон влегува во сила осмиот ден од
денот на објавувањето во „Службен лист на
СФРЈ“.

110.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА САНАЦИЈА И ПРЕСТАНОК НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 14 февруари 1985 година.

П бр. 417

14 февруари 1985 година

Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Веселин Гурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА САНАЦИЈА И ПРЕСТАНОК НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

Член 1

Во Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ“, бр. 41/80, 25/81, 66/81, 28/83 и 20/84) во член 22 на крајот на ставот точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „а најмногу до височината на просечниот месечен чист личен доход исплатен по работник во таа организација во претходниот пресметковен период на работењето“.

Се додава нов став 2 кој гласи:

„По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, основната организација може да исплатува аконтации на личните доходи до височината:

1) утврдена со самоуправниот општ акт, ако загубата во работењето е помала од резервниот фонд, на основната организација на последниот ден на пресметковниот период на работењето за кој е утврдена загуба во работењето во периодичната пресметка;

2) утврдена со самоуправната спогодба, ако со таа самоуправна спогодба е утврдена обврска за меѓусебно покривање на загубите, под услов основните организации што таа обврска ја презеле да не работат со загуба и да пренеле парични средства најмалку во износот на искажаната загуба на жиро-сметката односно на интерната сметка на основната организација чијашто загуба ја покриваат.“

Член 2

Член 49 се менува и гласи:

„Основната организација која во завршната сметка искажала непокриена загуба во работењето, од денот на истекот на рокот пропишан за поднесување на завршната сметка до денот додека не ја покрие загубата, односно додека не ги надомести средствата во височина на непокриената загуба со санационен кредит и не почне да работи

без загуба, ќе исплатува аконтации на чистите лични доходи во височина на со законот загарантираните лични доходи.

Ако основната организација во завршната сметка за претходната година покажала непокриена загуба во работењето, а во текуштата година работи без загуба додека не ја покрие односно не ја надомести загубата може да исплатува аконтации на чистиот личен доход до височината на просечниот месечен чист личен доход исплатен по работник за претходната година во таа организација.

Ако со самоуправната спогодба за меѓусебните односи во санацијата односно со одлуката на санирањето е предвидено, просечниот месечен чист личен доход од став 2 на овој член може да се зголеми до 50% од растежот на исплатените аконтации на чистите лични доходи по работник во областа на стопанството на територијата на републиката односно на автономната покраина во текуштата година во однос на истиот период претходната година.

Од одредбите на ст. 1 до 3 на овој член се изземаат основните организации што според Одлуката за единствената класификација на дејностите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/76, 62/77, 77/80, 77/82 и 71/83), се распоредени во областа 13 — Здравствена и социјална заштита.“

Член 3

По член 49 се додаваат нови чл. 49а до 49г кои гласат:

Член 49а

Основната организација што искажала загуба во завршната сметка за претходната година, заради примена на член 49 од овој закон, може да одлучи периодичната пресметка да ја составува по истекот на секој месец.

Периодичната пресметка од став 1 на овој член основната организација ѝ ја доставува на надлежната Служба на општественото книговодство.

Член 49б

Процентот на растежот на исплатените аконтации на чистите лични доходи по работник во областа на стопанството во републиката односно во автономната покраина го утврдува Службата на општественото книговодство врз основа на податоците од последните периодични пресметки, односно од завршните сметки што основните организации и ги доставиле на Службата на општественото книговодство во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот пропишан за доставување на периодичната пресметка односно на завршната сметка.

Процентот на растежот од став 1 на овој член го објавува Службата на општественото книговодство.

Член 49в

Основната организација е должна кон налогот за исплата на аконтациите на личните доходи да ѝ достави на Службата на општественото книговодство податоци за утврдениот износ до кој може да располага со општествените средства за исплатување на аконтациите на чистите лични доходи во согласност со одредбите на чл. 22 и 49 од овој закон.

Член 49г

Функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите, наредниот ден од денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе го пропише начинот за утврдување на износот на средствата за исплата на аконтациите на чистите лични доходи во согласност со одредбите на чл. 22 и 49 од овој закон.“

Член 4

Во член 216, во уводната реченица, зборовите: „земјоделска задруга“ се заменуваат со зборовите: „земјоделската задруга која во својот состав нема основни задружни организации“.

Член 5

По член 216 се додава нов член 216а кој гласи:

„Член 216а

Со парична казна од 50.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за стопански престап основна организација, работна организација, договорна организација на здружен труд, земјоделска задруга, која во својот состав нема основни задружни организации, основна задружна организација, основна организација на кооперанти, занаетчиска или друга задруга:

1) ако исплати аконтации на личните доходи во износ поголем од износот утврден според одредбите на член 22 од овој закон, а искажала загуба во последната периодична пресметка (член 22);

2) ако исплати аконтации на личните доходи во износ поголем од износот утврден според одредбите на член 49 од овој закон а искажала непокриена загуба во завршната сметка за претходна година (член 49).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за стопански престап со парична казна од 5.000 до 50.000 динари и одговорното лице.“

Член 6

Во член 217, во уводната реченица, зборовите: „земјоделската задруга“ се заменуваат со зборовите: „земјоделската задруга која во својот состав нема основни задружни организации“.

Член 7

По член 221 се додава нов член 221а, кој гласи:

„Член 221а

Основната организација што во завршната сметка за 1984 година искажала непокриена загуба во работењето, од денот на истекот на рокот пропишан за поднесување на завршната сметка за таа година до денот додека не ја покрие загубата, односно додека не ги надомести средствата во височина на непокриената загуба со санациониот кредит и не започне да работи без загуба, може во 1985 година да исплатува аконтации на чистите лични доходи до височина на просечниот месечен чист личен доход по работник за 1984 година во таа организација.“

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

111.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА АМОРТИЗАЦИЈАТА НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА**

Се прогласува Законот за измени на Законот за амортизацијата на општествените средства, што

го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Сојузниот собор од 14 февруари 1985 година.

П бр. 424

14 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Веселин Гурановиќ, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА АМОРТИЗАЦИЈАТА НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА****Член 1**

Во Законот за амортизацијата на општествените средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 70/84) во член 46 став 4 зборовите: „за 1984“ се заменуваат со зборовите: „за 1985“, зборовите: „за 1985“ се заменуваат со зборовите: „за 1986“, а зборовите: „за 1986“ се заменуваат со зборовите: „за 1987“.

Член 2

Во Номенклатурата на средствата за амортизација се вршат следните измени:

1) Во амортизационата група 98 точка 4 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:
„— други патнички автомобили со стапка 15,5%“;

2) Во амортизационата група 100, точка 5 по алинејата 1 се додава нова алинеја 2, која гласи:
„— други патнички бродови за речна и езерска пловидба со стапка 5%“;

3) Во амортизационата група 108, алинеја 1 се става стапката 16,5%.

Член 3

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

112.

Врз основа на член 281 став 1 точка 13 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 108 од Деловникот за заедничката работа на соборите на Собранието на СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 11 јануари 1985 година и на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ФОРМИРАЊЕ ОДБОР ЗА ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА 40-ГОДИШНИНАТА ОД ПРОГЛАСУВАЊЕТО НА РЕПУБЛИКАТА**

1. Со оваа одлука се формира Одбор за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката и се утврдуваат нговиот делокруг и состав (во натамошниот текст: Одборот).

2. Одборот утврдува програма за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката и ги координира активностите на органите и организациите што учествуваат во одбележувањето на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката.

3. Одборот има претседател, заменик-претседател и 25 членови.

Одборот го сочинуваат: претседателот и потпретседателот на Собранието на СФРЈ, претседателите на соборите на Собранието на СФРЈ и генералниот секретар на Собранието на СФРЈ.

За член на Одборот по еден претставник делегираат: Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Сојузниот извршен совет, Југословенската народна армија, Претседателството на Сојузната конференција на ССРНЈ, Претседателството на Централниот комитет на СКЈ, Претседателството на Советот на ССЈ, Претседателството на Конференцијата на ССМЈ, Претседателството на СЗБНОВЈ и собранијата на републиките и собранијата на автономните покраини.

Советот на федерацијата делегира два претставника од редот на своите членови за членови на Одборот.

Собранието на СФРЈ избира четири членови на Одборот од редот на истакнатите научни, културни и јавни работници, на предлог од Комисијата на Собранието на СФРЈ за избор и именувања.

4. Претседателот на Собранието на СФРЈ е претседател на Одборот, а потпретседателот на Собранието на СФРЈ е заменик-претседател на Одборот.

5. Вршењето на стручните и други работи потребни за работа на Одборот го обезбедува генералниот секретар на Собранието на СФРЈ.

6. Ова одлука ќе биде објавена во „Службен лист на СФРЈ“.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 498
13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките и покраините, Миливое Стијовиќ, с. р. Претседател
на Сојузниот собор, Стојан Бјелајац, с. р.

113.

Врз основа на член 281 став 1 точка 18 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со точка 3 став 5 од Одлуката за формирање Одбор за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 31 јануари 1985 година и на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ ЗА ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА 40-ГОДИШНИНАТА ОД ПРОГЛАСУВАЊЕТО НА РЕПУБЛИКАТА, ОД РЕДОТ НА НАУЧНИТЕ, КУЛТУРНИТЕ И ЈАВНИТЕ РАБОТНИЦИ

За членови на Одборот за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката, од редот на научните, културните и јавните работници, се избираат:

— генерал-мајорот Рудолф Јонтовиќ, член на Претседателството на Сојузот на здруженијата на борците од народноослободителната војна на Војводина;

— Салко Оруч, претседател на Собранието на Социјалистичка Република Босна и Херцеговина;

— Богдан Осолник, судија на Уставниот суд на Словенија и професор на универзитет, и
— Пуниша Перовиќ, член на Советот на федерацијата.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 499
13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките и покраините, Миливое Стијовиќ, с. р. Претседател
на Сојузниот собор, Стојан Бјелајац, с. р.

114.

Врз основа на член 288 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 12 став 2 од Законот за Сојузниот суд, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 31 јануари 1985 година и на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗБОР НА СУДИЈА НА СОЈУЗНИОТ СУД

За судија на Сојузниот суд се избира Миладин Томовиќ, помошник на претседателот на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 500
13 февруари 1985 година
Белград

Претседател на
Собранието на СФРЈ,
Душан Алимпиќ, с. р.

Претседател
на Соборот на републиките и покраините, Миливоје Стијовиќ, с. р. Претседател
на Сојузниот собор, Стојан Бјелајац, с. р.

115.

Врз основа на член 281 став 1 точка 18 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со точка 3 од Одлуката за формирање Одбор за одбележување на 40-годишнината од ослободувањето на Југославија и победата над фашизмот, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗБОР НА ДЕЛЕГАТ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО ОДБОРОТ ЗА ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА 40-ГОДИШНИНАТА ОД ОСЛОБОДУВАЊЕТО НА ЈУГОСЛАВИЈА И ПОБЕДАТА НАД ФАШИЗМОТ

За делегат на Собранието на СФРЈ во Одборот за одбележување на 40-годишнината од ослободувањето на Југославија и победата над фашизмот

се избира Стојан Бјелајац, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 504

13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимниќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Стојан Бјелајац, с. р.

116.

Врз основа на член 281 став 1 точка 18 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со точка 3 од Одлуката за формирањето на Одборот за уредување на Спомен-паркот на местото на пробивањето на Сремскиот фронт, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и емнувања, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ДЕЛЕГАТ НА СОБРАНИЕТО НА СФРЈ ВО ОДБОРОТ ЗА УРЕДУВАЊЕ НА СПОМЕН-ПАРКОТ НА МЕСТОТО НА ПРОБИВАЊЕТО НА СРЕМСКИОТ ФРОНТ

За делегат на Собранието на СФРЈ во Одборот за уредување на Спомен-паркот на местото на пробивањето на Сремскиот фронт се избира генерал-мајорот Иван Плеше, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 505

13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимниќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Стојан Бјелајац, с. р.

117.

Врз основа на член 281 став 1 точка 18 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 29 од Општествениот договор за основите на заедничката политика во областа на вработувањето и нивното остварување во СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕН И ЗАМЕНИК НА ЧЛЕНОТ НА ОДБОРОТ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ДОГОВОР ЗА ОСНОВИТЕ НА ЗАЕДНИЧКАТА ПОЛИТИКА ВО ОБЛАСТА НА ВРАБОТУВАЊЕТО И НИВНОТО ОСТВАРУВАЊЕ ВО СФРЈ

За член на Одборот за следење на спроведувањето на Општествениот договор за основите на

заедничката политика во областа на вработувањето и нивното остварување во СФРЈ се избира Тодор Славински, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, а за заменик на членот на тој одбор се избира Анка Жутиќ, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

Бр. 06.4-2/85-011

13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимниќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Стојан Бјелајац, с. р.

118.

Врз основа на член 281 став 1 точка 18 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 41 од Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распределбата на доходот во СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на предлог од Комисијата за избор и именувања, на седницата на Сојузниот собор од 13 февруари 1985 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕН И ЗАМЕНИК НА ЧЛЕНОТ НА ОДБОРОТ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ДОГОВОР ЗА ЗАЕДНИЧКИТЕ ОСНОВИ И МЕРИЛА ЗА САМОУПРАВНО УРЕДУВАЊЕ НА ОДНОСИТЕ ВО СТЕКНУВАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА ДОХОДОТ ВО СФРЈ

За член на Одборот за следење на спроведувањето на Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распределбата на доходот во СФРЈ се избира Ванчо Николовски, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ, а за заменик на членот на тој одбор се избира Јоланда Слокар, делегат во Сојузниот собор на Собранието на СФРЈ.

Собрание на СФРЈ

Бр. 06.4-2/85-011

13 февруари 1985 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Душан Алимниќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Стојан Бјелајац, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА
ЈУГОСЛАВИЈА

вр основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликуваат:

— за заслуги во развивањето и зацврстувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи меѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и другите држави, како и за особени заслуги во работата на развивањето на свеста на граѓаните во борба за независност на земјата

СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО
ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

полковник: Ѓирковиќ Мирка Драгољуб;

потполковник Обрадовиќ Милана Јован;

— за особени заслуги стекнати во борбата против непријателот за ослободување на нашата земја и за заслуги на организирањето и зацврстувањето на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ
ЗРАЦИ

полковници: Балтиќ Ђорѓа Момир, Зориќ Боже Милојко;

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА
СВЕЗДА

потполковници: Димитриевски Илија Благоје, Дражиќ Драгомира Александар, Филиповиќ Војина Љубодраг, Милић Милоша Тодор, Миловановиќ Саве Мирослав, Новаковиќ Милутина Драгољуб, Пауновиќ Радивоја Вујадин, Петковиќ Слободана Радисав, Становиќ Милорада Сениша, Тодоровиќ Ђорѓа Урош, Трајковиќ Стојадина Еластички;

мајори: Арсенијевиќ Петра Сретен, Бајкин Владе Веселин, Броџета Славка Мирко, Дрекслер Карла Франьо, Дробњак Бојана Гојко, Ѓинѓиќ Радослава Љубинко, Ѓокиќ Адама Љубиша, Ѓабариќ Ивана Драгутин, Ѓороњиќ Миленка Миливоје, Хајдрих Јосипа Драган, Ѓиваковиќ Радована Момчило, Јовиќ Митка Јосиф, Катниќ Луке Павле, Ковачевиќ Спасе Ѓуро, Ковачевиќ Смаје Енес, Ковачевиќ Уроша Илија, Ковачевиќ Обрада Жарко, Малиќ Зарије Сокол, Марковски Владимир Марко, Марсениќ Радивоја Зранислав, Милошевиќ Аџима Милорад, Милошевиќ Милана Никола, Младеновиќ Љубомира Градимир, Недиќ Ѓојкине Миомир, Огњанов Бранка Милета, Павловиќ Ранѓела Момрад, Прекогачиќ Младена Илија, Радаковиќ Косте Борислав, Рогуља Ѓуре Илија, Самарџиќ Јована Милосав, Савиќ Будимира Миливоја, Словаковиќ Ѓлише Радован, Станојевиќ Стојадина Милосав, Стејиќ Душана Момчило, Стојановиќ Милорада Гојко, Стојковиќ Милорада Ѓоривоје, Студен Мило Славко, Тодоровиќ Живојина Драган, Трајковски Виослав Славко, Требешанин Радисава Но-

вак, Видаковиќ Стипана Лазар, Живковиќ Петра Ратко;

капетани I класа: Боца Рада Милан, Ѓркић Славка Бошко, Ѓимиратиќ Мује Муниб, Ѓолубовиќ Боже Милутин, Ѓоведарица Крсте Јован, Ѓовчев Ѓоне Стојне, Катиќ Николе Момчило, Куџиќ Косте Бранко, Матиќ Вујице Драгољуб, Мапула Ѓаприла Лазар, Марковиќ Бранка Ратко, Мијовиќ Марка Борислав, Миланковиќ Бранка Драгољуб, Милашиновиќ Драгише Милош, Милиќ Ѓогољуба Витомир, Мрвиќ Мира Војислав, Најденов Арсе Никола, Новоселачки Зорана Бранислав, Опачиќ Марка Бранко, Пантелиќ Илије Милорад, Павловиќ Драгутина Дсбривоје, Павловиќ Лазара Мирослав, Павловиќ Љубомира Младомир, Радиќ Милоша Илија, Радовиќ Радомира Љубомир, Ранковиќ Николе Војислав, Ристевски Милана Трајан, Ристиќ Ѓедомира Мирослав, Словиќ Живадина Живомир, Стојановиќ Младена Радован, Стојчевски Иван Столе, Швабиќ Живанка Стојислав, Тасевски Спиријордан, Васиќ Миладина Миодраг, Величковиќ Ѓобросава Велисав, Велиќ Душана Станко, Вишиќ Јевте Милош, Вучур Обрена Петар, Вујовиќ Стевана Неѓељко, Живковиќ Јована Саво;

капетан Стевановиќ Милована Драгослав;

заставници I класа: Арсенивиќ Цветина Ѓожидар, Ѓабичевиќ Воје Ѓорђе, Ѓалабан Милутина Душан, Ѓаниќ Димитрија Лазар, Ѓоѓевиќ Милована Бранко, Ѓераниќ Милоша Милутин, Драмлиќ Миломира Радован, Ѓинковиќ Милана Живојин, Ѓаврановиќ Симе Ѓура, Ѓргур Лазара Младен, Ѓлибашиќ Николе Небојша, Ѓаковљевиќ Властимира Војин, Ѓањиќ Вукадина Миломир, Ѓарабаиќ Винка Душан, Крговиќ Перише Павиќ, Крнета Лазе Раде, Лазиќ Ѓедомира Бранислав, Лолиќ Миће Тодор, Ларѓановиќ Славе Миломир, Марковиќ Стевана Душан, Марковиќ Стојана Момчило, Матовиќ Новице Милутин, Михајловиќ Косте Петар, Мијатовиќ Вида Ѓожо, Миладинов Ивана Харалампије, Милинковиќ Мија Иван, Мишиќ Стојадина Милиџор, Рајковиќ Тодора Бранко, Солдат Михајле Бошко, Стевановиќ Крсте Ѓајо, Сушац Николе Винко, Шкеровиќ Ѓорѓа Момчило, Томановиќ Љубомира Ѓогољуб, Видиќ Милована Љубомир, Врачар Данила Милан, Вучетиќ Радосава Ѓожидар, Живковиќ Станоја Станислав;

заставници: Дукиќ Стојана Илија, Ѓарчевиќ Саве Шпиро, Илиќ Векослава Аранѓел, Крстојевиќ Десимира Љубодраг, Раѓастовац Стеве Драгољуб, Шумански Ѓерамиса Киро, Видаковиќ Драгољуба Александар;

воен службеник II класа Калуша Владимира Бранислава;

воен службеник III класа Колунџија Бранка Душанка;

граѓанско лице на служба во ЈНА Дулиќ Николе Ѓоривоје;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

полковници: Ѓуриќ Тихомира Радомир, Милковиќ Филипа Велибор, Никчевиќ Милована Радован;

потполковници: Ѓашиќ Томе Драгољуб, Катиќ Ѓуре Драги, Томовиќ Лазара Милорад;

заставник I класа Ѓуран Рада Никола;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

полковници: Цветичанин Мила Илија, Дамљановиќ Светозар Рајко, Дебеляк Алојза Маријан, Дрљачиќ Живка Миливоје, Ѓорѓевиќ Србислава Ѓорѓе, Јовановиќ Живана Милиќ, Марковиќ Љубомира Спасоје, Миликевиќ Максима Михаило, Милутиновиќ Животе Душан, Рогавац Драгомира Милан, Секулиќ Светозар Милисав, Стокиќ Андрије Милан;

потполковници: Бокшиќ Васе Милан, Ѓировиќ Добривоја Миломир, Костиќ Илије Миливоје, Марјановиќ Никодија Миодраг, Марковиќ Добросав Витомир, Марковиќ Петра Светсзар, Николиќ Петар Никола, Николиќ Петра Владо, Петковски Стоиљка Божицац, Петровиќ Љубомира Срболоуб, Табаковиќ Бошка Томислав, Талић Ѓељена Момир, Терзиќ Петра Момчило, Вујовиќ Мирослана Видак;

капетани на фрегата: Николиќ Бранислава Драгослав, Слечек Рудолфа Рудолф;

мајор Ромић Јелене Драго;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

потполковници: Лајлушевиќ Илија Андрија, Вишњиќ Симе Милан;

мајори: Ѓрмбот Миленка Небојша, Давитков Тодора Георги, Ѓајиќ Симе Вељко, Јекиќ Петра Ѓураћ, Крњајиќ Милана Душан, Лугоња Саве Гојко, Лукиќ Јеврема Драгослав, Марковиќ Жарка Зоран, Пејовиќ Јеврема Анѓелко, Периќ Ивана Јерко, Радошевиќ Милана Трајко;

капетани I класа: Баловиќ Миливоја Милић, Ѓеловуќ Михајла Радослав, Ѓоровац Драгића Слободан, Ѓоровиниќ Радула Слободан, Ѓукатаревиќ Ратка Драгослав, Ѓицка Јанка Михал, Дељанин Милорада Градимир, Димитријевиќ Живеојина Јован, Ѓокиќ Витомира Ратко, Филиповиќ Драгољуба Лука, Гајиќ Гаје Живан, Јанчевски Никола Јован. Једнак Милана Јово, Јевтовиќ Александра Богосав, Костадинов Харалемпија Славчо, Кукол Ѓорка Милан, Лончаревиќ Јосе Миливоје, Лукиќ Милоша Драгољуб, Маринковиќ Здравка Милисав, Милетиќ Благоја Змајко, Милиќ Миладина Милан, Милосављевиќ Властимира Животије, Младеновиќ Рада Стојан, Недељковиќ Живана Жарко, Нешиќ Витомира Обрен, Никодијевиќ Ѓвоздена Миодраг, Николиќ Ѓогдана Слободан, Ѓозаковиќ Светомира Радојко, Панјевац Бранислава Тома, Паскаш Илије Драган, Петровиќ Милуна Часлав, Поповиќ Славомира Радош, Пребичаревиќ Ѓлиговија Лазо, Пузавац Срђана Миле, Родиќ Милана Перо, Сотосек Јанка Игнац, Станковиќ Живојина Миролуб, Степановиќ Миодрага Ѓогољуб, Стојадиков Живе Недељко, Стојанов Драгога Славе, Тодоровиќ Велимира Градимир, Веселиновиќ Сретена Савз, Вучићевиќ Живорада Петар, Вучиќиќ Ѓорѓија Ѓожо, Вучковац Мирка Новак, Жујовиќ Веселина Ѓогољуб;

поручници на боен брод: Јурас Думе Желько, Злоколица Слазка Бошко;

капетани: Дерзисевиќ Ѓајре Рамо, Доњерковиќ Динка Зденко, Јанковиќ Адама Милан, Јопановиќ Слазка Милан, Канострепац Ѓојина Мишо, Кулиќ Ѓоже Слободан, МалоЃабиќ Мирка Душан, Митев Георгија Маноил, Орловиќ Миланка Милорад, Паниќ Милорада Радзигз, Пуурача Ѓацјана Милош, Радулац Радомира Ѓубиша, Скоко Илије Јосип, Сокиљ Розалије Славко;

заставници I класа: Арсиќ Павла Миодраг, Бошковиќ Световида Радивоје, Ѓурђевиќ Сретена Милан, Иванчевиќ Ѓује Милош, Јанков Милана Слободан, Клиначев Стојана Риста, Лазиќ Симе Стеван, Макојловиќ Лазе Милош, Марковиќ Петро Миле, Милиќ Јакше Томислав, Мимиќ Стојано Момчило, Митровиќ Душана Ѓукашин, Пилиши Силвестера Ангал, Радевиќ Вукоте Драгоје, Рајков Рашка Велибор, Срндаћевиќ Драгољуба Миленко, Стаменковиќ Јордана Велибор, Станојевиќ Ѓицјана Велимир, Столиќ Симе Митар, Тешановиќ Рајка Томо, Васиќ Милана Томислав;

заставници: Бандука Станише Драгутин, Чулина Јуре Славко, Ѓери Ференца Ференц, Грујиќ Крсте Иванко, Јовиќ Михајла Миладин, Нововиќ Мирка Душан, Петровиќ Благоја Живојин, Позановиќ Ѓаврила Ѓубомир, Радаковиќ Бранка Душан, Трајковиќ Никол Милорад, Вукојевиќ Ѓурђа Александар;

постари водници I класа: Бабиќ Милана Мирослав, Илиќ Драгољуба Слободан, Јасниќ Добрица Вукоман, Лакета Пере Никола, Петров Петар Ѓубчо, Радовановиќ Милутина Милорад, Ракиќ Рада Ненад, Рскиќ Саве Стево, Старчевиќ Обрада Милорад, Вујосевиќ Ѓубомира Миомир, Зекановиќ Ѓожидара Милван, Жгела Симе Јосо;

воен службеник II класа Вукичевиќ Данила Сојка;

воени службеници III класа: Јурцан Саве Ѓубинка, Станимировиќ Душана Мара;

воен службеник IV класа Фридрих Коломана Антон;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

полковници: Ѓукиќ Илије Симо, Јовановиќ Тадије Миломир;

потполковници: Ѓожиќ Бошка Милан, Бошковиќ Николе Тихомир, Ѓветковиќ Младена Стојан, Ѓеѓар Ѓазе Милан, Ѓсик Франца Ѓеших, Јанковиќ Милорада Витомир, Ковачевиќ Давида Милорад, Крњајиќ Саве Павле, Лутовац Миље Влајко, Михајловиќ Милете Тихомир, Мугоша Нике Мило, Петровиќ Милана Живорад, Приблиловиќ Николе Ѓубомир, Радаковиќ Михајла Милан, Руџајиќ Николе Васиљ, Стаменковиќ Миодрага Чедомир, Стевановиќ Миливоја Ѓубодраг, Ступарушиќ Бранка Петар, Туфескиќ Драгутина Добривоје, Вујичиќ Рада Бошко, Зиндовиќ Вукадина Милојца;

мајори: Аврамовиќ Милана Ѓукашин, Ѓуровиќ Јосе Миливоје, Јовановиќ Милије Витомир, Јовиќ Стојадина Грујица, Костиќ Сретена Илија, Курљаја Николе Драган, Лазаревиќ Ѓбрена Будимир, Матиќ Мате Ѓорис, Младеновиќ Драгутина Чедомир, Новаковиќ Алексе Станко, Стакиќ Спасоја Михаило, Вигевиќ Николе Дане, Ѓрцељ Стевана Ѓожидар;

капетан I класа Жировиќ Марије Антон;

заставници I класа: Радовановиќ Ѓоке Јован, Раичевиќ Радоја Милорад;

граѓанско лице на служба во ЈНА Станојевиќ Милана Јулијана;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

мајори: Ѓређин Марка Јефта, Јевтсвиќ Душана Иван, Лазаревиќ Душана Милорад, Митиќ Милана Милорад, Павловиќ Стевана Ѓожидар, Плешинац Драгића Слободан;

капетани I класа: Ардељан Јована Виорел, Балај Стевана Милојко, Будимски Владимира Владимир, Ѓириќ Светислава Властимир, Драгосавац Ѓуре Никола, Иваниќ Милорада Раде, Крстиќ Милана Милорад, Лазиќ Миодрага Мирослав, Ломљански Михајла Јан, Маринковиќ Живојина Драгољуб, Марковиќ Драгомира Томислав, Милиќ Миломира Славомир, Милићевиќ Чедо Миланко, Митровиќ Живка Мирослав, Николиќ Радована

Мирослав, Радовић Јездимира Павле, Репић Јована Јован, Стајић Радивоја Ратомир, Вранић Ђорѓа Бранивоје, Вучковић Радомира Мирослав, Вуковић Велизара Крстивоје, Женило Стевана Божићдар;

поручник на боев брод Рајковић Милана Томислав;

капетани: Бастић Томислава Зденко, Милетић Живојина Александар, Пицун Анте Томо;

заставници I класа: Бодловић Милана Лука, Богосављевић Добросав Томислав, Борас Станка Никола, Божић Драгољуба Светомир, Цветковић Стевана Милован, Ђосић Животе Никодије, Илић Паје Васо, Карлица Николе Ђуро, Косановић Васа Ратомир, Косовић Мирка Момир, Ковачевић Илије Дане, Кукољак Милана Радован, Љевљајић Петра Никола, Маловић Ђоке Драгољуб, Маровић Пунише Драгољуб, Миљковић Сретена Миодраг, Младеновић Божићдар Радоје, Пауцановић Петра Павле, Перовић Ђорѓа Хранислав, Петковић Милутина Небојша, Познановић Гавре Стојан, Прусац Драгана Ђуро, Радојчић Драгомира Миливоје, Стојановић Светозара Светислав, Шебековић Саве Константин, Шипка Јована Марко, Топић Симе Славко, Вугринчић Јосипа Франьо;

заставници: Анђелковић Братислава Јовица, Антуновић Мирка Момчило, Апостоловић Николе Светомир, Биорац Љубомира Миролуб, Богдановић Трајка Милан, Црвар Ђуре Симо, Ђеран Ђуре Драган, Дебељак Душана Томислав, Џеверџа Анте Јозо, Гојковић Јоце Зоран, Грњић Богољуба Велисав, Исаковић Војина Стеван, Јелић Јована Мирко, Јосић Љубомира Јаков, Јовановић Радошава Јовица, Јовановић Душана Живадин, Клиндић Петра Славко, Кончар Николе Милорад, Кришановић Ђуре Драгомир, Кубат Саве Урош, Лончар Јове Никола, Марјановић Виће Мирослав, Миловановић Светозара Милић, Младеновић Трајка Љубомир, Молнар Андрије Антон, Мустафић Суле Омер, Николић Љубомира Светислав, Николић Борисаза Војин, Панић Сергија Миодраг, Павловић Јовре Благо, Почуча Мила Милан, Постоновић Радомира Момчило, Пуповац Петра Мирко, Радисављевић Мирослава Драгиша, Ратковић Петра Кру.о, Стојковић Илије Војислав, Стругар Блаже Јован, Томаш Николе Милан, Тспаловић Златомира Милутин, Топаловић Стевана Небојша, Топонарски Милоја Миливоје, Трифуновић Никодија Добрица, Вукелић Спасоја Вељко;

постари водници I класа: Чолак Назифа Авдија, Гаљак Јорге Жарко, Гашић Габријела Кристо, Голић Филипа Војко, Козина Марка Милан, Маличанин Жарка Добрица, Мијатковић Живадин Предраг, Миљковић Петра Драган, Новаковић Милоја Видоје, Олуић Драгутина Тихомир, Парман Срећка Недељко, Петровић Младена Драган, Ралевић Милоше Драгомир, Станикич Сретена Миодраг, Стојковић Радосав Јован, Вајић Предрага Милан, Војновић Мирка Миле;

воени службеници III класа: Матијевић Звонимира Радмица, Мицић Јоце Милица;

воени службеници IV класа: Марић Иве Вицко, Машић Живорада Стојадин, Трајковски Зоре Драган, Варга Изидора Мирко;

воени службеници V класа: Брачко Фране Милорад, Демировић Бежета Мемир, Котевски Сотир Благој, Милков Ванча Лазо, Станковић Љубомира Милева;

воени службеници VI класа: Лучић Блаже Васо, Стрмишк Антона Хијероним;

воен службеник VIII класа Ивановић Михајла Сава;

граѓански лица на служба во ЈНА: Андрић Исе Лазар, Благојевић Груице Светислав, Богуновић Саве Миленко, Церозац Милорада Михајло, Цветковић Живојина Никола, Цветковић Тихомира Вујица, Димитријевић Божићдара Марија, Ђурић Мила Дмитар, Кисић Владимира Милана, Коперец Андрије Андрија, Косановић Стеве Милица, Лазић

Радојице Витомир, Лукенда Цвитана Иван, Манић Ѓаше Никола, Михаић Ивана Душан, Мијатовић Сретена Миливоје, Милошевић Михајла Бошко, Мркић Ђуре Милка, Паштар Миће Мирко, Рајновић Ристе Станиша, Ранисављевић Игњата Мирослав, Шуваковић Ивана Здравко, Вукајловић Драгољуба Славко, Зеџ Вељка Гордана;

— за примерни заслуги и вештина во работата за развивање на постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раководаат како и за создавање услови за постигнување на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

полковници: Ђорђевић Радослава Драгољуб, Стаменковић Душана Стојан;

потполковници: Анђелковић Радомира Љубомир, Атлић Николе Милан, Бојиновић Продана Божићдар, Џикић Милије Н.ола, Деспотовић Добросав Драгутин, Фаркаш Гезе Геза, Гроздановић Милутина Милисав, Јовановић Милорада Петар, Јовчић Ђорѓа Систомир, Новаковић Драгољуба Милојко, Пејчић Каменка Величко, Пуртић Милорада Раде, Стефановић Илије Михаило;

мајори: Ђуровић Стевана Милутин, Јокић Богдан, Илија, Кигановић Светозара Богољуб, Лацић Анте Томо, Мојсовски Стојка Сокол, Ненезић Митја Веселин, Нешић Живорада Богољуб, Николов Костадин Димитар, Пеца Николе Ђурица, Педишић Славка Вице, Пешић Ставре Ђоко, Плавчић Василија Илија, Стамболски Јована Методије, Вукић Стевана Мирко, Вукосављевић Мирка Слободан, Златковић Лазара Мирко;

капстан на корвета Ђукић Марка Ратко;

капетани I класа: Јанковић Радосава Михајло, Марчистић Симе Петар, Шкундрић Мане Петар, Вукмировић Ђуре Васо;

заставници I класа: Црнковић Драгутина Радојко, Деспотовић Љубомира Владимир, Ђокић Томе Цветко, Малићевић Хамида Ђемал, Маринковић Величка Жарко, Мићић Данила Младен, Миладиновић Радомира Мирослав, Шапић Александра Радосав, Зеџ Бајре Селим;

воен службеник I класа Петровић Стевана Видосава;

воен службеник II класа Петковић Рада Милан;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

мајори: Пушкар Саве Јовица, Савић Ранка Боро;

капетани I класа: Цветковски Божица Ђорђе, Грѓић Срђана Слободан, Ињац Јове Раде, Јанковић Миломира Милован, Јовић Миодрага Бранислав, Јакетица Луке Миодраг, Лазаревић Светислава Милутин, Маркићевић Милорада Драгутин, Мартиновић Добривоја Александар, Микић Љубодрага Милован, Паповић Илије Алекса, Пејић Бранка Славко, Рајић Бранка Славко, Рајић Александра Славича, Сенић Саве Милорад, Станисављевић Косте Никола, Станојевић Стојана Добривоје, Стојковић Драгољуба Златко, Ступар Лазе Жељко;

капетани: Дамњановић Станка Зоран, Јурјавчић Романа Франц, Ранѓеловић Александра Зоран, Станић Владимир Никола, Стојаковић Стевана Милан, Томашевић Петра Стеван, Вучковић Милоша Илија;

потпоручник Благојевић Јефте Предраг;

заставници I класа: Баборац Миленка Драган, Ѓрбовић Миранца Милован, Јовановић Ђоке Крсто, Костић Милисава Радош, Мунлитлак Богољуба Миливоје, Обренић Алексе Драго, Павловић Драгица Станоје, Спасић Бранка Божићдар, Спасовић Милорада Драгослав, Величковић Милована Томислав;

заставници: Благојевић Радмира Стеван, Борић Живорада Радослав, Ђаковић Михаила Ђуро, Ђорђевић Тројана Станимир, Гајић Јована Славко, Грегц-Деже Марјана Дезидер, Ковачевић Радисава Милош, Младић Милована Никола, Максимовић Миодрага Миломир, Мијатовић Пантелије Милован, Милентијевић Јоксима Првослав, Момчиловић Момчила Јован, Николић Драгослава Милан, Николић Драгутина Светислав, Спасојевић Душана Миодраг, Станковић Томе Милић, Токић Милана Милан, Томић Милана Петар, Вагец Терезе Иван, Веселиновић Раденка Драган, Влачић Новица Славољуб, Војновић Јована Павле, Вујановић Обрада Славољуб, Вуковић Младомира Милољуб;

постари водници I класа: Анчић Ђоке Милан, Анђелић Радомира Светислав, Антић Добросава Славољуб, Арежим Драгана Златко, Чворак Ђуре Лазо, Ђулибрк Обрада Богдан, Делић Филипа Миленко, Филиповић Миодрага Милош, Гргуревић Нике Драган, Гучанин Живојин Радослав, Хасанагић Драге Абдулах, Ивановић Благоја Негован, Јокић Веселка Недељко, Јовановић Живана Драги, Капш Јураја Јурај, Коцевски Димитрија Ђорђе, Копчалић Мехмеда Хамзија, Ковач Јосипа Иштван, Ковачевић Радована Милан, Куран Стипе Иван, Лејић Момчила Милорад, Лукић Благоја Глигорије, Мијатовић Милана Радован, Никић Стојана Новица, Петрић Јосипа Ђуро, Петровић Стевана Миодраг, Поповић Бсжо Зошко, Прица Миће Никола, Радаковић Миће Младен, Рајачић Јове Милан, Ракић Пауна Живота, Сенић Филипа Јагош, Ссверовић Јове Светозар, Смиљанић Стеве Стево, Сремчевић Бранислава Младен, Стојановић Гојка Јован, Стојановски Доне Драган, Шебез Миленка Мирко, Шимон Јаноша Гергел, Шпановић Мила Милан, Виши Баки Исмет, Златић Радише Милоје, Живковић Драгутина Братислав;

постари водници: Антић Светолика Радомир, Божовић Ђорђа Родољуб, Гајић Милана Данислав, Илић Петра Ненад, Јанићијевић Андрије Радосав, Којић Властимира Милан, Обрадовић Драгољуба Обрад, Панц Карла Лоренц, Парлић Славе Златан, Петровић Милорада Зоран, Планинчић Милисава Драгомир, Радиновић Новака Марко, Сабо Пијуша Јанош, Савић Милорада Градимир, Стојановић Бранка Драгослав, Живковић Милана Благоје;

воен службеник III класа Михелчић Миливоја Олга;

воен службеник IV класа Николов Богоја Момчило;

воен службеник V класа Вукшић Рада Даница;

воен службеник VI класа Маринковић Душана Стеван;

воен службеник VII класа Вртачник Ђирила Златко;

воен службеник VIII класа Мофардин Петра Мирко;

граѓански лица на служба во ЈНА: Башић Милорада Милован, Дамјановић Бранка Ново, Ковачевић Ристе Милош, Макух Јована Михајло, Месарош Балинта Фрањо, Обрадовић Наода Жарко, Петковић Арсена Коста, Радовић Илије Вера, Симоновић Милана Мира, Станичић Ивана Радмила, Стојкановић Божицара Димитрије, Жујовић Светолика Миодраг;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

граѓански лица на служба во ЈНА: Аћимовић Живана Живадин, Анчић Милосјиде Видосава, Арнаутовић Миодрага Живорад, Беговић Бранислава Драгослав, Белић Богољуба Радислав, Бишоп Животе Десанка, Борисављевић Радисава Милован, Бјелић Николе Јован, Бркан Иштвана Пирошка, Џенковић Јеленка Илија, Цветковић Методија

Нада, Цветковић Мирка Ружа, Цветковић Младена Зорка, Ђусловић Радивоја Средоје, Десница Вида Симо, Димитријевић Драгослава Ружа, Димовски Трајан Васиљка, Динић Васе Мирјана, Достанић Велимира Милка, Ђановић Радивоја Животије, Едет Андрије Јован, Фринчић Јурија Стјепан, Гаѓрановић Живана Станица, Гавриловић Драгутина Радмила, Глишић Радована Десанка, Грбић Стевана Боровоје, Хилер Силвестера Рудолф, Игњатовић Видака Вукајло, Илић Петка Мирко, Јаковлевски Павла Стојан, Јамини Ељама Јаља, Јандрић Јована Никола, Јанковић Радомира Миодраг, Јевтић Војислава Марко, Јордовић Драгомира Јордан, Јосифљевић Петра Милорад, Јовановић Чедомира Миливоје, Јовановић Радована Томислав, Јовановић Крсте Томислав, Кампа Стевана Геза, Кнежевић Павла Душан, Козомара Милоша Гордана, Лазаревић Сретена Милан, Лекић Милана Јелка, Ловрић Момчила Љиљана, Максимовић Лазара Милунка, Марјановић Јована Љубица, Медић Стеве Саво, Мијатовић Чедомира Верица, Милијић Хранислава Загорка, Милош Марка Марија, Милошевић Миломирка Марица, Мирило Душанка Јанко, Митровић Сретена Славица, Младеновић Божицара Олга, Немет Ивана Штефица, Ненадовић Милојка Вељко, Нешић Драгише Часлав, Нешић Добривоја Драгиша, Николић Томе Милица, Новаковић Радивоја Аца, Новаковић Радоја Босиљка, Новаковић Мите Милојко, Обреновић Живана Драган, Обровић Анте Благо, Пантовић Груице Радисав, Пармаћ Данила Нада, Пашајлиќ Мирка Љубица, Пауновић Илије Бранислав, Павловић Милоша Часлав, Пејчиновић Душана Драган, Петковић Божицара Радмила, Поповић Миломира Душанка, Прохаска Косте Босиљка, Ракић Милана Саво. Ранчић Љубомира Мирослава, Ристић Витомира Љубинка, Сакић Андрије Костадин, Сарић Живорада Мирослав, Савић Богосава Милија, Солумун Обрада Миле, Спасојевић Момчила Драгица, Становић Љубомира Миланка, Шанић Десимира Ковиљка, Шешевић Миливоја Љиљана, Такач Мише Јано, Тасић Стојадина Душан, Татомировић Младена Љубинка, Теовановић Јована Јованка, Томић Ратомира Радмила, Убавић Драгољуба Видосава, Урошевић Радивоја Петар, Васиљевић Милића Радован, Величковић Стевана Загорка, Вуксановић Милана Коста, Згоњанин Илије Мира, Златковић Стојана Живојин, Зорић Николе Надежда, Жижкић Стадимира Биљана, Жижкић Петра Ђорђе;

— за примерна работа на развивање полет за остварување на поставените задачи како и покажување на старешински и војнички особини што служат за пример на другите

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Кабиљо Самуела Горан, Кардашевић Здравка Бранислав, Милеуснић Петра Драгослав, Павловић Љубинка Мишо;

капетани: Аджић Љубомира Мило, Алексић Драгана Момчило, Апић Стевана Добривој, Басић Стјепана Дарко, Брадић Стојана Миладин, Будакоски Хакије Сулејман, Бурсаћ Лазара Петар, Чамџија Сафета Фикрет, Димитријевић Милутина Милопан, Драганец Предрага Мирослав, Дуповац Незира Кемал, Ђукић Радифа Радомир, Џанић Наила Нурага, Екрес Мартон Нандор, Еленов Трајчето Јован, Филиповић Драгутина Блашко, Хабијанец Мартина Тихомир, Халкић Суле Репо, Хасани Хасана Џевдет, Јанјетовић Илије Ненад, Јокић Добрисава Миломир, Карачоњи Драгутина Ненад, Кијановић Михајла Радојко, Кмезић Милоша Милан, Кочевар Франца Изток, Којић Ранка Лука, Лекић Станислава Зоран, Машић Стојана Зоран, Матурић Стјепана Звонко, Милановић Милана Рајко, Милановић Митра Еленко, Минчић Борисава Драган, Мирчески Васила Јован, Николић Ратомира Лука, Пантић Миленка Бранислав, Пејчић Ђорђа Недељко, Перин Драгољуба Радиша,

Пешић Петра Душко, Поповић Милорада Бранислав, Поповић Спасоја Слободан, Продановић Гојка Слободан, Радосавкић Саве Радивоје, Раденановић Милорада Драгослав, Радуповић Ђуре Милорад, Рајчић Владана Милан, Рамовић Војина Зоран, Рашић Витомира Милисав, Сајић Андрије Славко, Смиљанић Мане Никола, Софренић Миливоја Предраг, Стојановић Стојана Вокидар, Суботић Душана Станко, Шћекић Вука Зоран, Шиповски Глигор Слободан, Танев Вангела Трајко, Винаји Митра Мирослав, Вуковић Александра Станко, Зарков Павла Илија;

поручник на фрегата Настоа Томе Кирич;

поручници: Бајић Мила Милан, Ђукић Ивана Андрија, Делетић Војина Бранко, Драгојевић Саве Чедо, Хафизовић Мухамеда Сеад, Јагодић Милана Бранко, Јаковљевић Војислава Момчила, Кељић Вукмана Вукајло, Копачев Стојана Владо, Крупнеж Мирка Бранко, Јајић Беке Цезар, Милић Николе Милан, Миленковић Светозар Миодраг, Милковић Милутина Никола, Муњан Петра Драган, Нешковић Милорада Драгана, Петковић Вуксана Зоран, Николов Велимира Добре, Предарски Јована Стојан, Радочић Љубомира Владо, Радосављевић Злативоја Миодраг, Роговић Ђеладина Душан, Русован Станка Верољуб, Сладоје Ристе Радомир, Смиљковић Слободан Милован, Стојановић Живорада Радивоје, Штрбац Вукрешија Зоран, Томић Саве Славко, Вучић Стојана Милун;

поручник на корвета Орб Кузме Ђорџе;

заставник I класа Магич Лиме Воје;

заставници: Јовановић Љубомира Слободан, Симовић Симе Миленко;

постари водници I класа: Агогић Љутвоје Хабиб, Цвијовић Момчила Љубемир, Фунтић Рајка Радоман, Јовић Војислава Велизар, Козомора Боже Коста, Недељковић Љубисава Мирослав, Пенковић Милаца Миодраг, Петровић Мавса Слободан, Трајковски Јордана Драгун, Вуковић Живка Игњат, Звонарић Кузмана Мартин, Живковић Јована Антун;

постари водници: Белчовски Андрије Томислав, Драгојловић Миливоје Стаменко, Ђорђевић Велимира Милорад, Фудерер Јосип, Јосип, Келеч Маришка Ђорђе, Ковачевић Чедо Жива, Ђорџе Негована Јован, Паскан Степе Мирослав, Петровић Милорада Ђарко, Ромић Петра Предраг, Стојановић Ивана Жарко, Шимон Ингвана Иван, Шимон Јаноша Јанош, Тренић Томислава Вокидар, Вујиновић Станка Небојша,

водници I класа: Гањанец Верољуба Миланко, Ђеличић Душана Слободан, Ферти Миланма Фадил, Јертец Ивана Јосип, Јоџић Мирка Радослав, Јошић Милорада Драган, Кориланец Милорада Раде, Ковачевић Ђуре Војо, Крључ Саве Мујо, Лепар Јожефа Михаљ, Манојловић Драгољуба Добрица, Мицевски Крсте Звонко, Митић Славка Богољуб, Николић Бранка Војко, Пукаковић Асима Сејдалија, Орел Јандрије Милорад, Пешић Здравко Душанмир, Ропић Петар Марис, Стојановски Раде Дале, Штековић Љубана Рајко, Ђорѓевић Стевана Предраг, Вуковић Милисав Милан, Зен Маријана Данијел, Жилић Илије Здравко;

граѓански лица на служба во ЈНА: Заман Ингвана Ана, Богичевић Веселина Петар, Ђорѓевић Момчила Милета, Божич Веселина Драгомир, Ђурић Александра Ранко, Гардиновић Богољуба Радмило, Ивковић Александра Драган, Јастребић Велимира Славолуб, Јукић Мирка Драгана, Костић Ђорѓа Слободан, Крпајан Владе Житан Младеновић Чедомира Милина, Мулчић Индр Божко Мудринић Тодора Раде, Мучибић Бранка Милисав, Николић Живе Драган, Пучар Милан Милина, Рајић Миодрага Илија, Савић Саве Ивица, Стојановић Владе Радмила, Шеоић Милован Нада, Шипковец Александра Славко, Живковић Николе Марица, Жижак Стевана Бранислав;

— за особено истакнување во познавањето и припадњето на војничките должности и за примерно војничко однесување

СО МЕДАЛ ЗА ВОЈНИЧКИ ДОБРОДЕТЕЛИ

постар подник I класа Ђурић Миломира Среден;

постар подник Кукобат Спасоја Никола;

подник I класа Рудички Томислава Небојша.

Бр. 131

22 декември 1983. година

Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Мика Шпиљак, с. р.

У К Л З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

прз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликуваат:

— за заслуги во развивањето и зацврстувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и другите држави, како и за особени заслуги во работата прз разгледувањето на свест на граѓаните во борбата за независност на земјата

СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

полковник Ковачевић Ђуре Сава;

— за особени заслуги стекнати во борбата против империјалот за ослободување на нашата земја и за заслуги на организирањето и зацврстувањето на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

полковници: Миловановић Милована Драгољуб, Радчевић Јовица Слободан;

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

мајори: Котевски Трајан Бранко, Велковић Милорада Видимир;

капитани I класа: Божанић Властимира Владан, Ђрвар Ота Ото, Ђошић Миодрага Љубинко, Ѓеорѓевиќ Димитар Благоје, Клицов Луке Саво, Крајчиќ Мате Мате, Мијковиќ Мартина Петар, Сагић Милоша Живко;

заставници I класа: Чугуровић Раденка Владимир, Златић Драгутина Михајло, Гузијан Лазе Саво, Митић Светислава Витомир, Обрадовић Миливоја Ратко, Гауновић Николе Слободан, Петровић Симе Симо, Пиберник Леополда Јурај, Радуповић Симе Никола, Степановић Бранка Милан, Трипковић Обрада Спасоје, Васић Милојка Миливоје;

вон службеник III класа: Бујак Томе Вукоман;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството помеѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

полковници: Хочевар Ѓана Иван, Вукајловић Милојла Озрен, Зупанчић Франца Виктор;

потполковници: Ивановић Вуксана Вукмап, Шаренац Владе Божићар;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

полковници: Дуловић Милића Славко, Јовановић Стевана Зоран, Корјачић Дејана Ђешлага, Крамар Антона Звонко, Крутиљак Павле Стјепан, Ленарчић Франца Биктор, Младеновић Петар Сретен, Николић Стојана Влада, Рогановић Саве Мирко, Тртић Милоша Миле, Трнјић Алексе Жарко, Мрдаковић Чедомира Рајсмир;

потполковници: Аралица Илије Данило, Церовић Раде Станко, Тумурија Џемала Ахмед, Дућак Петра Томислав, Ђелозовић Луке Миодраг, Филиповски Русе Лука, Хриџак Франце Алојз, Ивковић Раде Недељко, Јаковчевић Милутина Александар, Кара Романа Драго, Ковачевић Милорада Радосав, Конјанић Милана Ратко, Мачукат Мартина Тодислав, Маливукоски Ђуре Душан, Маринковић Милана Мирко, Марковић Бранка Богољуб, Местоварић Илије Милорад, Митровић Ђуре Петар, Мишић Мирка Драгољуб, Поповић Радосава Сокољ, Ожанић Винка Ђинко, Павлин Августина Бранимир, Павлин Франц Франц, Писаров Милана Никола, Поповић Радула Милорад, Радучевић Илије Мирко, Рајковић Кендра Милутин, Валес Франце Александар, Војводић Милорада Бошко, Вуковић Станимира Драгина;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

потполковници: Будимировић Ивана Младен, Илић Душана Петар, Стојановић Божићара Храпи-слав;

мајори: Анђелковић Мирка Витомир, Анђелковић Александра Владимир, Бакић Војислав Милорад, Веласки Љигана Миодраг, Данић Душана Бранислав, Џикурски Милана Светозар, Хусевић Мује Мемиса, Јабуковски Милана Милорад, Јончић Јеротија Предраг, Катанчић Бранка Филић, Китић Петра Миодраг, Костић Томе Ђованко, Котаранин Јована Милан, Лелек Звонка Милан, Мандаревић Николе Радосав, Макичевић Милијана Милорад, Матовић Обрада Радосљуб, Милединовић Добривоја Драган, Милосављевић Ђоџе Миодраг, Милуновић Радосав, Мирчевиќ Јован Орлан, Морин Антона Радислав, Некичевић Ђорѓа Душан, Пешић Милисана Милан, Пеготић Фране Марко, Радосављевић Мирка Стеван, Росић Обрада Милован, Рудолф Франца Сречко, Славић Јожефа Јожеф-Матсигилан, Стојковић Ненада Часлав, Стојановић Драгољуба Србољуб, Шипаћ Душана Ђонко, Штепић Бранислава Славољуб, Видовић Матије Маријан;

капетани I класа: Арко Јанеза Јанез, Бабић Ђуре Војислав, Ѓалић Љубоја Тихомир, Беоња Косте Ђуро, Ђегичевић Милорада Радивоје, Бузић Вуксана Микаило, Џовар Милана Ивица, Џвотковић Радисава Јован, Џвотичевић Милана Славко, Чаченовић Светозара Вукајло, Чича Љубомира Богдан, Чулетић Антуна Јосип, Џурић Ивана Дамир, Ѓалић Вујадина Ранко, Ѓојко Јожефа Антон, Ѓекић Раме Нерко, Ѓокић Витомира Радивоје, Ѓорђевић Јована Саше, Ѓукић Јован Милан, Ѓремић Новака Ѓорѓе, Ѓроић Павле Томислав, Илић Драгољуба Момир, Јандрић Миће Вукајин, Јовановић Драгољуба Владимир, Јуџи Хајриха Јосип, Кочовић Станислава Љубиша, Костевски Џестана Томислав, Ковић Миодрага Миленко, Крнета Стевана

Слободан, Кукобат Крсте Марко, Кужет Илије Милан, Лазовић Милана Мирослав, Лекић Благомира Здравко, Макек Ивана Звонко, Манче Антона Влада, Марић Радојка Миладин, Марјановић Божићаре Слободан, Матић Милана Душан, Милојковић Зарија Драгиша, Митровић Митра Радосав, Недучин Николе Милош, Николић Радомира Слободан, Новаков Милоша Жива, Новаковић Добросава Витомир, Обрадовић Јоксима Милош, Павић Виктор Мирко, Перић Душана Милан, Перић Добривоја Стојан, Перковић Јелке Јозо, Петровић Лазара Богосав, Петровић Велимира Предраг, Покрајац Слободана Драган, Поповић Рада Милан, Поповић Борислава Светомир, Радић Андрије Миленко, Ракчић Десимира Сибин, Ранђеловић Вукадина Љуби-пој, Ризван Смаје Фаџил, Срегенковић Милорада Петар, Стаматовић Стојана Милутин, Станисављевић Милица Слободан, Стјепановић Николе Милорад, Тимић Данчета Љубомир, Трајковић Предрага Зоран, Турина Слава Иван, Величковић Градимира Слободан, Видмар Макса Љубо, Војвода Емила Бојан;

поручник на боен брод Мајер Антуна Звонко; капетани: Булат Вељка Горан, Џвигковић Ивана Звонимир, Ѓоралић Суље Шемсудин, Ѓамјановић Ѓамјана Миливоје, Драгић Милоша Ђуро, Храџец Ивана Стјепан, Маџан Јанка Ивица, Милошевић Ѓилоша Драган, Мишковић Ѓуре Борисав, Осмић Ѓигза Ибро, Ратковић Светомира Желимир, Рав-лић Јозе Мате, Савић Борислава Милан, Симић Милојка Момир, Спасић Вуксана Србољуб, Стани-мировић Илије Милан, Стојановски Кулево Стојко, Таџаковић Саде Саџик, Ујић Ѓорѓа Ненад, Видић Бошка Зоран, Вуковић Милосава Драгослав;

поручник Трајкор Блаже Делчо; заставници I класа: Аџевиќ Пере Томо, Аџа-пасије Јаков Михајло, Антонијевић Радула Ми-ливоје, Арсић Милисав Десимир, Бакић Влади-мира Раде, Банковић Данила Радиша, Баџа Илије Милан, Бошковић Петра Милић, Џекић Крсте Благоје, Џвотковић Драгутина Добросав, Џеликовић Стјепана Антун, Ѓосић Радомира Коста, Ѓамјано-вић Милована Милош, Ѓавидовић Владислава Мио-мир, Ѓерета Станка Ѓожа, Ѓикић Владимир Тихо-мир, Ѓимић Марко Васо, Ѓмитровић Јована Момир, Ѓокић Николе Десимир, Ѓубљевић Ѓурка Велимир, Ѓорђевиќ Аџелка Антоније, Ѓолубовић Радомира Драгомир, Ѓињатовић Мише Страшо, Ѓињатовић Тривуна Степан, Илић Петра Љубомир, Илић Жи-вко Ранко, Јаџимовић Драгутина Милован, Јелавић Јураја Аџте, Јовичевић Јована Крсто, Калембер Илије Бошко, Карић Остоје Душан, Каучић Винка Јанез, Комарчевић Жарка Алекса, Костадиновић Ра-дивоја Љубомир, Костадиновски Петруша Љубомир, Кретић Милоша Милован, Крунић Мирка Војислав, Јабудовић Марка Раде, Јазаревић Радивоја Марко, Јазич Славка Војислав, Милић Јакова Јозо, Ма-ринковић Александра Ивко, Маринковић Живоји-на Миодраг, Марјановић Слободана Десимир, Ми-ленковић Радована Миодраг, Милетић Драгомира Стојан, Милошевић Радомира Милашин, Младено-вић Прокопија Благоје, Младеновић Јована Ми-лоје, Ненадић Максима Обрен, Ненадовић Стеван Петар, Недовић Властимира Милсљуб, Него Благоја Томислав, Новаковић Пере Раде, Обрадовић Ви-томира Драгољуб, Павловић Михајла Џејетин, Павловић Ѓола Селимир, Пејовић Саве Стојан, Пе-тров Панде Васил, Петровић Радована Живко, Пасић Стевана Славко, Поповић Радића Милосав, Прибичевић Михајла Милан, Прица Миле Илија, Радић Миле Никола, Радчај Николе Мирко, Радо-сављевић Милоја Витомир, Радучевић Саве Петар, Рогановић Мирка Петар, Савић Милорада Драго-слав, Савић Милисав Милорад, Симовић Тривка Гојко, Соколић Томе Иван, Стајић Раџбела Алек-сандар, Стаменић Јове Александар, Станковић Ми-лана Љубиша, Станковић Петра Радивоје, Тепић Ѓуре Симо, Терзић Милуна Драган, Тодоровић Све-

тозара Живота, Војводи Раде Јово, Вучетић Николе Бранко, Жикић Богомира Љубинко, Зекић Давида Миле;

заставници: Блашко Благоја Андреја, Драшковић Симе Михаило, Цонић Вукашина Хранислав, Цвијетић Митра Обрад, Гламочанин Јована Ратко, Гудовић Милана Живко, Јакшић Милке Ђуро, Косановић Стеве Никола, Круменакер Кавла Јосип, Кургаш Елмаза Рамиз, Марковић Драгића Младен, Милосављевић Светислава Станиша, Милошевиќ Манојла Борис, Николић Драгоја Милан, Павловић Душана Милан, Петров Урош Милорад, Плећаш Илије Саво, Пртењача Ивана Грга, Пунош Драгана Миле, Рамадан Османа Алекса, Растовац Ђуре Душан, Релић Стевана Ђуро, Рибар Софије Божо, Ристић Раденка Раденко, Савић Милана Драгољуб, Словић Миленка Милош, Спасић Душана Милан, Спасић Стојана Васо, Стевић Хранислава Радомир, Стојановић Стојана Боривоје, Стојановић Богосава Сретен, Талевски Борис Методије, Трбојевић Петра Владимир;

воен службеник V класа Марковић Адолфа Иван;

граѓанско лице на служба во ЈНА Пикнулић Душана Александар;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

полковници: Ђорђевић Тихмира Бранислав, Ѓрбовић Парте Живорад;

потполковници: Гачевић Милорада Раденко, Костић Стојана Димитрије, Крндија Јове Милош, Николовски Санде Мирко, Петровић Новака Лука, Петровић Милутина Милан, Петровски Спасоја Ристо, Стојановић Светозара Драган, Вельковић Недељка Томислав;

мајори: Бурсаћ Андрије Перица, Димитријевић Милована Саво, Јагодић Симе Никола, Милић Милорада Драган, Радуловић Душана Љубомир, Ризи Емила Стјепан, Савић Радомира Велислав, Станковић Спасоја Првослав;

заставници I класа: Бумба Ивана Милосав, Лакичевић Петра Јован, Шнајдер Алојза Алојз, Павлов Милорад Жарко, Зракић Стеве Славко;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

мајори: Јовановић Момира Братимир, Јовановић Радомира Живојин, Радојковић Александра Велибор;

капетани I класа: Џековић Велимира Драгић, Глишевић Војина Мишо, Јолкић Мирка Слободан, Мирић Раде Тошо;

капетани: Џафић Муста Кемал, Марковић Милосава Александар;

заставници I класа: Андрић Марка Миодраг Бајић Мије Мато, Веговић Фрање Антун, Ѓижкић Нинка Гојко, Богдановић Десимира Стаменко, Брајовић Милосава Урош, Бајак Томе Вукојица, Бурић Спасоја Душан, Цвијетиновић Гојка Цвијетин, Чупић Ристе Урош, Ѓустић Петра Владимир, Дамјановић Петрс Милан, Денковић Ивана Станко, Дракшић Шиме Томо, Добрињак Ђорђа Војко, Филиповић Божидара Момчило, Голијанин Реља Јово, Гвоздић Милана Игњатија, Хреља Ибрахима Хазим, Хренек Ивана Никола, Игњатовић Страхине Ђорђе, Илић Обрада Светомир, Језицић Јосипа Славко, Јоксимовић Велислава Петар, Јосић Момчила Боривоје, Јовановић Светозара Миладин, Јоветић Михајла Драган, Јовић Велка Ратомир, Калушевић Милутина Живко, Крнић Јована Милош, Крсмановић Драге Томо, Кртинић Миле Дмитар, Квчић Боже Мирко, Лазовић Ђурђа Стојан, Леасац Петар Маријан, Лолов Динс Панде, Луковић Живојина Радивоје, Маринковић Здравка Љубиша, Мартиновић Милана Богдан, Мартиновић Срећка Љубисав, Мијалковић Илије Драгољуб, Мијић Ми-

хајла Бошко, Милановић Станка Симеун, Милић Чедомира Петар, Милошевић Владимир Павле, Митровић Станка Драгољуб, Муштра Јуре Мате. Николић Драгољуба Миодраг, Обрадовић Новице Стојадин, Пајовић Пере Радислав, Пауновић Чедомира Драгослав, Пејовски Гогдана Александар, Пекић Раше Радош, Петровић Драгутина Момчило, Петровски Ратка Александар, Псповић Велина Миодраг, Поповић Саве Рајко, Проковић Обрада Милован, Радешкић Антона Шостен, Радовановић Милосава Драгиша, Ракић Славка Жарко, Рашеца Петра Стево, Ратков Стеван Цветко, Саџак Драгомира Момчило, Симић Данила Јован, Сирар Јове Рајко, Стачић Добривоја Милосав, Стајић Благоја Драгутин, Станић Ђорђа Драган, Станковић Војислава Нићифор, Шимек Стјепана Јосип, Терзић Недељка Ђуро, Тојагић Милоша Петар, Томановић Владе Милорад, Трифуновић Новака Милија, Тришовић Боже Видоје, Василић Радована Стојана, Величковић Душана Миодраг, Врбанц Фрање Валент, Вигрешек Мате Звонко, Вулета Јове Боро, Здравковић Александар Миодраг, Живковић Пантелије Милован;

заставници: Антонић Будимира Маринко, Бејатовић Милоша Милован, Бобетко Мије Томислав, Богичевић Саве Стево, Божанић Луке Стеван, Ѓурчић Гојка Миле, Чизмар Владимир Мирослав, Ѓорђевић Марка Живота, Хасановић Заима Фаик, Јевтовић Љубинка Миодраг, Јовановић Радослава Слободан, Копривица Ђорђа Милош, Костић Боривоја Владо, Лабус Раде Милан, Љубеновић Драгомира Блажо, Мандић Миће Милан, Милојевић Милутина Милован, Мохенски Ивана Андрија, Наумовски Диме Владо, Његомир Милана Мирко, Остојић Љубомира Синиша, Перишић Ђорђа Богдан, Радош Мирка Слободан, Ранер Петра Петар, Ранковић Ѓогића Љубиша, Симоновиќ Богдан Славс, Сировец Аугуста Аугуст, Старчевић Павле Фрањо, Стјепановић Боже Војислав, Стојановић Радомира Бранислав, Шкалец Ивана Вјекослав, Томановић Саве Србољуб, Тричковић Славка Светислав, Тркуља Бранка Драгутин, Удиљак Антуна Ненад, Вукадиновић Крстивоја Божидар, Букадиновић Боже Драгослав, Здравкић Станоја Миладин;

постари водници I класа: Гуглета Илије Никола, Јаносевић Стеве Саво, Јеличић Ђуре Рајко, Јовановић Драгице Веља, Кања Михајла Стеван, Косановић Милована Стево, Ковачевић Фрање Ловро, Ковачевић Душана Момир, Крајновић Саве Миливоје, Леринц Имре Јожеф, Маринковић Велизара Миливоје, Наранчић Веља Младен, Николовски Магден Иван, Папеша Крешимира Томислав, Павлић Томе Јосип, Ристић Радоша Добрица, Радовић Миле Милан, Станковић Александар Радо-слав, Станојковић Агатона Владо, Стошић Стојадина Станиша, Шијан Николе Дане, Шупе Иве Лука, Тасић Живорада Живојин, Вученовић Милана Милорад, Вујичић Негослава Милорад, Здравковић Добросава Велимир, Злокапа Љубе Милинко; постар водник — Стојисављевић Петра Мило-рад;

граѓански лица на служба во ЈНА: Боснић Ђуре Гојко, Цветковић Драгутина Михајло, Голијанин Мирка Обрен, Лакушић Велимира Милован, Лукић Николе Латинка, Лукић Мате Славица, Малешевић Ристе Раде, Међо Лазава Ђорђе, Мешкић Бајре Раиф, Михајловић Драгољуба Александар, Мункаш Чедомира Милица, Муратовић Лазара Саво, Перовић Душана Цвијета, Радунскић Пере Новак, Рајковић Максима Радомир, Реџић Салка Хамдија, Везмар Петра Богдан;

— за примерни заслуги и уметност во работата врз развивањето на постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раководат, како и за остварување услови за постигнување на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ
МЕЧЕВИ

потполковници: Акимовиќ Драгољуба Владимир, Царевиќ Стојана Светосар, Чакановиќ Милана Јовица, Теријевиќ Градимира Будимир, Грујиќ Миодрага Миладин, Иванчиќ Јуре Иван, Јакобовиќ Ђуре Драгутиќ, Јаковљевиќ Александра Билјана, Кречар Гојка Илија, Крсмановиќ Радоша Бранислав, Кржевски Тале Митре, Марковиќ Ивана Миодраг, Младеновиќ Добривоја Лазар, Нешиќ Часлава Вилотије, Новаковиќ Николе Милан, Обрадовиќ Милорада Ратко, Панделишев Леснида Благој, Петровиќ Николе Најдан, Ристоманов Ристе Методи, Симончиќ Винка Винко, Сретеновиќ Милана Драган, Стојиљковиќ Мирка Александар, Стојковиќ Немање Момчило, Шоваговиќ Игње Бранко, Тепишиќ Стеве Петар, Томиќ Радована Милан, Вукелиќ Душана Саво;

мајори: Бахтовиќ Бајре Сеад, Бига Стеве Милан, Бишкуп Ђирила Бранко, Богоез Симе Митко, Божаниќ Милана Душан, Џекар Франца Франц, Џрногорчиќ Светислава Живојин, Чаприќ Обрада Јован, Чокиќ Живојина Предраг, Ђорђевиќ Миливоја Добросав, Ђорђевиќ Војина Душан, Филиповиќ Срдана Верољуб, Гајиќ Предрага Родољуб, Георгиев Анче Јован, Камзиќ Узеира Суад, Хрбока Крунослава Петар, Јаничиќ Новака Љубомир, Јериќ Вида Јожеф, Јовановиќ Светомира Миладин, Јовановиќ Раде Радослав, Јовичиќ Љукића Радомир, Карановиќ Душана Младен, Кариќ Триве Душан, Кнежевиќ Стеве Бранко, Лазаревиќ Косте Часлав, Лемиќ Дана Лука, Мишиќ Мирка Милан, Миликиќ Радослава Саво, Мољевиќ Перо Жарко, Пешчиќ Воре Јовица, Рајковиќ Мирка Љубо, Ракиќ Гавре Желко, Савиќ Радована Мирољуб, Сеџиќ Сејде Редип, Секулиќ Светислава Станимир, Славковиќ Живојина Предраг, Смиљаниќ Љубише Спасоје, Стап Саве Иван Стапојевиќ Миливоја Милан, Стефановиќ Милијана Радисав, Стоиќер Јосипа Мирко, Стокиќ Чедомира Томислав, Шарџ Душана Милун, Теодоровиќ Николе Бранко, Теодоровиќ Видоја Момчило, Тушев Мамуша Благоје, Васиќ Живка Милисав, Величковиќ Ђорѓа Љубица, Вељковиќ Божицара Милисав, Вишиќиќ Крстине Ђурѓе, Влачиќ Антона Маријан, Врџаќ Ернестине Тоне, Вучковиќ Трајка Слободан;

капетани I класа: Илиќ Тихомира Радиша, Микинац Пере Иван, Репац Илије Стојан, Шоштар Фране Маријан;

заставници I класа: Беширскиќ Салиха Мухарем, Бирчанин Божицара Радосав, Богдановиќ Сретена Богосав, Џап Михајла Михајло, Георгиевски Јаћима Миливоје, Јапоковиќ Милуна Милан, Караџиќ Чедомира Милан, Колунџиќ Раде Никола, Кутлача Душана Гојко, Кузовиќ Михаела Драган, Маџура Стевана Тодор, Марсвац Милоша Стеван, Миливојевиќ Сретена Димитрије, Митровиќ Симе Звонимир, Младеновиќ Мите Станко, Мусиќ Сабита Митхат, Пејачевиќ Јанка Драгоје, Ракиќ Славка Милосав, Секулиќ Ђуре Стјепан, Сепер Франца Драго, Степановиќ Војмира Радојко, Тмушиќ Петра Стеван;

заставник Војиновиќ Стојана Љубомир;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ
МЕЧЕВИ

потполковник Ајдуковиќ Душана Миле;

мајори: Микасовиќ Антуна Драгослав, Зечовиќ Благоја Десимир;

капетани I класа: Алексиќ Милојка Јован, Даниќ Драгутиќ Љубомир, Древеншек Јоже Желко, Јариќ Стевана Душан, Керкез Михајла Раде, Липовац Александра Лазар, Мартиновиќ Иве Мартин, Милановиќ Драгише Томислав, Пичула Ђаѓеѓе Перо, Рихтар Јураја Маријан, Сретеновиќ Војислав Бранко, Стевчиќ Животе Томислав, Стипановиќ

виќ Николе Јосип, Стојановиќ Станијана Боровоје, Трговчевиќ Паје Лука, Вртикапа Милана Вукота; капетани: Бабиќ Милана Александар, Дуканац Среќа Миодраг, Ераковиќ Данила Радомир, Грнча Милоша Јано, Јелиќ Миљка Милутин, Петровиќ Милорана Радисав, Поповиќ Милорада Остоја, Ранђеловиќ Зарије Слободан, Станков Данила Радомир, Суботиќ Обрада Славко, Здравковиќ Владимир Светислав;

поручник Ђориќ Милуна Драган;

заставници I класа: Благојевиќ Милана Томилав, Дармановиќ Велише Павле, Дукиќ Миленка Станимир, Ђуровиќ Радомира Малован, Грбиќ Бранка Миладин, Јеремиќ Илије Станко, Јовановиќ Петра Златко, Карабатиќ Каје Анте, Максимовиќ Арсеније Марко, Младеновиќ Стојана Милић, Нићифоровиќ Милоша Владимир, Пашиќ Бошка Бошко, Петковиќ Диониса Радисав, Петковиќ Максима Сибин, Трандефиловски Петко Мирко, Вуковиќ Ивана Милан;

заставници: Драгиќ Јевте Љубо, Јотиќ Благоја Обрад, Јовановиќ Стеве Душан, Јовиќ Душана Стојан, Киџиќ Јакоба Фране, Коџиќ Сретена Мирослав, Лаковиќ Антона Ардуино, Лаличиќ Јове Бранко, Максимовиќ Војислава Слободан, Малеш Станка Ристо, Мамиќ Милана Анѓун-Емил, Марковиќ Михајла Живомир, Марјановиќ Видоја Миленко, Милеусниќ Драгана Марко, Пољаковиќ Јосипа Марко, Радовиќ Михаила Бане, Радовиќ Станка Драго, Ризниќ Живојина Мирољуб, Савчиќ Милосава Милорад, Саздовски Трајка Зоран, Степановиќ Момира Живорад, Терзиќ Милосава Милан, Вељановски Пере Тоде;

постари водници I класа: Бадњар Тихомира Живојин, Балаш Симеона Слободан, Бениќ Николе Саво, Бијелиќ Николе Милан, Бјелобаба Дана Петар, Богдановиќ Божила Душан, Боговац Дмитра Милорад, Гајнер Грегора Иван, Чмега Мустафе Ектем, Дамјановски Танаска Наум, Дамјановиќ Ниќице Младен, Диниќ Љубомира Живота, Ђаловиќ Будимира Ратко, Ђокиќ Ивана Александар, Ђурџиќ Милисав Чедомир, Есик Андреја Мирко, Георгиев Славе Коце, Грабо Анте Илија, Хајдин Милоша Владимир, Хорват Изидора Изидор, Јанковиќ Миломира Милија, Јеловац Стевана Милорад, Јовановиќ Милана Милосав, Јуриќ Иве Недељко, Качавенда Станка Душан, Кајиш Милоша Неђо, Клариќ Мије Иван, Корен Милана Бранко, Костадиновиќ Воје Драган, Ковачиќ Стјепана Мато, Коџул Душана Јован, Кучук Салке Мустафа, Липковац Драге Драго, Манчев Дамјана Дине, Мандиќ Чедомира Драган, Марковиќ Душана Вељко, Мићиќ Џејџетина Стојан, Мијаџиловиќ Радмила Милан, Милаџовиќ Слободана Милија, Милосављевиќ Воје Радомир, Милошевиќ Јована Радомир, Митиќ Александар Крунислав, Мрђа Драгољуба Славко, Недељковиќ Александра Слободан, Немет Паве Стјепан, Николовски Јованче Драги, Огњановиќ Миодрага Милан, Омаста Јана Јожеф, Пајиќ Јована Драгиќ, Павловиќ Добросав Цветан, Павловиќ Боровоја Добривоје, Пејчиќ Јована Братислав, Петровиќ Живојина Мирољуб, Петровиќ Илије Сиљешко, Петровиќ Војмира Слободан, Рокниќ Станка Павзо, Стајиќ Велимира Милун, Слишковиќ Михајла Александар, Шкондриќ Јове Чедо, Тадиќ Степана Дасор, Троскот Славка Шиме, Вучковиќ Спасо Илија, Вуксановиќ Нина Борислав, Вуловиќ Николе Крсто, Зега Виктора Војко, Живоновиќ Вукадина Александар;

постари водници: Балеј Јана Мирослав, Ђириќ Миливоја Милан, Ѓрличиќ Ђуре Стјепан, Ѓрипов Јована Димче, Ѓиџиќ Радомира Драган, Калиновиќ Вранислава Властички, Милићевиќ Миодрага Милутин, Пачиќ Алојза Јадислав, Савиќ Миксотија Зоран, Секулиќ Павла Данило, Славуљ Неџада Љубица, Степановиќ Миленка Зоран, Штеф Милица Анѓел, Томовиќ Вељка Милојица, Џељов Аћима Јован;

граѓански лица на служба во ЈНА: Благојевиќ Мирка Раде, Градишка Динка Шиме, Тантуровски Спире Душан, Вукчевиќ Петра Ђорђе;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

граѓански лица на служба во ЈНА: Александриќ Глигорија Живорад, Ђелица Ђире Љепосава, Брезар Ристе Јованка, Бркиќ Марка Недељко, Цариќ Алексе Владо, Цупек Луке Мијо, Цупек Луке Стјепан, Ђосиќ Божидара Ђоко, Ђосиќ Радосава Радомир, Дамјановиќ Које Спасо, Даниловиќ Раде Војо, Дуиќ Владе Богдан, Дупановиќ Мухамеда Ахмет, Џодан Драгана Стеван, Џонлагиќ Абида Рифет, Ђорђевиќ Душана Гордана, Ђремиќ Сретена Анђа, Гаџиќ Славка Светозар, Граовиќ Марије Штефанија, Хрен Јанеза Иван, Хрњиќ Суље Сулејман, Ибрахимпашиќ Мурата Мухамед, Ивановиќ Ивана Андрија, Јанићијевиќ Драгутина Слободан, Јелисавца Душана Бошко, Јовановиќ Николе Драгица, Јовановиќ Антуна Габријела, Јовановиќ Илије Вера, Којиќ Душана Бошко, Лазиќ Васе Видак, Лепир Сретена Љиљана, Маневски Тодор Глигор, Марчетиќ Милана Влајко, Матијевиќ Петра Марко, Месарош Јосипа Виктор, Мештровиќ Ивана Јосип, Милашиновиќ Дмитра Жељко, Мудриќ Раде Милан, Њавро Ђуре Цветко, Опанчар Ивана Аница, Пантелиќ Стевана Недељко, Петковски Кире Војислав, Петровиќ Апостола Кузман, Петрушевиќ Трајан Димитрије, Пинтар Станка Станислав, Плеванч Јанеза Макс, Поповиќ Лазар, Надежда, Рибар Гашпара Милан, Радоњиќ Баше Марија, Рајчевиќ Петра Лазар, Рамиќ Суље Фехим, Рокниќ Прокопија Илија, Сембер Саве Смиља, Станковиќ Ратомира Стојан, Стојановиќ Ђорђа Анђелко, Студен Јураја Стјепан, Ступар Јове Божо, Шестан Николе Михо, Шево Јове Чедо, Штембергер Јоже Вилко, Тауз-Перлина Душана Душан, Тошовиќ Илије Вида, Видмар Франца Фридерик, Зиројевиќ Луке Богдан, Жигиќ Илије Миле;

— за примерна работа врз развивањето на полетот за остварување на поставените задачи, како и за покажување на старешински и војнички особини што им служат за пример на другите

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Гошковиќ Милоша Миодраг, Милутиновиќ Александра Слободан, Николиќ Сретена Александар, Спасојевиќ Цвете Милан, Видицки Косте Мирослав, Вулетиќ Гојка Зоран;

капетани: Алексиќ Саве Алекса, Арсов Бориса Анче, Беговиќ Јосипа Томислав, Брашчевиќ Драгослава Љумодраг, Драгољевиќ Васкрсија Милан, Ђукиќ Мирка Владо, Ђуровиќ Николе Ђура, Екар Јожефа Вилем, Грнчаровски Душана Зоран, Хорват Павла Звонимир, Илиќ Љубише Срђан, Јакимовски Александар Живко, Јеличиќ Уроша Јарослав, Калан Јоже Јоже, Којиќ Радивоја Светозар, Крменовиќ Станише Тешница, Косановиќ Радослава Драган, Кучера Имре Иштван, Лукиќ Радослава Зоран, Лулиќ Дане Стјепан, Мајкиќ Бошка Борислав, Макрешански Бранко Светислав, Маличевиќ Милана Живорад, Маричиќ Николе Синиша, Марјановиќ Вукашина Здравко, Марковиќ Драгослава Драган, Милојевиќ Милорада Миодраг Милошевиќ Јована Бранко, Милошевиќ Вукосава Радош, Миловановиќ Станислава Миладин, Митровиќ Милана Славко, Мухиќ Вехбије Нихад, Радеиќ Емила Станислав, Радојковиќ Војислава Радомир, Радуловиќ Лазара Радивоје, Ристиќ Леонтија Станко, Ристов Лазе Занчо, Робал Стеве Милан Родиќ Ђуре Милан, Сачевски Панте Драго, Саџак Беџира Мирсад, Секереш Иштвана Јожеф, Селимовиќ Хасана Мирсад, Симиќ Лимитија Бранко,

Синковски Владе Стеван, Сребриќ Славише Никола, Стефановиќ Милована Раде, Стојановиќ Владе Војислав, Суперина Андрије Владимир, Шитун Анте Мијо, Штогрин Владе Михаило, Тошиќ Јована Миодраг, Ваи Антала Антал, Загорац Илије Бранислав;

поручник на фрегата Станиќ Вицка Недељко; поручници: Бојковиќ Бранка Срба, Бубиќ Шиме Вељко, Цавор Бранка Бранко, Ђурчиќ Милете Бранко, Деспотовски Миле Владо, Дидовиќ Јаге Ивица, Ђондовиќ Мирка Звонко, Ђорђевиќ Жарка Зоран, Ђошановиќ Ђорђа Драго, Грујиќ Томислава Радослав, Гренко Станка Борис, Гргуревиќ Мише Драган, Хадисмановиќ Хасана Исмет, Ходак Николе Славко, Јокановиќ Светозара Мирчета, Јуришиќ Славка Анте, Кахриќ Абида Мустафа, Калкан Остоје Максим, Карлун Љубе Миле, Катиниќ Раденка Драган, Кишдобрански Петра Жикица, Кнежевиќ Витомира Мирослав, Копчалиќ Ивана Петар, Костов Јована Николчо, Ковачиќ Фрање Фрањо, Ковачиќ Винка Зденко, Кузмановиќ Боре Мирослав, Логожар Фрање Фрањо, Марковиќ Радован Милован, Марковиќ Милорада Војислав, Милановиќ Јове Јово, Миројевиќ Селима Узеир, Митиќ Срѓка Златко, Митровиќ Добривоја Миодраг, Нагел Михаела Михаел, Попржен Данила Зоран, Радиќ Лазе Никола, Секереш Шандора Ёсла, Селимовиќ Мухамеда Сенад, Симиќ Светлика Драган, Софтиќ Мустафе Рамиз, Сокач Фрање Жељко, Соколовиќ Тихомира Небојша, Стојановиќ Петра Бранимир, Стојковиќ Павла Славко, Шереш Антала Иштван, Шиљ Славка Здравко, Шош Стјепана Згонко, Штрукељ Леона Александер-Јоже, Томиќ Ранка Стојанча, Тошиќ Чедомира Драган, Трајковиќ Драгољуба Зоран, Трбољевац Јована Младен, Вељановски Живко Стојан, Зориќ Миломира Љубиша, Живковиќ Владимира Станко; потпоручници: Миљак Анте Станко, Рестовиќ Вицка Милош, Вуковиќ Миливоја Јовица; заставници I класа: Радосављевиќ Михајла Милан, Ратковиќ Јове Петар; заставник Николиќ Ђорђа Алекса;

постари водници I класа: Бакиќ Милана Саво, Босанач Николе Владимир, Ђуровски Николе Тодор, Јовановски Јован Радван, Канцисаи Људевита Јосип, Крагуљ Панте Ранко, Љујиќ Радована Чедомир, Марковиќ Ратомира Милован, Михајловиќ Милосава Радош, Миљановиќ Здравка Душко, Милорадовиќ Радослава Ратибој, Миљковиќ Момчила Сретен, Мудриниќ Симе Перо, Недељковиќ Костадина Мирољуб, Ненадовиќ Боровоја Витомир, Николиќ Стојадина Слободан, Пипиќ Зорана Радивоје, Пировиќ Николе Петар, Радивојков Станка Стеван, Шаиновиќ Душана Драчо, Шутановац Станимира Радослав, Трајковиќ Сенте Тројан, Велички Божидара Љубодраг, Вељковиќ Петра Божилар, Загрецки Николе Милан;

постари водници: Анђелиќ Светозара Душан, Антиќ Војислава Милорад, Арсин Стадомиг Ђуро, Базиќ Милана Милојко, Божилковиќ Илије Драган, Брајиќ Абдулаха Абулкадир, Ќеро Хусе Мехмед, Црногорац Раде Љубан, Дотлиќ Данила Душан, Џомбиќ Миливоја Саво, Гавриќ Вује Бранко, Грбиќ Вује Ђуро, Грчкарац Бранка Милорад, Христов Никола Илија, Јаклин Фрање Ивица, Јанкуловски Борис Трајко, Јовановиќ Миладина Миливоје, Левковски Љубен Владе, Лихтенвалнер Вилема Станислав, Мандиќ Косте Драгомир, Маршалек Ферде Златко, Меѓедовиќ Томе Драго Милосављевиќ Ранђела Милан, Мишиќ Рајка Предраг, Митиќ Драгослава Љубиша, Митов Ђорђе Трифун, Пупиноски Владе Ёфто, Радановиќ Дамјана Славко, Ристиќ Самојка Споменко, Сосник Јосипа Јосип, Стевковски Коле Тихомир, Стојановиќ Радојка Александар, Стошиќ Братислава Драган, Тиосављевиќ Војмира Петар, Томиќ Петра Славолуб, Зајиќ Милована Миломир, Тотх Стјепана Атила, Ждрале Мате Реља, Жуна Јанка Владимир;

водници I класа: Адемовић Адема Џемаид, Апостолов Стеван Љубомир, Бајић Стевана Зоран, Бајрамовић Ахме Емин, Белоица Славка Борислав, Бојовић Владана Драган, Борић Стјепана Дамир, Босанац Андрије Милан, Чампат Драгића Милорад, Чичаревић Јована Драган, Дончић Крсте Милан, Дувњак Душана Драган, Грабовчић Радојице Драган, Хајрић Мехмедалије Фауд, Јакоб Илије Франьо, Јанићијевић Миливоја Мирослав, Јанчићијевић Савотија Радоња, Јовановски Јована Драган, Јурјевец Бернарда Бранко, Качавенда Душана Ђорђо, Кајтази Ибрахима Вељко, Карић Шабана Сафет, Кошњек Михаела Бојан, Кузмановић Миодрага Петар, Лалић Вукашина Мирко, Лазаров Методија Никола, Липовац Јасна Иван, Миленковић Драгослава Драган, Милорадовић Животија Стаја, Младеновић Мирка Рариша, Николић Милена Миролуб, Николић Велибора Радован, Николовски Стојан Вељко, Ожбелт Јосипа Јосип, Повржан Андрије Андрија, Равић Драгослава Томислав, Ристовски Петар Сисери, Сакач Драгутина Бранко, Сладок Мише Мајо, Стајић Пере Милутин, Станић Митра Зоран, Стејић Алексе Јово, Стевановић Томислава Љубомир, Шимац Ивана Давор, Шута Џафера Шило, Тодосијевић Тодосија Зоран, Трифковић Милсрала Срџан, Тутић Тахира Мирсад, Војиновић Радосана Мијат, Вуковић Ивана Стјепан;

водници: Бадалић Стјепана Дарко, Баго Мије Петар, Ђурчић Војина Мирослав, Динић Вукашина Небојша, Илић Николе Душан, Квочка Душана Бошко, Мартиновић Љубисава Горан, Младеновић Војислава Зоран, Пеин Јосипа Зоран, Такач Иштвана Роберт;

граѓански лица на служба во ЈНА: Дамјановић Милорада Вељко, Ђенадић Душана Миљка, Голубовић Драгише Зорка, Крунић Живка Бранко, Мирковић Жарка Радмила, Вићентијевић Љубомира Винојла.

Бр. 134
22 декември 1983 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Мика Шпиљак, с. р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликуваат:

— за особени заслуги стекнати во борбата против непријателот за ослободување на нашата земја и за заслуги за организирањето и зацврстувањето на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

полковници: Љубичић Марка Радослав, Муић Томе Иван;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

полковници: Перовић Сава Радивоје, Муић Томислава Виктор;

капетани на боен брод: Чулић Косте Вјекослав, Врзјић Андрије Трифун, Коросец Антона Владимир, Максимовић Раке Нико, Мاستиловић Марка Бранислав, Саје Јожефа Драго, Шпадијер Ристе Давор, Tollazzi Josipa Mitja;

потполковник Живановић Михајла Милча;
капетан на фрегата Барбарич Лудвика Коломан;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

полковници: Додиг Анте Анђелко, Гломазић Ђуре Милинко;

капетани на боен брод: Баровић Петра Владимир, Крстуловић Анте Радивој;

потполковник Јовчић Милића Миролуб;

капетан на корвета Младеновић Владимира Милан;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕ- БРЕНА СВЕЗДА

мајори: Барац Марка Јуре, Билић-Павлиновић Јосипа Маријан, Јокић Недељка Станислав, Лацмановић Влада Панто, Мајица Марка Борис, Млачич Ивана Рудолф, Паук Јозе Марко, Петровић Богољуба Милоје, Прошић Богдана Никола, Радловић Драгоша Станислав, Рејман Драголуба Петар;

капетани I класа: Богичевић Петра Јован, Ђукић Петра Борислав, Ђурашић Павла Гојко, Грујичић Раде Радоје, Јојић Богдана Бранко, Канџијан Славка Дубравко, Мариновић Јосе Нојко, Микеџ Стане Душан, Шимичић Шиме Миљенко, Величковић Доброслава Ратомир;

поручници на боен брод: Ђрчић Павла Илија, Јегерац Жике Миливој, Јосиповић Андрије Андрија, Стефановски Иле Трпе, Вејновић Николе Дане, Вујаковић Мије Миладин;

капетан Влаховић Блажа Гавро;

заставници I класа: Бисерчић Гвоздена Секула, Боснић Лазе Живко, Сопић Јосипа Јошко, Хоџман Јохана Антон, Качић Рудолфа Динко, Мамут Анте Божо, Мирчевски Мирче Саво, Муниџаба Ђуре Божо, Мустеданагић Медариза Исмет, Павловић Алојза Ивица, Петрић Николе Здравко, Радмановић Петра Стеван, Савић Остоје Милован, Стојковић Горољуба Младен, Ђујасиновић Луке Павле, Здравковић Јакова Јоксим;

заставници: Чикотић Луке Срећко, Јовановски Зранка Мирослав, Круг Драгутина Игнације, Кружичевић Ивана Јаков, Лачак Ђуре Владимир, Орлић Мирка Бранислав, Прпић Дује Јуре, Решетар Ђоке Томислав, Сучић Шиме Анте, Тодоровић Тихомира Добривоје, Томић Вељка Милан, Жбогар Августа Иван;

постар водник I класа Хелез Мије Мехмед;
воени службеници IV класа: Џолић Вице Јосип, Милошевић Радоје Слободанка;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

полковници: Царев Кузме Вељко, Дадич Мије Андрија, Плазибат Иве Мате;

капетан на боен брод Палић Павла Никола;

потполковници: Чокло Андре Јурај, Јеврић Ђукана Вујица, Миладиновић Живка Миливоје, Муџић Станка Милан, Павловић Богосава Остоја, Радловић Душана Јован, Рашевић Марка Тодор, Руње Јакова Вјекослав, Стор Антона Јанез;

капетани на фрегата: Чук Миће Манџло, Јовић Илије Саво, Mandrayka Petra Јовић;
поручници на боен брод: Лалић Митра Бранко, Малешевић Исака Север;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН БЕНЕЦ

потполковници: Атанасовски Божица Атанас, Ђорђевић Николе Чедомир, Ивковић Миодрага Радомир, Комендановић Јосипа Андрија, Ковачевић Ибрахима Хасан, Крнета Станка Светозар, Кузић Раде Иван, Матановић Иве Давор, Подравец Стјепана Андрија, Радошевић Младена Никола, Савковић Светолика Татомир, Весић Милана Никола;
капетани на фрегата: Долина Ђуре Мишо, Ђукић Лазара Момчило, Митровић Новака Илија, Пашков Анте Томислав;

мајори: Алавања Сава Тихомир, Аритонович Милоша Анђелко, Баленовић Николе Петар, Бенџотић Ферде Владимир, Богојевић Богдана Сретен, Бошковић Душана Алдо, Бука Шћепана Данило, Девић Радослава Никола, Димитријевић Живадин Милош, Дукић Томе Данило, Дупсара Андрије Тадија, Хавран Стеван Ђуро, Ипша Стјепана Стјепан, Јочић Митра Митар, Јовановић Драге Петар, Кнежевић Лазара Обрад, Козомара Петра Давид, Мајић Митра Благо, Мариновић Симе Митар, Митровић Николе Живојин, Модрић Павла Јозо, Новак Јосипа Срећко, Пачковски Бориса Тодор, Прокић Радослава Трајко, Сарајкић Антона Маријан, Стефановић Душана Милорад, Шпераци Томе Звонко, Талески Димитрије Кирил, Виторовић Богољуба Радиша, Вукомановић Будимира Слободан;

капетани на корвета: Аксентијевић Спосозара Предраг, Божић Танасија Миле, Горуп Силва Војко-Змаго, Јазбиншек Ивана Златко, Лаковић Владе Драган, Маринковић Живорада Милета, Понковић Владе Владо;

капетани I класа: Бегановић Хусеина Ибрахим, Будиша Мије Иван, Црнић Новице Браислав, Цви-тановић Веселке Тихомир, Ђокић Владислава Никола, Ђорђевић Ранђела Светомир, Фабијан Фране Борис, Храпо Ханефије Хусо, Кауфман Љубевита Александар, Корда Николе Ловре, Маљковић Стојана Раде, Марковић Миле Славко, Мишић Алесе Саша, Ристић Најдана Миле, Смољан Иве Златко Стаменковић Ђорђа Стојадин, Штрбац Мајка Боро, Туфегџић Владимира Миломир, Волф Петра Вељко, Жунић Сретена Мирослав;

поручници на боен брод: Бодлај Силвестре Стојан-Изидор, Јожић Марка Ивица, Като Јанош Михаљ, Љубојевић Михаила Радомир, Манајловић Спасоја Недељко, Милошевић Момчила Првослав, Терзић Жарка Ранко, Тодосијевић Вука Марјан, Видаковић Антона Мишо;

капетани: Главан Ивана Душан, Хаџиакмстовић Мехмеда Алија, Јерончић Иван Петар, Ковачевић Љубомира Никола, Петковић Мирка Стојан;

поручник Сурјан Кузме Слободан;

поручник на корвета Бего Милослава Сретен;
заставници I класа: Бабић Здравка Томислав, Билић Јосипа Иве, Бјелановић Тодора Ђуро, Брајковић Ивана Анђелко, Будимировић Петра Љубомир, Црвелин Мате Анте, Чабаркапа Михајла Драгомир, Домоњи Шибе Шимо, Гагић Милана Драган, Хаџи-Тошић Синише Драгутин, Хајрић Хајре Матија, Илић Петра Иван, Илић Милана Живомир, Ивановић Предрага Костадин, Јакопач Антона Антон-Маријан, Кокановић Радоје Миливоје, Кошчевић Николе Сретен, Куштримовић Милана Слободан, Липовина Марка Недељко, Ловренчић Вилима Виктор, Машић Бећира Мустафа, Михајловић Стојана Милутин, Милошевић Благоја Арсеније, Миловановић Славољуба Богољуб, Митеч Јордана Милош, Модерц Алојза Алојз, Мохорич Марије Антон, Мрвић Мије Петар, Пашић Гојка Душан, Паванић Драгутина Томислав, Перчић Ђуре Виктор, Радоња Милана Славко, Сарић Миљка Михајло, Савковић Јове Чедо, Сесар Ђуре Перо, Скочић

Петра Петар, Сурић Јакова Иван, Шкргић Мујаре Милан, Шпераци Јосипа Јосип, Шушак Тодора Пилан, Трбољевац Јездимира Ранко, Валеријев Ђуре Иво, Васић Рајка Спозар, Видовић Јураја Анте, Видучић Ивана Божо, Видулин Сима Ђења-мпи, Жампак Јосипа Милан, Жигун Ивана Јосип, Живковић Спасе Саво, Жмавц Михаела Михаел;

заставници: Бајић Гојка Душан, Бисенић Бого-слава Милисав, Битуњац Ивана Томислав, Благо-јевић Анка Милорад, Влатић Милана Душан, Бујак Пере Радисав, Букарица Анте Марко, Да-риш Габре Фране, Димић Љубомира Томислав, Докић Луке Милан, Драгичевић Милутина Мом-чило, Дружичијанић Мирка Анте, Ђорђевић Во-јислава Владимир, Фусек Георга Отто, Горја-нац Марица Марин, Харшић Владимира Алек-сандар, Игњатовић Саве Војо, Илић Радомира Ђорђе, Јеличић Стеве Бранко, Каурин Крстана Ра-домир, Колозети Адама Витомир, Ковачевић Ивана Еранко, Ковачић Анте Ивица, Крунић Михајла Славко, Курсар Јосе Анте, Марловић Стевана Све-тозар, Матовић Илије Цветко, Медојевић Милике Милана, Михалец Мирка Владимир, Милосавље-вић Милана Мирко, Младеновић Добривоја Живо-рад, Његован Љубомира Боривоје, Пајић Ђуре Фра-ње, Пантелић Милентија Миодраг, Петрушић Петра Ђорђе, Петров Гане Никола, Поњевић Мирка Ми-лорад, Пожгај Јосипа Здравко, Пралица Николе Милосав, Радаковић Милана Данило, Радовић Ду-шана Никола, Рајић Љубомира Свето, Ракић Дра-гољуба Радомир, Савовић Јанка Славко, Смех Кар-ла Ерупо, Стакић Стојана Светислав, Стефановић Витомира Мирослав, Стипић Шиме Борис, Стојић Остоје Радојле, Сучевић Драге Душан, Шестан Мирка Ивица, Шнајдер Андреа Мирко, Шурба-новски Бориса Мито, Тепавчевић Јована Душан, Тодоровић Будимира Слободан;

постари водници I класа: Баришић Вале Петар, Богдан Петра Дарко, Чајић Љубомира Милан, Дамјановић Војислава Сретен, Додевски Милева Савде, Габрић Јакова Мишко, Ивановић Томо Ма-ријан, Јанковић Паје Никола, Јовановић Војислава Иљин, Карић Тихомира Рајко, Колар Фране Вла-до, Копчлић Мехмеда Абдул-Хариз, Кузмановић Петра Душан, Лакић Стевана Бранко, Мићуновић Јожа Петар, Миланко Марка Петар, Младеновић Сретен Драган, Панић Марка Бранислав, Стано-јевић Стојана Душан, Стевановић Ђурђа Раде, Сто-јадиновић Петра Стеван, Стојановић Добривоја Радомир, Шаворић Јосипа Маријан;

воени службеници III класа: Мандић Владими-ра Маријана, Михајловић Марин Ана, Милутино-вић Јосипа Зденка, Саратлија-Гојо Јозе Катица;

воени службеници IV класа: Ивановић Николе Милан, Калеб Јере Анте, Марић Антона Томислав, Петрак Стјепана Јосип, Ровчанин Вукашина Слав-ко, Шибрек Ђуре Габријел, Тенко Мије Иван, Велдић Анте Горазд, Жувела Јакова Анте;

воен службеник V класа Рикер Антона Жељко;

воен службеник VI класа: Делић Владимира Иван, Пашко Јанеза Франц-Валентин;

воен службеник VII класа Тудор Петра Мир-јана;

граѓански лица на служба во ЈНА: Аглић Ве-селка Драженка, Авдић Мустафе Мустафа, Бе-говић Стефана Фердинанд, Божић Фабијана Пе-тар, Буриц Шиме Ема, Чучковић Гајз Недељко, Дабовић Антуна Марија, Ђурић Ђуре Гојко, Џаја Ђуре Анте, Калат Симе Ђорђе, Комадина Божо Ђорђе, Крчун Петра Јелва, Николић Ђуре Славко, Параћ Анте Анте, Петровић Мате Зора, Ранковић Ђорђа Слободан, Раић Јосипа Павица, Станојчић Станка Владо, Томић Петра Алвера, Топаловић Гвоздена Наталија, Ујдуровић Жарка Мирослав, Васић Светислава, Василије, Верле Славка Анка;

— за примерни заслуги и умешност во работата на развивањето постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раководат, како и за создавање услови за постигање на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ
МЕЧЕВИ

цотполковници: Александров Николе Александар, Кожул Јосина Јосип, Персвић Милорада Томислав, Симић Петра Антун, Штамбук Данимира Иван;

капетани на фрегата: Тасић Душана Владимир,
Пинтарић Антуна Владимир;

мајори: Беашкер Мије Анто, Бокшић Андрије
Никола, Дамјановић Милисав Вуксан, Марковић
Милоша Милан, Сучић Анђелка Томислав;

капетан I класа Брнетић Правдоје Жељко;

капетани на корвета: Дрновићек Јернеја Херман, Здравковић Милорада Никсела, Зеџ Петра Милан;

поручник на боен брод Бошковић Борислава
Србослав;

заставници I класа: Адамовић Јове Ђуро, Анић
Анте Владо, Бркљач Давида Младен, Чујић Станка
Божо, Рајковић Живка Витомир, Траиловић Бог-
дана Миодраг, Травникар Јожефа Јоже;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ
МЕЧЕВИ

мајор Дуишин Мартина Винко;

капетан на корвета Узелац Јована Драгутин;

капетани I класа: Чукић Драгољуба Милутин, Дубоцац Богдана Миломир, Ивковић Милана Славко, Јовановић Ђорђа Велизар, Ксеч Бељко Богдан, Малић Љубомира Миодраг, Матас Ивана Никола, Милановић Тоде Иле, Половина Даме Ђуро, Стаменов Асена Мишко, Шарац Илије Драган.

Толмиср Станка Здравко;
поручници на боен брод: Богдановић Анте
Борис, Мехмедовић База Тахир;

капетани: Сташевић Михајла Крстивоје, Турк

удевита Антун;

поручник на фрегата Симићић Љубе Зденко;
поручници: Ожић Мирка Иван, Петровић Жи-
воте Србољуб;

поручник на корвета Мишић Маринка Мирко.

заставници I класа: Баровић Боже Јован, Димитријевић Влајка Душан, Гашпаровић Михајловић Ђуро, Медвед Павла Јосип, Миленковић Радунa Љубиша, Милић Миливоја Милан, Сандић Богољуба Зоран;

заставници: Богдановић Велимира Славко, Будановић Боже Винко, Буличек Славица Тетислав Јанковски Јована Крсте, Кожул Миле Пашко, Лалић Саве Спиридан, Легица Ивана Петар, Манојловић Петре Вид, Медић Анте Миленко, Милозановић Јована Миленко, Мирић Миле Ђуро, Пинтерић Ане Албин, Пушкаровић Стевана Радослав, Ракић Радослава Радун, Савановић Остоје Мирко, Станковић Владимира Живојин, Шицара Богдана Милан. Waldfoegel Мирка Иван:

постари водници I класа: Арбанас Јосипа Крсте Бабић Ђорђа Драган, Бандић Милана Здравко, Безек Луке Иво, Братковић Бранка Вјесколав Бркљача Луке Анте, Буђан Миле Милић, Бурић Марина Антеј, Џупаћ Милана Ђорђе, Чанковић Душана Дане, Драндић Филипа Станко, Ђорђевић Тодора Радивоје, Џебо Репида Мехо, Глумац Миле Дане, Јокић Младена Драгољуб, Јованов Светозар, Иван, Јовановић Милоша Недељко, Јовановић Николе Петар, Јовић Светозара Драгомир, Јукић Ивана Мате, Кезерле Јосипа Жељко, Кончаревић Луке Раде, Кумер Винченца Марјан, Лучић Радко Никола, Марковић Живка Стаљин, Мартиновић Чедомира Милован, Матановић Јозе Блаз, Митровић Милутина Милан, Младић: Мира Арно, Ничков Данила Коно, Николић Николе Јован, Обрадо

вић Рајка Јован, Орландини Паве Љубомир, Пауновић Милоша Станко, Перинић Јосипа Љубомир, Петрак Јана Јурај, Ракић Милорада Бранко, Раковић Радула Живорад, Трајковић Радосава Стева, Узелац Вида Жарко, Вађунец Ивана Раде, Вукединовић Светозара Сибиг:

постари водници: Ињац Петра Илија, Ивановски Ангела Савре, Карић Чазима Мирсад, Костић Миливоја Радомир, Локмић Тахира Селмир, Пенга Анте Иван, Прапротник Винка Миран, Радуловић Милована Славо, Салевих Владимира Драган, Штевања Станка Анте, Вуковић Драгана Милорад;

воен службеник III класа Пауновић Стипе Ана;
воен службеник IV класа Донков Анте Чедо-
мир;

Граѓански лица на служби во ЈНА: Цвитић
Петра Марија, Хотић Михе Алиће, Јакелић Анте
Зоран, Јовановић Јакова Младен, Остојић Анте
Озана, Ожић-Башић Мате Јосип, Скенцић Предра-
га Мара;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

постари водници I класа: Мушкиња Раде Светозар, Тишовић Милана Миленко;

граѓански лица на служба во ЈНА: Акрап Иван на Антица, Арачиџ Франџе Драгица, Бајић Николе Брачко, Баковић Боже Анте, Билонић Грге Иван, Ђељић Симе Слободан, Бошковић Славка Михела, Букарица Бориса Радмила, Бумбак Иве Катја, Бургер Анте Весна, Џвиџановић Мирка Душанка, Џвтан Виле Томислав, Џукон Винка Анђело, Чегник Ванче Македонка, Чоловић Душана Борисав, Чоровић Цана Арслан, Дајчић Ивана Марио, Диковић Јосипа Антон, Допућ Драгутина Драгица, Ђурић Стјепана Марија, Јергја Крсте Павао, Ерговић Светислава Стојанка, Гамбиража Љубе Јосо, Глашина Анте Младен, Халиловић Стјепана Михела, Јовановић Косте Петар, Комадина Велимира Ружица, Контешић Лазара Томислав, Крамжер Иван Алојз, Кузмић Миле Даница, Лејо Фране Недељко, Ливић Ивана Јосип, Лупетина Јосип Марио, Мацакања Шиме Стелвиа, Малеш Стеве Смиља, Матика Антона Милан, Михајловић Милоша Ралован, Мајсторовић Миладина Тошо, Матовић Васе Војин, Микић Тетка Миладин, Мијић Анте Перка, Милекић Паје Неђељка, Милошић Шимуна Милорад, Одаловић Петра Ђорђе, Омахен Алибина Палмина, Остовић Гашпара Јоланда, Павковић Ивана Анте, Павличевић Петра Никола, Пешуч Миле Џвта, Писаревић Станка Панто, Поповић Крсте Предраг, Поповић Јове Стеван, Пољак Фране Стипица, Протога Анте Јере, Пуљиз Анте Веселко Радеља Јуре Хилда, Радоњић Михајла Витија Радовић Владе Душанка, Радовић Пашка Петар Радовић Илије Стеван, Радунић Антуна Нева Рајић Дане Ковиљка, Равилић Анте Марија, Ресуловић Ззима Зијад, Риловић Иве Павица, Саша Мирка Милена, Скокандић Ђорѓа Ангелина, Славнић Петра Славка, Смолић Мирка Ирена, Станчевић Ђуре Стево, Степановић Јована Живко, Стевановић Илије Душанка, Стипков Душана Вероника Стојановић Јована Драган, Суботић Петра Анастас Суботић Николе Бошко, Шарић Иве Рајко, Томас Анте Мирјана, Уљевић Фабијана Петар, Велић Мате Марија, Вујновић Јанка Љубица, Вукасовић Блажа Никола, Земчић Валентина Катица, Золтнер Анте Маја, Жентил Крсте Крсто, Жеравица Марка Милена, Живковић Боже Ана;

— за примерна работа на развивањето поле-
за остварување на поставените задачи, како и за
покажување на старејински војнички особини,
што и служат за пример на другите

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Чавар Петре Стјепан, Драган
Боже Божо;

поручници на боен брод: Бахорић Звонимира Рагмир, Врчко Франца Бранко;

капетани: Башић Грга Томислав, Чобовић Видоја Данило, Делибашић Радивоја Бранко, Драгутиновић Драгослава Вездан, Јанковић Томислава Милорад, Јанковић Митра Владо, Јовановић Петра Драган, Колић Бориса Милан, Крајновић Гавра Тихомир, Кркљаш Михаила Стеван, Лакић Александар Боровој, Лазаров Славка Љубомир, Максимовић Александра Милентије, Марчетић Мирослава Дарко, Михајловић Томислава Љубисав, Миљатовић Драгана Марко, Мишковић Влајка Василије, Покрајац Нике Драган, Радић Андрије Зденко, Рајеновић Владе Милорад, Смодлака Јосипа Милан, Смољановић Томислава Младен, Сисаић Терасима Драган, Спасић Михаила Србислав, Стокућа Богдана Ђорђе, Тасић Стојана Миодраг, Теинових Луке Драго, Тодоровић Јована Душко, Василевић Радета Сретен, Видовић Розарија Иван, Вујановић Илије Милорад, Зораја Николе Драган, Жировић Славка Бранко, Живковић Љубомира Миодраг;

поручници на фрегата: Башић Радована Борис, Ведиар Стјепана Борис, Ђуран Ђорђа Душан, Голубовић Предрага Јован, Говедарица Милана Младен, Гргови Анте Далибор, Халиловић Салка Есад, Јурјевић Стојана Анте, Каламујић Фуада Зенаидин, Калуђеровић Душана Радован, Козликић Сулејмана Митхад, Милешић Симеуна Ђонско, Милков Душка Звонко, Перковић Ивана Петар, Трајковић Стојадина Димитрије, Шаровић Вака Атиф, Шестић Антуна Иван, Брачар Душана Жељко, Вркић Крсте Јуре, Вујиновић Остоје Ђонско, Зољ Алије Халил;

поручници: Царан Смиље Драган, Цимена Николе Радс, Дерета Уроша Милан, Ђукић Драгољуба Владета, Хрчек Матије Владо, Јенђић Радое Милутин, Кумић Ивана Маријан, Марковић Миливоја Радисав, Миодраг Душана Милан, Пејић Цвијетина Винко, Прагић Марка Маријан, Продаић Саве Боро, Симић Анима Младен, Стефановић Ивана Александар, Зекај Алије Ђукири;

поручници на корвета: Будиша Анте Миле, Булатовић Михаила Рајко, Кос Драге Мирослав, Лекић Ника Драгиша, Петровски Ристе Стојан, Рогић Ђорђа Ивица;

заставник I класа Радонић Ђуре Милорад; постари водници I класа: Балинт Мије Јосип, Ђурић Миодрага Предраг, Јалић Божја Мирко, Марчетић Николе Драго, Секулић Живорада Миле, Славковић Лазара Момир, Шиледедић Хусеина Дедо, Тепавац Божје Брапимир, Толипатки Јована Васо;

постари водници: Ђурић Данила Звонимир, Иванец Андрије Здравко, Јашић Иве Топчи, Кирин Ђуре Зденко, Лендић Ника Крижак, Малешевеић Владе Јован, Марјановић Радомира Марјан, Марјановић Стјепана Звонко, Машаић Јосипа Павло, Милаковић Николе Пилан, Милошевић Радс Бобан, Павловић Милоша Драгомир, Павловић Драгише Вушко, Пејчић Добривоја Томислав, Поповски Кире Милован, Спасојевић Спасиса Глигорије, Сулавер Ђето Симо, Вржича Јосе Никола, Вуковић Константина Владета, Завичић Милана Радован, Зубчић Луке Томислав, Живанов Витомира Бранислав;

водници I класа: Алексић Владимир Владислав, Балтић Божидар Жељко, Бан Ивана Ђорђе, Баповић Радс Борис, Цвијановић Србислава Зденко, Чавкушић Салка Енвер, Дрпић Милорада Милован, Ђорђевић Лазара Славољуб, Хорак Фране Фрањо, Јелан Вине Кажмир, Јелочник Ивана Борис, Комин Изака Бранко, Красојевић Мирослава Боро, Лацковић Милана Радс, Лешевеић Миломира Радос, Медић Илије Радован, Мијатовић Милана Драгомир, Мишчевић Симо Момир, Новаквић Стеван-Ђонско Петар, Петков Миодрага Сла-

ве, Сарафимовски Крсте Славиша, Савић Петка Милуч, Стевчовски Ђорђа Павле, Ступар Ђорђа Душко, Суљановић Авде Мирсад, Шарић Ивана Зоран, Тачић Мирка Славиша, Токић Ђоке Горан, Толмачев Чедомира Синиша, Вранковић Миленка Момир, Вуковић Милоша Миле, Зелковић Остоје Ђедељко, Живановић Богдана Милутин;

граѓански лица на служба во ЈНА: Баста Марка Стеван, Мајсторовић Срећка Иван, Милић Мирка Јозо, Пејовић Воје Татјана, Рестовић Анте Војко, Собин Славка Мирјана, Шарић Јуре Мирослав;

— за особено истакнување во познавањето и вршењето на војничките должности и за примерно војничко држење

СО МЕДАЛ ЗА ВОЈНИЧКИ ДОВОДЕТЕЛИ

војник Чаушевић Теофика Нурудин.

Бр. 125
22 декември 1933 година
Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Мика Шпиљак, с.р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

— врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликуваат:

— за особени заслуги стекнати во борбата против непријателот за ослободување на нашата земја и за заслуги за организирањето и зацврстувањето на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНИ ЗРАЦИ

полковник Трутин Мариана Стјепан;
потполковник Мандић Васе Милић;
воен службеник II класа Боројевић Јована Милош;

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

полковници: Јуришић Јосипа Борислав, Ловрековић Игнаца Милан, Маравић Петра Чедомир, Пајковић Марка Радисав, Узелац Марка Никола;
потполковници: Бешировић Ибрахима Аган, Ковачић Марица Јурај;

заставник I класа Ивановић Пере Грујо;
граѓанско лице на служба во ЈНА Андриш Миргите Звонко;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени заслуги во раководењето со единците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЗЛАТНА ЗВЕЗДА

полковници: Анђелковић Чедомира Стојадин, Чоловић Јосипа Ђорђе, Ђурић Милана Борисав, Хришак Јосипа Мирко, Јончар Ивана Милан, Миличковић Митра Ђорђија, Ревен Маријана Фло-

ријан, Скрт Ангела Емил, Трифковић Басе Михајло;

потполковници: Анђић Томе Мирослав, Бајић Петка Предраг, Вобонец Мије Ђуро, Булатовић Јосе Владимир, Чешњај Томе Изидор, Ђугум Мије Јосип, Глумац Василија Миле, Ђрковић Тене Симо, Ивановић Милошана Мирко, Јанковић Петра Иван, Костадинов Алексе Тодор, Кузмановић Милутина Драгослав, Латас Илије Милан, Мужич Марије Мирко, Пејовић Милоја Живко, Периз Илије Станко, Прерадовић Антонија Раде, Ристић Славка Стеван, Руговић Танасија Милан, Стојић Ђуре Драган, Шкорић Ђуре Димитрије;

мајори: Качаровић Здравка Миодраг, Михајловић Светислава Драгољуб, Поповић Милоша Раде, Тошковић Милутина Будимир;

капетан I класа Ракочевић Радула Велимир; заставник I класа Поповић Божје Србољуб;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕБРЕНА ЗВЕЗДА

потполковници: Дугина Ивана Бранко, Ивановски Димитар Андреј;

мајори: Влашковиќ Босе Драган, Броз Јулиуса Мира, Џикота Бошка Милан, Ѓајић Милана Марко, Јовановић Миланка Мило, Кренман Марка Лука, Максимовић Срстена Богољуб, Мацковић Бориса Станислав, Ѓиколић Јована Ѓојислав, Перић Игњатија Слободан, Перовић Саве Милорад, Ранџеловић Александар Боро, Шишак Петра Никола, Такић Ратомира Вокидар, Тарбук Николе Слободан, Тодоровић Вуканка Живорад, Томековић Јосипа Иван, Трифковић Бучица Слободан, Врховски Николе Иван;

капетани I класа: Андрић Радомира Петар, Басарац Јанка Иван, Џикић Русомира Будимир, Џвезински Будимира Драгољуб, Чех Еугена Агила, Дамљановић Жарка Драгослав, Даниловић Рајице Слободан, Ѓипало Николе Јоско, Ѓорески Ѓрајана Стојан, Ѓиндић Милана Златомир, Ѓода Адама Јаго, Ѓстић Душана Андреја, Херцег Фране Јосип, Ѓугова Милоша Марко, Матијаш Миле Драгољуб, Милосављевић Новице Тихомир, Митић Гаврила Синиша, Николић Борисава Слободан, Николић Бранка Петар, Поповски Методи Ѓорѓи, Перичић Радомира Радаило, Томић Радована Милош, Томовић Јездимира Будимир, Томичић Јосипа Јосип, Вучковић Стјепана Неро, Бујић Марко Давид, Живанов Милутина Спасоје;

капетани: Ѓригичанин Ѓуре Ѓојко, Ѓиговић Михајла Душан, Ѓрић Ѓуре Вокидар, Крснић Малуша Енвер, Проданов Бранка Зоран;

заставници I класа: Анђелковић Витомира Томислав, Ѓогдановић Ѓене Марко, Дебеуц Дантеа Анѓун, Ѓурачиновић Илије Вукале, Ѓурић Велџа Благоје, Ѓазлић Ѓазифа Ѓеџић, Ѓорички Флоридана Алојзије, Ѓрачанин Мате Иван, Ѓрдинић Милона Веселин, Ивановић Миланка Живојин, Милојевић Велимира Драгољуб, Пантилић Боровоја Миодраг, Пејовић Станише Милан, Самоиловић Вокидара Богољуб, Север Николе Иван, Синожић Мате Елио, Смољанац Војана Маринко, Спасић Душана Миливоје, Тодоровски Костадина Павле, Вучен Михајла Обрад;

заставници: Ампов Димитра Бранко, Анев Станојка Васко, Векић Симе Стево, Ѓјелоп Душана Мирко, Ѓогданов Дане Захарије, Ѓамјановић Ѓуре Ѓубо, Ѓорѓев Андра Симеон, Ѓурић Милана Момчило, Фирј Лукача Ференц, Илић Миодрага Тугомир, Јанковић Војислава Душан, Јанковић Светозара Јован, Јосић Живка Живомир, Јовановић Милоша Михајло, Јовановић Ѓубише Синиша, Кеврић Томе Иван, Комненовић Милорада Драгунтин, Ковачић Стјепана Марко, Кршиќапа Божја Благоје, Кукољ Илије Ѓуро, Матовић Добросава Секула, Миџић Милорада Ѓонко, Милошевић Божидара Ѓубиша, Николић Миџе Ѓубиша, Пекмезовић Ѓубомира Боровоје, Радосављевић Драгу-

тина Јован, Рајак Милета Никола, Ракић Војина Боровоје, Самарџија Вује Ѓуро, Симоновић Трајана Борисав, Стојковић Душана Драгомир, Шмуц Фране Мирко, Шумаковић Станка Момчило, Вељковић Добривоја Борко, Вујосевић Раке Петар, Живковић Стојана Стеван, Живковић Добривоја Живомир;

постари водници I класа: Ѓутало Ѓубице Петар, Ѓоларић Николе Емил, Ѓиплић Илије Миливоје, Добрић Павла Никола, Ѓурђевић Милутина Милега, Ѓоршоски Ѓубе Коле, Ѓинић Томе Слободан, Илијев Спасена Тито, Ивковић Обрада Вукадин, Јаничијевић Владимира Миливоје, Јанковић Илије Драгиша, Јовишевић Војина Владо, Казић Ејуба Хусеин, Крунић Јована Бранко, Лаурић Јураја Иван, Лукајић Лазара Дане, Милошевић Светомира Миомир, Мирић Николе Душан, Папић Симе Милан, Стојадиновић Крстомира Радомир, Шаренац Новице Десимир, Величковић Стојана Драган, Вучковић Милоша Милорад, Жтегла Мате Миле;

воен службеник III класа Јеленковић Томе Марија;

воени службеници IV класа: Зебец Јелке Петар, Жарак Јосипа Стјепан;

воен службеник VI класа Пановски Николе Петар;

граѓански лица на служба во ЈНА: Плесничар Јожефа Франц, Виџић Анѓуна Фране;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

потполковници: Драѓањац Славомира Ѓубомир, Клиска Јована Ѓогдан, Михајловић Михајла Живко, Војковић Бартола Јурај, Вондарчек Ивана Оливера;

мајори: Ѓорђевић Светислава Ранѓел, Попов Благоја Миливој, Стефановић Србислава Милорад;

капетан I класа Рашовић Јована Вукашин;

граѓанско лице на служба во ЈНА Млињарић Марина Иван;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

капетани: Ајнаџић Ѓамила Велија, Брајковић Милана Ивица, Станојевић Станка Драгомир;

поручник Ѓапић Спасоја Велиша;

заставници I класа: Андревски Јефте Стеван, Бојачијев Ивана Георгије, Бошњак Михајла Илија, Ѓрић Мате Ѓуро, Ѓргурић Петра Томислав, Поповић Ѓорѓа Комнен, Танасковић Мирослава Драгиша;

заставници: Алексић Радоја Александар, Бајић Ѓубисава Марко, Ѓаковић Симе Илија, Јеремић Михајла Радојко, Попин Раде Саво, Вукојевић Мате Милан;

постар водник I класа Мандић Станка Илија; воен службеник II класа Боровчанин Радета Зора;

воен службеник III класа: Јавановић Станка Косана, Киковић Живка Радојка;

воен службеник IV класа Пахљина Петра Илија;

воен службеник V класа Алексијец Петра Никола;

воен службеник VI класа Глунец Ивана Милан;

воен службеник VIII класа Влаховић Емила Бранко;

граѓански лица на служба во ЈНА: Ѓунц Ѓуре Иван, Шерић Јакова Мартин;

— за примерни заслуги и уметност во работата на развивањето постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раковојат, како и за создавање услови за постигање на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

потполковници: Балић Мухамед Еџинан, Бикић Хакије Џемал, Чож Павла Силвестер, Чучковић Радована Новак, Дежељин Јосипа Миховил, Јовановић Бранка Михајло, Киш Стјепана Стјепан, Кнежевић Марка Мирко, Костић Голуба Милча, Кошутин Томе Угљеша, Лукић Радивоја Димитрије, Манчић Чедомира Властимир, Маринковић Спасоја Душан, Матић Милисав Раде, Мрчић Бранка Томислав, Николић Николе Видак, Његована Гојко Никола, Петковић Драгомира Светомир, Радојевић Павла Иван, Рњак Симе Момчило, Славковић Божидара Миодраг, Сливар Аугуста Стјепан, Стајчић Тихомира Слободан, Станојевић Радослав, Станоје, Стојиљковић Јована Младен, Шего Боже Никола;

мајори: Бачевић Божидара Драгослав, Бајић Дмитра Милош, Бамбуловић Ивана Марко, Барешкић Ивана Звонимир, Боричић Јагоша Војин, Димитров Костадина Једер, Ђелић Раденко Денко, Думанић Милана Стеван, Георгиев Донета Крсто, Илић Милорада Александар, Инић Васе Никола, Јанковић Јована Ратомир, Јевремовић Стојадина Милутин, Карапанца Мила Душан, Кљајић Живана Радослав, Комад Беџира Шаџир, Кундачина Миће Јово, Купрешац Стипе Илија, Лешевић Мирослава Добривоје, Маџујић Тихомира Момчило, Младеновић Рајка Томислав, Омерагић Ризе Звудија, Павловић Велимира Милорад, Станић Саве Омилен, Стефанов Радомира Илија, Стијепоновић Милована Мирчета, Шарчевић Раденка Миливоје, Величковић Драгутина Стојан;

капетани I класа: Боројевић Софија Мићо, Димитријевић Борисава Петроније, Ђорђевић Крсте Властимир, Ђурица Милоша Слободан, Ђуришић Милуна Драгомир, Гаврић Бранка Петар, Ивков Милка Тошо, Јанковић Радивоја Драгољуб, Мугоша Митра Милош, Николић Видосава Миладин, Пекас Мате Миле, Шнајдер Ђуре Петар, Таневски Стојана Мићо, Видосављевић Васе Мирослав, Живковић Стојана Драган;

заставници I класа: Баста Симе Војислав, Белан Стјепана Миливој, Гаћевић Николе Обрен, Јањић Станка Боровоје, Петковски Леће Трајан, Поповић Јована Миливој, Радуловић Милована Бранислав, Радуловић Љубисава Иван, Тривић Гавре Ристо, Бучетић Селимира Јован, Здравец Рока Јосип;

заставници: Николић Лазара Љубиша, Перовић Михајла Петар, Шпрем Џвјетка Владо;

воени службеници III класа: Бурнаћ Ивана Мате, Капетановић Франца Франциска;

воен службеник V класа Стојчић Ивана Едуард;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

мајори: Бијелић Бошка Никола, Зимоња Стојана Миле;

капетани I класа: Бабојелић Николе Антон, Белашић Стјепана Стјепан, Ѓаџановски Петка Ђуро, Дервишевић Нурије Нурзет, Дивјак Миле Светозар, Еровић Реџе Мурат, Голић Љубомира Милорад, Јевремовић Душана Радомир, Корен Драгутина Желимир, Миловић Рајка Лука, Орловић Тимотија Миливоје, Пешикирић Јована Бранко, Поропат Радистислава Владимир, Поштић Љубана Милош, Радомир Благоја Велизар, Радулашки Витомира Андреја, Рибарић Антуна Златко, Шкорић Јове Милан, Шкртић Јосипа Звонимир, Трајков Стојана Војо;

капетани: Гашипар Андрије Иван, Христов Добре Пстар, Павловић Радомира Драги, Стевановић Мирка Милош;

поручници: Разстресен Павла Силвестер, Шпанчић Милана Иво;

заставници I класа: Марковић Величка Владо, Мишић Василија Радомир;

заставници: Бези Шандора Шандор, Карлица Душана Драган, Михај Данка Владимир, Николић Радоја Мирко, Петковић Димитрија Милисав, Ристић Луке Велимир, Рошчић Ивана Иван, Спасовски Ђирка Живко, Стаменковић Милана Станоје, Тодоровски Кузмана Санде, Тошић Драгутина Тошо, Улезић Силвестара Марјан;

постари водници I класа: Апостоловски Бориса Владо, Арсенијевић Милана Живорад, Арсић Станка Боровој, Барић Миленка Војислав, Бајић Николе Ђуро, Боројевић Мирка Перо, Брковић Љубе Милан, Јаковац Вилима Ивица, Јовановић Мирка Небојша, Кекић Илије Милан, Кодић Саве Здравко, Лазаревски Добре Ђорђе, Љубојевић Милана Недељко, Марјановић Милана Драгиша, Мавровић Јосипа Младен, Милетић Андрије Антун, Милошевић Вељка Добривоје, Мишчевић Илије Никола, Мустапић Мате Вељко, Перенц Златка Иван, Пешевски Божина Стојан, Радовановић Стојана Слободан, Рељић Војке Ђорђија, Рустамбег Јосипа Славко, Славковић Бранислава Раденко, Свјетлица Милана Милорад, Тавчар Марјана Марјан, Теодоровић Јове Радо, Тишма Миће Ђорђе, Васић Живка Слободан, Великовић Трајана Миодраг, Вукшан Марка Славко, Зечевић Шпире Бранислав;

постари водници: Бешић Јосипа Стипан, Ђелобрк Илије Миленко, Франковић Ивана Звонимир, Крпан Дане Павао, Милошевић Јована Радован, Мирковић Душана Драган, Муњица Михаила Мирко, Радомировић Михаила Радослав, Стевановић Благоја Душан, Вулић Душана Симо;

восни службеници IV класа: Готин Славка Франџо, Грамш Алојза Франц;

воени службеници VII класа: Каучић Франџе Франџо, Лазић Спасоја Андреј;

граѓански лица на служба во ЈНА: Харамина Вјекослава Владимир, Ленац Јосипа Иван, Радонић Милоша Божидар, Станојевић Милутина Бранко;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

граѓански лица на служба во ЈНА: Барета Випка Винко, Бажадона Алојза Вероника, Белашић Ивана Јанко, Вјеговић Јове Невенка, Богдановић Петра Војислав, Богичевић Радослава Зорка, Борас Јосипа Евгенија, Бурека Игнаца Ана, Џарић Бранка Никола, Џили Милоша Мила, Добра Николе Крсте, Дујмовић Луке Јосип, Ђукић Андрије Младен, Ђурђевић Милана Марија, Фучак Ивана Марија, Хабе Адолфа Лудвик, Иветић-Шилић Васе Зора, Јагушт Ивана Вјекослав, Јанеш Јосипа Злата, Кликић Јакова Анка, Конопљак Ђуре Аница, Кошак Ђуре Алојз, Кудовић Мирка Ђуро, Ламза Александра Ненад, Латин Мата Анка, Лазић Антуна Катарина, Липановић Николе Иван, Лончар Јосипа Зденка, Ловрин Антуна Филип, Мартинец Мије Иванка, Маслић Миљкана Милка, Меашки Нике Катица, Мештровић Франџе Рудолф, Межарић Томе Иван, Михајловић Вјекослава Мира, Мулц Вида Анкица, Нерал Филипа Здравко, Павлек Лазе Бранка, Павлић Виктор Виктор, Перњак Јосипа Јосип, Плажанин Мартина Славко, Радишић Лазе Љубан, Радмановић Милана Марија, Рапковић Стојана Ана, Рњак Јове Вида, Roth Bele Zdravka, Сарага Драгутина Златко, Станчић Бега Здравка, Сарага Драгутина Златко, Станчић Јожефа Антон, Станишић Миленка Олга, Сонтар Јураја Драго, Степић Јосипа Јосипа, Стипетић Мије Бранко, Шако Пава Перо, Шћекић Јована Петар, Шпехар Аугуста Зорица, Шулигој Срегена Милка, Швец Стјепана Валент, Турк Јанез Златица, Војводић Душана Жељко, Врбанчић Рудолфа Вера,

Здјелар Ђуре Бранко, Живковић Шиме Марија, Жлимен Фрање Милан;

— за примерна работа на развивањето полет за остварување на поставените задачи, како и за покажување на старешински и војнички особини што им служат за пример на другите

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Ђипало Драгића Милић, Ераковић Александра Милош, Гагић Фрање Стјепан, Јовић Тихослава Мисир, Косијер Стеве Јован, Николић Милорада Радован;

капетани: Анђелковић Радомира Слободан, Бегановић Есада Мустафа, Ђелајац Стеве Душан, Брезник Јана Михаил, Будима Шабана Бујурин, Булић Богољуба Велемир, Далчековић Вида Илија, Дамјановић Михаила Радован, Димитријевић Недељка Ивица, Ђорђевић Душана Живојин, Добро-та Ђуре Станислав, Дошенковић Николе Драго, Дубајић Ђурја Ђураћ, Ераковић Мирослава Јован, Гагић Душана Бранко, Хорак Фрање Вено, Лојаничић Десимира Радојко, Лукић Радомира Момчило, Марјановић Павла Зоран, Михајловић Лафетра Срејко, Миленковић Благоја Бранислав, Миловановић Ратомира Славолуб, Митић Тројана Иван, Николић Станимира Зоран, Новоградец Алојза Александар, Перановић Туње Славко, Перић Бошко Божа, Петровић Петра Јован, Плакаловић Тихомира Слободан, Поповић Предрага Ненад, Приморац Ивана Фрање, Славов Димитра Горјан, Смерке Албина Албин, Стефановски Станојка Македон, Бујачић Ристе Миладин, Букичевић Ратка Милош;

поручници: Ђосовић Османа Фекро, Халазовски Стоје Киро, Хамзић Зејнила Селим, Хурак Павла Влатко, Илић Борисава Јово, Китић Гојка Саво, Кондић Милана Живко, Круљ Илије Неђо, Луковић Радована Вучкоје, Маша Петра Петер, Милојковић Мирослава Небојша, Милованов Владимир Славко, Митић Александра Зоран, Николић Милоша Десимир, Николић Спасоја Милан, Николић Николе Зоран, Павловић Милете Војислав, Петровић Марка Миладин, Ракочевић Вукашина Дарко, Селман Назифа Сенад, Смилески Љубомира Роса, Стаменковић Милорада Зоран, Станковић Видоја Дарко, Стојановић Драгића Јован, Шаровић Гојка Војислав, Тегић Стеве Милан, Теслић Милана Милан, Зеџ Бранка Љубан;

постари водници I класа: Андрић Драгице Стипе, Божић Петра Драган, Бранковић Ратка Радивој, Диздаревић Мата Мирослав, Грујић Стеве Владо, Калањ Стеве Миливој, Кртинић Рада Стево, Панковић Мирка Желко, Ристић Миодрага Александар;

постари водници: Чанаковски Нелча Димче, Дамјановић Лазара Драган, Додош Бранка Слободан, Ђорђевић Сретена Миодраг, Криж Рудолфа Фрање, Мариновић Јуке Јосо, Марковић Љубомира Жарко, Николић Александра Војо, Поповић Томислава Јовица, Рајић Живка Радиша, Стојановић Богоса Ранислав, Стогич Стаменка Миле, Велимировић Гојка Небојша, Зердо Зилка Хасан;

водници I класа: Анђелковић Николе Срђан, Бојић Станимира Милан, Брндушановић Крстине Мирко, Буковац Јосипа Петар, Ђурица Уроша Маријан, Дрљић Стјепана Предраг, Фрас Стеве Владо, Гајић Крстана Стојан, Харновски Јелисеја Мирослав, Хускић Хусеина Рамиз, Илић Владимира Живко, Ивојевић Касима Фико, Керић Ибрахима Амир, Копуловић Марка Велимир, Коларевић Светислава Животије, Костић Градимира Љубиша, Мешковић Назифа Фуад, Микић Петра Миле, Милчевевић Саве Драган, Миловановић Стојана Предраг, Музек Мартина Данило, Рајков Слободана Драган, Радосављевић Бранислава Миленко, Стојановски Георгија Ванчо, Велебит Милана Ђуро;

водници: Ајановић Адема Хамза, Маринковић Стојана Желко;

граѓански лица на служба во ЈНА: Бабић-Долежал Бранка Јасенка, Бартолић Алексе Франциска, Цаврић Павла Фрање, Чрњак Мате Стјепан, Делић Смаила Мухарем, Доловски Михаела Велко, Дошен Николе Стјепан, Емер Рока Луџио, Хегедуш Мартина Звонимир, Хенч-Петриновић Милана Љерка, Југ Николе Јосипа, Комадина Боже Смиља, Љубовић Милана Анка, Милишић Николе Милан, Мунитић Ивана Анте, Пауногић Дарка Никола, Петронијевић-Трбојевић Милоша Мара, Пиноза Анте Јадранка, Ракинић Милована Гојко, Раос Марина Вјескослава, Саршон Милана Миљенко, Стојановић Рада Мара, Штимац Мате Бранка, Томашеџ Јосипа Јосип, Томић Стјепана Митар, Тошић Јордана Павлина, Вузем Ижбре Мирко, Зорко-Жунић Алојза Татјана, Жуљ Анте Јосип;

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето на вооружените сили и за особени успеси во раководењето со единиците на вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во нивното зацврстување и оспособување за одбрана на независноста на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СА ЗЛАТНА СВЕЗДА

полковници: Чавор Митра Илија, Клисић Саве Новак;

потполковник Муратовић Блаже Рако;

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

мајори: Дашић Марка Страшимир, Минић Лазара Слободан;

капетани I класа: Антић Миодрага Јован, Бандовић Сретена Павле, Тирић Ђорђа Милан, Гаврић Илије Милан, Марјановић Милана Марко, Марковић Симеуна Владан, Марковић Михаила Радосав, Пурлија Павла Данило, Шљивић Милојке Андрија;

заставници: Николић Миливоја Миломир, Петровић Гаврила Милан, Стокућа Мила Ђуро;

воен службеник VI класа Стајковић Будимира Радослав;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

потполковници: Батричевић Ђуре Јакша, Јанковић Косте Слободан, Јаловић Станојла Видак, Мишовић Спасоја Радослав;

мајори: Јертеџ Блаже Вјесослав, Кордић Николе Јово;

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

капетан Миљковић Љубомира Радослав; заставници I класа: Ђетковић Милутина Мирчета, Џевердановић Јанка Миливоје, Иванковић Радована Тодор, Ивовић Мила Делета, Пешић Петра Мирко, Шћепановић Вука Миодраг, Вулековић Иве Бранко;

заставници: Ђулафић Вукића Павле, Дангубић Симе Момчило, Делијић Делије Хусеин, Ђорђевић Радослава Ђорђе, Јанковић Витомира Живан, Јовановић Милана Миодраг, Милутиновић Петра Томислав, Раковић Томе Гаврило, Стругар Пање Божида;

постари водници I класа: Ђекић Синише Зоран, Кривокућа Добривоја Душан, Лончар Рада Раде, Павловски Милана Спасе, Покрајац Митра Никола, Тусфегич Драгомира Релја;

постар водник Милић Николе Витомир; воен службеник III класа Терзић Обрада Јелена;

воен службеник V класа Крагић Паје Здравко; воени службеници VI класа: Новак Фрање Стјепан, Урошевић Милутина Владимир;

воен службеник VII класа Перовић Мила Драгиша;

граѓански лица на служба во ЈНА: Булајић Мијајла Миљко, Ђупић Митра Рајко, Вукотић Буре Радуге;

— за примерни заслуги и умешност во работата на развивањето постојан полет заради остварување на поставените задачи во единиците со кои раководат, како и за создавање услови за постигање на исклучително добри успеси во своите единици и установи

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО ЗЛАТНИ МЕЧЕВИ

потполковник Батровић Митра Јагош;
мајори: Јововић Филипа Славко, Ковачевић Благоте Никола, Недић Радојице Војислав, Радовић Арсенија Радоман, Томић Петра Петар;

капетани I класа: Ђокић Тадије Мирослав, Хасанагић Џеме Сулејман, Марић Косте Недељко, Медвидовић Ивана Мирослав, Миличковић Вукића Славко, Поповић Павића Драгослав, Радовић Батрића Влажо;

заставници I класа: Антић Тодора Сава, Божић Бука Тодор, Пешовић Јована Петар, Сјеколића Ива Илија, Вучићевић Томе Јован;

СО ОРДЕН ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ СО СРЕБРЕНИ МЕЧЕВИ

потполковник Лалевић Вукајла Милисав;
капетани I класа: Радоњић Милована Спасоје, Вујачић Павла Миленко;

капетан Шкријељ Адема Арслан;
постари водници I класа: Глигоријевић Бори-воја Миливоје, Личанин Милоша Драгорад, Максимовић Радомира Никола, Мирић Милоша Јован, Вучковић Милана Чедомир;

постари водници: Младеновски Глигора Душан, Николић Милорада Драгиша, Нововић Нова Бранислав;

граѓанско лице на служба во ЈНА Тодоровић Душана Драган;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

граѓански лица на служба во ЈНА: Бакочевић Петр Бранка, Брајовић Радована Војислав, Бабић Миланка Никола, Баласан Милоша Вукосава, Ђоковић Бајрама Адем, Ђукановић Милорада Милица, Ђуровић Чедомира Невенка, Филиповић Љубомира Мирјана, Хебер Шћепана Олга, Мијовић Петра Перса, Марковић Николе Драго, Мартиновић Душана Бранко, Петровић Милинка Милица, Радуговић Милана Рајко, Рацковић Вукадина Добрила, Шћепановић Јована Госпава, Шћепановић Митра Ката, Вукчевић Симе Никола, Вучковић Јуре Милка, Вујовић Трифуна Нада;

— за примерна работа на развивањето на полетот за остварување на поставените задачи, како и за покажување на старешински и војнички особини што им служат за пример на другите

СО МЕДАЛ ЗА ВОЕНИ ЗАСЛУГИ

капетани I класа: Ђетковић Новице Радоман, Шљиванчанин Машана Радисав;

капетани: Ђирковић Лазара Урош, Дочев Милана Тошо, Ефтимов Томислава Гоша, Јовановић Бранка Момчило, Коларов Богдана Златомир, Максимовић Здравка Милан, Мичић Светислава Слободан, Пејовић Милутина Љубо, Петровић Хранислава Драган, Секулић Миливоје Драгољуб, Спа-

совски Владислава Срећко, Стошић Душана Драган, Варга Иштвана Иштван;

поручници: Крвавац Данила Благоје, Вукосављевић Милисав Мирослав;

водници I класа: Илић Раље Драган, Јовановић Стеве Миленко, Кртелица Томислава Радован, Павловић Будимира Предраг, Симовић Богољуба Предраг, Шипчић Драгоја Миленко, Влашковић Радисава Србољуб, Живковић Петра Драган.

Бр. 136

22 декември 1983 година

Белград

Претседател
на Претседателството на СФРЈ,
Мика Шпиљак, с. р.

СОДРЖИНА

	Страна
105. Закон за службата во вооружените сили — — — — —	249
106. Закон за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници — — — — —	307
107. Закон за измени и дополненија на Законот за додаток на деца и за други форми на детска заштита на децата на воените осигуреници — — — — —	329
108. Закон за давање заем на Социјалистичка Република Црна Гора од средствата на постојаната буџетска резерва на федерацијата — — — — —	331
109. Закон за вршење на внатрешните работи од надлежноста на сојузните органи на управата — — — — —	332
110. Закон за измени и дополненија на Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд — — — — —	340
111. Закон за измени на Законот за амортизацијата на општествените средства — — — — —	341
112. Одлука за формирање Одбор за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката — — — — —	341
113. Одлука за избор на членови на Одборот за одбележување на 40-годишнината од прогласувањето на Републиката, од редот на научните, културните и јавните работници — — — — —	342
114. Одлука за избор на судија на Сојузниот суд — — — — —	342
115. Одлука за избор на делегат на Собранието на СФРЈ во Одборот за одбележување на 40-годишнината од ослободувањето на Југославија и победата над фашизмот — — — — —	342
116. Одлука за избор на делегат на Собранието на СФРЈ во Одборот за уредување на Спомен-паркот на местото за пробирањето на Сремскиот фронт — — — — —	343
117. Одлука за избор на член и заменик на членот на Одборот за следење на спроведувањето на Општествениот договор за основите на заедничката политика во областа на вработувањето и нивното остварување во СФРЈ — — — — —	343
118. Одлука за избор на член и заменик на членот на Одборот за следење на спроведувањето на Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнувањето и распределбата на доходот во СФРЈ — — — — —	343
Одликувања — — — — —	344

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пошт. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник Вељко Тодиќ. — Печати Београдски издавачко-графички завод, Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.